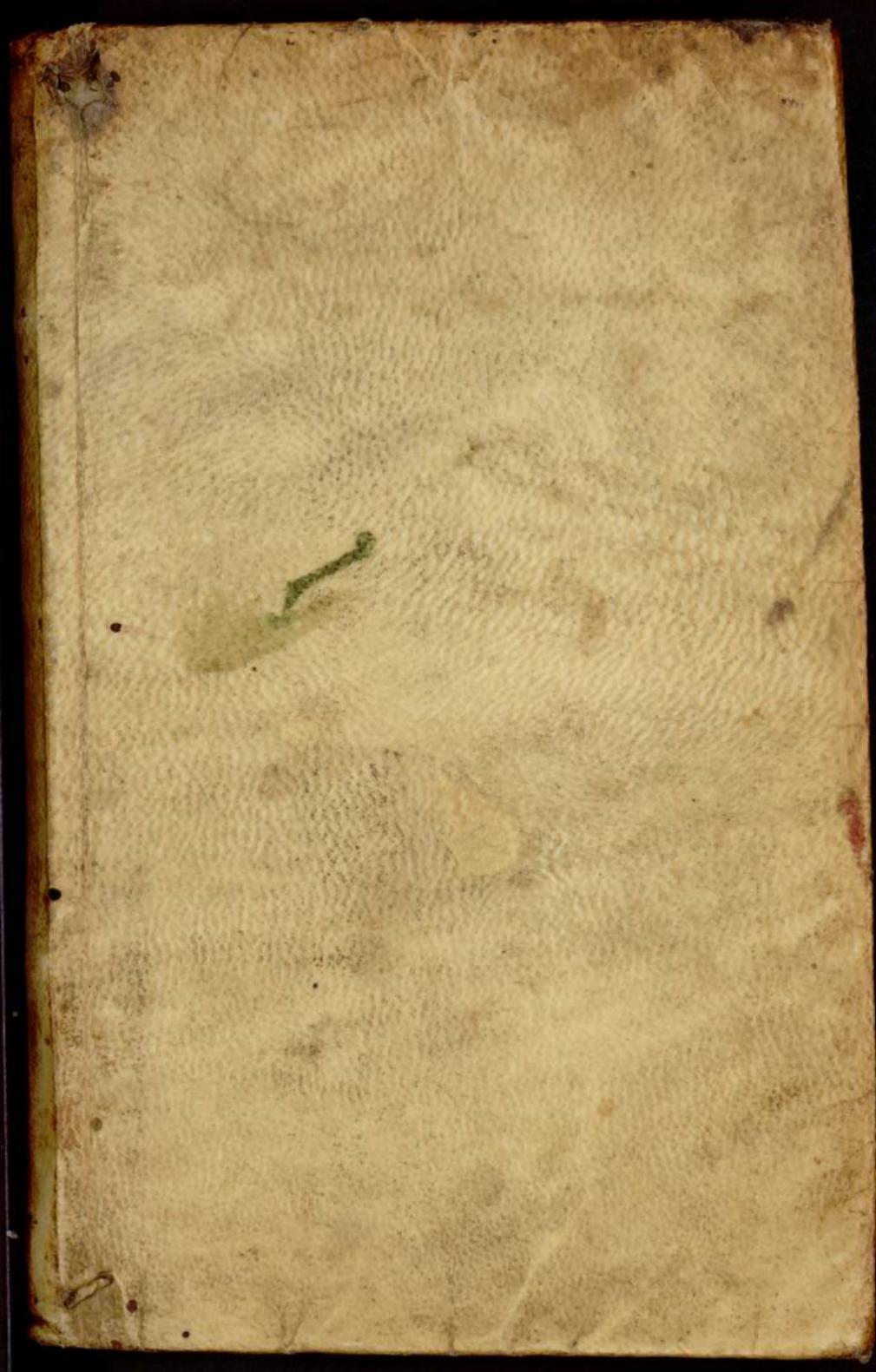

GLORIA
TRINITATIS
+

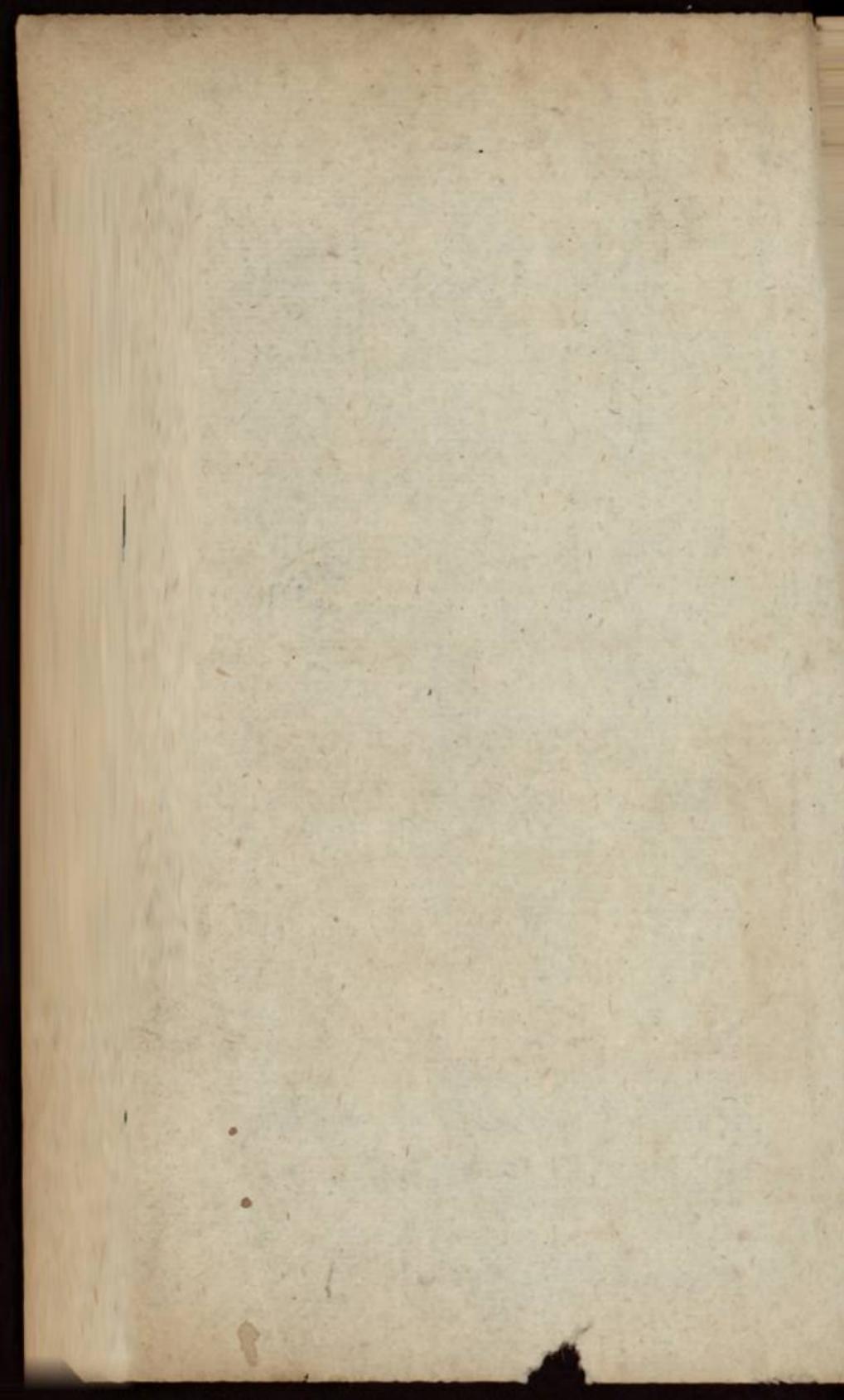

2244. 16 vols.

D

Ros. fol. XVII A 12535
CURRVS

11280

TRIVMPHALIS ANTIMONII.

FRATRIS BASILII VALENTINI
Monachi Benedictini.

OPVS

*Antiquioris Medicinae & Philosophiae Hermeticae
studiosis dicatum.*

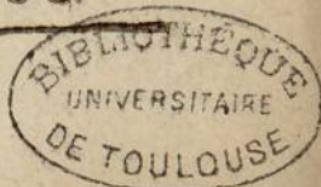
E' Germanico in Latinum versum operâ, studio & sumptibus
Petri Ioannis Fabri Doctoris Medici Monspeliensis.

Et notis perpetuis ad Marginem appositis ab eodem
illustratum.

TOLOSÆ,
Apud PETRVM BOSC.

M. DC XLVI.

211
СИЛА ВІДМІННОСІ

ЛІЧОМІТКА

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

ТОЛОСА

СРОЧНАМІСІ

ІНІЦІАЛІСАМІСІ

¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

VENITE ET VIDET OMNES opera Domini.

HOC VOLVMINE CONTINENT VR HI

Tractatus qui omnes traducti fuerant
ex Germanico Idiomate in latinum
in usum & gratiam Chymicorum.
Qui hoc Idioma non sciunt.

1. Rimò Frattris Basilij Valen-
tini Currus Triumphalis
Antimonij,
2. Rogerij Baconis Angli de
tinctura seu oleo stibij :
3. De particularibus & vniuer-
salibus tincturis,
4. Georgij Phædronis Rodo-
chærj theoria & praxis de la-
pide Philosophorum,
5. Antiquissimum Equitum

bellum.

6. Irsaci Hollandini opus Satur-
ni.

7. Considerationes Philosophi-
cæ de materia & præparatione
lapidis Physici.

8. De occulta Philosophia Chy-
micorum, vbi sunt Tractatus
varij doctissimi, ut arbor aurea.
Basilij Valentini conclusiones
Prebellianus de natura elemen-
torum.

Triplanus de lapide Philoso-
phorum.

Elixiris Theophrasti Expositio.
Psalmo x c ij. magnificata sunt
opera tua Domine, nimis pro-
fundæ factæ sunt cogitationes
tuæ, vir insipiens non cognos-
cer & stultus non intelliget
hæc.

¶ Cœlesti Pneumoniae
charj spaciois ex pœnitis de al-
iusmodi pœnitentia
mutatur. Et mutatur.

ILLVSTRISSIMO
AC
REVERENDISSIMO

D. D CAROLO DE MONT-CHAL
Archiepiscopo Tolosano, Regis
Christianissimi Consiliario
meritissimo.

PETRVS IOANNES FABER
Doctor Medicus Monspeliensis.

S. P. D.

RARVM for-
tasse & insuetū
videbitur mul-
tis, ac nonnullis
quasi indecorū
Archiprasul Illustrissime, quod
summo ac perillustri viro, re-

bus sacris ac diuinis prorsus
occupato, Opus Chymicum of-
ferre audeam: Sciant ipsi qua-
lescumq; sint sine docti sine ig-
nari, nobiles aut plebei, nihil
aptius aut grauius offerri pos-
se tanto viro quam ipsummet
Opus chymicum, ubi lapis Phi-
losophorum vita vere vitalis,
Et supremum naturæ nectar
clare docetur, ac demonstratur,
In quo dona suprema Dei
deteguntur, mysteria Individu-
ae unionis sanctissima Tri-
nitatis palam fiunt: Theatrum
uniuersæ naturæ, eiusq; vera
Anatomia. cum Astrologia
terrestri septem terrestrium pla-
netarum, hoc est septem metal-
lorum manifestatur: omnipo-
tentis Dei verum argumentum

resurrectionis mortuorum certissimum testimonium, remissionis peccatorum unicum exemplum, Infallibile futuri iudicij experimentum, & aeterna beatitudinis patens & apertum speculum.

Hac omnia, Soli huic operi aperte deteguntur, quantum naturaliter aperiri possunt, nihil certe grauius & aptius Archipræsuli pio ac doctissimo offerri potest, & ut Zollerum Ilia crepant, ac disrumpantur per medium, hæc ita esse nec in vanum dicta, iam demonstrare pergo.

Alchymia ergo verum donum Dei est, nihilque aptius Alchymia ipsa, donum Dei vocari potest, cum ipsa diui-

tias inexhaustas , sanitatem
integralē & inviolatam , &
vitam prælongam præ se fe-
rat & verè ostendat , que
quidem omnia verum donum
Dei habentur.

Est autem mysterium indi-
uidua & unionis sanctissimæ Tri-
nitatis , quod in singulis natu-
ræ rebus homogeneis , Trinita-
tem & unitatem indicet , Tri-
nitatem quod calidum inna-
tum , humidum radicale , &
nодum & vinculum istius
calidi & humidi innati de-
monstret : Unitatem autem
hac tria inter se distincta ,
unum constituant natura mix-
tum homogeneous . Est autem
theatru universa nature , quod
natura integra uniuersalis &

particularis, cœlestis & elemen-
taris perfecte & absolute do-
ceatur, nihilque occultum in
natura est, quin ex intimis na-
ture antris foras, tanquam in
publicum theatrum prodeat.
Et sic est vera natura Anato-
mia & Astrologia terrestris
septem planetarum terrestrium,
hoc est septem metallorum, quod
septem metallorum naturas,
proprietates & qualitates,
tam occultas quam manifestas
ostendat. Inde etiam patet
quod sit omnipotentia Dei
verum argumentum, quod
ipsa sola Alchymia digitto
demonstret, omnia esse in uno
& ex uno, & illud unum
esse omnia quod esse non posset,
nisi Deus esset verè omnipotens,

fecit illa omnia verum unum
qui ex uno omnia creauit, &
esse in centro suo.

Est etiam resurrectionis mor-
tuorum verum testimonium
quod omnia natura mixta, per
resolutionem in illud unum ex
quo sunt, vere moriantur, &
expolientur suis qualitatibus
corruptioni obnoxij, & iterum
inde resurgent incorruptibilia,
& ad vitam seu esse nouum
incorruptibile quasi reducan-
tur, nouas & potentiores multo
quam antea habent facultates:
hinc colligitur remissionis pec-
catorum verum & unicum
esse exemplum, cum dum ad
nouam vitam resurgent, ex-
polientur ab omnibus qualita-
tibus, corruptioni obnoxij,

tanquam à peccatis suis , quæ
nobilitatē substantiæ , & puri-
tatem deturant , hinc etiam
est infallibile futuri iudicij
experimentum , quod in eo iu-
dicio plura ab impuris sepa-
rentur , pura cœlestibus & gau-
dijs aeternis donentur , impura
autem putredini aeterna & ba-
rathro committantur , & hinc
etiam facile colligitur Alchy-
miam esse patens & appertum
aeterna beatitudinis speculum:
plura enim aeterna & incor-
ruptibilia sunt , & perinde
beatitudinis aeterna speculum
habentur , cum aeterna beatitu-
do consistat in puritate , aeterni-
tate , immutabilitate , cum hinc
fœlicitas suprema , operante
Deo , exoriatur , qui solus est

æterna beatitudinis fons &
scaturigo.

Quid ergo in rerum natura
nobilius, grauius & aptius Ar-
chypræsuli summo & piissimo
offerri potest, quam opus, in
quo hac omnia clare & mani-
feste demonstrantur, nihil ma-
ius habeo, Nec maius haberi
posse censeo.

Perinde Archipræsul illus-
trissime, animo summo & gra-
to ut summa & grata sunt
accipere munus aliud non ex-
pecto, quam ut placeam &
me seruum tuum obsequentissi-
mum præ ceteris obserua, & in
æternum vale. Datum in
Ædibus nostris Castri-noui-
darij die 20. mensis Nouem-
bris, anni 1643.

LECTORIBVS

BENEVOLIS OMNIBVS

Hermeticā Artem aman-

tibus & summo studio

Excoletibus.

PETRVS IOANNES FABER

Doctor Medicus Monspeliensis.

S. P. D.

Nperegrinationibus meis
prælongis , ac difficultibus,
(Lector beneuole) in
votis super habui nemini
nocere , multis prodesse
posse , perinde Deus sum-
mus , vt vere existimo , me
ab omni periculo conservauit : Pij siquidem
& boni Deo summo cordi habentur , nihil
siquidem in hoc orbe terrarum periculis
pleno tutius & fortius est , quam pietas &
charitas , his armis munitus homo , pericula
cuncta facili via evadit . E contra autem
cui Deus aduersatur , illi quoque & vni-
uersa natura inimica est . Qui verò versa-
vice , Dei est amicus ; tum illi quoque cœlum

& terra, atque adeo omnia clementia, auxilio
subuenire coguntur.

In peregrinationibus ergo meis pietatem
& charitatem in votis semper habui, & piæ-
cipue erga Chymicæ Artis studiosos, quos scio
multum desudare in enodandis Chymicorum
antiquorum gryphis & ænygmatibus, in qui-
bus tota ars nostra concluditur & sepulta
iacet.

Dum igitur Autuerpiæ essem anno Christi
1634. Inueni librum Fratris Basiliij Va-
lentini Monachi Benedictini, cui Titulum
fecit Currus Triumphalis Antimonij. Cui
iuncti erant alij multi, Idiomate Germanico,
conscripti, hunc ergo librum habere curaui
ut naœta occasione ipsum fideliter in latinum
traducere percurarem : tandem post multos
annos Tolosæ inueni doctissimum virum no-
mine Spigellum natione Germanum, omni
doctrina & varietate linguarum perornatum
qui pretio conducto, hunc librum cum
alijs omnibus sibi vincetis fideliter mihi tran-
stulit, quo petlecto, typis excudendum illico
iudicaui, ob multitudinem Arcanorum ibi la-
tentium, ne Chymicæ alumni imò & patres
tanto opere frustrarentur : Et ut ornatius in
lucem publicam emerget, commentis meis,
& explicationibus exornandum iudicaui.

Quapropter benenole Lector, habes hoc
in volumine quicquid omnes alij libri conti-
nent, & complectuntur de arcano lapide
Philosophorum & de tincturis metallicis, qua
ad artem nostram pertinent, fideliter tra-

ductum & copiose à me ipso exornatum,
varijs explicationibus ad marginem appositis,
vt Ænigmata chymica & gryphos enodatos
habeas & tenebras ipsas chymicas sole ipso
clariores elucentes videas, & vt opera etiam
reliqua mea omnia intellectu tibi facillima
sint: Nam quæ ibi commentatus sum &
explicaui, inseruire possunt intelligendis re-
liquis omnibus Chymicorum libris & præ-
fertim meis.

Hi sunt fructus peregrinationum meatum,
bis vtèr Lector beneuole, non enim parui
sunt momenti vt inter legendum libenti ani-
mo tu ipse fateri cogeris: Quicquid enim
abstrusum & occultum est, multis tehebra-
rum vimbris obvolutum in tota Chymia hic
habes clarum & manifestum, & luce cla-
rissima illustratum, ita vt plena manu divi-
tias infinitas, & Thesauros Chymiae immen-
sos hautire valeas: imo & curam morbo-
rum omnium, & sanitatem merè sanam &
vitam vere vitalem & longam, ab omnibus
ætumnis, & miserijs humanis denudatam,
Deique Omnipotentis notitiam naturalem,
iu quantum ex naturæ legibus & normis
haberi possit, habere queas. Ecce quanta &
quam grauia & pretiosa, tibi offero Amice
lector, & quantum mihi debeas, non enim
ad hæc soluenda te, sufficere puto, mihi
gratum saltem erga me habeas animum,
quo solo me esse, plus quam satis remune-
ratum existimo. Et vt scias & cognoscas,
me non clanculo subscripere aliorum scripta,

& mea facere, ut falsò & immeritò hoc
commentati sunt Medici quidam zoili mei &
osores, qui dum tanta & clara & laudata
opera in lucem edere me conspiciunt, odio
& inuidia macerati, amicis meis dixerunt
me librorum antiquorum Chymicorum co-
piam habere, & hinc suffurari quicquid in
lucem edidi & typis euidentium curauit, sciant
ipsi veliū me nihil suffurari ex antiquis, imo
ex libro ipsius naturæ omnia mea deponere,
& quantum ipsimet antiqui ex natura cogno-
uerunt, me quoque etiam æque ac illos
cognoscere, non egere antiquorum, nec re-
centium authorum libris, sed omnia mea
docente Deo & natura componere, de sin-
gulis enim naturæ rebus volumen prægrande
componere possem, absque esse ullis stipa-
tus authorum voluminibus; scio enim quid
sit natura, & ex quibus res suas componat
ipsa, hæc scienti hæc sufficient, & nullis eget
libris. Deo sit laus, gloria & honor, & tibi
lectori summa utilitas. Vale.

CVRRVS

TOTIVS
OPERIS
HVIUS BREVE
ARGVMENTVM.

VÆ in Curru Triumphali Fra-
tris Basiliij Valentini continentur,
sunt potissimum exhortationes
breues ad artem Chymicam in-
quirendam vt pote ad totius &
vniuersæ naturæ cognitionem acquirendam &
Medicinæ perfectæ & absolutæ notitiam ha-
bendam , quam vt quis facile acquirere possit,
Deum imprimis esse timendum & ex toto cor-
de adamandū asserit Author, & rationes quam-
multas hinc affert, tum demum postquam ex-
hortatus est Spagyricum Medicū pium ac de-
uotum esse debere, si intima naturæ viscera in-
uestigare debeat, quæ impio numquam pate-
fiant , vt suprema Dei Dona; quæ nisi pijs &
sanctis viris manifestantur , & communican-

A

tur, tandem ad ea arcana quæ ex Antimonio
extrahi possunt breuissimo eloquio venit. Olea
quam multa & varia docet, quæ infinitæ sunt
virtutis ad artem Chyrurgicam nobilitandam.
Et multa sunt quæ intrinsecus propinari pos-
sunt et si sint ex Antimonio cōposita, eaque
asserit & probat nullatenus esse venena,
quamvis vniuersitates multæ & nobiles ipsius
Medicinæ id ipsum assertant, & accusat ipsos
Doctores Medicos stultitiae & meræ ignoran-
tiae, cum id experientiâ & ratione, non didisci-
erint. Antimonium enim nullo pacto est ve-
nenum postquam Spagyricè præparatum est,
imò contrâ summa est Medicina, & supremum
venenorū omnium antidotum, ut ratione &
experiencia facilis negotio potest fieri manifestū,
quæ enim venena sunt naturaliter, ea omnia
continent antidotum sui veneni, quod si anti-
monium sit ex se ipso venenum, continet in
se, ut reliqua cuncta, antidotum sui ipsiusmet
veneni, vnde post suam præparationem nullo
modo venenum est, cùm per præparationem
suam tollatur omnino venenum eius, quod
ipsamet experienciâ fit manifestum & certissi-
muim: sic iuste & summa cuim ratione incre-
pat Author noster Medicos cōunes & vul-
gares, ipsosque inficit inscitiaz, imò stultitiaz,
quod post rationem & experientiam ex tot
sæculis cōprobata, sint duræ adeo ceruicis
ut suas rationes & experientias degustare ne-
queant, nec villo pacto resipiscere, nec se extri-
care ex tam profundo inscitiaz barathro, va-
leant ipsis sufficere videntur iniuria & calum-

nix in Chymicis studiosos & illius professores
At bone Deus nihil Chymicis facilius est iniurias & calumnias atrociores multo, in ipsis in reto
retorquere, cum sciant verē ipsos Chymiam
vilipendere, quod ipsam non intelligant, et vere
ignorent: vilipendere autem quod non sci-
mus & proorsus ignoramus nihil tali malitia &
stultitia peius, & ignauius. Post Medicorum
in Chymiam insanientium inclinationes, enar-
rat multa secreta quae ex Antimonio depro-
muntur, & tandem devenit ad summum An-
timonij Arcanum, quod lapidem ignis Anti-
monij vocat tantæ virtutis & energiæ, ut la-
pidem ferè Phylosophorum imitetur in cura-
tione morborum omnium, & in transmutatio-
ne metallorum, hinc insaniunt Chymiae osores
quod hoc arcanum capere nequeant, & ta-
men auro toto corde inhiant: Chymiam odi-
unt quod non clare & aperte arcana sua non
doceat, & ita clare, ut lipis & tonsoribus essent
notissima, & sic ipsi plena & exparsa manu de-
cerpere possint: Dij laboribus omnia vendunt,
& potissimum hæc arcana posuerunt sudore
suūmo, & labore improbo comparanda, ig-
nauiae & stultitiae Chymiam potissimum eiusque
arcana occluserunt.

Obloquimini quantum volueritis, immo ob-
gannite & v'lulate in Chymicos, sic eorum ar-
cana, & pretiosos thesauros non obtinebitis
immō fortius ipsos obcludent, & obserabunt,
ne manus impuras vestras imponere valeatis:
At si eas obtainere desideratis, ut nimis certif-
fime scio eos ipsos thesauros vos exardescere,

consilium facite Authoris nostri Basiliij Valentini , nemini nocete , obiurgationibus vestris, placete ac benefacite omnibus , Deum Diu noctuque orate , & laborate iugleret & operam date sedulam Chymicis arcanis inuestigandis , & Chymicorum obscuris locutionibus interpretandis , sic facilis via Arcana inuenietis infinita , & Deum laudabitis , & ipsum glorificabitis & proximum vestrum nullis calumniis & iniurijs afficietis , immo summo amore ipsum persequemini . Qui chymiam enim nouit & eius arcana , Deum certe amat & proximum suum diligit ex toto corde . Docet enim hoc , & exigit Alchimia . Postquam ergo docuit Author noster lapidem ignis Antimonii suasque virtutes & proprietates , tandem concludit tanta esse secreta & arcana naturalia in Antimonio latentia , ut nemo mortaliū capax esse possit ea ipsa omnia investigare , quo enim magis investigamus , eō abstrusiora & pretiosiora inveniuntur , ita ut videatur fons inexhaustus & perennis arcanorum , in quo solo Chymici omnes possunt occupari , per totum vitæ tempus , & sic perquisitioni arcanorum Antimonij finem facit .

Sequitur deinde Rogeri Bacconis tractatus peculiaris de oleo Antimonii doctus admodum & experientiæ plenus , in quo quicquid de Antimonio enarravit Basilius Valentinus in curru Triumphali , ibi repetendo diuersis admodum verbis confirmatis & potissimum quicquid de oleo rubro ipsius Antimonii enarrantur .

Hunc tractatum sequuntur & alii varii tractatus siue authores, & doctissimi sunt & ex legibus & normis Chymiae artis conscripti, in quibus varia multa de metallis & de mineralibus, & lapide Philosophorum potissimum per docentur, & perinde typis excudendos censimus, ne Chymiae studiosi ab eorum fructibus defraudarentur.

Deinde sequitur Georgij Phædronis Rodochæri theoria & practica de lapide sapientum tractatus unicus & doctissimus, & qui eum tractatum rite intelliget, vere & certe sciet totam artem nostram: in hoc enim tractatu quicquid de lapide sapientum dici potest, clarissime manifestatur: Cauendum tamen ne inter legendum hunc tractatum incidat lector in opinionem in quam incidere videtur Author de vrina humana, quam videtur asserere esse naturam naturata, & ex ea educi posse Mercurium Philosophorum, quod tamen non est excogitandum, ut patebit exacte cuique legenti, si ea quæ ad marginem apposuimus rite perpendat: Mercurius siquidem noster, ex quo solo fit lapis Sapientum & vera tinctura extrahitur ex metallis perfectis, cum Mercurio communi & vulgari rite preparato, & ab omnibus suis feculentis materijs, & superfluis qualitatibus expurgato. Et non ex genere alieno vegetabili, aut minerali: Quod si ego passim in alijs meis operibus in lucem editis, modo ex vitriolo, modo ex sale vitri, modo ex ambobus, modo ex ioue, seu stamno, modo ex aqua communni Mercurium nostrum elici posse asseruerim,

Animaduertant quæso Lectores , Mercurium nostrum hæc omnia nomina sibi vendicare , & his omnibus nominibus & nullis aliis exornari , ne ars nostra fiat triuialis & vulgaris cuilibet legenti.

Subsequitur hunc tractatum , alius nobilissimus & doctissimus tractatus , cui Titulum fecit author innoiminatus *Antiquissimum bellum Equitum* , quod in eo tractatu per Dialogum inter se enixe verbis prælientur , Aurum commune & vulgare , Mercurius vulgi , & lapis ipse Sapientum , ibi legitur & videtur altercatio mira , inter ipsos Equites nobiles , ex quibus eorum lapis Sapientum fieri debeat , in fine tractatus huius tandem concluditur aurum & Mercurium vi & facultate lapidis destructos esse & dissolutos , ex quibus factus est lapis , nam illud tertium quod nascitur ex duobus , est illud , ex quo exoritur tinctura vera nostra , quæ dicitur lapis Sapientum , & hoc cum prudentia & mentis summo acumine est prænotandum , ut ex hoc tractatu aliquid boni & fructus exsurgat in Chymicæ artis aluminos .

Ioannis Isaci Sollandi opus de Saturno subsequitur , in quo mira & rara de Saturno enarrantur , & asserit Author ex eo educi posse oleum rubrum miræ & stupendæ virtutis & energiæ , adeo ut illud oleum soluat aurum , & percoctum cum auro , tincturam fixam constituant , morbos omnes hominum & metallorum perfectissimè curans , & dupli via id ipsum fieri posse asserit Author . Primò per ipsum oleum rubrum ex plumbo eductum . Secundò per

Mercurium currentem & fluentem ex ipso-
met plumbo elicitum via peculiari , quam ibi
docet : his duabus vijs docet tincturam ex
Plumbo eliciendam esse , quam afferit poten-
tiorem esse & efficaciorum ex oleo rubro quā
ex Mercurio elicitam & compositam , enarrat
deinde multiplicationem huiusce tinture , &
virtutes & proprietates , tūm in homines omnes
tūm in metallā omnia imperfecta perficienda ,
& sic in laudem & gloriam Dei omnipotentis
concludit opus suum.

Cōsiderationes septemdecim consequuntur ,
de lapide Sapientum , in singulis septemdecim
his considerationibus quæ sunt necessaria , ad
lapidem Sapientum perficiendum & compo-
nendum enarrantur , & mira & stupenda ibi
docentur , modò colligantur à lectoribus : sunt
enim hæ considerationes profundæ admodum
& à quois lectore , non faciles sunt intellectæ
quo circa legantur cum attentione & ab ipsis
solis Philosophis , ab alijs enim non capientur
quæ ibi enarrantur , tum de natura ipsa ipsius la-
pidis , tum de compositione , & eius virtute
& energia.

Apponitur deinde de occulta Philosophia chy-
micorū tractatus certe mirus & stupendus , vbi
thesauri omnes mundi certissime declarantur ,
• & qua ratione sint acquirendi facile demon-
stratur , vbi lapis Sapientum qua ratio ne sit
componendus ediscitur , & ex qua materia erua-
tur , vbi metallorū omnium Physicorū naturæ
& proprietates , in compositione lapidis

Physici apparentes , quales sunt demonstrantur.

Tractatus alias subsequitur , arbor aurea dictus ab Anonymo authore conscriptus , et scientiarum & artis chymiae plenus , in quo multa de lapide vera , de Antimonio , & de urina humana , sed allegorica , alioquin falsa sunt , continentur . Recapitulatio huiusc tractatus quae in fine tractatus apponitur verissima est & doctrinæ plena , huic que omnino credendum modo ritè intelligatur .

Subsequuntur Basilij Valentini conclusiones , quæ sunt operum suorum repetitiones quædam , in quibus aliquid boni est , & aliquid falsi , nec haec conclusiones sapiunt doctrinam & conscientiam Basilij Valentini , sed cuiusdam Glossatoris suorum operum , quæ notatae sunt ad marginem apposuit , & quæ falsa etiam videntur prænotauit , ne quis inter legendū decipiatur .

Trebellius de natura elementorum consequitur ubi doctrinæ & rara enarrantur de elementis naturalibus , ex quorum vaporibus & exhalationibus fiunt venti , fulgura & tonitrua , & hinc colligitur , qua viâ , res omnes ignis beneficio meliorentur & actiuiores reddantur .

Riplæi Canonici Angli subsequitur tractatus de lapi de Philosophorum , doctrinæ certe & mirandus , & in quo nihil falsi , & supervacui reperi potest , ubi metallorum omnium proprietates & naturæ manifestantur , vnde inde colligat lector , qualisnam esse debeat materia la-

pidis Sapientum, quâ viâ & methodo tractan-
da sit.

Apponitur vltimo Elixiris Theophrasti
expositio, vbi docetur qua methodo cōponen-
dum sit elixir Theophrasti, quod nihil est aliud
quâ tinctura aurea fixa Philosophorū quæ cō-
ponitur ex auro, & radice illius, quam radicem
si habeas puram putam, & auro vero conne-
ctere scias, habebis inde optatum finem Philo-
sophorum omnium : Et sic concluditur volu-
men istud , quod quidem nobile admodum est
& pretiosissimum, continet siquidem quicquid
Chymici exoptare possunt. Et perinde typis
cudendum curauimus in gratiam & fauorem
Chymicæ veræ aluminorum.

Chapitre 1er. Sur la nature et la cause de l'ordre dans le monde physique.

CVRRV TRIUMPHALIS ANTIMONI.

FRATRIS BASILII VALENTINI
Monachi Benedictini.

IN QVO QVICVID DE AN-
timonio enarrari potest, tūm ad curam
humani corporis, tūm ad metallorum
transmutationem clare admo-
dum demonstratur.

A P I S igneus ip-
sius antimonij & tinc-
tura fixa eiusdem; &
oleum rubicundissi-
mum facili via & me-
thodo, sine ænygmate,
& ambagibus ullis hoc
in opere breuissime
perdocetur. Ego itaque frater Basilius Valen-
tinus Monachus Professus ordinis Sancti Bene-
dicti ab initio amico Lectori, proponam breuem

Incipit Au-
thor enar-
rare quo
in hoc cur-
ru Trium-
phali edo-
cturus est.

admonitionē circa ea quæ Spagyro anxie verā arte in inquirenti sunt præcognoscenda. Itaque valde profunde, & summo corde ea consideret Spagyrus, qui artem hanc Hermeticam certissime possidere cupit: Si enim ea quæ iam sum illi propositurus flocci pendat, in vanum certissime laborabit, sunt enim necessaria considerata prout sequitur.

Proponit Basilius valentinus scriptionem & enarrationem aggrediar, opus quæ sunt esse judicauj præmittere monitionem de ijs quæ omnino

~~necessaria~~ pio Spagiroscienda sunt, cui fundamento super-

~~riæ artificij~~ rūere débeat, vt ædes turbinibus resistant ne-

Chymico. que diruantur, quibus fundamentis innixi subsistere possint. Ego enim vt pote monachus illud necessarium puto, & manebit necessarium vt cum ego & tu, Titius & Sejus, Sempronius & Caius ex hominum oculis sublati vitâ amissâ memoriam honorificam ad honorem Dei in mundo relinquamus, vt diuina Maiestas colatur, debitâ præparatione ad iter nos accingamus; meus quippe status requirit spiritum diuersum à vulgo. In illâ mē consideratione

Quæ obseruanda notaui quinque ab artis indagatore obseruanda.
sunt artis 1. Inuocationem nominis diuini 2. Contem-
indagatori plationem Essentiæ. 3. Veram & incorrup-
tam præparationem. 4. Vsum. 5. Commoda:

quæ omnia vero Chymico consideranda sunt, absque ijs enim necesse nec dici Chymicus perfectus potest. Enumerabo itaque paucis hæc quinque membra sigillatim, vt in genere & universaliter opus integrum inde in lucem prodeat & perfectum appareat.

1. Inuoca-
tio Dej.

Inuocatio itaque Dei debet fieri Religione

cœlesti, ex puro corde, conscientiâ sanâ, absque ambitione, hypocrisi, alijsque abusibus, quales sunt fastus, superbia, arrogantia, mundana iactantia, proximj oppressio, aliæque tyrannides, & id genus vitia reliqua: quæ debet omnino radicitus è suo corde extirpare, ut cum thronum gratiæ pro sanitate corporis obtinere vult Zizanij à puro tritico evulsâ purum & optimè præparatum templum reperiatur. Nam certè, certè, certè, Deus non irridetur sicut scioli & sæculo sapientes putant: neutiquam, agnosci & inuocari vult tanquam Creator nisi cum vero timore, debitâ obedientiâ, & humiliâ supplicatione. Cùm enim homo nihil habeat nisi quod benignissimus Creator ei concedit, qui ej dedit corpus, vitam, spiritum operantem, nobilissimamque animam: largitusque est gratis sanctum verbum suum in sustentationem animæ in vitam æternam, & in corporales necessitates, cibum, potum, vestes, calceamenta, & alia quibus homo nullo modo potest carere; iustum est vt ante omnia humiliis & intimis precibus à primo Patre Impij ab (qui cœlum & terram, visibilia & invisibilia, arte arcenfirmamenta, elementa, vegetabilia, & omnes tur. Creaturas creauit.) illa obtineat. Certissimum quippe est nullum impium adipisci veram Medicinam, minùsque gustare verum & immutabilem æternitatis verum & cœlestem panem. Hanc itaque doctrinam primò & præcipue sequens in Deo omnem spem & fiduciam tuam pone, supplèx illius benedictionem implora, vt tua inquisitio à timore Dei

Impij nunquam erunt veri chymici.

incipiatur; & sic expeditam sapientiam conser-
quare: nam Initium sapientiae est timor Do-
mini. Quicunque igitur statuit querere terrestri-
um supremum, (id est, cognitionem omnium
bonorum creaturarum, quæ Altissimus homini
largitus est, quæ latent in lapidibus, herbis,
radicibus, seminibus, animalibus, plantis, mi-
netalibus, metallis, alijsque similibus) reiiciat
omnes curas sacerdotes, deponat illis affixa,
expectet toto corde liberationem, oret Deum
humiliter; ita spe non cadet, ita ultimâ redem-
tione dignus fiet: de quo hominum nemo
dubitet aut desperet, ipse enim solus est qui
liberat Israël ab omnibus hostibus suis: quod
verè faciet ergá omnes, verè & humiliter no-
men suum invocantes. Prima itaque admoni-
tio non potest melius & rectius quam precibus
confirmari, cum sit Dei invocatio: quæ ta-
mén non debet fieri ex hypocriti & corde
fallaci, sed cordicitus Reguli Capharnaïtæ
instar, firmâ fide & spe sicut Cananæa filiæ suæ
salutem procurauit, & ex Christianâ charitate
sicut Samaritanus oleum & vinum in hominis
propè Ierichunta vulnerati plagas infudit, & de
suo eum curari mandauit. Qui hâc invocatione
vtetur suo proximo charitate Christianâ com-
municaturus quod sperat suis precibus conse-
qui, assequetur sine dubio, quod enixè petit,
optatum scilicet scopum, diuinarum & sani-
tatis spem propositam.

ii. Diuinam invocationem sequitur singula-
rum rerum contemplatio: id est, ante omnia
maximopè considerandæ sunt singularum re-

Initiū sa-
pientiae ti-
mor Do-
mini.

tum circumstantiæ, materia, forma, virtutum origo, influentia, coniunctio, ex sideribus secretæ vires, elementaris compositio, ex tribus primis principijs generatio & formatio. Tum vero quod quævis res revocabilis sit & in primam materiam reduci possit aut primam essentiam : (cuius iam in mēis scriptis memini) ut ex prima materiâ ultima, & ex ultimâ prima fieri possit.

Et hoc est
secretum
Alchymie
& eius fu-
damentum

Hæc consideratio post Dei invocationem est prima, cœlestis, spiritualiter intelligenda : contemplatio enim conditionum eujusvis rei disquiritur spirituali hominis cogitatione ex speculatione emanante, estque duplèx, possibilis & impossibilis. Speculatio impossibilis consistit in cogitatione superfluâ, quæ nihil realè ex naturâ efficere potest & in quâ nulla forma essentiaz manifesta est ; ut si homo scrutari vellet Dej æternitatem , quod fieri nequit, & est purum vacuum & inane, peccatum in spiritum sanctum aggredi Deitatem imminensam , infinitam , & æternam , & examinare consilij illius mysteria imperscrutabilia. Altera consideratio (possibilis scilicet) spectat theoriam rerum visibilium, manefstatum, creatam & formatam essentiam habentium naturam perquiritentem , quomodo separatione singula corpora iuventur , ut utilia sint, ut bona à malis , medicinæ à venenis latentibus separentur: de modo Anatomiae, de fractione & rectificatione , ut absque do lo purum ab impuro diuidatur ; quæ separatio multis modis & vijs fieri potest ; qua-

Considera-
tio impo-
sibilis cui-
tanda.

Considera-
tio possibi-
lis laudan-
da.

rum aliæ vulgo notæ, aliæ non omnibus, siue fiant calcinando, sublimando, reuerberando, circulando, putrificando, digerendo, cohibendo, distillando, fixando, siue alijs, qui gradus omnes subsecutiæ in labore inveniuntur, discuntur, explorantur, & manifestantur; & ex quib[us] patet quid h[ic]um, volatile, album, nigrum, rubrumve aut simile quid sit, ut artifex recte in arte suâ versetur & consideratione bene utatur. Nam consideratio falso fundamento potest inniti & errare si viam regiam non assequatur, naturam li- contrâ, natura errare nequit si recte guber- berare est purum ab netur ab œconomio cui commissa est: si ita- impiro se- que etras, quia naturam non soluisti & li- cernere. berâsti à corporè cui alligatur captiuæ, disce melius theoriam & negotium exactius dis- pice ut fundamentum & notitiam separatio- num habeas omnium rerum, quod est pri- mum & præcipuum. Secundum itaque Philo- sophiaæ fundamentum est speculatio singularum rerum & essentiarum, vocaturque Naturæ consideratio: scribitur enim. *Quæriue primò regnum Dei & institutam eius, &c: per invocationem scilicet diuini nominis, Et cæterea adiicientur vobis, neimpè, quæ homo de temporalibus cogitat, quæque ad victimi & sanitatem tuendam necessaria sunt.*

Achymicis
Philoso-
phis Deus
est primo
inquiren-
dus.

III. Singularum rerum consideratione exactè exploratâ (quam iam ante theoriam esse diximus) sequitur debita præparatio, quæ manuali labore perficitur, ut aliquid utile & actuum consequatur. Ex præparatione na- citur

icitur scientia Medicinalium virtutum: labo^r
manualis fit diligenti operâ, scientia expe-
rientiâ laudatur, utriusque verò differentiam
(boni scilicet & mali) & virtutes indicat
& iudicat Anatomiâ. Labor manualis de-
monstrat omnia in lucem trahi & visibilia Quid sic
fieri posse: Scientia virtutum profert praxin, scientia.
fundamentumque verum & solidum quo
aliquis verus practicus fieri possit, nihilque
aliud est quam confirmatio boni a manuali
labore manifestati, quo natura secteta ad
utilitatem indicetur. Sicut enim in animæ
ratione via est Domino præparanda, ita &
hic legitima semita paranda ut in corporis
salute procedatur absque errore & ambagi-
bus, Et hoc est præparatio.

iv. Præparatione seu noxijs & utilis separa-
tione peractâ per resolutionem, attende
vsum, caue ne pondus aut nimium aut ex-
iguum adhibeas, quod in operatione obser-
uare poteris, an remedium forte aut debile
sit, quod Medicus antè scire debet, ut &
an sit utile vel noxium: ne nouo cœmeterio
indigeat cum animæ suæ iacturâ & proximi
sui detimento.

v. Postquam operatio coepit dilatari & di-
uidi pèr corporis membra ut querat mor-
bum ob quem adhibetur, sequitur utilitas ex
quâ utpote fine cognoscitur quid commodi
operatio attulerit. Potest enim fieri ut
remedium morbo noceat, non profit, quod
morbo contrarium & potius venenum quam
Medicina ad sanitatem est. Iedèoque vnus-

quisque diligenter attendat vtilitati publicae
vt notet & scripto prodat obseruata a se ne
obliuione percant, sed ab alijs vslui adhiberi
possint. Prætereā in vsu pariter & vtilitate
notandum an morbus fuerit solutio continui
an verò internam tantum habuerit sedem,
differunt enim externi ab internis & remedia
sunt diuersa. Vnde morbi dignoscendi sunt
an solis extrinsecis remedijs sanari possint vel
an ex interioribus ejiciendi sint. Cùm enim
centrum morbi intus latens perquirendum
est, investigari debet remedijs commodis illud
centrum perquiritibus, adorientibus, diui-
dentibus, & vires restaurantibus ; alioquin
Medicus frustra laborat centrum non attin-
gens. Scire etiam debet omnis Medicus nul-
lum morbum externum intrinsecam origi-
nem & sedem habentem externis remedijs
repercutiendum, sequeretur enim corruptio
& mors. Quemadmodum si quis arboris flo-
res erumpentes retro pellere in centrum vel-
let, non modo fructus nullus ex flore seque-
retur, sed succus contra naturam ad centrum
reiectus, vnde emanauerat arbori, inutilis esset
ex hâc violentâ reunione, quin etiam eam
omnino suffocaret, quia humiditas ex nutri-
mento terreo proueniens non haberet exitum.
Maxima itaque est differentia inter vulnera
recentia ferro facta, & antiqua vlcera
intrinseco ex intemperamento nata : recentia
vulnera externis remedijs sanari possunt, an-
tiqua vlcera non item, sed requirunt præter

Centrum
morbi est
inquirendū
est autem
centrum
morbi vbi
fomes
morbilatet

Morbi ex-
terni ex-
trinsecus
non sunt
repellendi
quia natu-
ra pellit
foras ex-
ternos
morbos
tanquam
quid illi
nocens.

Curatio
vulneris
alia a cu-
racione vñ-
ceris.

applicationem vnguentorum, oleorum, balsa-

inoruti, & cataplasmatum curationem internam ut scaturigo obturetur, rivos inde manans siccetur, & rectâ diætâ morbus facile sanetur. Non est ars vulnus recens sanare, quod & rusticus laridi salsa frusto facit: Ars est symptomatis vulneribus accidentibus occurtere, & originem morborum siccare. Non est ars vulnus recens sanare.

Adeste omnes orbis huius Medici & Medicinani exereentes doctores, magistri, magistri vtriusque Medicinæ, id est externæ & internæ: attendite ad titulum honorificum vestrum & in conscientiâ vestrâ examine an illum ex Deo habeatis, vel tantum pro formâ ambitiosè usurpetis, tanta quippe est differentia inter externam & internam curationem quanta inter cœlum & terram. Si titulum vestrum ex Deo habetis, dabit ille vobis opem, benedictionem, prosperitatem: sin extra Deum confinxistis vani honoris causâ, vos magni magnifice cadetis & vobis ipsis ignem gehennæ inextinguibilem præparabitis. Saluator quippe noster dixit discipulis suis vocatis me dominum & magistrum & bene facitis: ita quilibet qui honorificum titulum iure suscipere vult cogitet ut rectè faciat, id est, ut titulo non abutatur, non plus de se iactaret quam dicit. Qui vtriusque Medicinæ doctor audire vult, veramque debet callece Medicinam, vt sciat intus corporis dispositionem per Anatomiam, & vnde quoquis ex membro trahat morbus, quonamque modo illi occurtere debeat indicare, & extrinsecus vle-

Sed ars est symptomatis occurtere.

rum & vulnerum circumstantias intelligere. Bone Deus vbinam inveniretur titulus, & vbi maneret vtriusque medicinæ magister si rigido examine explorarentur multi eo vten-tes? Olim Medici ipsi manum admovebant in externis præcipue morbis, siquidem hoc officium Medici exigit: sed nostro sæculo famulos cònduxerunt qui Chirurgiam exerce-ant, & sic nobilissima hæc ars vile opificium facta est, quod non erubescunt exercere li-terarum omnino rudes; imò & illi qui ne asinum quidem ex segete abigere possunt, doctores sunt Chirurgiæ (& doctores medici illorum discipuli) exercentque fœlicius & meliore conscientiâ eam (vt veritatem liberè dicam) quam tu ambitiose titulotenus in-docte medico-Chirurge, qui vtroque nomine gloriaris.

Hic notan-tur Chirur-gi ignati, & medici etiam qni hanc præ-cipuam medicinæ partem fa-mulis suis ignaris cō-donarunt.

Quinam D. doctor? quinam D. medice? ne irascaris (quæsto) meo sermoni & opinioni, fateri enim cogeris si te multum de cæsim & punctim inflictis vulneribus examinem, tantundem iudicij de ijs in tuo cerebro la-tere ac in capite gallinæ in tabula alphabe-tariâ pictæ. Fideliter itaque consulo omnibus doctis lautioris & tenuioris pariter fortunæ, considerate primum, secundum scientiam & conscientiam quæ, in doctoribus & magi-stris requiruntur, veram doctrinam in præparatione consistentem, & deinde usum; tunc titulum honorificum iure vobis arro-gabit, hominibus cum fiduciâ & reipsa opem feretis, & Creatori vestro puro corde

gratias agetis.

Ex dictis habitet quisque secum videat que a n t i t u l o i u r e v t i p o s i t : q u i e n i m t i t u l u m a l i q u e m s i b i v e n d i c a r e v u l t , i n t e l l i g e r e e u m e x a c t e d e b e t & p e r f e c t i s s i m e r a t i o n e m r e d d e r e c u r i l l u m a s s u m p s e r i t . N o n e n i m s a-
t i s e s t c u m v u l g o d i c c e r e e n s t e r c u s i m a-
g n u m & f e t i d u m (h o n o r s i t a u t i b u s) & n e-
s c i r e c a u s a m f e t o r i s , l i c e t h o m o s a p e s u a-
u e o l e n t i s s i m o s c i b o s c o m e d e r i t , & mox f e t i-
d i s s i m u m s t e r c u s r e i e c c e r i t : s e d o p o r t e t r a-
t i o n e m s c i r e c u r c i b u s o d o r u s i n f e t o r e m t r a-
n s f e r i t , c u i u s c a u s a e s t p u t r e f a c t i o n a t u r a l i s .
E t v i c e v e r s a i n a r o m a t i c i s n o n s i m p l i c i t e r
o d o r s p e c t a n d u s e s t , s e d v e r e P h i l o s o p h a n s
t e n e t u r i n q u i r e r e i n e s s e n t i a m & o r i g i n e m
i l l i u s o d o r i s , c u i n a m q u e b o n o v i r t u t e s e i u s
s i n t . E x s t e r c o r e q u i p p e f e t i d o (q u o t e r-
r a s t e r c o r a t u r & n u t r i t u r) c r e s c i t f r u c t u s
s u a u e o l e n s , c u i u s r e i m u l t a e s u n t c a u s a e , &
d e v a r i i s n a t u r a r u m t r a n s m u t a t i o n i b u s p o s s e t
i n g e n s l i b e r c o n s r i b i , s e d p r a c i p u a c a u s a
m u t a t i o n i s h u i u s e s t p u t r e f a c t i o & d i g e s t i o
e i u s q u e c l a u c e s p r i m a r i a e , q u i a i g n i s & a e r
n a t u r i t a t e m i n d u c u n t v t t e r r a & a q u a i n u i-
c e m t r a n s i m u t e n t u r : e s t a u t e m e c t a a l t e r a t i o
v t e x s t e r c o r e b a l s a m u m , & c o n t r a e x b a l s a-
m o s t e r c u s f i a t . O b i i c i e s , R u s t i c a & r u d i a
e x e m p l a m e a f f e r r e , f a t e o r r u d i a e s s e , s e d
q u i s a p i t s u o m a r t e d i s q u i r e t q u o m o d o s t e r-
c u s h o c e x a m i n a r e , e x h u m i l i a l t i s s i m u m
& e x a l t o h u m i l i u m c o n f i c i p o s s i t , e x r e-
m e d i o v e n e n u m , e x v e n e n o r e m e d i u m , e x

y n d e f e-
t o r e x c i b i s
s u a u e o l e n-
t i b u s e x
p u t r i d o
s u l p h u r e
q u o d s e p-
a r a t u r i n a l-
t e r a t i o n e
c i b o r u m ,
d u m e n i m
a l t e r a n t u r
c i b i s u l-
p h u r p u t r i-
d u m & i m-
p u r u m q u o d
i n i b i l a t e t
s e p a r a t u r
& m a l e o l e t
p u r u m v e-
r o & b e n e
o l e n s t r a-
n s i t i n c h i-
l u m & s a n-
g u i n e m .

Q u i a s u l-
p h u r d u m
m a t u r e s c i t
b e n e o l e t
d u m v e r o
m u d u m e s t
& i m p u-
r u m m a l e-
o l e t .

Natura rerum omnium est medico per quirenda ut sciat quid sit natura sine enim cogitatione naturæ medicus esse non potest.

Sulphur animæ est balsamum vitæ, quod in sanguine lateret, & est thesaurus vitæ, quem Deus Christus pro nobis omnibus effudit.

Quia mors Christi dialolis non profuit.

Omnia habere spiritum quo nutritiuntur & conservantur.

Spiritus vivificans in omnibus.

dulci corrosiuum & ex corrosiuo aliquid utile. Optime Deus, natura non vult à nobis omnibus perquiri, vita enim nostra breuis est, & tu iustissime index multa tibi reseruasti ut homo admiretur creaturas tuas, quarum tu ipse index esse vis, da mihi gratiam ut salvatorem meum firmiter in corde meo retineam usque ad ultimum finem meum, ut iuxta corporalem sanitatem & victum quem abunde mihi largitus es, consequar animæ salutem & diutinas, de quo non dubito, cum verum sulphur animæ in ligno crucis amore & misericordia ardenti pro me effuderis, quod coeleste animæ sulphur diabolo inveniunum, nobis in medicinam maximam abiit. Fratres meos spiritualiter curo precibus & corporaliter ordinarijs remedij, unde spero & illos spiritualiter pro me vigilaturos ut omnes simul in æternum in tabernaculis Dei Optimi Maximi inhabitemus. Sed redeo ad Philosophiam antimonijs.

Sciat itaque lector omnes res habere spiritum in se operantem & vivificantem, qui in corporibus habitat, ea nutrit & conservat. Elementis non desunt spiritus in ijs habitantes (Dei permissa) siue boni siue mali sunt: homines & reliqua animalia habent vivum & operantem spiritum in se, quo descendente remanet cadaver. Herbæ & plantæ continent in se spiritum sanitatis, alioquin usui medico & præparationi ineptæ essent. Ita & metalla & mineralia suum impalpabilem spiritum secum vehunt in quo con-

tinentur omnis virtus & potentia illorum, absque spiritu enim res mortua est, neque in se ostendit ullam viuisicam operationem. Ita scito in antimonio spiritum, qui omnia quo est virtus in eo latent & ex eo eliciuntur efficit, sed inuisibiliter, non secus ac in magnete latet inuisibilis virtus, de qua in tractatu meo spiritus de magnete prolixè agam. Spiritus porro antimonij sunt duplices intelligentes & non intelligentes. Intelligentes, ratione prædicti cum volunt incomprehensiles & incorporei sunt, ut sunt elementorum incolæ, quales sunt ignei, ignes seductores, alia lucida phasmata: aëri aëris incolæ, aquei seu aquarum praefides, & terrei ex quorum numero sunt qui in metallifodinis apparent homines fodinari inde dicti. Hi spiritus intelligentes, artes non exhibentes se suopte marte sunt qui in homine, animalibus, brutis, plantis & mineralibus latent, qui nihilo secius habent in se vitam operatiuam, quam ostendunt operationibus suis, demonstrantque potentiam sanandi, cum artis beneficio separantur a corporibus suis. Ita & spiritus antimonij virtutem suam ostendit & communicat hominibus, cum (ut penetrare & operari possit) a corporis sui vinculis liberatus adhibetur usui ad quem magister in præparatione eum destinauit. Siquidem Vulcanum & ma-

Metella &
mineralia
habent spi-
ritum in
tus eorum.

est natura
virtutis
eius.

Hęc diuīsio
spirituum nō
valde con-
uenit me-
dico quia

spiritus na-
turales
quos ad-
mittit me-
dicus non

sunt subst-
antia veræ
spirituales
sed corpo-
rales, & pe-
rinde non

sunt æqui-
parādi cum
demonibus
qui veræ
sunt sub-
stantia om-
nino spiri-
tuales.

Hi spiritus
sunt veri
dæmones.
& iudicati

sunt omnes a Deo & pœnam sui criminis cum ferrunt in hisce inferioribus elementis & tandem in infernum detrudetur in die iudicij, sunt enim eiusdem culpæ & criminis cum primo angelo. nō tamen tantæ culpæ & criminis sunt ut primus angelus.

Spiritus a timonij a corpore liberatus potentissimus est.

Ex antimo nio variae e liciuntur si varie præ paretur nā multa ex eo elici possūt mo-

gistrum consentire oportet: ignis discernit virtutem operatiuam, artifex format materiam sicut faber ferrarius uno tantum igne & uno tantum metallo ferro scilicet vtens diuersa diuersorum usuum ex vnâ materiâ fabricat instrumenta, verua, soleas ferreas furcas, ligones &c; ita etiam ex antimonio multa artificia & diuersorum usuum elicj possunt, artifex faber est ferrarius vt formet materiam, Vulcanus est clavis aperiens, operatio & utilitas prodit præparationem & experientiam. Optime Deus si stolidus & insipiens mundus aures rectas & oculos rectos haberet, sincerumque intellectum, vt non videret & auditet tantum scripta mea sed & scientiam interiorem usus assequentur, nullo modo purulentas fæces absorberet, sed viuos fontes adiret vt bibat ex fonte vitae; sciant omnes me reuera ex multis doctis magistris facturum stultos, & contra ex multis pauperibus, contemptis,

inquietibus & cupidis scolaisticis doctores; omnesque suspirantes inuiti, vt corde hilari, duce fido, & conscientiâ borâ (quibus fretus hoc ipsis polliceor) doctrinam meam sequantur, scripta & admonitiones obseruent, ita voto suo potentur, laudem meam in sepulcro extollent, famam perpetuâ memoriâ prolongabunt ad finem orbis. Si quis verò superstes contra me mortuum disputationem instituere contra me in scholâ meâ velit, illi mea fatis superque respondebunt certoque scio meos discipulos nulli-

us benefici oblitos veritatis imperium con- do varia seruaturos, quod in exitium mendacij sem- præparatio per obtinemus, & obtinebimus in finem adhibeatur usque mundi.

Sciat porro benignus fauensque studiosus artis diversa esse Antimonij genera: est enim unum pulchrum, purum, aureæ proprietatis, quod Mercurio abundat: aliud sulphure exuberat quod à temperamento aureo longe discordit, quod in priore indicatur pulcris, longis & cendentibus radijs seu lineis, ex quo & prius posteriori præstat. Tanta enim est differentia bonitatis inter diversi generis Antimonia, quanta inter piscium & quadrupedum earnes, quæ in nomine quidem conueniunt & (si vis) essentiâ, in bonitate tamen diffidunt.

Sciat preterea artis studiosus magnam hominum cateruam scribere de interis Antimonij virtutibus, paucissimos vero fundum facultatis illius perdidicisse, aut invenisse cuius beneficio illam possideat, cum itaque verba dent, & absque fundamento loquuntur gloria (quam scribendo quærebant) priuantur. Scripturus de Antimonio indiget magna consideratione, animo latissimo, multiplicique doctrina præparationis eius, certique termini intra quem utilitas reperitur, ut iudicium ferre possit indubium quid bonum malumve, remedium aut venenum sit. Non enim parum est verum examen Antimonij proponere, eoque essentiam eius agnoscere, tandemque scientiam acquirere experientia & diligentia

Internus
vitæ balsam-
mus vnius
cuiusq; rei
est verus
fons vitæ
de quo vi-
tales ex-
hauriuntur
fructus in
medicina.

Quod q uia-
de vérissi-
mum erit
si scripta
Authoris
recte intel-
ligantur &
obserueretur

Antimonij
genera di-
uersa &
quæ sunt
optima &
arti Chy-
micæ me-
liora.

Virtutes
Antimonij
incipit e-
narrare &
medicos
torquet
quod ipsi
Antimonij

venenum eius (tantopere ab indoctorum
 clamoribus agitatum) tollere, idque me-
 liori omne in Medicinam mutare salubrem.
 Multi anatomici hinc illinc disquisuerunt,
 & Antimonium adeo afflixerunt, torserunt,
 cruciauerunt, vt nec verbis exprimi nec ab
 hominibus credi possit: sed reuera nihil vi-
 le inuenierunt aut effecerunt à vero scopo a-
 berrantes quia falsum proposuerant sibi, vn-
 de via caliginosa oculos eorum impediuit eō
 collimare. Præcipue Antimonium conferri
 potest (vt & Mercurius) circulo infinito
 & omnimodis coloribus picto, quō enim
 magis in eo queritur eō plus invenitur &
 discitur, dummodo recte in eo procedatur,
 illud autē vno verbo, breuitatem vite humana ab uno
 internum, solo homine perfecte dici nequit. Est ve-
 nenum idque pessimum; est absque veneno
 simulque suprema Medicina extra & intus
 cum spiritu adhibenda, quod multis talpis incredibile
 ei⁹ acido esse potest, vanitas & stultitia aestimabitur;
 quod tamen ijs ob ignorantiam & discendi
 defectum condonari potest, sed tamen ma-
 ximopere vituperandi sunt quod quae nes-
 ciunt ne discere quidem volunt. Antimo-
 niū quatuor qualitates habet: est enim
 ex eo fere calidum, frigidum, humidum & siccum,
 quatuorque anni tempora imitatur: est item
 fixum & volatile, volatile veneni non est
 Antimoniu⁹ expers, sed fixum ab omni veneno immune
 et si venu⁹ est. Hinc multi scoli de Antimonio scribunt
 in supremā medicinam quae nec sciunt nec intelligunt, quod ideo
 conuerti monstrum & vnum ex septem mundi mira-

culis iure reputatur , cum nemo hactenus potest nec
 inuentus sit aut inueniatur qui facultates , vir- de hac re
 cutes , potentias & operationes omnes radi- villo pacto
 citus didicerit , facultates explorauerit , vt dubitandū
 nihil inueniri possit cognitionis quin iam est in cen-
 experientiā teste sciat : si talis quispiam inue- tro suo la-
 niatur , dignus est vt curru triumphali veha- tet siquidē
 tur glorioso antiquorum Imperatorum in- verum au- et Mercur-
 star præclaris ex hoste victorijs potitorum ; rijs qui est
 sed meo judicio fabris plaustrarijs per hos vite fomes
 quidem currus otiosis esse licebit. Plerique Antim. 4.
 huius sæculi artifices suis in cogitationibus qualit. pri-
 submersi in Antimonio opes duntaxat quæ- mis cōstat.
 rentes omiserunt vtilitatem eius in sanandis Venenum
 ægrotis , quæ tamen vtilitas prima quæri in ipsius
 debeat , vt miracula Dei demonstrentur & volatili
 debitæ gratiæ illi agantur. Negari nequit parte.
 cum sanitate , diuitiarum in Antimonio re- Antimonij
 periri quâm nec ego nec tu credimus (cùm est m̄racu-
 & ego ipse in investigatione Antimonij æ- lum natu-
 què ac tu discipulus sim , licet plura in eo ræ in eo
 viderim , didicetim , expertusque sim quâm enim stu-
 tu & tui similes magni se æstimantes & do- pēda latent
 strinam immensam sibi arrogantes) aut cras Nemo af-
 perendiue disci poterit ; tamen neminem sequi pot.
 fortunæ suæ pigeat aut desperet , quia Deus cognitionē
 munera sua mirabiliter distribuit : tamen cum antimonij
 mundus integratis scateat , beneficia Dei con- perfectam.
 temnat , opesque diuitijs præponat , Deus In Anti-
 caliginem oculis obducit vt homo cœcu- monio
 tiens agnoscere nequeat secreta sub hâc me- plus est
 tallicâ formâ latentia. Omnes hodiè cla- sanitatis
 mant Opes , opes , Epicuræique illius ver- quam in
 reliquis , naturæ
 mixtis.

Multa in
Antimonio
diuitiæ.

Secreta
multa &
infinita in
Antimonio
quæ ex eo
ipso elici
debent, &
cum se ipso
latet enim
in eo spiri
tus cuius
beneficio
sua secreta
& arcana
eliciuntur
diuitiæ in
finitæ sunt
in Antimo
nio laten
tes quæ
præpara
tione in
lucem pro
dire pos
sunt.

In rebus
omnibus
latet my
sterium

sacrum na
turæ quod
quidem est
diuitiarum
& sanitatis
arcانum
illud autē
valde oc-

bum imitantur si corpuscula aliquid haberent
animulæ facile inuenirent, Midæque stoli
dum votum poëtis decantatum repetunt.
Ideoque multi hoc spectant quomodo spe
ratas suas diuitias ex Antimonio consequan
tur, sed quia in suis commentarijs sui crea
toris oblii sunt, sacrificiumque gratiarum
quod præcedere debebat omittentes charita
tem proximo debitam negligunt, equo fru
stra os palpant cuius æstatem & vites non
agnoscunt. Ita in nuptijs Canæ Galilææ
conuiuæ vinum quidem gustabant, & ex aquâ
factum sciebant, conversionis tamen modum
ignorabant; salvator enim sibi soli illud mi
raculum referuauit ad omnipotentiæ suæ con
firmationem. Dico itaque omnium esse
mysteria & secreta à creatore singulis crea
turis indita quærere, licet enim incredibile
sit assequi aliquem posse perfectam cogniti
onem, non secus ac nec re aliquorum salua
toris miraculorum, quærere tamen homini
non est prohibitum, quia studio & seduli
tate discere tantum potest ut non possit
queri se diuitiarum aut sanitatis iasturam
passum, quin potius unde lætetur se in in
uestigatione suâ invenisse pro quibus merito
Deum lauder.

Quicunque itaque verus antimonij ana
tomicus esse vult, obseruet primò diusionem
seni aperturam corporis ut debitâ viâ succq;
& sanitatis loco eam aggrediatur, neque per errores
ambulet: secundò obseruet regimen ignis ne
nimis augeat aut diminuat, frigefaciat aut

feruefaciat , in igne enim caput rei est : vt spiritus viui expellantur , solvantur , & ad operandum liberi fiant ; neque tamen virtus illa actiua comburatur & pereat. Tertio Observuet vsum & certam mensuram sicut iam supremò in quinque capitibus Chymicis necessarijs dixi, repetam tamen per parabolam. In diuisione res præcipua præparatur , in igne verò ad utilitatem exsequitur. Sicut lanio mactatum quidem bouem in frusta fecat , sed homo non potest carne illa frui nisi coquatur calore ignis , qui carni cruditatem auffert & illam in alimentum utile præparat : si enim homo famelicus carnem crudam comedeleret venenum potius quam cibum sumeret , quia calor stomachi humani impar est corpori adeò crasso concoquendo. Ita conclude , mi amice , cum Antimonium venenum sit crassius , duriusque minerale habeat corpus quam animalia , absque preparatione & coctione stomacho iniectum neque digeri posse , sed mox mortem subsecuturā medicamentum adeò forte. Antimonio itaque ante omnia venenum suum admatur , tracteturque ita ut in æternum nunquam in venenum redire possit , sicut acetum nunquam in vinum reddit ex quo per putrefactionem factum neque , ex aceto potest elici spiritus vini sed est & manet acetum : contra si per distillationem spiritus vini ab aquositate separetur & in suam exaltationem eveneratur numquam in acetum mutabitur ne sæculo quidem integro , sed semper permanet

cultum est
& fere omnibus incredibile
tuum verissimum
est. & foras
in lucem
protru di
potest.

Conditiones ad præparationē
Antimonij,
quod quidem primo
est appriendum
& solvendum est ut
sulphur suū
habemus.
quid obseruandum
sit in Antimonij præparatione ,
ex igne
enim præcipuum caput est obseruandum
ignis enim
solus est
qui interna rerum
naturare
potest &
foras manifestare.

In Antimo-
nijs secretis
perficiédis
eius subst-
atię & par-
tes sunt
diuidendae
vt sunt
sulphur sal
& Mercur-
rius . qui
in eo latet

Antimonio
corpns ape-
riendum &
sic venenū
adimen-
dum.

Ex aceto
spiritus vi-
ni inflam-
mabilis eli-
ci non po-
test, quod
vis illa ignea
cua
nuerit in
corruptio-
ne vini,
dū vinum
transit in
acetum.

In distilla-
tione vini
spiritus
primo a-

spiritus vini , sicut spiritus aceti permanet spi-
ritus aceti. Est autem species mirabilis trans-
mutationis vini acetum , cum ex illo factum
sit aliud quod prius in suā vegetabili essentiā
non erat , & in distillatione vini spiritus pri-
mō abstrahitur aquositate in fundo subsidente,
quæ in distillatione aceti prius separatur , spi-
ritus vltimo ; sicut iam alibi monui; ideo-
que spiritus vini volatilia efficit quia ipse
volatilis est , spiritus verò aceti fixus figit
minerales & vegetabiles Medicinas vt res
fixas aggredi & fixos morbos sanare pos-
sint. Hæc diligentissimè obserua , in hâc
enim clavi primariā maximum est momen-
tum.

Ita præparari debet antimonium (quod
suum proptium acetum secum fert) vt ve-
nenum ej tollatur , transeatque in medicinam
quæ nunquam quicquam amplius veneni of-
tendat aut recipiat , sed potius quæ omnia
venena pellat. Præparatio antimonij in solis
Alchymia clavibus consistit , per quas ape-
ritur , diuiditur , separatur , quæ sunt Calci-
natio , reuerberatio , sublimatio : item in
extractione essentiæ eius , quæ in Mercurium
viuiscetur , qui Mercurius deinde præcipitan-
dus est in puluerem fixum , quin etiam arte
inde oleum confici potest lui quam milites
Galli nuper inuixerunt sanandæ vtilissimum;
& sic de alijs præparationibus Chymia be-
neficio inuentis. Exemplum cum Opifex ex
hordeo , tritico aut alijs frugibus cereuisiam
parare vult , oportet vt omnes hos gradus per-

curat antequam essentiam eliciat & in nobilem potum conuertat. Primo enim fruges in aquâ macereat donec dirumpantur sicut junior existens in Belgio & Angliâ obseruaui exacte, hocque nihil est aliud quam purificatio. Hac clave perfectâ aquam inde effluere finit, triticum vero sic maceratum congregat, & per tempus relinquit ut ardore proprio incensum calore proprio coalescat, & hoc vocatur digestio, quâ peractâ tritum ita præparatum ad aërem aut calorem ignis exiccatur, quod est reuerberatio aut coagulatio: siccatum in pistrino frangitur fitque farina, & hoc est vegetabilis calcinatio eius. His factis aqua coquitur ut sic nobilissimus spiritus ex frugibus extractus aquæ semisceat quod ante præparationem non potuisse fieri, itaque cruda aqua mutatur in cereuism, & hoc est distillatio crasso modo; lupulini folliculi qui ej immiscentur sunt sal vegetabile & præseruatuum cereuism conseruans ne nouâ putrefactione pereat. Hanc coctionem Itali & Hispani parum nôrunt, in superiore quoque Germaniâ in tractu Rhenano patria meâ paucos illius gñaros inueni. His omnibus peractis per clarificationem sit noua separatio, quia ita coctæ cereuissæ parum fermenti adjicitur quod illam ad motum incendit ut sponte sua eleuetur, separeturque per ebullitionem turbidum à claro, impurum à puro perannatione, vnde cereuissia suam debitam operationem assequitur ut penetret & perficiat id ad quod datur, quam-

quisitate
subsidente
in spiritu
aceti cōtra
Spiritus
viniuolati-
lis.

Spiritus a-
ceti fixus
quod est
clavis pri-
ma artis.

Antimonio
suo ipso-
met aceto
quod in il-
lo latet de-
bet præpa-
rari.

Claves
præparatio-
nis Anti-
monij ex ig-
ne desu-
muntur.

Mercurius
Antimonij
præcipita-
tuscuratio
perfecta
luis vene-
rez.

hic docet
præparati-
onem à si-
mili ipsius
Antimonij
quod nisi

putrefeat ,
quod in se-
continet
dare non
potest.

Vt ex ve-
getabilibus
grauis per
maceratio-
nem aquæ
communis
extrahitur
spiritus vi-
talis . sic
pari ferè
modo ex
minerali-
bus per pu-
trefactio-
nem , & ma-
cerationē
extrahitur
spiritus
mineralis
qui est vir-
tus eorum.
Germania
est patria
Basilij Va-
lentini Au-
thoris nos-
tri.

Spiritus vi-
ni in musto
nō apparet
nisi post
fermen ta-
tionē post
quam ebulli-
tū enim sit
extenuissi-

diu enim operarius spiritus ab impuritate
impeditur officio suo fungi , quod & in vino
inuenitur , quod ante perennationem officio
suo perfectè fungi nequit nisi post separatio-
ne in puri ab impuro , quod inde patet quia
nec vinum nec cereuisia inebriat , quamdiu
recentia spiritus operantes ante purificatio-
nem non emittunt , sed de hoc satis . Postea
noua separatio institui potest vegetabili su-
blimatione , vt spiritus vini vel cereuisiæ in
alium potum per distillationem abstrahatur
(aquam scilicet vitæ) qui etiam ex utrius-
que fæcibus elici potest , quo facto virtus
operans à suo corpore separata est , spiritusque
per ignem abstractus , ita vt in fundo aquo-
sa & mortua sedes eius relinquatur . Per re-
ctificationem aquæ vitæ fit exaltatio vt sæ-
pius reiteratâ abstractione artificiosa tandem
purissima absque ullo slegmate aut aquosi-
tate fiat , & tunc vna libera plus efficit quam
antea viginti aut plures , citissimè enim pe-
netrat & inebriat in summum volatilis virtu-
tis gradum redacta .

Vide itaque , artis cupide , si doctrinam
ex meis scriptis consequi , & ex Antimonio
diuitias & diuitias & veram Medicinam a-
dipisci cupis , præmissam opinionem optimè
considera ; in illa enim , literula minima suam
significationem habet , & nulla frustra ponitur .
Imo dico in meis scriptis passim multa verba
multipliciter poni , quæ si artifex consi-
deraret & agnosceret in quo verus scopus
lateat neutiquam doleret paginas sæpius re-
legendo

legendo reuoluere & singula verba aureis
numinis expendere. Notabis enim , licet
mea exempla rustica & crassa sint mag-
ni tamen ponderis & momenti esse. Li-
bros equidem meos laudare nolo quod me
etiam dedecet, sed reipsa periculo facto
scipios laudabunt. Exempla crassa addu-
xi, ut cum Antimonij virtus profundissime
lateat & ex secretissimis sit eruenda , tali-
bus exemplis tibi viam aperirem ; si forte
citius rem ipsam attingas, debito loco in-
cipias, tuamque aidam perscrutationem
ad debitum finem perdueas . Antimonij
enim est ratio eadem quæ auis in aëre
volantis quæ huc illuc se conuertere potest
(quo aér eam agit) pro libitu : ita hūc
homo est ventus , qui Antimonium im-
pellit quò vult ; & ipsum sub sidere cogit
in loco quem ei præscribit ; potest enim
illud rubrum , fuluuin , album nigrumue
reddere prout voluerit & sui ignis regimen
obseruauerit , in quo certè omnes colores
reddet Antimonium qui in Mercurio so-
lent inueniri , quod nemo miretur , natura
enim multa permisit , quæ nec ego , nec
tu , nec hodie nec biduo nec triduo om-
nia perdisci possunt. Cum illiteratus li-
brum aliquem attingit nescit quid scriptu-
ra illa in se contineat , ignoratque nota-
rum significationem quas aspicit sicut vac-
ca portam nouam : sed cum imperitus ille
ab aliquo significationem & usum accipit
non amplius scientiam existimat , sed ipsi

simis musti
partibus,
quæ ab alijs
se saeprant
non ramen
localiter,
sed in vino
maneat ve-
luti eius
forma præ-
cipua.

Ut vegeta-
bilium spi-
ritus extra
hitur sic &
Antimonij
spiritus qui
eius vir-
tus habetur
exstri me
raretur pu-
trefactione
scilicet & se-
paratione
per ignem

Hinc colla-
gitur au-
thoré nos-
trū scriplis
se multa
secreta ad
diuitias &
sanitatem
comparan-
dam quæ
quidem se-
creta per-
cipi pos-
sunt ex
scriptis
suis modo

attente per
legantur.

Antimoniu
potest præ
parari & ad
sanitatē &
ad diui
tias ad vo
luntatem
artificis
modō sciat
eius debi
tam prepa
rationem.

In antimo
nio omnes
colores re
periuntur
& perinde
varia sul
phura, nam
ex varieta
te sulphu
ris seu ca
lidi innati
dependet
color &
perinde e
tiam virtu
tes quam
multæ sunt
nam hæ e
tiam ex ca
lido innato
seu sulphu
re depen
dente.

Antimoniu
liber clau-

vulgare quid est & proclive cuius negotiū
& usum callet, & adamassim intelligere
potest, ita ut nil secreti aut obscuri in illo
libro reserueretur, cum ipse eius lectionem
& intelligentiam perceperit. Ita Antimo
nium liber est legere nescientibus, ex quo
corde toto eos monitos velim (qui utilita
tis illius libri participes fieri volunt) ut incipiant
literas ipsius considerare, agnosce
re, & pronunciare, ut lectionem familia
rem sibi reddant, & in scholâ ex vnâ in
alteram promoueantur classem: in quâ
scholâ experientia recta est rector qui iudicat
in examine quisnam premium obtineat,
& possessione ante alios sit dignus.
Tandem neminem celabo multos esse ho
mines quotidie stolidè & inconsideratè
clamantes Crucifige, crucifige contra om
nes illos qui hominibus venena propinant,
venena præparant in medicinâ usitata, qui
bus tot homines miserè moriuntur, qualia
sunt Mercurius, arsenicum, Antimonium.
Et his clamoribus inconditis maximè per
strepunt indocti Medici, qui ipsi nesciunt
quid sit verum venenum, quid verum re
medium, quomodo separatio instituenda
& perficienda ut ex venenis malignæ qua
litati sublatæ melior substituatur. Ego ta
men idem dico & clamo contra eos qui
perniciose consilio hominibus talia venena
propinant, qui que non intelligunt præpa
rationem præmittendam, cum Mercurius,
arsenicum, antimonium & fixilia in suâ

substantia non præparata venena sint & maneant, sed post debitam præparationem omni veneno exhalato, extincto & superato Medicina sint quæ alijs omnibus internis venenis resistunt, eaque fundamentaliter eradicant: quippe venenum præparatum ut non amplius sit venenum resistit venenis qmæ inuenit non præparata; eaque similiter præparat ut venenositatem suam relinquant, ea sibi conformat, licet ambo antea venena fuerint. Hic magnum inter doctos excitabo bellum quidnam his sermones mei significant, an possibile sit nec ne quod scribo, de quo multa effundentur iudicia: quidam sentient nullo modo prædictis rebus venenum omnino adiunxi posse, nec mirum cum huius rei cognitio ab oculis eorum sit abscondita, neque omnino cogitent de mysterijs huius mundi addiscendis; alij pauculi cogentur mihi testari malum in melius mutari posse. Cum enim medici fateantur malum in quo moribus latet in melius conuerti posse, cumque ita sit concedant mihi necesse est, etiam malum quod in materiâ medicâ latet in melius mutari posse, ut tutius, recutius & salubrius usui adhibeatur. Sed cum experientia & procedendi scientia à plerique ignorentur, paucissimi constantes manebunt in opinionis à me propositæ defensione, finentque se maioris turbæ clamoribus superari, Venenum, venenum, venenum, sicut impij Iudei contra Christ-

sus est, qui iplum aperire scit & in eo legere quod Deus ipse ipsi indidig Magnus est

Nihilest in rerum natura, ita venenatum quin suum antidotum veneni sui ipsius continet, itaque præparari potest & venenū tolli & antidotum solum remanere potest.

Antimonij Mercurius & arsenicū possunt ita præparari ut venenis omnibus resistant & sint eorum antidotum

Ut morbus potest sanari & com-

nind tolli
sic venenū
à Mercurio
& arsenico
& Antimo-
nio, vene-
num his in
subiectis
morbus est

um Salvatorem nostrum clamabant Crucifige , eumque clamabant pessimum & præsentissimum venenum cum tamen esset Panacea animæ nos à peccato , morte , diabolo & inferno liberans , licet hoc arrogantes Scribæ & Pharisæi negarent , reuera tamen verum erat , & manebit (rupantur hostes veritatis) usque in æternum ; neque falsitatis conuinci poterit à morte , diabolo aut portis inferni . Ita scio plurimos agyratas , circumforaneos , hugiuendulos , desides doctores , empiricos & qui eunque alij se medicinæ ingerunt contra Antimonium classicum canturos , crucifige clamaturos , manebit tamen , rupantur licet ignari illi medicastrî (non enim de probis Medicis quos non pudet discere hic loquor) manebit inquam , & ex virtute debitæ præparationis hostes suos victos pessundabit : dum Antimonij osores improbi cum Christi sanguinolentis hostibus omnino peribunt.

Venenum
omnind
potest tolli
cum sit ac-
cidens &
substantia
in qua ve-
nenum est ,
remanet il-
læsa imd
veneno li-
berata , est
contra alia
venena re-
medium
tutum.

Medicos
hic taxat
summope-
ze , qui in
Antimonij
vulnare ut
summon-
te , qui in
Antimonij
laudare de-
bet , cum
sit morbo-
rum omniū
fere reme-
dium tutis.

Cæsaribus , Regibus & Principibus persuadere vultis imo eos monetis ut ab hac vel illâ Medicinâ abstineant ut pote nulli , quod xiâ , venenosâ , & periculosa , quam ridiculi mihi videamini taceo , cum videam & experiar illos sibi doctissimos visos ex sola opinione (absque nullâ nouâ obseruatione sibi prius incognitâ) loqui . Ideoque aliter loqui nequeunt nec iudicaret si possibile esset tale venenum homini prossimum.

Vos alloquor , Doctores peritissimi , qui Cæsaribus , Regibus & Principibus persuadere vultis imo eos monetis ut ab hac vel illâ Medicinâ abstineant ut pote nulli , quod xiâ , venenosâ , & periculosa , quam ridiculi mihi videamini taceo , cum videam & experiar illos sibi doctissimos visos ex sola opinione (absque nullâ nouâ obseruatione sibi prius incognitâ) loqui . Ideoque aliter loqui nequeunt nec iudicaret si possibile esset tale venenum homini prossimum.

pinare, cum iam iam dituptum ibi Deo auxiliante antidotum illi tale darem a me præparatum (quodque ex ingenti charitate semper mihi præparandum commendo) quod ex tempore venenum pellere & ejiceret. Licet tu, Doctor, qui id nec obseruasti nec intelligis, falsum & vanum iudices, nica nihil interest, ego meum defendere noui & experientia probante confirmabo: periculum feci, præparaui, & à multis speciminis editi testimonium consequi possum. Et si mihi cum tali doctore (qui non ipse præparat sua remedia neque ea præparare nouit, sed alteri mandat) in schola legitimâ esset disputandum certus sum me priorem ipso fore in officio præscribendorum remediorum, ipsumque cum pudore in inferiorem locum retrusum iri, cum nesciat quid suis ægrotis admistret, nesci remediorum qualitates, an sint alba, nigra, rubra, cœrulea, flava, calida, frigida, humida, siccæ sint, in libris duntaxat legit, obtinetque possessionem suam longi temporis vel quasi possessionem neque aliud ius sibi acquirere nititur. Optime Deus quid agitur & quomodo curant hi homines suam conscientiam? quomodo ægrotis succurrant? Væ, vae, in ultimo iudicio exitum inuenient & iure comperient in quem transfixerint. Pucent omnino pecuniam agi nihil aliud, si enim suæ vocationis satagerent, interdiu & noctu cogitarent de assequendis vteriori-

Antimonij
recte præ-
paratu est
venenorū
verum An-
tidotum,
cum eius
substancta
pura & ma-
tura vene-
nis omni-
bus habeat
antipathiā.

Remediorū
colores sūt
necessarij
ut eorum
internæ
qualitates
perdiscātur
nam ex
coloribus
externis
internæ pa-
tescunt.

Hęc omnia
sunt ad me-
dicos vul-
gares re-
xandos,

Hinc indicat author noster medicinam veram perdisi non posse sine Alchymia quæ sola perficere potest & preparare medicamenta, quæ nullo modo sine Alchymia rite praeparari possunt.

Potentia diuina creaturis omnibus insita sine Alchymia naturali via ostendi non potest itaq; orat author ut mentes o- forum Al- chymie il- luminet Deus, ut tandem resi- pscat & Al- chymie na- uent operā ut mirabi- lia Dei co- gnoscant.

bus ad augendam suam gloriam; sed cum eos laboris tædeat transire sinunt, incuruant se, suamque curam defendunt garris tu (conscientia redarguente & absque fundamento) & hoc ijs satis. Carbones ijs infrequentes sunt neque ijs egent, suamque pecuniam in meliores vñus impenden- dam sibi reseruant, Vulcanus ab ipsis exultat, furni enim distillatorij ipsorum in pharacopœi officina sunt in quam raro veniunt, leuis scheda habens, Recipe omnia perficit, quod famulus pistillo ex mortario clicere potest. Deus benignissime, muta tempus, fini superbiam, repugna arboribus, ne in cœlum usque crescant; gigantibus, ne montes in montibus accumulent; ferque opem tibi confidentibus ut coram suis osoribus subsistant.

Monitos volo omnes fratres in hoc cœnobio mecum habitantes ut mecum iugiter orent pro vbrâ medicinâ, vt eius osores Deus illuminet ut ab erroribus suis absisten- tes potentiam Numinis Creaturis suis insitam agnoscant, illustremque & perspicuam au- diant, intima inrelligant conatu & Anatomiâ quæ in externis profundissimè abscon- dita latent: speroque Creatorem omnium preces nostras exauditurum, quod si me & fratribus meis viuis non fiet, forsan nobis mortuis pœnitentia sequetur, cui Deus gra- tiā dabit ut oculi caligantes, hebetes ho- stium recipiant visum & verâ illuminatione, Drachinam amissam reperiant, faxit Deus. Amen.

Vt itaque iam merito (cum constituerim opinionem perfectam & integrum de Antimonio proferre (à principio de nomine illius pauca dicam , nota , iam pridem Arabibus Asinat , Chaldaëis stibium , latinis ha- ctenus Antimonium dictum fuisse : sed Germani vernaculae linguae studiosi vocant spis glâs 1. Vitrum hastatum seu radiatum , quia illa materia radiata est , & ex ea vitrum fieri potest seorsim aut cum additione diuersorum colorum in eo latentium & ex eo euocabilium. Iudicet itaque vniusquisque cum Chaldaëi , Arabes , Latini , Germani aliquae fraude dæ- populi Antimonium obseruauerint , non monis o- frustra illud obseruatum fuisse , sed ita ut vsus & virtutes pariter obseruarentur ; estque omni credibile subsequente hærese laudem & virtutes eius interisse , hostium quippe violentia veritas premi potest , cum diabolus multa permitta Dei possit ob peccata & cœcitatatem nostram. Satanas enim hominum hostis , (ut veritas sincerae iudicinæ impediatur , & prorsus submergatur) omnes suas artes & conatus adhibet ut Dei æterni potentia lateat , pro beneficijs insitis nullæ gratiæ ei agantur , hominique naturale auxilium subtrahatur.

Cum vero non sit necessarium ut de nomine Antimonij disputationem instituam , quia nomen nihil dat aut auffert & omnis laus in præparatione consistit & virtute à na- tura illi infusa & à Creatore communicata nomine omisso præparationem eius descri-

Antimonij
arabicè
Asinat di-
ctum.

Obserua-
uerunt om-
nes populi
Antimonij
ut virtutes
eius inue-
stigarent , sed
bonum tamen
cum homi-
nibus in-
notesceret
& ne gra-
tia Deo
creato.

bam qua virtutes eius patescant & immortalem laudem consequantur. Ante quam vero virtutes Antimonij recitem, cuim id merum venenum esse confessus sim, lectori exemplum proponam venenum attrahere venenum sibi simile magis quam aliud quicquam id prestet.

Vnicornu verum venena omnia reiicit. Observa enim, amice lector, verum & sincerum cornu vnicornis omnia venena a se reiucere, quod sic probatur: Circa araneam viuam pingue circulum tali cornu, aranea illo circulo nunquam exibit quia fugit sibi contrarium; sed si venenum ibi aliud adfuisset non fugisset, sed per illud penetrans extra circulum egressa esset.

Tum vere si denariolus concavus vase pleno aqua innatet cornu illi admotum absque contractu corporalis illum longe a se repellit, qui fugit super aquam sicut anas se lope trarinum praeuidens: verum si puri non adulterati panis frustulo aqua innatanti idem cornu admoveatur absque contractu attrahit statim panem ad se, sequiturque panem in circuitu pro motu cornu; quod mirabilissimum est in natura singulas res sibi affines sequi, & contrarias odiisse & fugere, unde medici occasionem arripient considerandi venenata venenis trahi, non venenata item a non venenatis per modum magneticum alluci.

Venenum venenū allicit sym- pathia & concordia. Quot modis venenū allicit & attrahat ita ut non noccat.

Et sic venena duobus modis pelluntur, primo contrario quod ei resistit sicut de cornu vnicornis dixi; secundo simili, ut venenum attrahat alterum ad se forma magnetica, ita tamen ut venenum attrahens

prius ita sit præparatum ut venenositas eius in medicinam veneno vi attractiuâ corrumpendo parem conuersa sit. Ita sapo eluit ex pannis adipem licet ipse prius adeps fuerit, verum cum ex calce oleo alijsque additis præparatus per coctionem & separationem (maximè salis beneficio) fuit, cessat impinguare, tollitque maculas. Ita Deo juante similiter venenum præuiâ præparatione potest desinere esse venenum & fieri medicina alia venena attrahens, eliciens, dissipans & sanitatem pristinam restituens. Ut autem artis studiosis & tibi causam præbeam naturæ dotes agnoscendi, & quid venenum bonum aut malum aut aliud sit dijudicandi exempla adducam veritatem confirmantia; falsitatem vero (quam arrogantes medicastrî ob negligentiam & desidiam nondum agnouerunt) manifestantia. Accipe ouum frigore conglaciatum hyeme illudque in aquâ gelidissimâ pone aliquantis per, & tunc aquæ frigus frigus oui attrahet, & hoc in statum pristinum restituet. Ita quicunque in membrum frigore torpens incidit, quam primum aquam nivalem egelidam applicet, & sic frigus aliud attrahet, & in membrum sanabitur. Ita summo feroore attritus membro feruenti symptoma passum materiam calidam (scilicet spiritum vini rectificatum applicet, quintamue essentiam sulphuris, quæ in summo gradu ignea sunt) & experietur calorem à calore trahi formâ magneticâ suo-

Ut frigus
attrahit fri-
gius & calor
calorem sic
venenum
attrahit
venenum

sic gâgrena
curatur ab
spiritu vini
& oleo An-
timonij
quæ calida
sunt.

que simili adhaerentem membro non requiem tantum sed sanitatem omni modo praestare. Pluribus exemplis & proposito

Sperma ranatum est serpentis nostris remedium. irrefragabilibus confirmabo sententiā meā, Accipe spermā ranatum initio veris appa-rens, impositum asseri & ad solem exic-catū puluerisā, hunc puluerem serpentum & naticum mortibus insperge, fundamen-tum sanationis præbe, ut cæteræ medici-næ eam perficere possint. Idem fiet si

Cinis buffonum est Antidotum veneni. pannus lineus sæpè spermate ranarum ma-defactus, siccatus & in frustra concisus ap-plicetur. Ducam te vltorius alio exemplo

in fundamentum veritatis; Accipe buffo-nem viuum, siccā eum primo in sole, deinde in olla oppertā & lutatā in cineres redige, tere, puluerem venenosis damnis imponito, tunc venenum attahet alterum. Cur? Combustione seu calcinatione buf-fonis virtus patescit & effectua sit sui si-milis veneni attrahendi.

Hoc exemplum certum, indubium, sci-entificum veneni altero attracti seruiat tibi in cæteris; itaque si quis peste inficiatur & hoc diligenter obseruauerit, comperiet ve-rissima esse à me prescripta solum Astrum

Astrum solis & spiritus Mercurij simul adhibita plurima in peste conseruant; spiritus quidem Mercurij venena sibi similia attrahendo tamquam vera omnium venenorū cura: uit Astrum solis (unde tanquam ex sulphur solis est operante, vivifico sole omnia nascuntur) in genere vniuersaliter omnia superat, su-

premam virtutem actiuaam constituant in tintura à
virtute solis, id est, in astro corum, vnde
omnia metalla & mineralia principaliter
generationis originem & incrementum ac-
cipiunt, de quo prolixius agam cum tibi
conscientiâ tua teste astrum solis mani-
festabo. In his continetur & obseruatur
Antimonium, quod eosdem cum auro pro-
ducit effectus, quicquid aurum corporale
potest: sed astrum solis non aggreditur,
coram quo timet & tremit, licet Antimo-
nium se iactet se medicinis fundamentali-
bus plurimis plurimum antecellere, tamen
non potest vniuersaliter efficere quod astrum
solis potest, & cœlestei veritatis indicatio-
ne secum fert. Astrum Mercurij taceo,
licet enim ex eadem cum diſtis materia
creetur tamen ob penetrabilitatem astri so-
lis loco prerogatiuæ illi cedit.

Omnes mei libri consecutiū sequuntur
experientiam sicut aes æri instat; virtutes
eius quod attinet, obseruentur exactè, igne
cum iudicio probentur: ita hæc mea scrip-
ta, negotia, proposita, & medicinæ ad
certum scopum & terminum in scholam
ducenda sunt, simodò iudex sedem veram
hæreditariam consequi & gloriam hono-
remque ex suscepâ viâ auferre debeant.
Iudex ille solus est Vulcanus glriosus ar-
tefex in igne elemento suo: cape exemplum
certæ & non negandæ probationis, cum
chalybi alliditur lapis pyrites ignis ignem
excitat allisione & motu violento. Sulphur

corpore se-
parata spi-
ritus autē
Mercurij,
est essentia
Mercurij
& eius aqua
acida seu
sulphur
eius rubeū
vel album
quod co-
ctione pere
nhi elicetur
Antimoniu
coldē cum
auro habet
effectus.

Cur autem
Antimoniu
ad tantum
virtutis e-
uchi nou
potest ac
aurum pu-
ritas & ma-
turitas auri
est sola
causa, ful-
phur autē
Antimonij
potest co-
qui & ma-
turari, &
tunc æquat
aurum in
virtute.

Vulcanus
seu ignis
est index

verus &
legitimus
operum
chimicorum.

Mercurius
sal & sul-
phur Antimo-
niij sunt
separanda
ex Antimo-
nio & sepa-
ratim con-
seruanda, ut
deparentur
tunc con-
iungenda.

Omnia de-
bet separa-
ri à suis
scibis ut
virtutes
ostendant,
& hoc igne
solo, qui
solus hanc
separatio-
nis virtutem
ponit.

Mel in ve-
nenum co-
uerti po-
test.

Mel dum-
modocoro-
sum sit
venenum
summum est

absconditum seu ignis occultus allisione illa
manifestatur, aëre incenditur, ut actualiter
& sensibiliter vrat; sal in cineribus rema-
net, & Mercurius sulphuri combustibili si-
milis euolat. Hinc intellige Antimonium
certa ratione aggrediendum ut Mercurius
eius à sulphure & sale suo medijs à natura
permisso separetur. Sicut ignis in materia
sua latens nihil utile aut permanens efficere
potest nisi manifestetur, ita omnia remedia
nisi à crassiori parte separentur, rectificen-
tur, soluantur, clarificantur, & artificiosè
præparentur, ut omnes agnoscant separa-
tionem puri ab impuro factam, terram
metallicam à diuite metallo seclusam, cer-
tamque & infallibilem spem concipiatur,
quod fieri nequit antequam ignis certo
modo operandi aperiatur & soluatur.

Summatim naturam Antimonij sic ex-
plico: omnia occulta, dum occulta sunt,
artificia sunt, arcano reuelato definit ars &
sit opifcium sicut alibi docui. Sicut cum
apis mel ex floribus sugit arte sibi a Deo con-
cessâ, in quo virtus, succus, & confortatio
medicinarum continetur, & ex quo palam
sit medicina: & contrâ ex melle dul-
cissimo potest fieri corrosum, venenumque
pessimum, quod credunt soli experti, &
scjunt soli obseruantes. Mel tamen nec

contemendum nec reiiciendum, quod ob-
excellentissimam dulcedinem eius destruc-
tum est sive medicinæ si corrosuum ex eo
præparetur, nisi quod medicus inexpertus

præparare nescit : itaque crucem hinc figo ad diem usque iudicij ignaris & indoctis medicis. Mel enim ita præparatur ; Ex brutorum animalium excrementis prata aut agri stercorati flores multiplices , herbas & plantas producunt terræ fœtum , ex his planti , herbis , floribus extrahunt apes succuntem quintam essentiam , ex qua fit alteratio seu generatio vnius ex altero , cibus scilicet forinâ , saporeque priori dissimilis , seu mel. Ex melle homini præparatur cibus comodissimus , suauissimus , multis que rebus utilissimus : ex eodem melle præparari potest essentia toxicata hominibus & animalibus perniciosissima.

Considera itaque , Physice , quicunque tandem sis ; juuenis , senex : doctus , indoctus ; diues aut pauper : opifex aut quiunque alius : sequere me , & naturam , absque intendacio fundamentaliter te docebo veritatem penes quem sit jus aut injuria , & quomodo separare possis bonum à malo infiniti à supremo.

Ex Antimonio equidem præparati potest medicina (ex qua primò omnis eius venenositas mutatur in medicinam) ut omnes morbos delete possit , & consumere ; quin etiam penetrare ignis instar. Scito ergo Antimonium debere præparati in verum lapidem igni similem quoad virtutem , prout ex Antimondixi ; unde & hæc Antimonij quinta essentia nō fieripotest me vocatur lapis ignis si primum ad suam coagulationem perducta fuerit illa : & si habeat

Ex melle
cibus &
toxicum.

Ex Anti-
monio me-
dicina
summa sit.

noster lapis ignis recte præparatus fuerit
(sicut sub fine m huius tractatus prolixius
scribam) ipsius medicina similis est illis
quæ humores malignos consumunt ; sanguinem ad ultimum usque gradum purificat ,
& omnia efficit quæ in auro potabili inueniuntur . Ideoque te rogo , mi Doctor non doctor , cum nullam adhuc præparatio-
nem didiceris multoque minus usum meum
scias ne me solâ opinione tuâ judices testi-
bus tuis inexpertis cogitationibus : quin po-
tius prius ad opus accede , disce viam An-
timonij præparandi , quomodo ibi sit pro-
cedendum , quomodo venena rei scienda &
separanda & pro ijs salutare remedium in-
roducendum : quod si feceris verè iudicabis
de rebus quæ tibi olim erant & iam sunt
incognitæ .

Increpat
medicos
qui Antis-
moniū vi-
lipendunt
quod chy-
mica arte
ignari eius
virtutem
foras pro-
trudere
nesciant.

O ! miseri mundani sophistæ qui falso
sapientiâ grauidi inceditis , fallaci funda-
mento innitimi , per aëtem volitatis va-
nis cogitationibus , finemque requiei vestræ
nescitis , moneo vos de ratione quam tene-
himini reddere in illo tremendo iudicio pro-
ximè instanti filio Dei ; querite discete quæ
sitis uti , ita vestro officio functi eritis ; cō-
mititte reliqua Deo , qui suam benedictionē
dabit , neque suo vos priuabit auxilio . Pi-
gri asolli & beani qui nihil ultra discere
curatis manusque vestras carbonibus deni-
grare timetis , ne iudicetis , ne ylterius oc-
casionem præbeatis ut sententia contra vos
feratur quam filij filiorum vestrorum in li-

brium incorruptibilem scribere possint.

Omnis medicus caueat ante omnia ne quicquam naturæ contrarium p̄t̄scribat , seu , ne curationem excluderetur à spe restituendæ valetudinis : vt , si spiritum vini in aquam separationis infunderes , sequetur incendium , vna natura non potest alteram pati ; qui verò illas in distillatione vnire , & coniungere ex Philosophico more & vsu potest , in multis rebus illarum operæ res momentaneas efficere potest. Ita oleū vel liquor tartari & acetum non possunt vniri ex mutuo odio (licet ambo ex eadem sint orta materia) quali ignis & aqua se dissident. Sic medicus sataget in institutâ sanatione omnes ægroti circumstantias disquirere , quæsita consideret , media recta suscipiat quibus malum tollatur , ne ex morbi medicinâ destructionem faciat. Ut cum ferrum candens in aquâ extinguitur forti & statim oleum tartari affunditur , vix vitrum tuum integrum conseruabis , sed contraria illæ naturæ ignem ex se ejcident pulueris tormentarij instar , de quo doctoR noſter togatus silere cogitus cum nesciat , vnde filit coactus.

Miseri homines , indocti doctores , mendici inexperti , qui recepta prolixa in chartâ oblongâ conscribitis : pharmacopolæ cacabos magnos cibis magnatum coquendis aptos centum hominum edulia capientes admouetis igni cum diu cœci fueritis oculos vobis inungi collyrio & balsamo si-

Contra na-
turam nun-
quam est
præliandū
medico ,
quia medi-
cus est na-
ture servus
& non ho-
stis.

Oleum tart-
tari & ace-
tum dissi-
dente inter

Officium
medici de-
pingit in
curatione

Ferrum in
aqua disso-
lutum &
oleo tartari
præcipita-
tum , dat
puluis
tormenta-

rius miran-
dæ effica-
ciz.

nite ut scotemata afferentur , & verum
clari visus speculum consequantur , qnod vo-
bis Deus largiatut , vt Dei miracula ag-
noscatis , eius opera consideretis , charitas
proximi in vobis radices agat , vt veram
medicinam scrutemini quam cœlitus prin-
ceps omnium manu suâ omnipotenti &
æternâ sapientiâ formauit & largitus est ad
utilitatem nobilissimæ Creaturæ hominis
scilicet , auxilium in maxima necessitate
seu ad sanitatem.

Vera illa
medicina
quam ex-
pedit au-
thor nō est
illa medi-
cina eorum
& vulgaris
sed illa
quæ in in-
timis re-
zum mixtis
latet , quæ
sola chy-
mica arte
potest erui.

Dilect his
author
quod me-
dicina non
probe fiat,
& quod
alchymia
careat.

O miser , ô putride & fœtidæ sacce ver-
mium , ô vermicule & creaturarum vilissi-
ma , quidnam cogitas cortices palpans &
nucleos relinquens , neque unquam Crea-
tori tuo gratias agis pro ijs , ad cuius imagi-
nem creatus numquam pro mirabilibus suis
ei gratias agis ! Retrocede , redi ad te ,
depinge te ipsum , tuique effigiem forna
vt ingratitudinis tuæ te pudeat , quia non
quaesuisti quæ Deus in bonis à se concessis
abscondidit , creaturisque suis infudit , vt
sacrifico gratiarum illi occures : Tacebo
iam & à deploratione huius miseria , cœ-
titatis & erroris , in quo mundus versatur
me cohibebo , ne lacrymæ cadentes scripta
mea corrumpant , quibus vix abstineo .
Ecclesiasticus vir sum , ordini Ecclesiastico
insertus cui me corde & ore quamdiu
anima in misero hoc corpore viuet pe-
nitus subijcio , itaque tolerare cogor , ne-
que de me quicquam scribere audeo nisi
ordini m eo conueniens ; alijs vocem meam
extollerem

extollerem tubæ clangentis instar , & si iudex sæcularis essem audientiam mihi pararem apud contumaces homines qui veritatem nondum cognoverunt sed ignari absque causa mendaciter eam persequuntur , calumniantur , vituperant , & pro viribus suis opprimunt. Optime Deus , altissime , Domine exercituum , sedens in throno excelso , gubernans cœlum & terras quæ creasti conseruans stellas , disponens elementa & instrumenta ut cursui suo infistant , coram quo omnis orbis tremit , spiritus infernales paudent , aspice seim ludum huius mundi ingratii , doce filios hominum interius agnoscere quid ipsis exteriū proposueris , ut in throno tuo glorificeris , in potentia tua verè agnitus in dominatione tua infinita lauderis. Ego quidem miser & indignus homo gratias ago altissimæ Majestati tuæ pro immensis miraculis & beneficijs tuis , sanitatis scilicet & opum , nihil enim amplius in hoc mundo tibi præstare possum temporali & corruptibili.

Vt autem de Antimonio scripturus initium suum certum originis in qua imperium & dominationem consequitur , vnde in perfectam suam operationem eleuatur , radicem & generationem eius in visceribus terræ proponam , cuinam astrorum prædominationi subiiciatur , quænamque elementa ipsum concoixerint. Sciat itaque artis studiosus , Antimonium nihil aliud esse quam fumum aut vaporem mineralem supernè ex

Incepit
semper cō-
tumaces &
non me-
dentes me-
dicos qui
Chymicam
artem vili-
pendunt.

Hinc col-
ligitur au-
thorem no-
strum ve-
rum lapidē
Philoso-
phorū ha-
buisse cum
asserat se
habuisse
immensem
sanitatis &
opum be-
neficium ,
pro quo
immenſa
beneficia
Deo agit.

Antimonij
naturam
aggreditur
Author.

Antimoniu
quid sit.

fideribus productum & deinde ab elementis in formalem coagulationem digestum.

*Antimonium
ab astro
Mercurij
producitur*

Norint item omnes, Antimonium ab eodem sidere essentiam, virtutem, facultatem, operationem & omnes qualitates accipere per modum initij ac radicis, ac Mercurius vulgi duriore tamē coagulatione, cum duriorem ad confortationem sit redactus quam

*Antimonium
Mercurius vulgi seu currens, cui hæc inducat nō est ratio deest. Ratio est quia crassioris salis fluēs Mercurius.*

*Antimonium
plus salis
habet quā
Mercurius
vulgi.*

Mercurius vulgi, unde suam coagulationem consequutus est, quia sal in omnibus rebus duritatem dat, quod Mercurio vulgari deest ob paucitatem salis.

*Mercurius
vulgi qua
via coa-
gulari pos-
sit, & id
solo sale
metallico
fusibili &
permanēti
fieri potest.*

Cui (Mercurio) cum ardens sulphur inuisibiliter inseratur sese in fluxu conseruat, neque potest coagulari nisi additamento aliorum spirituum metallicorum quod in matrice saturni præcæteris potentissimè effunditur, & aliter fieri nequit nisi habeat lapidem sapientum per quem tria eius principia concordia siant & ipse corpus consequatur fusibile, malleabile, solubile, & coniungibile ad instar reliquorum metallorum, alioquin Mercurius est Mercurius currens, manetque currens donec hæc qualitas ipsi afferatur. Ideoque omnia naturalia & vegetabilia nimis debilia sunt ut Mercurium (sicut quidam putant) in fixam, manentem & malleabilem duritatem redigant, quia non sunt

Speciei metallicæ : Mercurius enim merus est ignis , vnde à nullo igne comburi potest nullus ignis ipsum attingit ut eum prorsus destruat ; aut enim citò aufugit , resoluiturque in oleum incombustile spiritualiter ; aut post fixationem constans permanet ut nemo possit vltérius quid illi detrahere . Tantum abest , vt etiam ex eo fieri possit quicquid ex auro fit arte : nam post debitam coagulationem auro per omnia similis , quia sortitur eandem cum auro radicem , stirpem & originem . Cum verò propositum meum non sit prolixius hic de Mercurio loquendo disputationes introducere , sed simpliciter , candidè , & ex vero fundamento Antimonij principium describere , valeat Mercurius ut Antimonium continuetur , quæ verò de Mercurio per parabolam induxi ad vltiorē meditationem non frustra adducta sunt sed vt Antimonium rectius intelligatur quod etiam Mercuriale habet originem . Hoc obserua , notā , intellige , menti tuæ consigna , omnia mineralia pariter & metallæ ex uno principio nasci , scilicet ex vapore quem sidera superiora ex terræ elemento eliciant tanquam per distillationem quandomacocosmi , cuius siderei caloris influxus supernè in inferiora proprietate aërea ignea operatur , vt virtus spiritualiter inuisibiliter insinuetur . Qui vapor in terra resoluitur & quasi in aquam fluit , ex qua aqua minerali deinde omnia metallæ ad suam maturitatem & perfectionem perdu-

Mercurius
vulgi est
merus ig-
nis vnde
non cōbu-
ritur igne ,
& ex eo fit
oleum in-
combustu-
bile .

Mercurius
fixatus au-
ro similis .

Quæ de
Mercurio
dicuntur
de Antimo-
nio etiam
dici possūt .

Omnia me-
talla & mi-
neralia ex
uno & cō-
dem vapo-
re & fume
ortum ha-
beant .

Fumus &
vapor me-
tallicus in
aquam trā-
fit in visce-
ribus terræ
& tandem
coctione
coagulatur .

Ex aqua
haç mineri-
rali sunt
metalla .

metalla, sunt
& alia mi-
neralia quæ
ex fumo
mercuriali
ortum ha-
bent.

Cur aurum
& astrum
eius sit po-
tentissimum.

Astrum solis
dicitur vis
illa solis
quæ est lu-
men purum
seu sulphur
generas so-
lem coagu-
lando eius
mercurium
purum.

Minerale
hoc in quo
abundet
sulphur so-
lis est Anti-
monium nec
aliud mine-
rale reperi-
tur in quo
sulphur so-
lis domine-
tur ut infe-
ficius paret
hac in pa-
gina.
Hæc sunt
missis & re-
tulatis.

cuntur, fitque ex ea hoc vel illud meta-
lum aut minerale secundum rationem
principij (unius ex tribus) prædominantis,
sive abundet in uno aut duobus , aut æqua-
liter sint mixta , unde quædam metalla sunt
fixa, alia non fixa ; quæ sunt aurum, argen-
tum, æs, ferrum, stannum & plumbum.
Porro præter metalla nota ex ijsdem tribus
principiis pro ratione diuersæ contempera-
tionis eorum progignuntur diuersa mine-
ralia qualia sunt vitriolum, Antimonium,
marcasita, & alia similia electra & mine-
ralia quæ enumerare superfluum esset. Cum
vero aurum in suo astro & generatione
statim infectum fuerit & inclinationem ac-
ceperit sulphuris & Mercurij prioris & per-
fectioris quam reliqua metalla & mineralia
ideoque eius virtus operativa latior & po-
tentior est in actu quam astra reliquorum
metallorum & mineralium, ideoque in
astro solis omnia inueniuntur perfectius ob-
minentem virtutem eius (si videlicet ad
suam maturitatem ignis beneficio redu-
ctum fuerit) quæ in reliquis metallis &
mineralibus reperiuntur. Et tamen vni-
cum minerale (sèpè à me memoratum)
in quo sulphur solis æque forte (immo &
fortius) reperitur quam in ipso sole , si-
cut & duo metallorum genera reperiun-
tur in quibus dominationes illæ abundan-
ter triumphent , de quibus hic non est
agendi locus , sed naturam Antimonij de-
scribi cœptam absoluam.

Antimonium itaque æs est suo minerali
vapore in aquam fluens, quæ spiritualis si-
derum emanatio est astrum Antimonij ve-
rum, quæ aqua ex elemento terræ vi sive
rum & deinde ignis in aëre habitantis sic-
cata per coagulationem res palpabilis effe-
cta fuit, ex quâ formaliter nascitur Anti-
monium, *in quo prædominatur sulphur*,
secundas fert Mercurius, salis minima por-
tio est: licet salis ceperit quantum sufficit
duræ & immalleabili formæ consequendæ.
Qualitate est siccum, & calidum: frigus
& humor non multi, sicut Mercurius vulgi
ipsumque aurum corporeum plus caloris
habent quam frigoris. Sufficient hæc de
materiâ & tribus principijs Antimonij &
quomodo ab Archeo in elemento terræ
perfectum fuerit: sed quia artis studiosorum
minimè interest Philosophica ista disquisitio,
& plerique parum curant quoniam in centro
Astrum Antimonij resideat & unde oriatur,
sed illud potius discere habent cui bono sit
& eius præparationem & reductionem ad
debitum statum intelligere, vt virtutes &
operationes passim ab omnibus decantatas
cognoscere possint, ideoque longis amba-
gibus non morabor eos, sed breuiter &
sincerè scribam quæ priuatâ meâ opera in
Antimonio obseruavi, licet ob vitæ breui-
tatem nemo illud possit perfectè discere,
cum in eius præparatione miracula se mu-
tuò subsequantur, gradus gradum, color
colorē, virtus, item facultas & operatio
alteram

Alia Anti-
monij defini-
tio & quid
sit astrum
Antimonij.

Vapor mi-
neralis vt
fiat Anti-
monium.

Sulphur in
Antimonio
prædomi-
natur unde
tinctura
potentissima
æque ex
auro educi
potest.

Qualitates
Antimonij
quales.

Archeus est
vis produ-
cens & ge-
nerans to-
tius naturæ
quæ depé-
det a cali-
do innato
naturæ.

Non suffi-
cit vita ho-
minis ad
indaganda
arcana An-
timonij tot
& tanta la-
tèt ut fere
sint infinita

Benigna natura, benignus Deus, ibi posuit, ubi remedium collocavit.

Nullo pacto, his clamoribus credendum est, quia Antimoniu verissima est medicina morborum omnium.

In Antimoniō immensa & indicibilia latenter remedia, & infinitae opes.

Quod latet in Antimoniō est cōpendium virtutis totius naturæ.

Est itaque Antimonium venenum non leue sed præcipuum & altissimum hominibus & brutis lethiferum, vnde vulgus medicorum & ignara plebecula veræ medicinæ nullam habens cogitationem Antimonij ut pote venenati usum rejiciunt, & medici magnatibus ut periculosum interdicens, professoresque in Academijs discipulis ad raniem usque oggannunt, Cauete, cauete Antimonium, purum putum est venenum. His opinionibus commoti oppidulorum ciues Antimonij usum prohibent, clamoribus enim his plerique hominum commoti fuerunt, vt ad meam usque aetatem Antimonio audientiam facere nemo voluerit aut ejus remedij certò confidere, licet immensa & indicibilia in eo reperiantur. Verum, verum dico, vera sunt scripta mea, & Deum Creatorem testem inuoco non esse sub cœlo sublimiorem medecinam in qua columnæ capitalis locuples collocari potest, quod in Antimonio iure fieri & collocari potest.

Fili mi nota sermones meos, lector obserua scripta mea, sapientes obseruate experientia Antimonij à me notata: theoria mea innititur naturæ, & practica experientia sapissime demonstratae multisque incredulis mirantibus fructum suum producenti. Initio fateor & fassus sum Antimonium merum esse venenum ante præparationem, vrum Domine Doctor, baccalauree, aut sine gradu medicis, arti infepultus cum sis, cum & tento,

reum quid tinnias, sine & me loqui ; sermonis
tui me mento, doctrinamque quam iam tibi
proponam nota. Antimonium est (ais) ve-
nenum. Ergo nemo debet eo vti. Malè
concludis, Doctor, magister, baccalauree,
medice pileo rubro. Optima theriaca ex
veneno fit seu ex θηρίοις unde nomen habet.
Ergo nemo illam in corpus suscipiat, quia
venenum est in eâ. Ecquid hæc tibi atridet
doctrina ? Num auribus tuis placet hæc vox ?
Antimonium post præparationem cessat esse
venenum, totumque spagiricâ arte mutatum
medicina fit, sicut ex viperâ venenata fit
theriaca : sed ante præparationem nullam
utilitatem sed incommoda & perniciem ex
Antimonio obtinebis.

Futurus Antimonij discipulus precibus pe-
ractis ante omnia Vulcani scolam frequen-
tet, qui omnium secretorum magister est &
doctor, quæ scioli irrident dum pigitiâ suâ
nullum ab eo arcanum didicerunt, eorumque
manifestationem suâ desidiâ remoraantur ; ne-
que omnino nullum in mundo remedium
absque Vulcano potest fieri , clament (vt
libet) in fani.

Negligamus verò Antimonij ofores nisi
ipsi melius quippiam in lucem & Antimonio
præstantius edant , cum præsertim ex Anti-
monio remedia possint fieri similia ijs quæ in
auro & Mercurio vulgi latent (excepto Astro-
solis) ex quibus fit aurum potabile sayans le-
pram, & spiritus Mercurij remedium supre-
mum morbi Gallici, aliaque plura, licet con-

Refutat au-
thor ratio-
nes quibus
probatur
Antimonio
non esse
venenum
cum sit
venenum.

manuscripta
vulcanus
secretus
alchimia
mix pater.

Ex antimo-
nio aque
ex auro ,
remedia
fieri possunt

Spiritus
mercurij
supremum
est remedi-
um morbi
gallici

CurruS Triumphalis,
 temptores illi nec sciant nec scrutari possint.
 Ignarus non potest judicare, sicut nec assel-
 lus symphonizæ nescius pastorem docere quo-
 modo fistulam temperare debeat. Rectè
 itaque iudicaturus debet ante omnia didicisse
 ea de quibus judicium latus est & tam ex-
 libris quam experientiâ verum & falsum cog-
 nouisse ut iudicium æquum ferat.

Vndenam
mineralia
trahant
virus.

z. causa

z. causa

Antequam procedendi modum aggrediar
 occurram multis fortè quæsturis vndenam
 mineralia & alia venenosa trahant virus, quæ
 sit essentia veneni, & vnde nascatur in singu-
 lis rebus: quomodo veneno sublato res illa
 in medicinam possit conuerti, & absque pe-
 riculo vñui adhiberi? Dicam influentiam ve-
 neni considerati vel naturaliter vel supernatu-
 raliter. Prima vero causa est, quod Deus
 stellarum supremus rector & cœli terræque
 Creator nobis proposuit venena sensibilia
 præcipue in mineralibus, quâ Dei primæuâ
 constitutione, mirabili & potenti operatione
 demonstratur homini proposita esse ut dig-
 noscat & discernat bonum à malo, siue in
 lege nobis præscripsit cognitionem agendo-
 rum & omittendorum, boni scilicet arripien-
 di & mali fugiendi. Eadem ratione quâ ar-
 bor in medio Paradisi protoplastis propone-
 batur, cujus usus ad bonum, abusus ad ma-
 lum dirigebatur, quia per hunc præceptum
 Dei violatum & pernicies fuit introducta.
 Alrera causa est ut bono & malo agnito ma-
 lum vitetur & in melius reducatur: Deus enim
 non vult ut homines in exitium demersi tota-

liter pereant, sed ut à malo recedentes ad meliora procedant & animæ iacturam effugiant. Ita & nobis per similitudines propositum bonum & malum, quod in præcepto verbi & in opere creationis similiter inuenitur ut eligamus sanitati utilia & vitemus noxia.

3. causa

Tertio venenum etiam producitur ab astris in quibus fiunt contrariæ planetarum oppositiones & conjunctiones, à quibus planetæ inficiuntur ut in inferiore mundo & microcosmo causentur pestem aliosque morbos venenosos, quod & de cometis est intelligendum. Quarto. Producitur etiam venenum ex pugnâ duorum contrariorum, ut si quis valde iratus, tristis, aut feruens bibat inde venenum lethale acceditur. Quinto.

4. causa

Exempli etiam causâ quasi venenum adduci possunt arma, si quis ijs lethaliter vulneretur, in quo abusus armorum consistit, si verò ad vitam tuendam ijs vtatur legitimus illorum usus est, & quasi medicina. Sexto & ultimo veneni causa ex naturâ patet, quicquid naturæ repugnat illius est venenum, ut cum quidam homines quibusdam cibis ferendis impares sunt, ijs cibi naturæ contrarij venenum sunt, amantibus vero eosdem medicina. Præcipue autem extrahitur venenum ex terra mercurialis substantiæ (de venenis mineralibus loquor) quod immaturum, indigestumque formâ naturæ contrariâ difficulti digestu cum non maturuerit perfecteque coccum fuerit, totum corpus tanquam minerale crudum peruidit. Quemadmodum triticum

5.

6. causa

venenum
mineralium
ex terra
mercuria-
lis substâ-
tiæ incoc-
tæ & imma-
turæ; vene-
num enim
ex crudita-
te dependet
crudum
enim quid
& immatu-
rum est ve-
nenum.

crudum ab homine deuoratum vix à stomacho concoqueretur, sequerenturque totius corporis incommoda & debilitates, quia calor naturalis nimis debilis est ut concoquere possit: sed triticum ab igne macrocosmij maturatum debet adhuc igne minore coqui ut à microcosmo digerj possit, prout iam supra de carnium esu dixi. Hinc constat cum Antimonium volatile, crudum, in terrâ non fuerit coctum vix aut nullo modo à stomacho ferri posse absque grauissimis corporis doloribus & exitio, ob caloris naturalis debilitatem qui id nequit percoquere.

Vnde venenum Antimonij.

Cur omnia purgantia medicamenta sint venenosâ.

Fixa remedia motbos omnino tollunt.

Volatilia corticem tantum non cenerunt morbi attingunt.

Hoc verò experientia docet omnia remedia purgantia (siue sint mineralia, animalia siue vegetabilia) esse substantiae venenosæ propter Mercurialis volatilis essentiæ in ijs prædominationem, qui spiritus volatilis ciectionis in homine inuentorum causa est, non quod morbi radicem ipse aggrediatur quod fixi est, quia sola remedia fixa morbos fixos perquirunt & expellunt radicem, quod purgantibus non fixis non conuenit, quæ rapinæ aut torrenti conferri possunt qui obvia in suo itinere aufert sed terram firmam non aggreditur. Purgantia fixa præparata non mouent excrementa per secessum, sed ostendunt se tantum sudoris expulsione aliisque modis, querunt morbi nucleum non corticem, aut paleam vacuam sicut volatilia non fixa, non præparata purgantia corticem dunt taxat excrementorum expellunt, morbi cenerunt morbi attingunt. Sciat itaque quilibet

quiuscunque status, ætatis & nominis sit
venenatam essentiam omnino ex Antimo-
nio tollendam antequam in medicinam pos-
sit conuerti, & remedij nomine appellari.
Attendatur itaque ad separationem Ani-
monij boni à malo, fixi à volatili, remedij à
veneno distinguendi, si modo utilitatem cum
honore & veritate consequi velimus, quod
non nisi Vulcani seu ignis separatione fieri
potest, qui omnium talium rerum artifex est.

Quicquid enim Vulcanus in macrocosmo
immaturum reliquit, illud microcosmus per
nouum Vulcanum reparat, qui cruda matur-
at & percoquit purum ab impuro separans.
Nec miretur quispiam purum ab impuro,
salubre à veneno separari, & remedium ex
noxio ignis beneficio parari, quia quotidiana
experientia ostendit in probatione & co-
lorum inspectione ex igne erumpentium, se-
paratio enim & ignis fixationem efficiens
tollit venenum, & eius loco salubre reme-
dium producit. Ideoque ignis separat vence-
num à remedio, bonum à malo, cuius rei
medicorum nemo potest, audetve mihi testi-
monium perhibere nisi æctissimam cum
Vulcano familiaritatem contraxerit, balneū-
que infernale amicitiae obtinuerit in quo spon-
sa ab omni immundicia purgata cum suo
sponso in legitimum thalamum conuenire
possit. O mundana subtilitas quæ mea
scripta aut spensis aut non intelligis, si scires
quid tibi iam dicam, quid fixum aut volatile
yocetur, quid importet significatio separatio-

Separatio
bona ma-
lo vt e ve-
neno fiat
remedium
beneficio
ignis.

Ignis ónia
maturat
& venena
corrigit ob
maturitatē
quam indu-
cit & fixa-
tionem,
fixa enim
carent ve-
neno.

Experiētia
probatur.

Ibi intelli-
git aquana
mercuria-
lem, quæ
dici potest
balneum
infernale,
in quo Rex
& Regina
lauantur
ab immun-
ditis.

In antimo-
nio omnia
ad lapidem
necessaria.

Lapis ignis
dicitur el-
xir illud
quod ex
Antimonio
paratur eo
quod ig-
nea polleat
virtute &
energiacō-
sumat om-
nia mala
naturæ p̄
ter ignem
naturæ quē
auget, &
multipli-
cat.

Omnes co-
lores In
antimonio

Antimoniū
vires om-
niū lapidum
continet &
metallorū
Itaq; in
hoc vno
sunt omnia
& qui eo
potitur nō
indiger
alij s.

50

Currus Triumphalis

nis puri ab impuro multa obliuisceris, nungif-
que in quibus spem figis neglectis me seque-
reris; In me enim (Antimonij verba sunt)
reperies Mercurium, sulphur, & sal homini-
bus utilissima ad sanitatem remedia: Mercurius latet in Regulo, sulphur in rubidine, sal
in terrā nigrā quā in fundo residet. Tres hæ-
res rectè separatæ denuòque debito artis mo-
re simul vnitæ ut fixatio absque veneno obti-
neatur, gloriandi ansam dant artifici se lapi-
dem IGNIS assecutum esse, qui ex antimo-
nio fieri potest ad sanitatem pariter & victum
hominis. In antimonio enim reperies omnes
totius mundi colores, album, nigrum, rubrū,
viridē, cyaneū, cineritū, flauum aliosque in-
numerous ex mixtionibus incredibilibus diuer-
simodè præparādos, diuersimodè cognoscen-
dos & diuerso usui adhibendos quolibet
in statum debitum iuxta præscriptum or-
dinē legitimē disposito. Ideoque enar-
rationem minutim instituam quomodo
scilicet medicina sit præparanda, venenum
eisciendum, fixatio instituenda, separanda-
que incipienda ut malum vincatur, bonum
vero vincat, Nouerint autem studiosi An-
timonium non vnius gemmæ virtutem in-
se continere sicut cœtera metalla in specie
vni comparantur, sed vñitersaliter omnium
lapidum vires continet, quod patet ex
multiplicibus coloribus quos regimine ignis
alios aliosque promit: pellucida ejus
rubedo Carbunculo, Rubino & Corallijs
tribuitur; albedo adamanti & cristallo,

cteruleus sapphiro, viridis smaragdo, flauus hyacintho, niger granato qui naturaliter occultam nigredinem in se gerit. In ratione vero metallorum nigredo tribuitur saturno, rubedo Marti, flauedo soli, viriditas Veneri, cœrulæus lunæ, albedo Mercurio, colores misti varij Ioui. Sicut autem omnes colores

Antimonij in lapidibus & metallis expressi inueniuntur, ita in illo omnes virtutes & facultates remediorum inueniuntur pro colum ratione, qui licet omnes in Antimonio inueniantur, impossibile tamen est ut unus homo solus omnes perquirat, vita enim nimis breuis impedit unicum hominem perdiscere omnia quæ natura arcana secum tulit.

Interdum in præparatione per distillationem elicetur acetum acidissimum; aliâ viâ & modo paratur ex eo perfecta & pellucida rubedo dulcis & iucunda tanquam mel aut saccharum purissimum: mox in absinthij amaritudinem præparatur, aliâs acridinem olei salis imitatur, & sic natura naturam sequitur. Interdum in montes Olympicos per sublimationem aquilæ volantis instar tubeum, flauum, albumque eleuatur; per descensum retrusum particulares colores & præparationes ex se subministrat, nec non & per reuerberationem, conuertiturque in metallo plumbo simile, aut in vitrum pellucidum, album, rubrum, flauum aut nigrum vel alterius cuiuspiam coloris, sed non omnes vitri hujus species medicinæ tuto adhibentur, nisi prævio examine explorentur.

In Antimonio omnes virtutes remediorum sunt sed unus homo solus perquirere

acetum Antonij per se sola distillatione elicetur.

Varia ex Antimonio eliciuntur pro varia præparatione.

Ex alijs naturæ mixtis non potest educi quod ex solo antimonio educiatur.

Resolutur etiam Antimonium in varia & mira olea siue solum per se siue cum additamento & commissione aliarum rerum, quorum oleorum quædam extrinsecus solum vi-
ceribus & vulneribus illini debent; alia etiam propinari & bibi possunt, suppeditat etiam miras extractiones quæ se in coloribus adeo variis ostendunt, ut oraculum Apollinis vix diuinare posset eisque mirificas mutationes naturæ ignis beneficio apertas enumerare.

Fit etiam ex eo argentum vitrum, sulphurque vulgaris instar combustibile ex quo puluis tormentarius fieri posset, verum item & naturale sal, & aliæ complures res. Incipiam itaque loquarque de præparatione Antimonij, scilicet de essentiâ, magisterio, arcano & Elixire eius, particularique illius tincturâ quæ obseruabis studiosè sub finem cum de præparatione lapidis ignis verba faciam, recitaboque multa alia secreta mundo parum nota aut neglecta, quia Ægyptij Arabes & Caldæi iam pridem mortui sunt, qui artem hanc exercuerunt, quæ multipliciter inseruire potest fonti & capiti veræ & incorruptæ medicinæ. Obserua itaque diligenter consecutiuè omnes præparationes prout eas tibi patefaciam, quarum nulla infructuosa est obseruato debito statu: fixæ enim Antimonij medicinæ sanant morbos fixos, non fixæ non fixos, sic Antimonium crudum (non vitrum præparatum) ventriculum solum exonerat & purgat, causam morbi remanere patitur.

Argentum
vituum &
sulphur eli-
ciuntur ex
Antimonio
qua stupen-
das virtu-
tes habent

inferius
debet mo-
dum.

Fixæ anti-
monij me-
dicinæ mor-
bos fixos
sanat non
fixæ non
fixos.

Incipiam iam de omnimodâ præparatio-
ne Antimonij & de omnibus clauibus præ-
parationis eius indicium facere , quæ igne ^{Incipit præ-}
tantum tanquam nouus partus manifestatur
in vocatione à Deo præscriptâ. Illa solu-
tio seu preparatio mineralis Antimonij mo-
dis diuersis ignis & artis regiminibus fit ,
quibus medica virtus operatioqne cum
calore elicetur. Cumque Antimonium sit
coloris mixti ex subrubeo nigricante pariter
& albicante, primò eius destructionem pri-
mam seu calcinationem describit , quæ sit
sic.

Accipe Antimonium Vngaricum aut aliud
quodvis optimum tere super marmor in
puluerem subtilissimum, puluerem hunc non
spissè sed largè & tenuiter pone in vase te-
staceo plano, rotundo aut quadrato (quod
marginè circumdataum sit, duos circiter tran-
fuerlos digitos altum) vas hoc pone super
fornacem calcinationis, subiice primò ignem
ex carbonibus lendum , & cum stibium fu-
mare incipit furcula ferreâ illud moue &
remoue incessabiliter donec fumare desierit :
quod si in calcinatione Antimonium lique-
factum in globulos coierit, aufer vas ab igne, clavis cu-
stibium frigefactum denuò tere & procede ius ope in-
vt prius , quod toties iterandum est donec teriora AN-
non amplius fumet neque coalescat sed timonijs re-
cinerum instar album sit , tunc enim cal-
cinatio perfecta est.

Accipe postmodum stibium sic calcina-
tum, in siccâ in catinâ aurifabororum, impone

Calcinatio
Antimonij
est prima
ius ope in-
teriora AN-
timonijs re-
seruantur

præparatio
in vitrum
rubeum si-
ne addito

vitrū om-
ne debet
esse purum
vt ex eo
fiat medi-
cina.

Alia præpa-
ratio cum
addita-
mento.

igni violento vt Antimonium aquæ instar
fatuat puræ & liquidæ. Tunc verò si scire
velis quando vitrum stibij perfectum & pel-
lucidum calorem coſsecutum fit, immittit in
catinum ferrum longum frigidum & ad-
hærebit illi vitrum, quod mallo percute &
separa, luci oppone, si pellucidum fit bonum
& perfectum est vitrum. Scire enim debet
lector, artis huius tiro (non enim scribo
expertis artificibus qui longo tempore fer-
uorem ignis passi sunt, cum facile sit & leue
vitrum ex Antimonio facere ; se tironibus
sequacibus pyrotechniæ) omne vitrum un-
decunquæ factum fuerit siue ex minerali, si-
ue ex metallo, siue ex alijs rebus debitam
perfectionem habere debere vt operari,
pellucere, & deinceps ulterius præparari ad
medicinam possit. Antimonio sic in catino
liquefacto accipe peluum seu paropsidem
latam & planam ex latono, calefac eam
prius ne dirumpatur, infunde sensim & te-
nuiter in eam stibium, & habebis vitrum
slauum, pellucidum, pulchrum. Et hæc via
præparandi vitrum Antimonij absque ullo
additamento optima est, quod & in ope-
ratione maiorem virtutem ostendit, & illud
voco vitrum purum, cum reliqua cum
additamento boracis & aliorum fiant.

Exempli causa. Acc. Antimonii partem
1. botacis Venet. part. 2. tere simul. pone
in catino in igne fortissimo donec simul li-
quescant, effunde in peluum ex latono cali-
dam sensim & tenuiter, & habebis (si modo
recte

recte processisti) vitrum rubeum pellucidum rubino simile. Huius vitti tubedo cum spiritu vini per longam in igne circulationem abstracti potest, & maxime cum fructu pro nobilissimâ medicinâ adhiberi,

Potest etiam ex Antimonio fieri vitrum album hoc modo, Acc. Antimonij part. I. Boracis Venetæ part. 4. trita sine in catino fluere ut iam dictum; primo flauum fit, sed longius in igne permanens fit candidissimum, quod potes experiri immisso ferro frigido, videreque an color perfectus sit ne; procede ut supra.

Præparantur etiam ex Antimonio vitra aliorum colorum, sed ego illa tantum proposui quæ ipse experientiâ didici & scio sanitati conducere, neque enim necessarium iudicio chartam multiloquio implete; ne lectorem inutilium pigeat ambagum, præcipue cum tibi in vitro ex Antimonio facto color scilicet principalis rubedo pellucida fuerit proposita, nigredo quæ ab initio illam comitabatur cum fumo euolauit in modum spiritualem, quia illo modo spirituali igni violento venenum per calcinationem aufertur & deletur, licet vitrum non sit omnino absque veneno, sed multum adhuc secum retinet. Ideò continuabo tibi manifestare quomodo venenum à vitro prorsus tollatur, purum ab impuro, & noua fiat separatio noxii à remedio: ut eloquentis lingua soluatur & causam nanciscatur sibi permittendi ut laudes meas ad finem usque terrarum propaget, quod sine

Vitrum al-
bum ex An-
timonio
cum bora-
ce.

Vitrum An-
timonij
non est
absque ve-
neno.

dubio discipuli mei grato animo facient curia
oculis & manibus viderint, senserint, palpa-
uerint me ad gloriam & utilitatem ipsorum
sinceram veritatem scripsisse, & quasi testa-
mentum memorandum post me reliquisse.

Extractio
tinctoræ à
suo sale
hoc est ab
Antimonio
vitrificato
per acetum
& spiritum
vini.

Separatio ergo prima sulphuris à suo cor-
tincturæ à
pore, & extractio tinctoræ à sale fit ita.
Acc. Vitri puri stibij absque ullo additamen-
to facti prout docui tere farinæ instar, po-
ne in bociam vitream lato fundo affunde
acetum forte distillatum rectificatum, pone
in calore lento vel aestate in sole mouendo
bis quotidie donec acetum imitetur colo-
rem auri fusi, separa à vitro; affunde no-
vum acetum, procede ut prius & ubi colo-
ratum fuit extrahe: muta toties & extrahe
donec acetum non amplius coloreatur. Has

extractiones omnes coniunge, filtra, in alembico in balneo Mariæ acetum abstrahē, sub-
sidebit in fundo puluis subruffus. Pulueri
huic affunde aquam pluuiam distillatam
puram, aliquoties eamque abstrahē, affunde
nouam & abstrahē, sic semotâ acetositate
puluis remanet dulcis & suavis. Puluerem
hunc tere super mattor aut vitrum prius
calidum pone in alembico nouo affunde
spiritus vini ad ultimam perfectionem recti-
ficati tres digitos, sic exrahitur tinctoria

Tincturæ
xubæ An-
timonij ex-
tractio quæ
est mirabi-
lis.

Antimonij suauissimè rubens, & nonnullæ
fæces in fundo remanent. Hæc extractio
dulcis, jucunda, & remedium quod absq[ue]
experienciam vix credi potest

Subsidet ve-
nenum in

Fæces relictae retinent venenum, extractio

Vero solam medicinam accipit, quæ medicina hontinibus & brutis intus & foris commodè adhibetur. Si enim huius extractio-
nis dentur singulis uicibus quatuor grana expellit lepram & luem venereum, purificat sanguinem corruptum, repugnat melancholiæ & resistit venenis, asthmaticis medetur, plurimisque alijs morbis si recte & ordine usurpetur.

Sed prior puluis flauus antequam cum spiritu vini extrahatur super lapidem calefactum deinde accipe oua ad duritatem elixa quæ in longum diuide, exerto vitello imple-albumen huius pulueris flavi, reponere in loco frigido humido seu cellâ vinariâ aliquot dies, ita puluis in liquorem flauum resoluetur. Hic liquor sanat omnia vulnera recentia & solutiones continui si statim ab initio adhibeatur & vulneribus illinatur pena subtili vulnerisque emplastro vulnerario colligetur & muniatur, impedit corruptionem, putrefactionem, sanatque vulnera recentia absque suppuratione & tumore ita ut jure summo Creatori pro his dotibus gratiae agantur. In antiquis ulceribus & gangrenosis viere hac extractione seu balsamo Antimo-
nij non deseret te in necessitate, sed post me laudes eius cantabis & virtutes quas possidet, & quomodo in externis morbis adhiberi debeat; gangrena, cancer, polypus, lupus, crurum ulcera omnesque similes serpentes & erodentes morbi coram illo fugientes prisa-
re integratitudinem liberum relinquunt.

fecibus, ex-
tractū au-
tem medi-
cinā capit.

Remedium
pro vulne-
ribus recē-
tibus.

si post rectam fixationem legitimè intus,
& alia remedia conuenientia foris adhi-
beantur.

*Reductio
vitri in
oleum du-
pliciter. hæ-
omas tin-
ctoræ cum
aceto Anti-
monij non
cum aceto
stillatatio
vini extra-
huntur ita-
que caue-
ne decipia-
ris in no-
mine aceti.*

Vitrum Antimonij à me dupliciter in oleum reducitur per alembicum, sic. Accipe vitrum ex minera Antimonij factum, tere minutissimè, extrahe cuin aceto distillato, extractione facta abstrahe acetum per balneum, & subsidentem materiam affuso spiritu vini rursus extrahe: hanc extractionem ita per spiritum vini bis dulcoratain optimè in vase lutato conclusam pelicana & circula per mensem integrum, deinde artificio singulari per se distilletur absque ullo additamento, sic habebis medicinam suauem, dulcem, miram, in formâ olei puleti rubei ex quo porrò lapis ignis fit. Hoc oleum esse suprema quinta effentia quæ ad summum de Antimoni scribi potest sicut in meâ admonitione vbi breuiter de Antimoni locutus sum reperiri potest, vbi dixi quatuor instrumenta ad eius præparacionem requiri, & quintum in quo Vulcanus habitat, id est, quatuor præparationes perfectioni eius præmittendas esse, & quintam esse utilitatem & applicationem operis in corpore humano: vt, Primus labor est calcinatio seu in vitrum liquefactio, secundus digestio per quam perficitur extractio: tertius coagulatio, quartus distillatio in oleum per quam subtile à crasso separatur, eaque separatione sequitur fixatio per ultimam coagulationem per quam materia re-

ducitur in lapidem igneum pellucidum, qui post omnes operationes in metallis debet fermentari propter qualitatem suam penetratiuam sed non æqualem virtuti antiqui & veri lapidis Philosophorum, quia non universaliter sed particulariter tantum tingit sicut in fine cum de lapide ignis loquar indicabo.

Oleum supra descriptum ante suam coagulationem operatur quæcunque medico maximè scitu sunt necessaria & utilia in curationibus, octo grana ante coagulationem in vino puro accepta iuuentutem homini reddunt, ab astmate liberant, quæcunque in homine crescunt ut yngues & capilli decidunt alijque nascuntur, & renuantur quasi modo natus sicut Phœnix (fabulosam auem exempli tantum causa adduco) per ignem, & hæc medicina multò minus combustibilis est quam ignotæ Salamandæ alæ. Quin imò consumit omnia symptomata corporis humani instar ignis consumentis cui comparari potest, expellit & ejicit omne illud malum quod aurum potabile expellere potest, solum verò Astrum solis omnes totius mundi medicinas superat si rectè præparatum ad perfectam fixationem fuerit. Astrum enim solis & Astrum Mercurij (quod & ipsum potens est) oriuntur ex sanguine matis lux & ex scatebra viuifica sanitatis.

Nec curet quis quod extractio hæc cum aceto distillato & spiritu vini ad purissimum

Virtutes
olei tam in
medicina
quam in
transmuta-
tione me-
tallorum

Olei Anti-
monij vir-
tutes admi-
randæ.

Oleum ve-
rnum rubeū
Antimonij
consumit
omnes su-
perfici-
tates cor-
poris tan-
quam ignis
cui com-
paratur.

Ex igne
scilicet na-
turæ & sul-
phure inter
no quod est
scatebra sa-
nitatis &
verus fons,

& subtilissimum abstracta fuerit & ad summum per Vulcanum exaltata , neque enim purgat aluum ciendo aut vomitum excitando , sed per sudorem , vrinam , & sputum ejicit causam morbi omniaque à symptome corrupta restaurat.

Virtutes
vitri com-
munis an-
tim.

Commune vitrum Antimonij teritur ini-
nutissimè cuius sex graña aut circiter secun-
dum vires ægroti dari possunt per noctem
in pauculo vino infusa in calido loco , &
mane purissimè colatum bibatur , ciet al-
vnum & sape vomitum propter crudam

Hoc dicit author vnde omnis prudens medicus secum con-
quia dum sulat & dispiciat quomodo vitrum purga-
hæc secreta tioni adhibiturus illud rectè examinet &
Antimonij debite administret , cum alij plures homi-
perficiun- nes sint in mundo , quibus inquisitionis mu-
tut alia se- cretiora nus incumbit , & ego breuitate temporis
inueniun- impeditus omnia perquirere non potuerim :
tur . vnde quod si feceris post & iuxta me laudabe-
qui hæc in- lis , & ego te plura (tuâ diligentia) inue-
nientem laudabo his meis scriptis in sepulcro
ueniet lau- quod mihi assignabitur , licet mihi à facie
dabitur quod hæc ignotus sis & tecum nondum pao-
secretiora cas controversias habuerim.
inuenierit.

Vitrū com-
mune Anti-
monij cum additamento in oleum laudabile conuerti-
addita- tur quod absque periculo epilepticis datur ,
mento & & paratur sic . Vitro optimè trito affun-
eius virtu- de succum omphacis seu vuæ non maturæ
tes mira- digerantur in bociâ vitræ fundo piano op-
culosæ. timè lutata , abstracto succo siccetur , &

eratur cum duplo sacchari clarificati, humectentur, aceto distillato, distillentur in nomine Dei per retortam, sub finem fortificetur ignis, & sic elicies oleum rubrum quod cum spiritu vini ad pessiciditatem clarifica. Dosis eius in paruâ quantitate data utilis inuenta fuit. Huic oleo additur non nihil ex spiritu salis, proiiciuntur super subtilem calcem auri preparataim, antea per aquam suam preparatam (quam alibi in meis scriptis docui) per alembicum extractam, solam auri tincturam arripit, corpus vero non aggreditur. Hac fermentatione facta non satis haberem chartae ad describenda omnia mysteria quæ praeter hominum cogitationem ex ea apparent. Dicq autem medico ut propositiones meas Philosophicas attendat, laborem aggrediatur, preparationem usui exhibeat, sic quotidiè plus laudis inueniet, plures operationes perdilce, quæ yllus medicus illi prescribere posset.

Cum Antimonium huc prouexisti & recte consecutus es (in quo prudenter te gerere oportet, rem solicita cogitatione discere & labore experiri) potes te iactare magisterii illius a te capti altam apud plerosque ignorantiam esse,

Hoc magisterium mixtum cum solutione aut tinctura coralliorum & in potu datum cum aliquâ aquâ confortatiâ mirabilissima facit in morbis dysentericis, impeditque omnes morbos ex sanguine impuro oriundos.

Ex oleo rubro Antimonij cum spiritu extractum tinctura auri si super eius calcem projectatur & circuletur & haec tinctura est mira virtus.

Oleum rubrum Antimonij potest permisceri tinctura corallorum & eorum syrupo ad dysenterias curandas.

dos, lætitiat cor, excitat castitatem & probitatem, summatimque hominem in omnibus suis negotijs expeditum reddit. Pro quibus omnibus beneficijs agamus gratias humilimas Creatori & Conseruatori omnium, qui nobis miseris & corpore & animâ male validis utriusque morbi remedia benigniter concessit, & in omnibus necessitatibus consolationem & auxilium suppeditat. Loquar porro breuiter de arcano Antimonij. Accipe Antimonii & salis Armoniaci subtiliter tritorum partes æquales, misce, distilla per retortam, quod transiit aquâ pluviâ distillata, calefacta, affusa, dulcora, quia abstracta cumque ea omni acri monia salis, manebitque vitrum Antimonii in fundo ad instar albarum & splendidarum pennularum, quas in leui calore subtiliter sicca, pone in pelicano seu vitro circulatorio, affunde spiritum vitrioli albi optimè rectificatum, circulentur donec optime vinta fuerint, distilla, distillatis affunde spiritum vini, circula ut prius, ita fiet separatio, & foeces quidem in fundo residebunt sed arcanum manet vnitum spiritui vini & Vitrioli. Quod si hoc arcanum adhuc semel rectifices una gutta eum aquâ rosacea potentius operatur (si bibitur) quam integer cacabus olerum coctorum, excitat appetitum, corrigit stomachum, melancholiam pellit, sanguinem bonum gignit, iuuat concoctionem, thesaurus est optimus ad sedandas matricis eleuationes & colicam,

**Arcanum
Antimonij
aliud aggreditur
miræ virtutis & ef-
ficaciz.**

**Virtutes
præcipue
ad colicos
dolores &
eleuationes
matricis.**

pulloque argento solui potest laudatissimum
hoc arcanum.

Arcanum Antimonii sequitur Elixir eius Arcanum quod ita fit. Accipe cum Deo Antimonij triti partes 2. sal. Armoniac. part. 1. subli-
ma, sublimatum per retortam in recipien-
tem pelle tribus vicibus, singulis separando
fæces, deinde sal Armoniacum dulcorando
euapora, materiamque Antimonij bene ob-
turatam lento igne reuerbera sensim donec
quasi æs cinnabaris fiat, affunde acetum
distillatum, extrahe rubedinem, separa ace-
tum, in balneo Matiæ pulueri affusum spi-
ritum vini extrahe, fæcibus in fundo relictis
extractio purissima est. Hunc spiritum vini
seu extractionem pone in bocia affunde pa-
rum corallorum & quintæ essentiae Rhæi-
barbari, dato homini tres aut quatuor gut-
tas, molliter ciet alvum, purgat absque tor-
minibus si rectè à te præparatum est, leuem
reddit sanguinem, & est remedium utilessum
eis qui leues purgationes desiderant.
Mirabitur vero quispiam medicus quonam
modo leniter purgare possit hæc medicina
cum Antimonium per se sit penetrantissi-
mum & cum Rheobarb. misceatur, quod
etiam per se est medicamen purgans. Cesset
mirari, Antimonium enim hæc ratione oc-
ciditur, vt venenata eis & purgans nihil
agredi possit quoties cum alio simplici me-
dicamento purgante miscetur, hoc enim
simplex tantum vim aperiendi habet natu-
ralem, Antimonium vero præparatum in-

Arcanum
antim. ad
purgadum
suauiter &

vires eius.

Antimoniu 64
ita spagiri-
ce præpara-
tū purgat
adeo cor-
pus vt nihil
impati in
eo relin-
quat idque
suauiter
sine mole-
stia ita vt
pueris ip-
sis dari
possit.

Nemo pa-
test antim.
virtutis
aperire.

Currus Triumphalis,

terim cum ventriculo nihil de expulsione
laborans disquirere potest otiose aliam viam
operandi & efficiendi id ad quod destina-
tum fuit. Crede mihi (nullam enim fal-
lendi aut mentiendi habeo causam) Elixir
hoç ita præparatum corpus penetrare & pur-
gare sicut aurum cum Antimonio depura-
tur, & si omnes eius virtutes recensere vel-
lem cogerer Deum rogare vt mihi longio-
rem vitam concederet, quò miracula diui-
næ maiestatis prolixius recognoscere, ex-
plorarem, explorata alijs communicarem,
vt mira illa mecum agnoscentes & animad-
uertentes Deo & Creatori suo gratias agere
possint.

Vt vero satisfaciam instituto meo, quod
est virtutes Antimonij eatus describere,
quatenus experientiā mēa ego didici, mihi
occulta & à me non facta sileo, neque me
decet de rebus alienis experientiæque mēæ
incognitis iudicare, sed illas alij iudici, qui suō
marte aliquid expertus est, committo; cum
vni homini impossibile sit perdiscere Anti-
monium funditus ob vitæ angustiam, & cum
quotidie aliquid noui in Antimonio inuenia-
tur.

Antim. idē Sciant autem omnes Antimonium non
præstat in aurum solum purgare & ab eo omnia extra-
corporibus quod in ms: nea additamenta separate, sed idem operari
tallis. in corporibus hominum & animalium, quod
vt crasso exemplo probem, paterfamilias
bestiam in primis verò porcum in saginam lo-
caturus triduo antequam includat in cibo

illi det dimidiā drachmā Antimonij crudī, ita enim appetitus cibi in eo excitatur, citò pinguescit, & si aliquid incommodi in iecore habeat aut leprosus sit, sanatur. Crassum equidem est hoc exemplum in auribus delicatorum hominum, sed adduxi ut plebeij à quorum cerebro subtilis philosophia exulat reip̄a videat quod exempli causā proposui, ut reliquis meis scriptis in quibus subtilius loquor citius fidem adhibeat. Sed quia inter hominum & bestiarum corpora ingens est differentia, non eo consilio à me adductum est ut homini quoque detur Antimonium crudum, quia bestiæ multos cibos crudos ferre & concoquere possunt quod teneræ natu-
ræ & complexioni hominis negatum est.

Quicunque igitur Antimonio vtiliter vti-
vult debet ante omnia expertus esse & exactè
scire præparationem, & deinde considerare
hominis naturam, an scilicet sit iuuenis aut
senex, fortis aut debilis, ne medicus errans
ægrotum perdat, sed ej medeatur, loquor au-
tem de pondere dosum in quibus supremum
magisterium continetur. Cum autem omnia
circumstantiis & exemplis prolixis narratu-
rus nimis longus futurus sim, hoc sermone
relieto alias Antimonij præparationem, seu
fixationem eius aggrediar. Sicut enim spiri-
tus vini à corpore separatus calefacit homi-
nem si bibatur, si verò foris applicetur om-
nes causas inflammationis membrorum
extrahit: contra acetum intus & foris refri-
gerat, licet eiusdem sint originis & speciei,

Dimidia 3.
antim crudi
di curat
poicum &
sanat ab
corruptio-
ne sanguinis

Non ideo
hominibus
dandum est
crudum.

Spiritus vi-
ni si biba-
tur hominem
calefacit,

Foris ap-
plicatus
causas.
omnes in-
flammatio-
nis tollit.

Acetum cō-
tra intus &
foris refri-
gerat.

Acetum fit per solam digestionem. cuius rei causa est quia acetum fit per solam digestionem, unde vini putrefactio sequitur cum vegetabili fixatione, sed spiritus vini fit

Spiritus vini per vegetabilem sublimationem. per separationem distillationis seu per vegetabilem sublimationem per quam spiritus vini fit volatilis; ita Antimonium iuxta hunc

Digestionis & distillationis diversi effus. vel illum modum præparationis largitur sua dona mirabiliter & ultra captum hominis. Fixatio ita fit. Accipe Antimonii subtilissime puluerizati quantum voles, in bocia affunde

Fixatio antimonij in puluere rubeum mirum. ei aquæ fortis tantum ut sex pollices agrimenorum seu dimidium pedem, pone in igne lentissimo ad extrahendum per decem dies, extractionem filtra ut à fæcibus pura sit. Deinde abstrahe aquam fortem super cineres aut arenam ad siccitatem usque, residuebit in fundo puluis flauus, cui affunde aquam pluiam distillatam pone in calore continuo

& habebis extractionem rubram, filtra, abstrahe aquam per balneum ad siccitatem, residuebit puluis ruber. Affundè acetum distillatum quod paulatim in calore rubescet & fæces albicantes relinquet, hoc acetum distilla per cineres, pulueremque rubeum inde manentem triduo continuo in igne aperto reuherba, & tandem tincturam eius cum

Antimonium dum fixatur miras virtutes acquirit. spiritu vini extrahe, fæces verò manentes separa. His omnibus peractis abstrahe spiritum vini per balneum, remanebitque puluis ruber, fixus & constans qui suo officio miraculose fungitur, si enim ter in die (mane, meridie & vesperi) vel etiam saepius dimidia dragni sumatur (quod sine ullo damno fieri

potest) pellit sanguinem coagulatum ex corpore, aperit cum tempore apostemata periculosa, curat luem Venereum radicaliter, producit capillos nouos, hominemque notabiliter renouat.

Cum de puluere fixo & extractione Antimonij satis dixerim ijs omissis de floribus ejus agam, qui multis modis præparari possunt. Hic plerique nec loqui nec respondere possunt ut pote artificij huius & similiū penitus ignari, paucissimi verò discipuli cupidissimi Artis Spagiricæ dictis meis animum aduertet & de ijs aliud iudicium ferent, hoc itaque vobis, discipuli mei, dico si me sequi vultis meam crucem suscipite, patimij sicut ego passus sum, discite persecutio[n]es tolerare sicut ego, & iuxta me proposito labori insistite, inde sinenter orate, absque tædio laborete, ita Deus qui me exaudiuit vos non relinquet, quod suspirijs cordis & oculorum lacrymis gratus recognosco. Absoluturus admonitionem meam de floribus Antimonij dico illos multis modis præparari prout singulis Spagiris notum est: quidam admixto sale armoniaco deorsum pellunt per descensum ex retorta, dulcorant sal armon-abstrahentes, & hos flores albissimi coloris multi faciunt, Alij instrumentis particularibus vntuntur cum tubulis seu fistulis ut Antimonium aere liberius fruens ascendat: alijs obseruant sublimationem in igne forti imponentesque tres capellas extrahunt simul albos, flauos, & rubros flores, quos absque ullo errore imitatū-

Virtutes
Antimonij
rubei reno
uat corpus
omni ex
parte cum
calidum in-
natum ro-
boret &
refocillet.

Incipit præ
paratio flo-
rum antim-
onij diuersis.

Rubri flo-
tes cum
colchotar
vitrioli.

fui. Sed ut flores recto sibi adhiberent in medicinā solitus sum rūbris floribus miscere colchotat Vitrioli & ter simul sublimare, ita enim essentia vitrioli simul ascendit & flores fortiores fiunt, quo factō extra hō flores cum spiritu vini; fæces remaneentes separo, spiritum vini per baineum distillo donec puluis siccus remaneat. Hi sunt flores mei præparati fratribus meis alijsque ægratīs ad me configentibus dati, quos ex officio spiritualiter consolor in animā, & ob fiduciā corporaliter adiuuo. Purgant leniter absque excessu sediū, multis tertianas & quartanas ademerūt, aliosque mōrbos consumserunt. Statui vero

Virtutes
florum ru-
brorum
Antimonij.

Catalogus
curationū
Basilij Va-
lentini non
est typis
excusus.

Deo volente & B. Mariā semper Virgine confidere testamentum memorabile & insenectute meā relinquere; catalogum omnium curationum à me sœliciter peractarum, ut grates Deo debitas reseram publicē, & posteri mei, sciant intimam meam benevolentiam cordis mei necumque admirentur & agnoscant miracula Dei quæ ille in naturā abscondidit, & ego labore meo elicui. Sciat autem, lector, circa sublimationem Antimonij seu flores eius, eandem esse conditionem eorum ac aquæ ex altissimo monte defluentis. Posset itaque aliquis ita dijudicare aquarum differentiam, quod aliæ in altissimis montibus erumpunt, & si montes adhuc multo altiores darentur, aqua tamen eo ascenderet, sicut reuera in cacuminibus excellissimorum montium fontes scaturiunt: aliæ in visceribus terræ latent & fossione longâ &

Aqua per
vapores
ascendit
vbique &
eis montes
sint altissi-
mi nihilom
inus vapor

dificilli perquiruntur. Ad differentiam dico hoc, matricem aquæ terrestris in multis locis potentiores & pleniores esse diuitiis aquæ quam alibi, quia omnia clementa matricem suam habent faciliter aut difficultius gignendi ex vi siderum, ex qua clementa ipsa nascuntur & gignuntur. Quod si itaque matrix illa sit fortis in terrâ, ejicit fortiter semen suum expulsione robustâ in altissimum alpiū Rhæticarum aut turris Babylonicae cacumen; sermones meos audientes minus prudentes amentiae me accusabunt, aut dulci vino ebrium eliamabunt sicut Iudæi Apostolos in festo Pentecostes.

Eadem est sublimationis ratio ac aquariorum, quarum aliae in altissimis montibus inueniæ salubriores & frigidiores sunt quam puteales & fossiles: ita si materia violentiâ ignis in montem antiquorum sapientum iam pridem fato functionum eleuatur, terra in imo residet ex qua sal ad suum usum extrahi potest, fitque sublimatione separatio boni à malo, puri ab impuro, subtilis à crasso, medicinæ à veneno dignoscendi.

Nos miseri homines ob peccata nostra hic per mortem quam meruius in terrâ sepulti saepe condimur donec putrescamus, & tandem cœlestis ignis calore suscitamus, clarificamur & extollimur ad celestem sublimationem & exaltationem ubi ab omnibus peccati & impunitatis factibus purgati filii Dei & æternæ vitæ, quod nobis concedat Deus misericors. Spero autem neminem me reprehensum

ascendit ad
cacumen
motis ibe-
que frigi-
ditate loci
condensa-
tur in aqua
& ibi fit
fons aquæ
purus &
nitidus.

Inquit ex-
cellentiam
terum sub-
blimatarū.

Res omnes
sublimatae
pure sunt
& à faci-
bus vindicatae, ideo
efficiatores
sunt quia
puriiores.

Corpora
mortua
ideo in
terra pu-
trescent ut
purificetur
a suis facti-
bus omni-
bus quas
in resurrec-
tione in-

tētra telia-
quēt, & pu-
ta & nitida
resurgent
sine feci-
bus.

ob exemplum hoc spiritualis & corporalis
comparationis cœlestis illius & terrestris su-
blimationis, neque enim hoc sine causâ feci;
cum meopte marte sciam quid sit album ni-
grumue, sitne cœlum nubilum vel sudum;
transibo itaque ad aliam Antimonii præpa-
rationem.

diuersæ
v. tr. ates sūr
quidem in
re sola sed
eliciuntur
diuersis præ-
parationi-
bus & ad-
ditionibus.

**Extrac-
tio-
nes cū sp̄i-
ritu vini ci-
ent aluum.**

**Quod ex-
trahitur cū
aceto con-
trarias ha-
bet virtu-**

Sciat discipulus metis artis cupidus, & ex
Philosophicā doctrinā notet, extractiones
Antimonii & aliarum omnium rerum plu-
rimum inter se in suis operationibus differere,
quæ differentia non inest materiæ nec agnoscit
ur ex materiâ ex quâ extrahitur sed depen-
det & inhæret præparationi & additamento
quibus virtutem omnem extrahi testatur ex-
perientia: & hoc exemplo declaro & confir-
mo, quia quicquid ex Antimonio alijsve re-
bus cum spiritu vini extrahitur longè aliam
habet operationem quam id quod cum aceto
forti extrahitur. Cuius causa præcipua iam
antè dicta est quod extractiones cum spiritu
vini carent fortissimè aluum, siue fiant ex An-
timonio siue aliis purgantibus, aut herbis,
radicibus, seminibus, alijsve similibus, lo-
quor autem de primâ extractione: contra
quod cum aceto extrahitur non æquè mouet
aluum sed potius constipat & retinet singu-
lari medio per quod volatile fixum factum
est. Hoc secretum seu arcanum maximè
spectandum est, sed paucissimi illud consi-
derant, multæ enim res latent & profundissi-
mè inclusæ sunt in hoc mysterio, quod
multi Domini & serui imò multi scioli So-
phistæ

phistæ hactenus non viderunt.

Fit autem extractio Antimonii dupliciter, scilicet aceto aut spiritu vini: acetum constipat, sed spiritus vini per se vrinam ciet & sedes sicut saepe dixi, & præcipue in duodecim meis clauibus, extractionem ex vitro Antimonii mediocriter purgare, extractionem vero Antimonii cum aceto nullo modo purgare, quod verissimum est, quæ experientia causa est ulterioris considerationis per quam natura progressum dat & productionem veri Philosophi. Estque omnino mirabilissimum quod ea quæ ab initio cum spiritu vini extracta sunt purgatiuam facultatem retinere, contra vitrum Antimonii ab initio cum aceto extractum, & si aceto separato cum spiritu vini denuo extrahatur, tamen venenosa & purgans natura & proprietas omnino ablata est, nullumque sui vestigium reliquit ut scilicet sedes moueat, potest tamen per sudorem, & aliis modis, in primisque sputo & vomitu suum munus exequi, querit vbinam aliquid inuenire possit, purgat sanguinem, sanat peripneumoniam, prodest asthmaticis, & aliis morbis, sedat tussim malignam cuiuscunque tandem generis sit, estque diuinum remedium. Et hoc de communi aceto, fit enim alia extractio si Antimonio puluerisato affundas acetum distillatum, non commune acetum sed quod ex suâ minerâ extractum est, repone bene clausa in calore solis, ita cum tempore acetum rubescit sanguinis instar, extractionem hanc separatam filtra, duc in

res cu quo
quod ex-
trahitur cu
spiritu vini

Liber Au-
thoris duo-
decim cla-
ues,

Venenosa
qualitas
solùm mo-
ues sedes.

+ saluatio

Alia extra-
ctio ex An-
tim. cum
suo aceto
ex minera
sua extra-
cto quæ mi-
nera est &
alias ônes
extractio-
nes vincit
& superast

arenâ per alembicum mitos & aspectu sua
uissimos colores in transitu repræsentat, hoc
oleum tandem sanguineum fit & multas fæ-
ces relinquit, plurimisque in morbis cum vi-
litate adhibetur. Nam in leprâ eius gloria
patefit & virtus manifestatur; lues venerea
nuper allata in patriam nostram ab illa con-
sumitur & exsiccatur, aliaque mira operatur
dummodò medicus usum verum attendat,
rectamque præparationem obseruet, expe-
rientiam consulat diligenter & absque ullâ
obliuione notet.

**Alia extra-
ctio stupē-
da Anti-
monij cum
tartaro
rabo.**

**Iecur An-
timonij dat
tincturam
miram cū
spiritu vi-
ni.**

Præparatur etiam Antimonium sic, Acci-
pe Antimonij & tartari rubri partes æquales
terantur simul optimè & in olla bene lutata
(ne spiritus exhaleat) incende donec tarta-
rum exustum fit quod fit in fornace venti
Materiam sic combustam tere minutissimè
affunde aquam calidam communem cola
quasi lixiuum, inde fit iecur (ita enim anti-
quissimi prædecessores nostri nominârunt)
iecur hoc siccatum in cucurbitam pone, &
ei affunde spiritum vini, in balneo M. ab-
strahe spiritum vini (prius per chartam cras-
sam debet filtrari) ita ut tertia tantum pars
superficit, hæc extractio usui adhiberi potest
sed modicè & cum maximâ discretione, in
quâ miraculum singulare notandum, quod
spiritus vini semel abstractus non vult amplius
vniri cum rubrâ extractione à quâ separa-
tus est, sed illi innatæ sicut oleum aquæ. Sed
si hic spiritus vini recenti iecori affundatur
denuo extrahit, sed hæc secunda extractio

**Virtutes
eius.**

priori superflua nullo modo cum illâ mis-
ceretur, quod maximum mitum est, sed quis
omnia Dei miracula ingentia enarrare potest,
aut dona Creatoris obseruare quæ Creaturis
profundè consideranda inhærent?

Iam ante mentionem feci extractionis
Antimonij cu[m] ni aceto spirituque vini: quod
si ab illa extractione separetur acetum in
balneo M. & puluis in loco humido resolu-
atur in oleum flauum seu liquorem vulnerari-
um qui mirabilem mirabilia ineffabilia in
recentibus vulneribus facit & in antiquis pa-
titer, symptomata radices agere vel incidere
omnino prohibet quæcumque & putrefac-
tionem; altera extractio ex hoc puluere ante
solutionem cum spiritu vini suum quoque
facit, & in morbis internis nulli alteri reme-
dio cedit.

Præparationis viam in præcedentibus meis
scriptis expissimè proposui & in hac admo-
nitione de Antimonio ex abundanti repetiſſ,
quia scio quanta utilitas & secreta in eo la-
teant, ideoque sp[iritu]e scolasticis non molestas
fore repetitiones in scriptis meis. Non enim
absque causâ scribo quæ scribo, sed sermones
mei sunt breues & latum ambitum in se con-
tinent, & licet multiplices & s[ecundu]m repetiti
in expertis sunt obscurissimi, pueris & infantib[us]
inutiles, & solo discipulo artis utilissi-
mj.

Datur & alia extractio per aquam causti-
cam sic, Vitriolum & sal commune æquis
partibus simul tere, & ex iis per latus aquam

Arcanum
vulnerum
curadorum
ex Antim.
beneficio
aceri ex
tractum.

Arcana
multoties
sunt repe-
tenda quia
utilissima
nunquam
satis incul-
cati possunt

Antimonij
alia extra-
ctio purgas
per sedes &
vomitum.

distilla, ignem si vrgeas elicies liquorum bu-
tyro fuso aut olco similem, hunc asserua ad
tempus & vsum suum.

Caput mortum puluerisa & solue in cellâ
in aquam quam seorsim collige & filtra per
cartam. Exin accipe Antimonium Vngari-
cum minutissimè tritum in vitro fundo pla-
no affunde ei istam aquam, repone in calo-
re vbi si per tempus permanferit ab initio
amethysti colorem imitatur violaceum, quod
vbi ad hunc statum reductum est, auge ig-
neum & habebis colorem sapphiri pellucidi
ex hoc sapphirino colore descendit puluis
albus affusâ aquâ communi intus assuntus
idem facit quod extractio vitrioli crudi per
sedes & vomitum.

Conuersio
ferri in cu-
prum.

Solutio in cellâ ex capite mortuo extracta
laminas martis tenues in ipsa coctas verè in
Venerem mutat experientiâ teste.

Arcanum
alterū an-
tiquorum.

Audi iam & attende porrò. Oleum seu
aquam supradictam in processu memoratam
affunde croco martis cum sulphure ad rube-
dinem reuerberato prius, pone in calorem,
extrahe tincturam martis sanguineam. De-
inde accipe huius extractionis partem, ex-
tractiones rubræ Antimonii cum sale pe-
træ exusti & cum spiritu vini præparat. part.
iii. aquæ Mercurij seorsim per tubulum in-
iecti partem vnam. calcis solis in hac aquâ
caustica solutæ partem dimidiam, misce &
fundendo ex vase in alterum purga, mox
per cineres igne mediocriter forti abstrahere
aqua fortis licet non totum transeat, remanet enim in

fundo pulcra rubea fixa solutio antiquis vleribus perutilis. Caput mortuum quod superest liquorem adeo acrem parit ex resolutione in loco opaco ut vix illa aqua fortis ei comparari possit in acrimoniam; sed de his satis.

Præparatur etiani ex Antimonio puluis albus sic. Accipe Antimonij Vngarici & sal petræ ter depurati tritorum partes æquales combure in ollâ noua quam nulla pinguedo tetigit in igne circulationis non simul iniecta sed paulatim & seorsim infusa, quod Spagyri antiqui Puffare vocant, artis enim studiosus peregrinos ipsorum terminos discere debet rusticorum sermoni incognitos. Illa Puffatione seu superiniectione perfectâ materiam illam duram in ollâ manentem puluerisa eique in vase vitreo aquam communem tepidam affunde & cum materiâ subsiderit separa & refunde aliquoties ut sal petræ abstrahatur. Sicca & puluerisa materiam & cum æqualis pondaris, sal petræ misce, procede ut prius, & hoc itera tertio. Denique tere materiam quæ superest, affunde optimum spiritum vini & circula per mensem in cucurbita aut circulatorio bene clauso, deinde exure supernouum spiritum vini nouies aut decies, eoque labore peracto sicca puluerem sensim & in catino fusorio igni candescat die integro. Ex hoc puluere in loco humido resoluto super tubulam vitream aut lapideam aut in albuminibus ouorum fit liquor qui

Hoc est
præparatio
Antimonij
sudoriferi.

Particula-
ris Bezoar-
tici lapidis
ex Antimo-
nio præpa-
ratio.

Mineralis
Bezoattici
pulueris
virtus exi-
mia.

Minerale
bezoat ex
Antimonio
vsa conti-
nuo curat
omnes mor-

in calore denuò siccatur in puluerem. His puluis equidem multa præclaræ operatur vix credibilis nisi teste experientia, non agit subito sed sensim, & concessò otio prodit vires suas. Aposteniate interiori laborans quotidje huius pulueris sexies aut quinque accipiat in spiritu viæ auff vino mero quindecim grana, sanabitur & paulatim sanguine electo convalescet. Lue venerâ intra corpus laborans vtratur, similiter radicibus sanabitur, producit pilos nouos, purgat sa nguinem, multaque alia bona facit quæ breuitati studentes omittimus. Non possum omnia adeò perspicuè exponere ut quilibet ex scriptis meis medicus maximus euadat nullo alio labore, fera tedium ut æquum est, cogitetque rusticos panem albissimum comesturos licet non triturae-
bros.

rint triticum. Nimiris iam procedo in campum patentem in quo antiqui aucupes suas alaudas capiunt, quos mox juniores cum suis retibus sequentur, nam meus stylus, si-
ent omnia scripta testantur, peculiarem me-
thodum habet sicut & alij Philosophi ante
me fecerunt: quod verò iam processibus inmixtis mea Philosophia mutetur nemo
lector miretur, cum sermo Philosophicus differat ab alio sermonे nudo absque ma-
nifestatione cum processu descripto. Nota
hanc differentiam nec accusa me consilij
mutati in stylo Philosophico, præparatione
& processu: in Philosophico enim sermo-
ne disces & obseruabis theoriam, sed processus

cum sufficienti admonitione docet praxin,
ideoque in eo perspicuis & sufficientibus
verbis vtendum.

Ex Antimonio (non crudo sed ex eius
regulo) præparatur balsamum multis morbis
ytile ex quo Mercarius Antimonij viuifica-
ri potest: sci. Rx. Antimonij Vngarici &
tartari crudi partes æquales. Salpetr. par-
tem dimidiam. trita fiant in fornace venti,
effusa in catinum refrigerescant, regulus in-
uentus ter aut quater similiter cum tarta-
ro & salpetræ purificatur igne, & sic al-
bescit argenti instar fulmen suum passi &
plumbum suum superantis. Regulum hunc
tere, affunde in vitro oleum iuniperi vel
spiritum therebintinæ qui in distillatione
primus ascendit aquæ instar limpidus, bene
obturata pone in balneo M. calore modi-
co, spiritus ille seu oleum sanguinis instar
rubescet, sefundè & rectifica cum spiritu
vini. Habet easdem virtutes quas balsamum
sulphuris prout dicam cum de sulphure agam
utriusque enim ferè similis est præparatio.
Huius balsami tres guttae in vino calido
ter tantum in septimanâ sumtæ sanat pul-
monicos, asthmaticos, pthificos, pleuriti-
cos & antiqua tussi afflictos.

Fiant etiam multæ olea ex stibio, quadam
per se, alia cum additamentis, habentque
non eandem sed diuersas virtutes pro ra-
tione præparationis. Parabolam tibi dicam
multæ animalia in terra duntaxat viuere ut
vermes, serpentes & aliæ species quarum

Balsamum
Antimonij.

Oleum ru-
beum Anti-
monij re-
guli cum
spiritu
thereben-
tinæ est ar-
canum pec-
toris.

Hoc idem
balsamum
paratur cu
aqua thæ
rebeintinæ
si Antimo-
nio crudo
infundatur

interdum nouæ ex corruptione oriuntur prius ignotæ, alia in aquis digere ut pisces, alia in aëre ut aves, alia in igne ut salamandra, inueniunturque alia animalia mira in regionibus & in lulis feruidis nobis ignota quæ vitam suam calore solari conseruant & in aliud aërem translata statim expirant. Ita Antimonium cum aquo additamento præparatum aliud agit quam cum igneo. Et

Antimoniu
vt varietur
in virtutib-
bus suis
ostenden-
dis.

licet omnis eius præparatio cum igne fiat absque quo eius virtus non detegitur, nota tamen & considera additamentum terreum aliud operari quam aqueum, & similiter si Antimonium solum in igne in aërem eleuari & porrò præparari potest diuersam à dictis præparationibus sortietur virtutem.

Oleum an-
tim, sine
additamen-
to verū &
præstans ex
quo miran-
da sunt.

Primum oleum stibij absque ullo additamento & sulphur sic fit. Antimonio Ungarico crude trito affunde in cucurbita vittrea fundo plano verum acetum Philosophorum, cum suo sale acetum luta, putrefac in fimo equino vel balneo M. per

40. dies, corpus denuò aperitur fitque atramento nigrius quod signum est solutionis imperfectæ. Hanc materiam nigram pone in alembico & lento igne astrahere, acetum remanebit in fundo materia informis quam tere & aqua pluuiam distillata laua ad dulcedinem, sicca, pone in circulatorio collo longo (quod debet habere tres ventres ac si tres sphære cohærent cum discrimine tamen, qualia sunt sublimis inferius.

matoria cum aludel , habens collum longum sicut violæ) relinque in calore modico per duos menses cum spiritu vini ad summum rectificato ita ut tribus digitis supernatet , luta : spiritus fiet ruber pellucidus rubini instar , se funde , filtra , terram nigrum separa huic rei inutilem , spiritum vini in alembico vitro benè lutato per arenam igne lento distilla , vehet secum tincturam Antimonij , elementa separabunt se , videbisque mirans tuum alembicum ac si ex auro purissimo factus esset , in fine pauculæ fæces residuebunt , & aureus color in vitris perit : materiam distillatam in circulatorium funde & per 10. dies relinque , oleum Antimonij graue factum à spiritu vini separatur & in fundum descendit , spiritusque vini ad primam suam claritatem redit & olco innatat , separa ea separatorio . Oleum hoc dulcissimum est absque ulla corrositate , cuius vires à nemine credi possunt , ideoque sulphur Antimonij balsamum vitae voco , multum enim cum Deo profuit cum omni spe sublatâ mors imminere certissima credebatur , prout fratres mei testari possunt . Hominem renouat , sanguinem purgat cum tinctura corallorum mixtum lepram curat , scabiem ex impuro sanguine ortam sanat , melancholiam & tristitiam pellit , membra & cor corroborat , præsertim siccum magisterio margaritarum sumatur : in lipothymia supremum est remedium , mixtum enim cum

Spiritus vi-
ni rubescens
cum ter-
ra Anti-
monij ex so-
lutione e-
ius aceti.

Balsamum
vitæ Anti-
monij miræ
virtutes.

Virtutes
eius.

oleo cinamomi æquali pondere & sex guttæ in linguam iniectaæ, natus vero & arteriaæ essentia croci illitæ mox horainem euocant

Hoc dicit ad se.

author Sed bone Deus, cur loquor, cur scribo,
 quia multi existimò me apud paucissimos fidem inuen-
 rident & turum huic testamento quod meis discipulis
 non credunt relinquo, pauci tamen miraculis agnitis &
 has virtutes quia in experientia cognita exactius considerabunt,
 occulto & mihi (qui Dei munere virtutem crea-
 fiant & non turat ynitam ex profundo carcere liberaui
 manifestæ & operatiuam exhibui) in tumulo putres-
 fiant donec arcana sic centi honorifice gratias agent.

peractum
omnino.

Aliud oleū
Antimonij
purum sine
additione
virtute
mirum.

Altera via Antimonij absque additamento per alembicum ducendi est hæc: ex Antimo-
 nio, tartaro & salnitro fit regulus ut iam supra dixi, illum regulum pulueris, pone in
 vitro magno rotundo in igne lento in
 arenâ, sublimabitur Antimonium, sed singu-
 lis diebus quod sublimatum est penna abrude
 & reiace in vittu, itera donec nihil amplius su-
 blimetur sed infundo maneat regulus fixus &
 præcipitatus, sed scito laborem hunc tem-
 poris egere antequam opus appareat. Hoc
 præcipitatum tritum in cella in lapide po-
 lito per diuidum annum relinquatur, tunc
 resoluetur in liquorem rubrum fæces rema-
 nent, sal enim Antimonij tantum liqueficit,
 hunc liquorem filtra & in alembico ab-
 strahit flegma ad spissum usque, quod repo-
 ne in cella congelabitur in cristallos ru-
 boris albiantes, si denuo purgentur omnino
 albescent. Verum sal Antimonij est hec

quod s̄epius feci, sicca, misce huius salis
partem vnam cum tribus terræ Venetæ, di-
stilla igne forti & primo albus spiritus,
deinde ruber qui tamen etiam in album
resolutitur, hunc spiritum rectifica lente in
balneo siccō & habebis aliud oleum An-
timonij sed priore longè inferius, estque
potius spiritus quam oleum quia hoc sal
spiritualiter exprimitur. In febris quar- Vires &
virtutes
olei Anti-
monij.
tanis & alijs s̄epe laudem meruit, calculum
yesicæ frangit, vrinam ciet, mundat vlcera
yetera serpentia quæ ex marte suam opera-
tionem habent foris impositum, purgat san-
guinem sicut sal auri, possetque alijs adhuc
morbis adh̄beri sed minus est perfectum
quam oleum rubrum Antimonij cuius sul-
phur ad summum redactum, purgatum &
separatum fuit.

Descriptis sulphure & sale Antimonij,
corū p̄paratione & vslu medico transibo ad
Mercurij & eius medicæ virtutis enarratio-
nem. Accipe ergo Reguli Antim. partes
octo. Salis ex vrinâ humanâ clarificati &
sublimati, sal armeniaci, & sal. tartari ana
partem vnam, salia misce, affunde acetum
forte, luta luto sapientiæ, digere salia sic per
mensem in calore continuo, denique distilla
acetum per cineres donec salia sicca rema-
neant, quo facto admisce terræ Venetæ par-
tes tres, vrge igne forti per retortam habebis
spiritum mirum: hunc spiritum funde sup̄
regulum puluerisatum, putrefac simul duo-

Curatio
calculi ex
sale Anti-
monij de-
pendet.

Mercurius
Antimonij
qua via
extrahitur.

alijæ apud authores viæ extra-
ctionis mercurij ex Antimonij regulo vt si soluatur Antimoniu aqua forti dissolutioni addatur sal tartari & sal Armo- niacum do nec fiat pasta, pasta hæc dissolu- uatur aceto. Cstillatatio & putres- cat, deinde forti destil- latione ex- siccatur materia & per subli- mationem extra- hitur Mer- curius cur- tens.

Oleum ex Mercurio Antim.

Hoc etiam posset fieri cum Mer- curio vul-

bus mensibus, tandem abstrahe acetum, re- fiduo admisce quadruplum limaturæ chaly- bis & vi ignis per retortam traduc, spiritus salis vehent secum sumi iastar Mercurium sed recipientis loco oportet apponere magnum vitrum aqua plenum ita vt spiritus salis cum aqua miscetur, Mercurius verò congregatur & in fundo vasis in verum viuum Mercurium conuertitur. Ita artifex viuum & currentem Mercurium ex Antimonio elicit quod à mul- tis passim studioſe requisitum fuit, hinc iam eius uſum in medicinâ patefaciam. Accipe cum Deo huius Mercurii partem unam, ex- prime per corium, affunde olei rubri ex vi- trioli quatuor partes ad summum ante recti- ficati, abstrahe oleum, spiritus olei cum Mercurio remanebunt, vrge, sublimabitur aliquid, sublimatum ad terram in fundo sub- fidentem rejice, affunde olei noui tantudem sublima vt prius, itera tertio. Quartò rejice sublimatum in suam terram, tere simul & purum erit cristalli instar, pone in circulato- rio, affunde tantudem olei vitrioli & triplum spiritus vini cœcula usque ad separationem, ita mercurius in oleum resolutus supernata- bit instar olej oliuarum, separa hoc oleum & pone in circulatorio vitro alio, affunde ace- tum acre distillatum, ita oleum pondus suum intra viginti dies aut circiter recuperat & in imo subsidit, & quod venenosí restat in aceto remanet nubilum & subnigrum. Et hoc mi- raculum est naturæ contrarium quod oleum

initio natans tandem subsidat : sed nota & oleum vitrioligraue esse, ideòque mercurium qui in sua separatione nondum omnino purus est supra se fert, verùm cum leuis impuritas ab aceto recipitur, tunc oleum suum pondus recuperat & in fundum it compactum effectum. Hoc est oleum ex mercurio Antimonij quarta omnium remediorum columna , ubi iam es leprose sanitatis medium tibi procurabo ; hoc oleum sanat apoplexiā , confortat cerebrum & rationem, excitat spiritus vitales cerebri : quicumque aliquandiu quotidie hoc oleo utitur aliquo incommodo affectus amissis vnguibus & pilis reiuuenescit, sanguis purgatur, omne malum expellitur, morbus Gallicus ludus est huic medicinæ quæ illum radicitus ejicit breuiter, laus huius remedij nec lingua nec calamo describi potest. Miserrima gleba terræ & sacce vermium cur retardas Creatori tuo sacrificium Eucharisticum offerre pro remediis tibi concessis? Vos vtriusque medicinæ Thrasones iactabundi venite ad me monachum & famulum Dei patefaciam vobis quæ oculi vestri anteà non viderunt, ostendam vobis viam salutis quam modum obseruâstis, si quis rectiores præparationes nōrit ne sit eat sed loquatur, discendi cupidus sum neque me pudet ulterius inquirere & lucem scrutari quam nondum vidi, cum sæpè dixerim neminem unum omnia naturæ arcana ob vitam breuem precipere posse.

gari, sed
non esset
tantum
virtutis, ac
ex Mercu-
rio Anti-
monij.

Virtutes
olei Mer-
curij Anti-
monij.

Quicunque vero artifex experientiæ minus

habet quam ego meaque scripta non capit funditus, me authore fileat neque scripta mea corrigeret aut vituperaret p̄t̄sumat garritu inconcinno multisque verbis inutilibus quodam scolâ non audiuit, necque capit iuridicorum processus: termini enim mei diuersi ab iis quibus vntuntur aduersarii mei, quos pudet laboris arbores bona serendi & bonos fructus inservendi, vnde agresti arborei inherentes non possunt ad ullum raimum suauem arboris cicutis hoitensis peruenire. Imperite homo ne primo verbo iudices tibi ignota, neque condemna quæ nec cogitatione nec studio attingisti.

Multū quidem tuſci dicunt pisces in aqua frigore mori, verum quicunque hoc dicit ex ignorantia & imprudentia loquitur quod probari nequit, si enim hyeme maximā superficie aquarum congēlatā identidem foramina fiant ruptā glacie nullus pisces moritur ob frigus; sed stagnorum & aliarum aquarum glacie non frangatur pisces mori certum est non frigore sed aëris defecetu, qui glaciem integrum penetrare nequit; certum est enim nullum animal absque aëris usu posse vivere, vnde pisces sub glacie suffocantur non vero frigore eneantur. Applico hoc exemplum. Oportet Antimonio ob multiplicem usum foramina à metalli fossore in monte fieri ut aëte fruantur, deinde ipsum aqua, aëte & igne præparari oportet ne ipsius fecunditas in terra suffocetur sed multipli præparatione medici manifestetur ad speratam morbi corectio-

Pisces non
frigore sed
aëris defec-
etu moriū-
tur.

nem quæ inquisitionis causa fuit. Miserrime Osores Antimonij homuncio Antimonij osor & spretor, qui id timerum venenum clamias ubi est eloquentia & Rhetorica tua ut te defendas? Cum vero nec album nec nigrum nec vllum alium colorem in hoc negotio intelligas de præparatio-
ne Antimonij, ignoresque virtutem & com-
moda eius iure taces & hos sermones & medicinæ
scripta aures tuas præterlabi finis (ob tuam columnam/ imperitiam) fluuij impetuosi instat à vento
agitati, timet enim ne vento & vndis cres-
centibus nauicula tua rimosa penitus sub-
mergatur. Ut periculum hoc euadas cum
Apostolis mature magistrum tuum dormientem
precibus auxilium roga, non hypocrisi
sed corde sincero & puro, sic saluaberis &
reipsa compieris mare & ventos tibi moti-
geros, & omnia ad desideratum finem per-
duces.

Bone Deus, si hæc esset hominis mens
aliquid studio & labore assequendi absque
dubio fortunæ & musæ ei fauerent, & ille
discipulus artis experietur in suæ artis musæ
& gratiæ habitaculo prosperitatem & salu-
tem fore, ut percipiat certum fundamentum,
saturum, inimiculatum & constantem la-
pidem angularem super quem possit fundare
tud suam conscientiam, & sic garitus inu-
tilis pauid ægrotos disputantium omittetur,
ex scholis ejicietur, & tacens cum loquente
vices suas permutabit & publicè afferet pro-
babilitque arcem lapideam non æquè facile
exuri posse ac columbarium seu tuguriolum

stramineum vel nidum ligneum ciconiae antiquum quotannis à sole exsiccatum.

Discipuli mei attendite recte ad admonitionem meam simplicem acumine intellectus, requirite studiose centrum quod ex facie externâ vix vel nunquam cognoscitur,

Per centrū intelligit
author,
virtus in-
trinsecare
rum quæ
in intimis
radicata est
ideo centrū
est semper
perquiren-
dum.

perquirite virtutem eius solicita expectatione sicut venator feram, attendite vestigia niuis ut discernatis ne capiatis ceruum pro daima, aut leporem pro vulpe ex vestigiis male intellectis & peius iudicatis. Projicite rete vestrum, recte ita enim iactus piscibus optimis fecundus erit, recte tendite retia vestra & illicem recte illigate & auceps suo desiderio cum fructu satisfaciet. Summatim ut cuique querenti dem admonitionem ultimam dico; chare auceps retia & plumas volubiles debita ratione vento expone, & tu nauta attende ad pyxidem tuam cum diu noctuque nauiges in alto mari, & sœpè à tempestatibus huc illuc iacteris, sic enim non frustraberis spe tuâ sed capies tandem aliquid, & nauem tuam cum usurâ mercium tuarum ex regionibus remotissimis non frustrâ ad portum appelles. Verum quid tero tempus loquendo & comparando stamen irane trituro sophistarum garrulorum instar cum ita mea scripta nata sint ut paucæ literæ in iis absque fructu dilabuntur & absqueulla utilitatis scintillâ extinguantur; imò contra in se continent certam doctrinam & instructionem ut scribendi labor mihi recreatio quædam & voluptas sit.

Vnicum

Vñscum passum retrogrediar gladiatoriis
instar & nouam scholam in laboratorium
inducam de rebus scilicet externis vt de-
clarem & manifestem rationem & præpa-
rationem Antimonij, vt probetur reuera me-
dicina vtilissima morbis externis, proces-
sum itaque meum verbis paucissimis ex-
ponam. Mi discipule artis amans qui cu-
pis arcana naturæ perquirere, occultissima
mysteria indagare, vt dignoscas diem à nocte
tenebras à luce, dico tibi. Acc. Antimo-
nij Vngarici optimi partem vnam, salis
communis aut fossilis partem dimidiam.
Tertiae figurorum non coctæ partes sex. Tri-
ta misce, distilla igne forti, continuo exhibit
oleum rubrum à quo abstrahit phlegma
per distillationem vt remaneat in fundo
puluis tubeus siccus, teratur & super ta-
bula marmorea resoluatur, prodibit balsa-
mum rubens pellucidum cæteris balsamis
vulnerarijs longè nobilius, vtilissimum in
vulnetibus antiquis quæ vulgus medicorum
cum suis emplastris, vnguentis, oleis &
ligamentis suspecta & periculoſa aestimant,
cumque risu equo frænum démerc & ephip-
pium deponere cumq; in equile vnde cum
eduxerant reducere coguntur. Mea con-
fuetudo loquendi iam nihil aliud continet,
monachus enim non potest omnia adeo
perspicue scribere ac officij ratio & necel-
itas postulant, quia ignorat negotiorum
circumstantias, ignorat (inquam) illorum
terminos vt formaliter non possit satis illos

Oleum An-
timonij ru-
brum ad
vulnera
mirum.

Balsamum
Antimonij
pro vulne-
ribus con-
solidandis.

88 *Curris Triumphalis,*
in lucem prodere, rogatque veniam quic-
quid illâ in parte peccauerit, inuicemque
ipse in spirituali suo munere singulis Chri-
stianis die & nocte seruire paratu se ostendet,
precibusque assiduis lectoris benigni-
tatem remunerabit. Hoc oleum in pluri-
mis maximi momenti vulneribus & ulce-
ribus antiquis saluberrimum inuentum fuit,
neque ej multa remedia superiora aut æqua-
lia sunt, præter oleum Antimonij cum
sublimato Mercurio vulgari præparatu po-
tentius & nobilius est hoc in sanandis can-
cris, gangrænis, lupis, noli me tangere.
In fistulis vero & ulceribus serpentibus præ-
scriptum oleum suas vires admirabiliter per
experientiam ostendit in multis incredibili-
bus, quæ prætero recitare ne quis me
ambitiosum & honoris cupidum credat,
quod vitium semper fugi, fugio & fugiam
Deo & B. Maria auxiliantibus.

*Præparatio
brevis pul-
ueris her-
metici.*

*Præparatio
in oleum
rubrum.*

Præpara sic. Acc. Mercurij vulgaris ex-
tincti optime & purissimè sublimati, An-
timonij. Ana part. æqual. trita & mixta
distilla per retortam (quæ spiritus retinet)
tribus vicibus, rectifica hoc oleum cum
spiritu vini, & est paratum & sanguinei
coloris, ab inicio erat album, coalescit
sicut glacies aut butyrum fusum. Hoc
oleum multa mira peregit quæ alioquin
natura vix permitteret credi emendari posse,
sed tamen semper virtus, facultas, & ope-
ratio eius apparuit ex malo faciens bonum.

Cum additamento aliud oleum præpara-

tūtū vulnerib⁹ extērīorib⁹ vtilissimum. Acc. Aliud oleū Antimonij. Sulphuris ana partē. 1. Salar- mon. sal-vrinæ clarificati ana part. dimidi- am. Calcis viuæ partes. duas. Trita misce; distilla; si quid sublimatur abrade & tere de- nuo cum capite mortuo, refunde oleum quod abstraxisti distilla ut prius, & hoc tertio & est paratum. Vetera vulcera maligna & contumacia omnem sanationem respuentia hoc oleum non spernunt, est fortissimum, penetrantissimum, & certissimæ sanationis fundamēta iacit sicut & oleum vitrioli.

Vlcerum
omnium in
curabilium
arcānum.

Præparatur etiam balsamum vulnerarium mirum ex pluribus rebus quarum Antimonij est vna, sic. Acc. sulphuris vncias quatuor liquefacit igne lento, admisces argenti viii li- bram dimidiā, moue cum bacillo donec in massam coiuerit, quam tete, quia præparata est sicut cinnabaris præparari solet: terē si- mul Antimonij vncias. 4. Arsenici rubri vnc. 4. Croci martis vnc. 2. laterum puluerisat: vnc. 8. Sublimentur simul ut artis est in vase vitro habebis rubinos orientalibus non in- ferioribus, quoad colorem dico, sunt enim vo- latiles, nihilque fixi habent. Hi rubini à Cin- nabari in sublimando simul ascēdente ab artifice optime separantur, teruntur, extra- hundur cū aceto, quo labore factō acetum abstrahit in balneo M. sensim, puluis in fundo remanens teritur minutissimē & cū spiritu vini in alio vase extractio cū spiritu vini in vase bene lutato digeritur in balneo

Aliud oleū
Antimonij
vlcerum
arcānum
optimum.

Rubini ex
auripigme
to, aceto
dissoluēdā
tincturam
miram pro
vlceribus.

M. per mensem, denique abstracto spiritu vi-
ni (vt ante a aceto) puluis remanens in fundo
rotundo cucurbitæ imponitur vasi aquæ pleno
in caueâ vt in eo natet scaphæ instar, sic pau-
cis diebus resoluitur in liquorem pulchrum
pellucidum, antiquis viceribus & vulneribus
utilissimum si pennâ illinatur & imponatur
emplastrum commune vulnerarium, nemini
ne m auxilio destitutum patietur saltem inijs
vulneribus externis quæ antiqua & omnis
medicinae incapacia sunt. Illæ verò solutio-
nes continui quæ ex causâ aliquâ intrinsecâ
dependent non hic intelliguntur, sed ad illa-
rum sanationem aliquid amplius requiritur
quæ sanè recuperari nequit absque remediis
internis symptomata & centrum morbi exic-
cantibus & radicitis excellētibus, licet ho-
die pauci sint in mundo magistri qui hoc, de-
quo iam scribo animaduertant & exactè con-
siderent. Si homo consideraret miseram vitæ
nostræ conditionem, in quam ex Protoplas-
torum lapsu incidimus, quem lapsum pecca-
tum originale, & omnigenæ calamitates se-
cuitæ sunt, imo sâpe multi grauesque morbi
quibus oneramus, rectius & utilius tempus
insumeret vt charitate Christianâ proximi sui
salutem perquireret, quam ex officio com-
mendatam à principe cœli habet: sed quia
plerique tempus nūgis terunt & perdunt, la-
borēmque viri pote molestum respūunt in an-
tiquâ suâ opinione permanent, carnēcque
abire sinunt ne digitos perluant nec manus
vngere cogantur, ne saponis pretium apud

Solutiones
continui
ab interna
causa non
curantur
externis.

Omnis ferè
morbi
curatu es-
sent faciles
si alchymiae
sedulo na-
uaret ope-
ra medici.

mercatores augeatur quo se purgare & lauare possent. Miseri nihil proprii in hoc mundo habemus de quo gloriari possimus, hospites sumus in conducto apud Deum habitantes, qui nobis omnia bona dum viuimus usui dedit non mancipio, deberemus itaque ita corporaliter & spiritualiter nos gerere erga eum sicut fideles inquilini erga locantem, & illo die cum omnia locata bona ad ipsum redibunt bonâ conscientiâ (cum cœlestis ille paterfamilias rationem ab omnibus exiget) subsistere? ne ob peccata & ingratitudinem nostram in carcere in exteriorem supplicij, ubi erit stridor dentium, projiciantur. Si homo hoc semper consideraret non esset mirum si cor eius nunquam de ullo peccato patrando cogitaret, officioque suo diligentissime fungeretur, ut proximo suo seruire posset: verum mundus parum aut nihil hoc curat, sed pecuniam per fas & nefas corradit, potentes nihil curant & plebej illos iuvant, vim æquitatis nomine defendunt ut male quæsitorum parte & ipsi fruantur & seruorum instar dominorum bona fideliter deuorent, cautele (inquam) ne ossa vobis in guttere hæreant, & piscium aristæ cor configant. Sed hæ admonitiones sunt irritæ, mundo ridiculæ & contemtibiles, nam cum olim difficile iter ad D. Iacobum Compostellanum peregrinus ex voto peregrissem, & redux in coenobium meum (pro quo adhuc Deo gratias ago) crederem multos mecum gauisuros & D^r gratias acturos pro sanctis reliquijs quas in

In hoc mundo nihil proprii possidemus nisi ex conducto, Deus dat quibus placet, quid & quantum vult.

Non curamus nisi pecuniam & perinde Alchymia non studemus cum in ea acquirenda multa pecunia disperdatur

Corruptio morum & avaritia.

auxilium & solatium nostri cœnobij & omnium pauperum mecum attuli , at pauci vitam suam emendant , pauci gratos se pro tanto beneficio Deo monstrant , quin immo auxerunt ex illo indies irrisum , contumelias , blasphemias , sed index iustus in ultimo iudicio punire eos optime sciet . Satis de his , ad Antimonium redeo , ex quo præparatur aliud remedium quibuscunque febris utrissimum , nec non in tempore pestis . Ac

Exp cipe Antimonium optimè tritum absque vlo additamento , distilla igne forti per retortam cui adhæreat recipiens vitreum magnum , itera ter vel quater , sic tandem ex eo fit puluis rubeus , quem extrahe cum aceto distillato , circula extractionem igne lento per decem dies , mox distilla ad abstractionem aceti , residuum artificio peculiari vrgetur ut transeat in oleum , quod adhuc circulatur & pelicanatur donec flegma abiuerit & rursus in puluerem reducatur , aceto separato prius distillatione & oleo ultimo in novo recipiente collecto . Hoc oleum curat quotidianas , tertianas & quartanas febres datis 4. granis eius cum aquâ cardui benedicti distillata operto ægroto ut sudet .

Pro peste
remediū ex
Antimonio

Eadem dosis cum spiritu vini vel aceto distillato (prout pestis cum seruore aut frigore primò inuasit) pestem potentissimè pellit , sicut tres ex meis fratribus peste correpti testamento factō morti sele iam dedentes erepti fuerunt hoc arcano , & inde ijs meam medicinam pluris quam prius

feecrunt, & precibus & labore manuiali post cultum Dei peractum me iuenerunt adèò sollicitè ut tandem mecum multas experientias consequerentur, vnde illorum & aliorum fratrum nostrorum industria plura arcana naturæ uno anno detecta sunt quam prius longo tempore, pro quo ad extre-
num senium ijs gratias egi, ageremque porrò toto corde quia de me aliquique probis Christianis optimè meriti sunt, sed quia me viuo obierunt remunerationem illorum à supremo & cœlesti Archiatro peto, qui sine dubio fratribus meis in cœlo sufficiens præmium persoluit, ut cœlesti mercede lætentur pro cā quæ ijs in hâc vitâ prærepta est & ab imperitis non potuisset & ingratias hominibus persolui.

Fit & aliud oleum vulnerarium ex An-
timonio cum additamento, sic R. Anti-
monij, sulphur. Salpetr. ana parti æquales
obtura sub campana fieri solet, sed recti-
ius facies si alembicum cum recipiente ad-
hibeas & plus olei colliges quam per cam-
panam: colore esse simile oleo communi
sulphuris, sed multo fortius est ob addita-
mentum potentissime operatur quam com-
mune oleum vulnerarium ex sulphure: in-
tus datur Pulmonicis, foris adhibetur ulce-
ribus putridis & foetidis: dosis intus tres
guttæ cum spiritu vini, foris solum adhi-
betur imposito emplastro vulnerario obser-
uabis in omnibus malis esse remedium in-
signe.

Aliud oleū
pro gāgrena-
nōsis mor-
bis & ulce-
ribus.

Aliud oleum Gangrenosis morbis & ulceribus antiquis vtile sic paratur. Antimonij triti libra una, salis communis libra media, terra sigulorum non coctæ libræ quinque commixtae, trita in retortâ distilla, prodibit oleum flavum, spiritibus omnibus egressis materiam in aliud vitrum pone, slegma abstrahie, puluerem remanentem super marpor in cauea reponere, resoluetur in balsamum liquidum morbis serpentibus & gangrenosis præcipue faciei humanæ & mammilarum muliebrijum utilissimum. De hoc balsamo plura scribere possem nisi timerem imperitum & garrulum sophistam dicturos me (suo iudicio) nimis scribere, multaque in chartâ docere quæ non inueni vnu sed imaginatione tantum concepi.

Aliud oleū
pericup-
monia &
pulmonis
morbis uti-
lissimum.

Fit & aliud oleum sic. Re. Antimonij partes quatuor. Salarmoniaci partem unam trita sublimetur igne lento & sic sal secum extollit sulphur sanguineum Antimonij: hoc sublimatum tere optime & pro singulis libris Antimonij crudi vincias quinque sublima ut prius. Hoc sublimatum in humido loco optimè soluitur; alias sal ab eo separa, sensim id sicca, habebis sulphur combustile instar vulgaris passimi venalis. Hoc sulphur cum tempore extrahe cum aceto distillato, & aceto in balneo M. lento separato extrahe tincturam eius, & puluere remanente subtili artificio in recipiens attrahe, si artis studiosus hanc viam recte insistat inueniet oleum dulce excellens abs

Morbis pe-
ctoralibus
vtile.

que vlla corrosione aut periculo , sanat peripneumoniam , pellit laterum dolores , & asthmatici accipiunt manè & vesperi cùbitum ituri duo grana cum elixire aut spiritu vini , morbis pectoralibus medetur , ex pectorc omnes impuritates pellit , & mihi vltra spem in multis auxilio fuit . Sed cum in alijs præparationibus virtutes Antimonij sat is descripserim frustra me hic repetere non iudicaui operæ pretium , ne studiosis tædio sim & suspiciones ijs excitem nescio quas . Liquor ex hoc sulphure Antimonij factus (vt iam dixi) adhibetur remedijs externis utilissimè , auffert omnes sordes cutis & si parum olei ei admisceatur tollit lichenes & maculas manuum sæpius illitas , cutem nitidam facit , & alopeciam seu capitis scabiem sanat .

Alopecia
cura.

Præparatur adhuc aliter sulphur Antimonij . Antimonium tritum coque duabus horis vel amplius in lixiuio forti ex cineribus affuso aceto fortissimo , Antimonio , filtrato , subsedit sulphur rubens , sesundine phlegma , sicca puluerem , extrahe cum aceto distillato tincturam sicut in superiore sulphure , redige in oleum per distillationem , quod non est inutile , debilius tamen quam superius cuius sublimationis initio corpus Antimonij sale Armeniaco reclusum & solutum fuit .

Sulphur
Antim.
oleum ru-
brum.

Sequuntur circa Antimonium tria Spago maxime necessaria , præparatio acetii Nota tria ex minera æris ipsi in stella signata Phinio .

lo sophorum, & plumbum Philosophicum multis plurimi aestimatum, qui crediderunt

Ex Antimo ex eo effici posse verum Mercurium Philosophorum, sed impossibile est, neque enim tantum illi à Deo concessum est ut in vel ex antimonio inueniatur Mercurius Philosophicus, primum Ens, argentum viuum & aqua prima metallorum perfectorum, ex

Acetū Antimonij nō est acetum Philosophorum nisi particulatiter velis operari.

quod fit magnus lapis antiquorum Philosophorum: Sed hoc primum Eus in alio minerali inuenitur in quo metallicā ratione operatio altior est quam sibi, licet & hoc particulariter utilitati sit. Nota optimè internæ & externæ medicinæ columnam esse

in omnibus apothecis si debitè præparetur quod iam sèpè dixi, nihilque decet quām ut artifex discat discernere naturas metallorum & mineralium, obseruetque exactè præparationem & usum Antimonij, ad quæ (& non prius) sequetur rectum iudicium.

Satisfaciam ergò promissione meæ & discipulorum meorum votis & perdocebo noti-

Initiū aceti Philosophici ex Antimonio.

tiam ultimæ & veræ separationis boni à malo, à præparatione aceti Philosophici ex Antimonio initium sumens. Aes ex quo Antimonium funditur & purgatur teritur minutissimè & in phiala vitræ longissimo collo affunditur ei aqua plumbia distillata ut dimidium vitrum plenum sit, lutatum putrefiat in fino equino donec æs efferuescere & spumare incipiatur ascendendo, tunc eximatur, quia hoc signum est corpus apertum esse. Materiam ita digestam ponit in cu-

curbita benè lutatā & abstrahē aquā quæ subacida erit, quā extractā auge ignem, sublimabitur aliquid, hoc sublimatum cum saceribus mixtum denuò aquā abstractā rigatur, distillatur ut prius, & hæc iteratur toties donec habeat acrimoniam acetū fortissimū distillati, sublimatum verò in singulis distillationibus decrescit. Hoc acetum sic præparatum affunde Antimonio æris nouo trito in pelicano ut tribus digitis supernatet stet in calore 12. dies, ita rubescet acetum & fiet acidius, hoc separa purissimè, & distilla per balneum M. abstrahetur acetum, & rubedo subsidet in fundo: hanc extrahe cum spiritu vīni & erit optima medicina. Acetum rectifica denuò in balneo ut phlegma separetur, deinde solue in eo proprium sal ut in quatuor vincijs acetū, unam salis distilla fortiter per cineres ita fortius fiet acetum. Refrigerat mirum in modum, ultra vim acetū vulgaris sedat gangrænam ex puluere tormentario incensam, aliaque damna feruida, si cum anima saturni teratur in vnguentum & Pro squin- cataplasmetur. Cum aqua Endiuæ mixtum, & incenso fixo salpetræ cum sulphure præparato squinantiam diuidit & calorem extinguit.

In peste singulis vicibus cochlear plenum haustum, & foris etiam supra bubonem cataplasmatum cum tertia parte aquæ distillata ex spermate ranarum combusto, extrahit venenum & refrigerat.

Lapis signatus Antimonij magni fit à mul-

De lapi de signato.

Qua via &
methodo
acetum
acerimum
ex Antimo-
nio præpa-
retur, ut
tinctoria
rubea An-
timonij,
acetū illius
ope extra-
hatur.

Sedat grā-
grænam.

Pro squin-
antia.

Pro peste
intus, & ex
tra.

Regulus
martis An-
timonij
nullo pa-
go est ma-
teria lapi-
dis phisi-
ci ut multi
putarunt.

V. 1. 1.
Quomodo
fiat stella
signata An-
timonij.

Stellæ sig-
natæ Anti-
monij ole-
um rube-
um.

Hoc est cu-
mercurio
sublimato,
serpentes
enim lapi-
dei hoc
est vitrioli
& Calpetra
in lince su-
blimato.

V. 6. 1.
Retenim
butyrum
martis An-
timonij &
mercurij
vna cum
spiritibus
vitrioli &
nitri, que
omnia fe-
cundissima
sunt.

tis, plurimique nihil non fecerunt ut eum
præpararent; quidam voto potiti sunt, alijs
propositum in aquam abiit, plerique puta-
runt hinc stellam esse materiam veram Lapi-
dis Philosophorum cogitantes seueraciter hoc
imaginari quia natura stellam hanc sponte
suâ formauit. Ego verâ nego: hi vitiregiâ
viâ relictâ per arias rupes vbi ibices habitant
& prædatrices aues nidificant iter instituant,
non id debetur hunc stellæ ut materia sit la-
pidis nobilissimi, licet in eo latet medicina
optimi, sic autem sic. Accipe Antim. Vn-
gar, part. 2. Chalybis limati part. 1. tartari
vsti part. 4. liquefacti simul funduntur in
catino aurificum in quo aurum purgant, sine
refrigescere, separa regulum à scoriâ & fæci-
bus, trito adde triplum tartari vsti, funde ut
prius, separa, tero, adde denuò triplum tartari
vsti & funde, ita regulus purgabitur. Si rectè
procedas (quod primum hic est) habebis stel-
lam albam, splendidam argenti puri instar di-
uisam ac si optimus pector in radios descrip-
sisset. Hec stella cum sal-armon. sublimata
rubescit, ascendit epim tincta ira martis, hoc
sublimatum in cella soluitur in oleum vulne-
ribus utile. Dicitur etiam hic Regulus vel
stella cum serpentibus lapideis sèpius per ig-
nem, ita ut tandem omnino consumitus ser-
pentis se associet, quo peracto artifex habebit
materiam feruidissiorim & totam igneam in
quâ multa artificia latent, & hæc materia
resoluitur etiam in oleum quod per distilla-
tionem traduci & deinde rectificari debet

dōinec purum & limpidum sit. Ejus usus in corpore esse potest ut in liquore comodo duobus scilicet vncijs vini aut aquæ alicuius distillatæ pro ratione in orbi detur, sed bis tantum in septimanâ, & tres solum guttæ non plures. Specie et itaque medicus morborum causas, ægroti complexionem ut remediis suis tutò utatur. Est autem oleum hoc maximæ acrimoniae in quo multa latent non manifestanda plebi, ut arcana quædam Phileosophis reseruentur qui tot acerbissimos labores impenderunt singulis diebus, meis vestigiis insistentem ne piceat quærere, ita inueniet sicut ego labore improbo reperi quod toto corde petieram.

Satis multa ab inicio tibi præscripsi ex quibus finem quæras, multi verò moriuntur qui in ictum nondum attigerunt & ante magisterii consecutionem obierunt, ideoque Ilibrum de principiis relinquere volui ut discipuli mei primæ experientiæ gnari eò citius ad finem optatum venientes Deo & mihi gratias agant. In hoc oleo hoc mirandum quoque videtur quod cristallos aggreditur per triduum ante calcinatos, extrahit sal ex ijs, quo facto oleum adhuc semel per retortam dicitur, & habetur remedium adeò potens ut calculum vesicæ conterat & expellat, plura que alia perficiat.

Circa plumbum Philosophorum sciat naturæ scrutator Antimonium plumbi vulgari esse affine, sicut arbor nimiam resinam (quæ sulphur eius est) ex se expellit, sicut aio.

rubeū hōe
oleum mīz
ra præstat
in metallō
rūtineturā.

Arcanum
calculi frā-
gendi in
hoc oleo
quod so-
luit cristal-
los.

De plūbo
Philoso-
pherum ex
Antime-
nio.

Plumbum
philosop-
horum
~~est~~ regulus
Antimonij

Regulus
ex chalybe
copulati
componunt
stellam sig-
natam An-
timonij.

Conuersio
Antimonij
in plumbū
ex sale plū-
bi, deficit
enim tal in
Antimonio
si addatur
sit malleabi-
lis & verū
crallum

in cerasis & alijs guinmi suum ejcentibus
videtur; aliæ verò arbores Mercurio nimis
abundantes alias plantas ex se produnt he-
terogeneas, vt in quercu & pomo videtur
quaes tales spurios & monstra procreant: ita
& terra abortus edit in separatione à puris
metallis rejectos. Cùm itaque stibium sa-
turno affine propter sulphur nimium ab hoc
ejiciatur, neque in nativitate ad corporis
fusibilis perfectionem venire potuerit mine-
rale mansit, quia nimetas sulphuris calidi
abundantia vicit & Mercurium frigoris ino-
piâ coagulari in corpus fusibile prohibuit.
Plumbum verò Antimonij nihil est quam
regulus eius nondum fusibilis, & sicut dixi
cum regulus & calybs fusione copulantur
& ex ijs stella fit, ex qua multi errantes
lapidem antiquorum Philosophorum frustra
facere nisi sunt, remedia verò ex eâ para-
bilia iam docui, nec repetam. Agnoscitur
verò hic regulus plumbum, quia ille quem
stibium ex suo vitro per se dat si cum sale
saturni per tres horas (prius cementatus)
in catino bene clauso in fornace venti fun-
datur & eximatur sit malleabilis, grauior-
que est quam prius quia à sale habet mal-
leabilitatem & incrementum vt corpus fiat
compactum & ponderosum: neque est mag-
na differentia inter stellam signatam &
plumbum stibij licet multi artifices vt di-
versa proponant; utrumque enim fit ex re-
gulo, & ad eandem medicinam præparari
possunt vt dixi. Desinam hic, & post

appendicem sequentein lapidem ignis exponam. Aspiret Deus , aperiat aures & corda pertinacum benedicatque ijs ut miraculis naturæ agnitis omnipotentiam eius laudent , proximum iuuent. Amen.

Pergit ibi
Basilius
enarrare oc-
cultas pro-
prietates
Antimonij

APPENDIX.

TANDEM nota stibij alios esse usus
ut in characteribus typographicis , item
sub certis constellationibus & planetarum
conjunctionibus metallis mixtis fiunt sigilla
& caracteres miræ virtutis, & ex certâ com-
mixtione specula diuersarum facierunt &
proprietatum : tintinnabula item & statuæ,
quaæ cùm nihil ad medicinam faciant , ne-
que meam vocationem spectent meo offi-
cio immancens alijs artificibus illa tractanda
relinquam.

Hoc est An-
timonium
præparatū
& ab arti-
fice à suis
immūdicijs
vendicatū
plus habet
virtutis ab
ipso artifice
quam ab
ipso cœlo,
& natura,
dat enim
longam vi-
ram, & di-
uitias quas
per se ex
natura sua
dare non
potest.

ACROSTICHON.

AB initio cum terra me concipiebat
Nascebar ex solo cœlo
Tum iuuit fideliser ut nascerer
Iason duplicatus electus.
Meam virtutem dedit mihi calor solis ,
Omni igne carens non fudo sanguinem ,
Nec non accipe Plutonem tibi sociam

In pugnā sit ille calefactor,
Vulcanus verum suum honorem ostendit,
Mathusalem gratias tibi agit.

DE

CVRRV TRIVMPHALI

Antimonij & quidnam sit Lapis ignis.

Aenigma
hoc tendit
vt doceat
res omnes
ab astris
dependere
& originē
habere suā
nam formā
rerum om̄
niū quæ est
principia
pars rerum
a cœlo est.

Hoc intelli-
gitur de ma-
teria prima
metallorū
quæ aquæ
est, cum

ALIQVANDO serijs precibus Deo-
fusis à superfluis cogitationibus & mun-
danis negotijs absolutus statui spirituales
casus meditari qui necessarij esse possent ad
condiciones naturæ perquirendas. Statui er-
gò mecum parare mihi alas vt in astra su-
periora euolarém & ea inspicerem sicut Ica-
rus & Dædalus testibus Poëtis fecerunt.
Cum verò soli nimis appropinquasset ca-
lore eius exustæ sunt alæ meæ, & præcep-
sui in profundissimum mare, sed quia Deum
in meâ necessitate inuocauī cœlitùs mihi
missum est auxilium, quo ex exitio & pe-
riculo liberatus fui. Venit enim Angelus
de cœlo, venit in auxilium mihi, qui aquam
sistere iussit, apertaque fuit abyssus ingens
montis altissimi instar, ubi deambulans ins-
picere volui an possibile sit vt filij hominum
loquuntur, vt sit familiaritas inter altissima
& infima & an stellæ supremæ à suo Crea-
tore

tore vim acceperint in terris similia sibi producendi , inuenique omnibus disquisitis vero verius esse quodcumque antiqui præceptores iampridein nobis discipulis suis veritatis cupidis in doctrinam reliquerunt & profundamento posuerunt , pro quo Deo omnipotenti maximas toto corde gratias egit mirabilium authori.

Breuiiter inuenio omnia mineralia ex cœlestibus astris emanare & oriri ex aquo vase qui diu ab astris nutritus ab elementis in formam palpabilem redactus est , unde vapor ille exiccatur ut aqueitas dominium amittat , & ignis post aquam beneficio aëris prædominetur , vt ex aqua ignis , ex igne & aëre terra fiat , quæ tamen inseparata in omnibus rebus mundi ante resolutionem reperiuntur corporeis . Omnia itaque corporum materia prima est aqua quæ exiccatione ignis & aëris in terram mutata est . Cum verò proposuerim lapidem ignis ex Antimonio præparabilem docere , cumque non homines solum , sed & metalla particulariter cureret æquum est premonere quidnam sit Lapis ignis , quænam sit eius materia , an lapis absque materiâ fieri possit nec ne de ultimâ differentiâ , generibus , & vsu lapidum . In hoc meo proposito adsit mihi spiritus sanctus ut verè profitear quantum mihi fas est unde spero æternam absolutionem à meo summo Confessore qui in æternum sedet in throno gratiæ ab æterno & testabitur de omnibus rebus cum ultimi-

vaporis ,
quæ peren-
ni coctio-
ne exicca-
tur metal-
lum perfec-
tum vel
imperfectum

Materia
prima om-
nium cor-
porum aqua.

Lapis ignis
homines
& metalla
curat.

propositio.

104 *Curruis Triumphalis,*
ma sententia & iudicium decretorum de
omnibus hominibus feretur absque ullâ pro-
testatione aut appellatione.

Tinctura
ant. non
fit ex ant.
vendibili
sed ut tra-
hitur ex
minera.

Extractio
difficilis.

Tinctura
Antim.
est eius es-
tia fixata.

Tingit par-
ticulariter
lunam, Iou-
em & satur-
num.

Non trans-
mutat ul-
tra quin-
que partes.

Ab initio & ante omnia scito veram tinc-
turam Antimonii quæ hominum & metal-
lorum medicina est non fieri ex crudo fuso
Antimonio quale apud Pharmacopolos &
mercatores prostet, sed ex minerâ seu ære
eius quale effoditur ex montibus & prius ex
eo vitrum factum est, qualiter autem extra-
ctio illa fiat omne artificinum est & tota ars,
qui hanc inuenierit & valetudine & opibus
suis ditescet. Scito insuper, amice lector,
præparatam, fixam permanentemque stibij
tincturam (quam lapidem ignis voco) ef-
ficiam esse penetrantem, spiritualem, ig-
neam in coagulatam materiam redactam, fa-
lamandriæ comparandam quæ comburi non
potest sed igne purgatur & conseruatur. Tin-
git autem lapis ignis non vniuersaliter sicut la-
pis Philosophorum, qui ex essentiâ auri factus
est, neque enim tanta virtus ej concessa est;
sed tingit particulariter scilicet Lunam, Iouem
& Saturnum in aurum, Martem & Venerem
non attingit nisi quod separatione hac in par-
te ex iis produci potest: tum hæc tinctura
vnâ parte non potest transmutare ultra quin-
que partes ut constans permaneat in Saturno
& ipso Antimonio in quartatione & colora-
tione, cum è contra verus, antiquus & mag-
nus lapis Philosophorum innumerabiliter per-
ficiat, neque in suâ augmentatione non potest
adeò exaltari, aurum tamen purum & constans
est. *Minera lapidis ignis seu tinctura est as-*

Itēbū ve dixi, ex quo fit : quonoddō autem fiat, virtutesque & operationes eius mox dicam.

Notabit porrò lector multiplices lapides esse particulariter tingentes, omnes enim pulueres fixi qui tingunt, à me lapides vocantur ; De multi-
alius tamen alio altius tingit, vt priñdō lapis plicitate Philosophorum qui cæteros præcellit, quem tincturarū. sequuntur tinctura solis, lunæ &c: in albo.
deinde tinctura Vitrioli seu Veneris, & tinctura martis quæ ambæ in se tincturam solis continent si modò antè ad fixationem redactæ fuerint : has sequuntur tinctura Louis & saturni ad coagulationem mercurii, & tandem tinctura Mercurij ipsius. Has est differentia & multiplicitas lapidum & tincturarum qua tamen omnes ex uno semine & ex una matrice principali generantur, vnde vera vniuersalis etiam fluit, & extra has nulla tinctura metallica potest dari.

Omnès tin-
turæ ex
una radice

Imò ne in aliis quidem rebus cuiuscunque nominis, reliqui lapides & gemmæ non Nulla tinc-
curæ mihi sunt, de quibus non loquar cùm tura extra nullam nisi medicinalem virtutem in se con- metalla.
tineant, omittam quoque animales & vegetabiles lapides soli medicinæ attributos & operibus metallicis inutiles : quas omnes mineralium, vegetabilium & animalium lapidum simul & semel virtutes in se continet la- Lapis phi-
losophorū
pis philosophorum. *Salia tingere non possunt,* continet in-
sed clavis sunt tantum ad præparationem lapi- sc virtutem
dum alias ex se impotentia; saltem quod me- omnium
tallica & mineralia *salia attinet* (dico iam lapidum.

Salia metallica sola non tingunt sed sulphuribus suis iuncta optime tingunt & sunt thesaurus ingens.

aliquid si me recte intelligas quam differentiam putem esse inter salia mineralia) non debent reuici nec possunt in tincturis, in quarum compositione nemo iis carere potest, in iis enim inuenitur praestans thesaurus per quem omnis fixatio & constantia suam originem & fundementum habet.

Nil sine materia fieri potest

Nullum corpus abs q? fermento utile est.

Ostendit ibi totum opus.

Quærat iam aliquis quem hoc nomine non reprehendo, antalis lapis absque materiâ fieri possit, dico quod Non: omnis enim res habet necessariò suam materiam, sed diversimodè; animalia suam, vegetabilia suam, mineralia suam: nota tamen exactè nullum corpus (absque fermentatione, cuius in fine operis de præparatione lapidis magni vbi alia metalla cum lucro mutare cogito, & qua carere nequit) utile esse ad ullum lapidem; licet ab initio forma corporea, essentia corporea, visibilis & palpabilis sumatur, tamen ex talic corporeâ essentiâ tantù cœlestis, spiritualis que visio (aliter nominare nequeo) elici debet, quæ corpori illi prius ab astris infusa & porro ab elementis genita fuit & cocta; quæ item essentia spiritualis rursus igne paruo per regimē & dispositionem microcosmi in materiam palpabilem, fixam, constantem & incorruptibilem palpabiliter & formaliter mutari debet.

Absque ullâ imaginatione in campum liberum loquor, si saperem ne mitirem quidem, manusque meas àscribendo cohiberem. Omnes itaque tincturæ metallorum ita debent præparari ut metalla singulariter ament, vnicèque cupiant illis yniri, eaque perficere

ad instar duorum amantium qui ardentes amore quiescere nequeunt donec vniuantur & desiderio suo satisfaciant, tunc enim demum quiescunt & voluntate Dei multiplicantur. Homo multis & miris morbis subiacet, qui nonnullis naturæ vires debilitant & afferunt, iis morbis antidotis occurri potest ut homo pristinam sanitatem recuperet. Amor verò superat omnes reliquos morbos, illi enim non potest auxilium ferri nisi mutuò amore, cumque sit utriusque sexus mutuum desiderium extinguitur solummodò desiderij inflammati & famelici satisfactione, de potentia amoris multi adhuc testari possunt, qui iuuenes solos sed & lenes aggreditur, qui extremā aetate non delirant sed insaniunt venereo furore. Alii quoque morbi naturales complexiones hominis imitantur, vnum magis quam alium adoruntur, amor verò indiscrinatim omnes aggreditur diuites, pauperes, senes, iuuenes, neque ullum rite (quod ei tendi potest) pertimescit. In aliis morbis naturalibus dolor certa tantum membra occupat reliquis quietis & pacificis; sed amor totum corpus, totam ciuius essentiām, formam, substantiam capit ne minimo quidem excepto, cor enim adeò ardore impletur ut per omnes artus & venas dispergatur; & (ut ita dicam) amor radices agens occupat rationem, sensum, & cogitationem, hominemque à mente atrocat ut omnia obliuiscatur, omittat & flocci faciat: spernit Deum, Deique verbum, missa, iram, minas & poenam (de

la tingēda
ideo debē
amore in
metalla
ferri.

Amor illi-
citi descrip-
tio ut mor-
bus est. &
ignis,

Amor, mor-
bus vniuer-
salis est.

amore inordinato & prohibito loquor) & nihil hominem ab eo amore potest auocare, obliuiscitur officii, conditionis & vocationis suæ, admonitiones calcat, spernit proximorum & beneuolorum adhortationes, adeòque plurimi suos oculos claudit ut ne suam quidem perniciem videat, fideliterque monentium verbis aures claudit. Amor quoque somnum multis adimit, & appetitum cibi tollit, officii, artificiique immemores reddit ut amorem se extentur. Multi amore in melancholi-

cam tristitiam incident præfertim si res non statim ex voto succedat, consumuntur candela instar, imò nonnulli vitam & animam perdunt ut exemplis patet. Sed homo nihil curat, pericula conteinnt animæ & corporis, quod horrendum est. Sufficit, mihi enim Ecclesiastico indecorum est talibus rebus locum in corde meo dare, sicut & (absit verbo inuidia) totâ meâ vitâ hoc ardore supersedi hactalla, quia tenus, & porrò Dominum meum rogabo ut ex metallis me sp̄sæ meæ Christianæ Ecclesiæ conseruem cui me iuramento fidelideuoui: sed hoc tantum adduco exempli causâ ut indicem omnes tincturas amorem debere habere erga metalla si modò in verâ amicitiâ suscipi & in vero amore penetrante ad meliorationem peruenire debent.

Agreditur
præpara-
tionem.

Agrediamur præparationem lapidis, usum in finem referuantes, cum verò hic lapis penetrantissimæ & meræ igneæ proprietatis sit, igne coquatur & maturescat sicut reliquæ mundires, differenter tamen pro diuersis fin-

gularum naturis, prout diuersi ignes sunt.

Primus ignis est cœlestis à Deo institutus quo incenditur charitas & fiducia erga Deum summum, SS. Trinitatem, misericordissimum saluatorem nostrum Iesum, quæ fiducia nunquam nos fallet neque in villa necessitate derelinquet, sed animas nostras ab æterno exitio eripiet.

Secundus ignis est sol seu ignis elementaris à sole productus qui omnia in macrocosmo ad maturitatem perducit.

Tertius est corporeus quo omnes cibi & medicinæ coquuntur & præparantur, quo homines neque ad valetudinem neque ad alimoniam carere possunt.

Inuenimus etiam in sacrâ scripturâ Deum ante iudicium ultimum mundum hunc visibilem igne consumpturum, qualis verò hic ignis futurus sit iudicio Altissimi committamus.

Mentio fit insuper in Verbo Dei alterius seu æterni ignis qui in inferno adhibebitur ad pœnam damnatorum æternam, incessabilem & infinitam Deo permittente, neque damnatis solum sed & diabolis, à quo igne nos præseruet Deus omnipotens: vnde omnes fideliter admoneo ut indesinenter orent, ut cuiusque vocatio & vita consentiant, & sic se conseruet ut Deus eum ab illo infinito supplicio eripiat.

Sciant autem omnes nostrum lapidem ignis debere coqui & maturari corporeo igne microcosmi ad instar reliquarum medicina-

Primus ignis a Deo.

Secundus a sole.

Tertius. corporeus.

Nescitur ignis iudicium ultimum præcedens.

Ignis macrocosmi
est calor cœlestis,
Generalis ignis vero
microcosmi est ignis etiam
cœlestis sed parti-
cularis in mixtis om-
nibus.

**Verum oleum Anti-
monij ex**
quo lapis
ignis præ-
paratur.

**Antimo-
nij calci-
natio.**

**Acetum
distillatum
extrahe-
tincturam
Antimonij
quale esse
debet.**

rum & ciborum; vbi enim definit ignis macrocosmi operari, ibi incipit ignis microcosmi nouam generationem producere, itaque hominum nemo hanc coctionem miretur. Triticum creuit & maturuit igne elementari macrocosmi, igne corporali microcosmi rursus noua coctio & maturatio producitur ut homo illâ benedictione ad suam conseruationem vti possit amplius, vt ultimum & minimum quod à primo & magno operatum est suo fungi possit.

Verum oleum Antimonij ex quo lapis ignis præparatur est proprietatis dulcissimæ & à suâ terrâ ita purgatur & separatur. Ponit vitrum eo plenum in solem, dispergit ex se radios varios & miros, rubinorum instar rubentium aut igneo fulgore splendentium, mirosque alios colores referentium imagines instar multiplicium speculorum soli oppositorum. Audi vero Technophile Alithophile studiose si ultra cupis progredi in experientia; Accipe in nomine Altissimi stibij æris post solis ortum nati partem vnam, salpetr. mundiss. tantudem trita optimè misce, pone in igne lento, vre vel candefac simul ex arte (hoc opus, hic labor est) tunc remanebit tibi materia ad brun fuscum colorē inclinans, ex hac fac vitrum, ex quo puluerisato extrahē tinturam ruberrimam cum aceto distillato fortissimo ex propria ipsius minerali facto, abstrahē acetum in balneo Mariæ remanebit puluis quem extrahe adhuc semel spiritu vini ad sumimum rectificato remanebunt facies, habebisque extractionem ruberrimam,

dulcem, in medicinâ vtilem.

Hoc est purissimum Antimonij Sulphur ad summum separatum, cuius si habeas libras duas adde vncias quatuor salis Antimonij sicut te docui facere, misce & circula in vase bene obturato ad minimum per mensem, ita sal vnitur cum extractione, si fæces subsedent, separa illas, deinde distilla primò spiritum vini in balneo M. & eo abstracto auge ignem prodibit oleum suauissimum, pellucidum, rubrum cum multis miris coloribus, hoc oleum rectifica in balneo ut quarta pars supersit, & est bonum. Quo factō accipe mercurium viuum Antimonij iam dictum & affunde oleum rubrum vitrioli ex ferro factum & ad summum rectificatum, phlegma in arenâ à Mercurio distilla, habebisque præcipitatum quo non videri potest pulchrior nec utilior in antiquis vulneribus & ulceribus, exiccat enim humores accidentales, ex quibus morbi martiales oriuntur, ubi iuuat eum spiritus olei vnitus. Huius præcipitati & olei predicti Antimonij dulcorati accipe partes æquales, misce, pone in phiala bene obturata in calore lento continuo præcipitatum soluetur in oleo & figetur, omne phlegma ab igne consumetur, & tandem fiet puluis fixus, ruber, siccus, fusibilis qui non exhalat fumum. Mi discipule loquar iam prophetarum instar futura predicentium; Cum studia tua huc usque in Philosophiâ prouexisti, laborem Antimonij, à me præscriptum perfecisti, habes medicinam hominibus & metallis, est dulcis & tuta, pene-

Argentum
viuum An-
timonij est
præcipua
pars lapi-
dis ignis.

Ulcerum
curatura.

Lapidis ig-
nis Anti-
monij com-
positio.

trat, non mouet aluum, corrigit & pellit malum: si recte procedas hæc medicina remunerabit te in valetudine tuâ & in victu tuo, ut nihil tibi deficiatur in mundo, pro quo Deo sacrificium gratiarum debes.

Mi Deus loquor iam animo tristi sicut vir Ecclesiasticus, nescio enim recte an secus faciam, nimisne an parum, hoc cuiusvis iudicio committo; Vos discipuli mei facite & vos periculum sicut ego, si scopum attingitis agite gratias Deo & mihi præceptoris vestro: si à viâ erretis vosmetipso accusate, erroris enim vestri causa non sum.

Satis locutus sum, satis scripsi, imò adeò perspicue ut clarius docere nemo posset, nisi quis datâ operâ in infernum currere & eò se demergere vellet prodeus à Creatore prohibita & edens ex arbore in medio Paradisi posita. Sufficiet ergo mihi donec amplius iudicauerim quid hâc in parte mihi liceat, sed de ysu paucula dicam.

Virgines la
pidis ignis.

Vsus consistit in personæ inspectione, obseruationeque complexionis quoad sanitatem humanam, vide ne nimis vel parum præbeas, naturam oneres vel ne satis quidem, licet non noceat etiamsi nimis detur, juuat enim valetudinem amissam & resistit venenis. Scito tamen tria aut quatuor grana singulis dosibus sufficere ad pellendos omnes morbos data cum spiritu vinj, hic lapis seu tinctura penetrat omnes artus corporis, alijsque arcanis longè excellentior promptissimè auffert phthisin, omnes morbos ex pulmone ortos, asthma,

tussum, lepram & luem venereum, pestem, icterum, hydropem, omnesque febres: expellit venenum potum, ut ille est philtro infectis, confortat caput, cerebrium & ijs affinia, stomachum, iecur, sanat morbos renum, purgat sanguinem vitiosum, pellit humores malignos, comminuit calculum vesicæ & eum expellit, dysuriam ventosam sanat. Reducit spiritus vitales, suffocationem matricis comprimit, menstrua mouet, & nimia sedat, fecunditatem parit & semen sanum in utroque sexu.

Extrà sanat hic lapis ignis (intra corpus tamen sumptus foris apposito emplastro congruo) gangrenam omnesque alias morbos corrodentes, scabiem, morbos ex sanguine corrupto ortos, & Noli me tangere. Vno verbo hic lapis tanquam tintura particularis remedium est ferè omnium morborum quibus homo subiacet, quod experientia ostendet viamque ostendet si modo tu verus es Medicus à Deo missus & vocatus.

Nihil amplius de Antimonio scribam, feci meum, faciat & alias suum ut mysteria ante finem mundi patefiant ad Dei gloriam & hominum salutem. Tacebo & in ordinem meum monasticum ingrediar donec in meâ Philosophiâ ampliores progressus fecerim ut porro scribam quæ iam diu statui de Vitriolo, sulphure vulgari, & magnete, eorum principijs & virtutibus. Princeps cœli largiatur nobis salutem corporis & animæ æternam in gaudijs immensis auctoritatib[us] cœlestis. Amen.

Lapis ignis
Antimonij
curat om-
nes mor-
bos exter-
nos & in-
ternos ip-
sius homi-
nis.

Coneludo hunc tractatum de Antimonio quæ de oleo rubro Antimonij quod ex summe purificato sulphure factū est & de spiritu qui præparatur ex sale eius scripsi, nota & cum eo confer hanc vltimam doctrinam de lapide ignis, vbi si acuas ingenium & mentem ex hac collatione coniunctionem inuenies, nam est vnum & idem fundamentum, & eadem amicitia per quam salus acquiritur & ceruus quærens venatione hilari capitur.

Aqua, ignis, aëri. & terra omnia in puluerem & cinere m redigentur, quicquid ex ijs nascitur etiam temporaliter perit: sola Dei misericordia permanet in æternum, quâ solâ homo fruitur, vnde grati illi simus.

FINIS.

ROGERII BACCONIS TRACTATVS de oleo stibij.

Tractatus
sequentes
basilianos
explicat &
ideo con-
iunctim
tipis man-
dandos cē-
suimus.

LECTORI STUDIO SO

Petrus Ioannes Faber Doctor
Medicus Monspeliensis.

ICET sequentes tractatus non sint Basilij Valentini , quia tamen magnorū Philosophorum sunt, vulgarudos censui. Cumque primus Rogerij Baconis Angli agat de oleo & tinctura Antimonij , in secundo capitulum de tinctura particulari Antimonij Basilij doctrinæ consentiat , & totus ille alijs Basilij scriptis de sulphure & cæteris mineralibus conueniat , quorum alia iam impressa sunt , alia imprimentur , hos tractatus currui triumphali subiunxi , quia illa scripta in his declarantur , & libellus de via vniuersali exponit librum Valentini impressum de magno

lapide antiquorum sapientum. Cum in com-
modum phylochymicorum Basilijscripta ed-
derim, edam & alia quæ illa exponunt, li-
cet adeò perspicui sint ut cognitis terminis
à quo quis capiantur (qui enim cum Aristoteli-
lico disputare vult Aristotelis terminos in-
telligere debet, & Chymicos libros lecturus
Chymicorum voces) si naturam sequatur,
nisi datâ operâ in meridie labi velit. Ama-
tores autem & osores pariter artis (prout
ego do) boni consulant, amatores ut sco-
pum attingant : osores ut odio desistant,
deinceps Basilijs libros reliquos vulgabo.
Deum precor ut labori tuo faueat &c:
Tolosæ Majo 1643.

DE OLEO STIBII TRACTATVS.

ROGERII BACONIS SVMMI
Philosophi & Chymici.

Antimoniu-
quid sit &
quibus cō-
ponatur.

T I B I V M secundūm Philo-
sophos componitur ex nobili
sulphure minerali , vocaturque
nigrum arcanum plumbum Phi-
losophorum , Arabicè Azinat,
asinat , Chymicis Antimonium. Additio-
Antimonium vocatur alijs nominibus ut alco-
phit, altofet, alitum, cosumet, & est duplex mas-

& fœmina. Ducebat autem hoc in considerationem multorum arcanorum si perspiciamus naturam in quam aurum exaltatur, sicut magi inuenierunt hoc minerale arieti tribui qui primum est signum cœli in quo sol exaltari incipit, licet vulgus hoc negligat, docti tamen scient & obseruabunt etiam hoc loco arcana & infinitates cum maximo fructu partiū considerari, partim perquiri posse. Ignari quidem putant datum stibium calcinatione aut sublimatione, aut reuerberatione aggregdi, magnumque eius arcanum & perfectam medicinam eius adipisci, sed dico vobis hoc loco neque calcinationem neque sublimationem, neque reuerberationem quicquam prodesse ad perfectam extractionem metallicæ virtutis ut vitia corrigat, hoc enim impossibile est. Ne vos decipiāt Philosophi quidam qui de his scripserunt, vt, Geber, Albertus M. Rasis, Rupescissa, Arlentius, alijque plures, notate hoc. Imo dicunt quidam, stibio in vitrum redacto sulphur malignum & volatile ablatum, oleumque vitri fixissimum fore, datumque ingressum verum & medicinam metallis imperfectis ad perfectionem. Verba & opinio hæc bona sunt sed reuerā non praestantur, dico enim sincerè si memorati sulphuris in præparatione aut calcinatione aliquid amittatis, quod levissimo igne fieri potest, amittis verum & penetrantem spiritum, qui totum Antimonij corpus ad oleum perfectum rubrum redigeret ut per alembicum cum odoris uauitate & colorum varietate transiret, to-

Antimonij
dicitur
aries quod
arieti tri-
buatur, vn-
de aqua in
ventre arie
tis occulta
est aqua
soluens au-
rum vera
solutione
id est mer-
curius An-
timonij est
vera aqua
soluens au-
rum lati-
tans in
ventre a-
rietis.

In præpa-
ratione An-
timonij
cauendum
est ne spi-
ritus eius
euaporet,
nam eo
evaporato,
nihil boni
ex Antimo-
nio habere
possumus.

tumque corpus huius mineralis cum omnibus suis membris absque ponderis diminutione (exceptis fæcibus) oleum erit, transibitque per alembicum, & hoc etiam nota. Quomodo posset in oleum verti corpus aut suave suum oleum reddere si in ultimam essentiam gradus ponitur, vitrum enim ultimum est scitote etiam vos nullo modo accepturos nobile perfectum oleum si cum aceto correcto Antimonio superfuso extrahatur, immo ne reuerberatione quidem, eis multos colores prodat, tamen non est vera via, oleum quidem habebitis sed nullam tinturæ aut virtutis aut augmenti partem in se habebit & hoc notate. Iam laborem aggredimur. Accipe in nomine Dei trinj & vni Antimonij minerali subtilem albescensem venis rubris & cœruleis, plenam, tere eam & solue in aquâ Regis totaliter ut aqua eam vineat, post solutionem extrahe eam ne aqua ej noceat, citissime enim soluit tinturam Antimonij, quia aqua nostra similis est struthioni qui calore suo conquit ferrum, ita quando diutius remanet tintura ab aqua resoluuntur & in modum terra luteæ residet, & omnino perit. Accipe similitudinem à Lunâ quæ est pura & compacta in aqua nostra resoluta, si per noctem solùm quâdiu aqua adhuc plena est spiritibus relinquatur, annihilatur, neque reduci potest in corpus compactum, sed manebit terra lutea vel coagulatur in colorem cornu aut vngulæ equi, neque reduci potest ullo artificio in corpus solidum. Itaque Antimonium solutum

Olei Anti-
monij com-
positio,

In aqua re-
gis secretū.

statim

statim exime, præcipita, & laua ne cum
oleo suo perfecto ab aquâ deuoretur & ex-
uratur. Aqua soluens sic fit. &c. Vitrioli &
salnitri ana libram vnam & dimidiam. Azi-
nat libram dimidiam, aluminis crudi tantum-
dem. Salarmoniac. sal gemmæ ana libram
vnam. Hæ sunt species ingredientes aquam
soluentem Antimonium. misce. distilla len-
tissimo igne quia spiritus eius copiosius erum-
punt quam in aqua communi separationis,
quos caue, sunt enim noxijs & subtilis pene-
trationis. Antimonium dulcoratum ab aqua
aci ponatur in phialâ purâ & affuso aceto
distillato putrefiat in fimo equino per 40. dies
tubescet sanguinis instar; quo facto seconde
acetum hoc & fæcibus affunde nouum ut ex-
trahatur quod remansit, sine vt prius 40.
dies in fimo equino aut balneo M. hoc qua-
ter fiat, abijce fæces inutiles. Solutionem
per balneum distilla vt acetum abstrahas,
affunde hoc ipsum vel recens acetum &
materia in acetum vertetur, abstrahere denuo
& remanebit puluis siccus, qui lauetur aqua
communi distillata ad dulcedinem, materia
ruberrima ad solem siccet vel lento igne.
Philosophi Antimonium arcanum ita para-
tum dicunt, quia vires externæ intrò præ-
cipitantur, & internæ foras eliciuntur, mu-
taturque in oleum quod in intimo latet
donec præparetur, neque potest ad ultimum
usque iudicium in primam essentiam reuo-
cari, verum est, nam simulac sentit ignem
violentum evanescit in fumum cum oranibus

Quomodo
fiat aqua
solueſ An-
timonium
vt ex eo ita
soluto fiat
tinctoria
rubea cum
aceto.

partibus quia volatilis est. Vulgus laboratum Antimonij sic preparati accipiunt partem vnam, propter sumptum ut opus melius perficiant, admiscent partes æquales Salamoniaci, Vitri seu Titri, Rebooth seu Cadoli quo corpora purgantur & hanc mixtione proiiciunt super Lunam puram, super marcam Lunæ & in separatione in eâ inueniunt 20. drachmas auri boni & sæpe plus, habentque opus ut propter sumptum magnum opus melius expectare possint, ignorantibus vocant hoc injectionem in Lunam, sed falsum est, aurum enim hoc non introducitur à spiritibus sed omnis marca Lunæ continet vnciam auri & sæpe plus, aurum enim cum naturâ Lunæ ita vnitum est ut neque aqua forti neque Antimonio cōmuni ut aurifices norunt separari possit: sed hac mixtione in Lunam in fluxum projectâ talis fit separatio ut Luna aurum suum in aqua forti aut regali libenter deponat, separat, in fundum proiiciat, quod aliâs fieri nequit, non est ergo introductio sed educatio

Continuat docere o- leum rubéū Antimonij. è Lunâ.

Sed redimus ad nostrum opus, solum enim oleum habere volumus, solis sapientibus notum, indoctis incognitum. Antimonium prædicto modo rubificatum solue affuso spiritu vini bene rectificato in balneo M. lento quatuor diebus continuis, siquid rectat affunde nouum spiritum vini & solue in balneo, fæces (erunt autem paucæ) ut inutiles abijce solutionem pone in cucurbita

hum alembico bene lutato in bâlneo M. cum recipiente ut sp̄ritus intrent , deinde distilla lento igne donec sp̄ritus omnis transierit, affunde denuò materiæ siccæ, distilla ut prius, hoc itera donec videbis sp̄ritum vini per alembicū transfire multiplici colore, tunc tempus est augere ignem , tunc sp̄ritus vini ruber in alembicum ascendet & guttatum in recipientem cadet olei instar , & corpus tenetum in oleum ascendet & in recipientem fluet. Certè hæc est via secretissima sapientum celeberrimi olei stibij quod est odorum & fortissimum.

Vos pauperes hic docebo , vt magnum opus non cogamini expectare , aliud modum; non sicut veteres separauerunt aurum à Lunâ. Accip. olei huius drachm. 4. Saturni calcinati vncias quatuor , misce guttatum oleum cum Saturno , pone decem dies continuos in calorem fornacis arcanæ , & singulo biduo auge gradum ignis prout fornax continet , & post quatriduum pone in tertio gradu ignis , quiescat triduo , deinde aperi fenestram quarti gradus in quo etiam triduum satis est , exime , inuenies saturnum in alto carbonis instar nigrum , & sub eâ nigredine inuenies alium pulcrum subrubeum, funde cum Borace Veneto , quo facto inuenies olei nostri virtute in aurum esse mutatum , habebis sumptum ut magnum opus expectes.

Redcamus ad propositum vbi reliquimus, didicistis iam supra sp̄ritum vini cum oleo

Opus par-
ticulare ad
saturnum
in aurum
conuertem-
dum.

per alembicum in recipientem traducere
eoque vti ad Opus saturni in aurum mu-
tandum , sed iam ad alterum opus tinctu-
ra scilicet festino , ad quod requiritur vt
spiritus vini rursus ab oleo separetur, sic : Ac-
cipe missione & in balneo M. abstrahē
igne lento spiritum vini vt securus sis nihil
spirituum in oleo residere quod fiet cum
aliquas olei guttas cum spiritu vini videbis
cadere , tunc ignem omnem desubter bal-
neo affer ut citius refrigerescat : affer re-
cipientem cum spiritu vini & optime eum
conserua quia plenus est spiritibus olei sicut
dicam , sed in balneo M. inuenies benedi-
ctum sanguineum oleum Antimonij , caute-
exime , luto mollito subtiliter ne quid for-
didum in oleum cadat , afferua cautē ne quid
detrimenti capiat , cœleste enim oleum ha-
bebis quod noctu lucet igniti carbonis instar ,
causa est quia vis & anima interior eius in
exterius prouocata iam manifesta est lucet-
que per corpus purum sicut candela per la-
ternam : ita & in ultimo iudicio anima
nostra per corpus pellucidum lucebit solis
instar. Sic vtrumque seorsim afferua spiritum
sc : vini viribus & miraculis plenum in sa-
nitate humani corporis , & oleum mixum
in sanatione omnium morborum , metallo-
rum imperfectorum , reductioneque eorum
in aurum. Virtus spiritus vini latè vagatur
debitè adhibiti , habesque remedium cœ-
leste omnium morborum corporis , & usus

Oleum ru-
beum An-
timonij mi-
rum.

Oleum ru-
brum An-
timonij no-
ctu lucens.

Vsus spiri-
tus vini
Antimonia-
ci.

Pro poda-
gra.

In Podagra proijce tres guttas in hau-

stum vini accipe stomacho iejuno initio paroxysmi, reitera die sequenti & tertio: primo die sedat dolorem maximum, prohibet tumorem, secundo ciet sudorem foetidum & crassum, tertio die purgat leniter.

In Lepra dentur prima vice sex guttae stomacho iejuno, ægrotus sit solus bene operatus, sudabit instar nebulæ foetidae, die sequenti squamæ decident à corpore eius, habeat autem secum adhuc quatuor guttas huius medicinæ & die quarto eas capiat, ita octauo aut nono die cum Deo sanabitur, sed dum sudat nemo sanus cum eo sit.

In Apoplexia iniice ægro vnam guttam super linguam, eleuabitur vapor & membris affectum curabitur: si alia pars corporis sit laesa accipiat tres guttas in vino, ut in podagra dixi.

In Hydropœ sex diebus continuis gutta una in aqua Melissæ detur aut Valerianæ, & die septimo tres guttae in vino bono.

In Epilepsia, Catalepsia, Analepsia, dentur initio paroxysmi duas guttae, in aqua saluiae, & post duas horas rursus tres, & si quid rursus mali accidat denuò duas.

In Hæticâ dentur duas guttae in aquâ violarum primo die, secundo duas in bono vino.

In Febribus inicio paroxysmi dentur tres guttae in aqua herbæ S. Ioannis aut cichorii manè & postridie iejuno duas.

In Peste, correpto dentur septem guttae.

Pro lepra.
Pro apoplexia.
Pro hydropœ.
Pro hætica.
Pro febribus.
Pro peste.

in bono vino, sit verò solus, sudabit & venenum cum Deo non nocebit illi.

**Pro vitæ
prolonga-
tione.**

In prolongatione sanæ vitæ, dentur initio veris duæ guttæ & inicio autumni totidem seruabit stentem ab omni aëre infecto nisi morbus irruens à Deo ei lethifer destinatus sit.

**Vsus olei
pro metal-
lis.**

Transfamus ad oleum & virtutes eius, quomodo id morbos metallorum cureret. Accipe cum Deo auri purissimi quantum vis & satis, resolute in vino rectificato sicut aqua vitæ fit, auro soluto ponatur in digestionem per mensem, distilla lente in balneis & spiritum vinij aliquoties abstrahere &

Oportet ut prius aurū fundo iacere. Via hæc secundum antiquos soluatur in aqua regia deinde oleo vitrioli venenis rectificato, & ultimo spiritu vini rectificato & sic vere benè lutatum in calore primi gradus in fodi soluitur.

affunde olei nostri benedicti partes. 2. sensim ut omne ingrediatur, pone in phiala nace mysterij per decem dies & noctes sic abitur materia colore subcineritio, dein auge calorem ad secundum gradum, color transibit in album subcœruleum & post hos decem dies mutabitur in rubrum, sed nec cures, omnes enim hi colores à Mercurio solis sunt quem oleum nostrum benedictum absorpsit & in intimum sui corporis competit: sed vi ignis oleum vincet Mercurium, ex intimo prouocabit, & oleum suo colore

. feruido rubro illi dominabitur & semper foris erit. Vigintidiebus elapsis aperi fenestram tertij gradus ignis, in quo color externus albus & virtus omnino intrabit, & interiorem rubedinem vi ignis foras elicet. Hunc gradum ignis decem dies serua absque augmendo aut diminutione, videbis paluerem antea album, iam rubeum, ne hoc quidem cura, rubedo enim non fixa sed volatilis est, decem diebus elapsis, seu tricesimo die aperi vltimam fenestram vltimi gradus ignis & serua decem diebus, ita hic puluis fundetur, stet in fusione decem diebus, exime, inuesties in fundo ruberrimum pellucidū lapidem colore rubini fusum vitri instar prout in tractatu de vitriolo dixi cum quo proiectionem facere potes, lauda Deum pro magnā suā manifestatione &c.

Multiplicatio. Antiqui sapientes inuento lapide & præparato ad perfectam virtutem & correctionem metallorum vilium in aurum quæsivierunt diū viam multiplicationis lapidis, inuenientque duas, vnam virtutis ut lapis in altiorē vim redigi possit de qua multiplicatione egi in tractatu de auro: altera est augmentatio quantitatis lapidis cum priore virtute, quæ pondere crescente ita ut ex una vncia plures fiant, nec augetur nec minuitur, sitque sic. Accipe in nomine Dei lapidem tuum, tere, adde ei tantundem Mercurij solis, pone in vitro rotundo, sigilla sigillo Hermetis, pone in fornace ignis ut prius dixi, sed iam breuius tempus est, ubi

Multiplicatio duplex virtutis & quætitatis.

enim prius deçem dics requirebantur iam sufficiunt quatuor, cæteroquin opus idem est. Age gratias Deo, roga ut benedicat labori, sanitatem tibi largiatur, & pauperes iuuia. Laus Deo omnipotenti.

TRACTATVS BREVIS ET OPTIMVS.

DE PARTICVLARI ET
Vniuersali tincturâ. Anonymi
Philosophi.

*Theoph. Paracels. libr. III. de vita longa
cap. 6.*

Antimonij
vires reli-
quorum
mineraliū
superat.

Hoc est in
prima sua
materia
hoc est va-
pore aquo
minerali.

ICVT Antimonium purgat aurum, ita & corpus; in illo enim est essentia quæ nihil impuri cum puro relinquit: nemo Archidoxorum peritus aut spagirius virtutes omnes Antimonij pernoscere potest. In prima hyle est Antimonium adeò eicctum & inter æra elementi aquæ prædestinatum ut virtus eius à nullo diluicio auferri possit, sicut alijs aqueis mineralibus quorum virtutes Antimonium superat.

Idem in libro de renouatione & restaura-

tione. In primo ente Antimonij tanta est ut quicquid attingat transmutet ex se ex propriâ natura , sicut Antimonium facit per ignem.

De particularibus & vniuersalibus tristis. Quid sit Alchymia. Quid Chymia sit & quid eam exercens scire debeat , in quoniam ars fundametaliter contineatur docet Philosophus statim in principio Rosarij, Dicimus itaque quod nomen ALCHYMIA nihil aliud sit quam transmutatio. Tandem omnibus artificibus prudentibus notum est , Artem Alchymæ metallorum transmutationem esse Quorum singula ut breuiter declarentur prius de via particulari , quæ in ea aut gaudium ferant aut cauenda sint , deinde de vniuersali agetur.

Chymicus
scire debet
quid sit in
rerum na-
tura quod
mutatione
rerum fa-
ciat.

DE VIA PARTICULARI.

DICI nequit quot Magnates summo studio & sumptu conati fuerint in hac arte aliquid particulariter vtile perficere quod impulsu quorundam aut doctorum aut indoctorum sophistarum factum fuit , laboraueruntque in sulphure comuni, Antimonio, Mercurio, cinabri, fixationibus , aquis fortibus, gradationibus , cementis , oleis , Arsenico, salibus &c: alijsque mineralibus . vbi & ego olim deceptus credo paucos ad optatum finem peruenisse & vtile quid fecisse. Causa est artificum arrogantia quorum singuli sese artem callere judicant & quisque suo errore

Nihil est
vtilitatis in
particula-
ribus opes
ribus chy-
mix.

ducitur. Tum verò quia artis huius à Deo benedictæ fundamenta nesciunt, vnde Philosophus expressè ait, Quod omnis error in arte existit ex eo quod debitam naturam non accipiunt, vnde qui nescit principium fine m consequi non potest : Multum enim in cognitione materialium situm est, sed non omnibus datur adire Corinthum ex prouerbio, vnde omnis illorum conatus inutilis fuit, in Alchymia enim non semper cruda materialia adhibenda sunt, sed ante initium operis omnes superfluitates, aquositates, humiditates, phlegmata &c: auferri debent calcinando, distillando, coagulando, sublimando, reueberando &c: adhibitis mensura, termino & experientia, si modo lucrum, utilitas, gaudium, non damnum, iactura & tristitia sequi debet. Altum ergo modum expositorus rem aggrediar, perspicuè omnes docebo, me sequentes absque dubio mihi gratias agent, incipiamus à SVLPHVRE.

In sulphure communi laborauerunt multi
 Si quid latet in sulphure non latet in sul-
 phure vulgari sed in Philosophi-
 co quod in intimis me-
 illorum latet.
 alij ex ignorantia, alij putantes sulphur, cum
 sit vanum ex tribus principijs, tingatque lu-
 nam & alia metalla, gradetque ac si aurum
 esset, aliquid efficere posse, sed non memi-
 nerunt sulphur cōmune esse pinguē, viscosam,
 combustibilem & fœtidam materiam, & li-
 cet substantiam igneā formamque gradationis
 in se habeat operationē, non latet in sulphure
 tamē eius impediri nimiā impuritate quæ in
 sulphure latet. Philo. enim testatur expressè se
 non loqui de sulphure vulgari, dicens, sūt

sphur vulgare non est artis nostræ, si ergo sulphur utile esse debet aliter ei subueniendum est, hoc modo. Accipe lapidem sulphureum purum, marcasitam auri vel aliam similem in qua latet sulphur purum, neque commixta est cum alio spiritu metallico cuius rei probatio artifici notissima est, extrahe inde sulphur more Philosophico absque corrosiuis & scito id sic purgare ut separetur ab omninigredine, impuritate, fœtore, combustibilitate & volatilitate suâ, fluatque in laminâ ignitâ absque combustione, ita tamen procede ut humor eius radicalis non aufferratur, neque spiritus vitalis comburatur, corruptatur & destruatur. Hoc est verum sulphur embryonatum de quo scribit Theophrastus in libello de natura rerum his verbis, hic multis paucis verbis succurri posset, sed taceo. Deinde sulphur hoc cum floribus Antimonij non per sublimationem sed debito more extractis pondere iusto sublima, tunc subtilis eius sustantia cum Antimonio ascendet pura & perspicua, fæces inutiles in fundo remanebunt: mox ex certis salibus & mineralibus præparatis distilla aquam, in qua solue sulphur, in alia parte aquæ præcipita mercurium, aut cinabarum præparatam, in tertia parte aquæ lunam: has tres solutiones coniunge, in balneo per triduum, aut diutius putrefac, abstrahe aquam ad oleitatem usque, substantiam corrosuam dulcora, spiritus huius aquæ fortis simul artificiose præcipitate fige, relinque ad tempus breue, abstrahe se-

In marcha-
sita aurea
latet sul-
phur tin-
ges & dici-
tur sulphur
Philoso-
phorum in
quo latet
ens
primū auri
miras ha-
bens virtu-
tes notatu-
dignas om-
ni Spagyro.

Tacer aquā
soluentem
qua ex
vitriolo
salcipetra
Antimonie
sale Armo-
niaco &
saledem
ana. præpa-
rari debet.

Hoc arca-
num tin-
eturæ est
potentissi-
mum.

mel aut ter aquam, massâ in fundum reductâ
sequi potest nobilis transmutatio & dition
quam ab arte sperari aut credi possit. Quia
hæc est ratio, tria principia hic vnta sunt,
sulphur est purum, vt & mercurius, aqua à
nobilibus salibus distillata & in fixum corpus
redacta, sulphur fixum & gradatum, mercu-
rius nutritus & transmutatus, sal coagulatum
& reddit corpus fluidum, absque nutrimento
enim nihil in terrâ potest crescere quicquid
sit, neque ullum corpus metallicum absque
fluiditate utile est quod sophistas latet absque
quibus mediis frustra in sulphure laboratur
&c: sed sat ris.

D E A N T I M O N I O. Multi in
Antimonio laborauerunt flores, oleum aut
regulum facturj quærentes sic lunam trans-
mutare: alij Antimonij & mercurij partes
æquales distillantes, alij cum salgemma: alij
Antimonium cum aceto distillato extraxe-

Acetū quo
tinctoria
Antimonij
extahitur
nō est ace-
tū cōmune
sed est ace-
tū propriū
Antimonij.
Antimonij
acetum
sunt
ad
lunam

Aceti mine-
ralis & Phi-
losophici
extractio.

tunt ut haberent stores & quintam essentiam
spe suâ frustrati, carent enim fundamento,
nam Philosophus non loquitur de aceto
quod foeminae penes ignem faciunt sed pro-
prium naturale eius acetum paucis notum.
Philosophicus circa Antimonium processus
est his: Ex minera æris eius debito artificio
post debitam putrefactionem distillatur perse
absque illa aquositate additâ acetum purum,
clarum, acre quod est aqua verè metallicâ &
mineralis, arcanum nobile ad solutionem &
maturationem metallorum, hoc enim acetum
Antimonio assusum soluit id in pulcrum pél-

lucidam rubedinem.

Hæc rubedo profus extracta denuò, in ventre equino putrescit, distillatur in vase forti & eius phlegmata seorsim colliguntur: deinde igne valido elicetur oleum nobilissimum miile varios colores trahens, sanguineum, quod tamen non est satis (sicut multi chynici somniant) sicut Theophrastus dicit, itaque nihil illi de sua substantia demi debet, ergo terræ in fundo residu aqua oleum est abstractum phlegma proprium affunditur, sal extrahitur & clarificatur, quod est naturale eius sal. Sal hoc oleo coniungitur & per tertiam trahitur, transitque in formam olei ruberrimi rubini instar pellucidum, quod quamlibet lunam 24. hotis in aurum purum gradat & figit, si huic oleo addatur æquum pondus de sulphure solis, quilibet coniunctio potest quid inde fieri possit, nullum aliud fundamentum est, sed hoc est optimum laborandi in Antimonio. Est tamen alia via breuis parua in Antimonio ut Philosophico modo ex eo vitrum præparetur, hoc extrahe cum aqua rubra salis, abstrahe aquam, residuum traduc artificio debito, prodibit oleum pulcrum: in dicto oleo salis solue solis partem.

1. Mercurii debito modo sublimati part. iij. has tres solutiones coniunge, putrefac, distilla, habebis oleum Antimonii & mercurii quod quamvis lunam in aqua forti solutam præcipitat & notabilem partem in marca paucis diebus in aurum bonum gradat & figit. Reliquæ sententiaz de Antimonii mercuri-

Oleum An-
timonij ru-
beum per
se elicitum
nullo ad-
dito.

Sal Anti-
monij qua-
ratione ex-
trahitur
per se.

Oleum An-
timonij pa-
rum & oleū
auri perfe-
ctum opus
faciunt.

Olei Anti-
monij alia
præparatio

tio, regulo & floribus alibi exponentur.

D E M E R C V R I O. Mercurius Alchymistarum Moimus varie à variis tentatus amalgamando, figendo, croco martis, arsenico, oleis, sublimationibus, salibus, mineralium diuersorum additamentis, coagulando cum & sine metallis, præcipitando, extrahendo aquis fortibus, & cinnabari frustra tentatus fuit: optimus modus est hic. Amalgama

Ex mercu-
rio cōmu-
ni quid boni elici ex certis mineralibus & salibus, putrefac,
possit tin-
cturæ me-
tallicæ in-
seruiens.
amalgama hoc resolute in aqua forti distillatâ abstrahe partem aquæ, spiritus aquæ singulari artificio fixa, pone in loco frigido ut solutio cristallos projiciat, abstrahe aquositatem per descensum quæ est vera dulcificatio eius; procede ut prius, congela in cristallum, & hoc tertio, ita cristalli rubescent, separa à fundo seu fæcibus inutilibus, dulcifica, resolute in cellâ quod facile fit, coagula igne lento, habebis præcipitatum rubeum, pellucidum, ceræ instar fluidum: ingreditur in lunam, augmentum est solis, remunerat artificem copiosè, pro quo Deo sunt gratiæ agenda.

Ex mercu-
rio nihil elici potest boni nisi redu-
catur in aquam nō amplius in mercurium
reducibile Aliâs parum in mercurio est lucrî nisi in substantiam redigatur adeò subtilem ut non sit mercurius sed elementum mercurij, neque amplius possit vivificari, quod si per se in loco humido soluatur more philosophico in aquam dulcem, non maculantem, nec mordicantem, nec corrosiuam, soluentem sed non extrahentem aurum; quæ post solutionem pelicanata,

aliquandiu circulata vniuersaliter & particu-
lariter utilia multa efficere potest, quod
Theophr. testatur in libro de vita longa
tract: de mercurio : aliter difficile est ex
mercurio proficere.

De Crocis metallorum & eorum S A L I-
B V S. Queruntur iam pridem Alchymistæ
se non posse coniungere crocum martis cum
Mercurio, neque in lunam introducere, quæ-
sueruntque miras vias utriusque : alii lima-
turam ferri cum vitriolo bene coxerunt, deinde
cum mercurio ad similitudinem amalgama-
truerunt, nihil tamen ptofecerunt : alij
limaturam ferri in aqua forti soluerunt, ad
rubedinem reuerberauerunt, alij sapientiores
se existimantes aceto affuso rubedinem ex-
traxerunt & coagularunt : alij martem per se
reuerberarunt donec subtilis & pulueris instar
leuis fieret, summatim hic crocus nihil pro-
fluit nisi in cementis & gradationibus, alias
nullum fructum ex eo hauserunt, neque quic-
quam eo effecerunt. Defectus fuit ex eo
quia nesciuerunt præparationem croci fluidi,
hunc laborem frustraneum eorum produxit
figmentum belli equestris quod nec intelle-
xerunt nec intelligunt. Verus modus est hic.

Distilla primò aquam fortē pro ratione
metalli, suspende super ea in curbita benè lu-
tata laminas ferri duos digitos supra aquam
(non loquor hic de fæcibus vinj ut Theophr.
in Archidoxis & Metamorphosi ponit) nec
attingant omnino aquam, stet 24. horis in
calore arenae, adhærebit laminis crocus pul-

Modus fa-
ciendi olei
martis op-
timi.

cher & mirus, abrade leporino pede, suspen-
de denuo, abrade, itera donec non amplius
crocum reddant, tunc corpus martis mortu-
um est & inutile, siquidem totum in crocum
mutarj nequit, crocus quippe dicitur quinta
sola anima & non totum corpus sumi debet.
Deinde affundatur croco huic acetum forte à
salarmoniaco abstractum quod intra medium
horam dulce fiet ut anima saturni, filtra, coa-
gula, habebis sal martis nobile, pulcrum,
trepidum. Hoc sal in loco humido statim re-
soluitur in oleum flauum, quod crocus martis
prius siccatus imbibit ut terra sicea pluuiam
natura enim naturā gaudet, crocum imbibet
oleo suo donec non amplius recipere velit,
sicca lento igne, resolute in cella, natura enim
naturam vincit, vertitur in oleum. In hoc
oleo imbibet mercurium sublimatum quan-
tum accipere volet, in cella resoluetur in

Oleum mar-
tis cum su-
blimato
coniunctū
est insepa-
sabile, abo
in oleum
solauntur.

oleum clarum, natura enim naturam superat,
coagula simul, & sic Mercurius cum marte
amalgamatus est, coniunctus & fixus ut non
separentur quia natura naturam retinet. Pul-
uis hic lunæ iniectus intrat ut adeps, laetificat
artificem, quia æqualis æqualem delectat,
rusticus in nobilem mutatus est. Mars à sua
nigredine purgatus cum mercurio unitus in
lunam ingressus nobilis factus est, quoð
Theophr. innuit in libro Vexationum. Ita
procedi potest cum croco martis: ita & cum
alijs metallis, ære, stanno, plumbo, argento
& auro quod Theophr. obscure innuit in li-
bro Metamorph. dicens, quomodo ex auro

vitriolum

Vitriolum extrahatur. Verissimum enim est & nemo artifex petitus mihi negabit si hoc modo cum auro procedatur quod non 24. horis sed 72. horis demum ex corpore solis prodit, sulphurque eius & sal colligatur artificem & in chymia & in medicina habituum thesaurum gaudij plenum. Et licet corpus solis mortuum sit, tamen accipe corporis solis mortui part. iij aurii puri part. I. solvant simul, fiant latimæ subtiles, soluantur in aqua ex quibusdam mineralibus & salibus distillata, putrefiant ad tempus, abstrahatur aliquoties aqua, reducatur massa, addatur dimidia pars Veneris ex matte, laminentur & cemento regali cemententur, denudè est aurum nobile. Sic semper corpus solis mortuum resuscitari potest, ex cum omnibus metallis procedi ut habeatur crocus, sulphur & sal eorum, sed hæc sufficiunt.

Aurum ita
potest
calcinari
cum sol-
phure, vt
vetè dis-
solvatur
cum aceto
& tunc
temporis
hoc oleum
auri mutat
multas pa-
tes lunæ
in verum
aurum.

D E V I T R I S M E T A L L O R V M &
eorum essentijs. Multi metallæ singula in
vitrum aliquod gemmæ alicui simile redigere
conati sunt, & præstiterunt quidam: deinde
spèrauerunt lunam longa fusione & multipli-
ci fluiditate in fixitatem & vñionem redigere
cum eo, frustrè; quid enim prodest eti
luna millies cum vitro metallico fiat, inutile
zamen est quia vitrum materia arida nec hu-
morem nec liquidum habet ingressum, luna
etiam corpus fixum & durum talem mate-
riam non potest suscipere, & licet luna mul-
tiplici fusione compacta fiat, tamen in cu-
pella separatur & labor est inanis. Quid fa-

De virtutis
metallorum

Luna ut
acquitat
pondus.

ciendum sit monstro. Fiat ex saturno per se
vitrum misceatur tribus salibus, his cementsur
luna triduo, fluatque simul tribus horis &
erit compacta: salia enim aperiunt corpus
lunæ & introducunt spiritum saturni qui unitus
cum spiritu lunæ dat ei pondus: deinde
Mars, Venus & Iuppiter ita debent calcinari
ut nunquam amplius in corpus redigi possint,
quibus sic præparatis addatur mercurius præ-
cipitatus fixus, fluant artificio peculiari, pro-
dant vitrum tubeum rubini instar, ex hoc
vitro omnino abstrahatur rubedo: hanc extra-
ctionem abstrahere ad oleitatem usque, caput
mortuum reduc, producit vitrum fulsum, cum
hoc fluat rursus luna & est præparata ad trans-
mutationem. Deinde flores sulphuris, & Antimonii cum vitriolo calcinato sublimati dant
sulphur pulchrum rubrum, quod cum parua
parte auri solati imbibe & coagula recto pon-
dere cum extractione vitri metallorum; de-
nuo imbibet, resolute in balneo, omnia coagula
denuo, & idem tertio: puluis hic lunæ ingestus
monstrat se cum utilitate immensa, ratio
est, quia cum metallis, in metallis & per
metalla perfecta metalla sunt. ut Theophr.
loquitur in libro Vexat, tomo. 4.

Lunæ in
aurum con-
uersio.

Prætereà metallicæ omnes essentiae quæ in
vitris particularibus coloribus lucent sicut vis-
ta in homine extrahuntur, simul coniunguntur
& figuruntur & sic rursus in corpus recto suo
pondere & iusto processu Philosophico &
usu rediguntur, quod non absque utilitate
abit sicut credidebet. Ita ex vitris metallicis

Vtilitas haberi potest neque reueſa aliter, in omnibus enim intellectus omnium & experientia est omnino necessaria.

DE MERC VRIIS METALLORVM ET corum oleis.

UPERVACANEVM est narrare quanto labore & sumtu multi conati sint metalla reducere in primam suam essentiam seu in Mercurium viuum: quanta fuit inquisitio circa Mercurium saturni, solis, & lunæ, quantus labor, quot artificia? Alij metalla ut aurum & argentum cum mercurio amalgamauerunt, lenito igne digesserunt, mercurium per corium presserunt, rursus coniunxerunt & hoc tandem donec corpus cum reliquis per corium transiret. Alij mercurium per metallum sublimauerunt donec in mercurium redigerent. alijs distillationibus per descensum efficere voluerunt sed fuit inutile. Metalla in mercurium reducendi optimus modus est. Accipe metallum quam purissimum habere poteris, resolute in aqua cuique metallo conuenienti & in calcem volatilem redige, mixtam cum tribus salibus in ventre equino ad suum tempus putrefac, pone in retortam adde recipientem

Quomodo
metalla
omnia in
mercurium
redigi pos-
sint.

Tres sales
sunt sal ar-
moniacum
sal virinæ,
& sal cete-
tari.

cum aqua frigida, distilla ac si mercuriu*lli*
viuificate velis, transibit metallum in formam
nebulæ & in recipiente in mercurium curren-
tem viuificabitur, quo quisque suo iudicio
vtetur.

Est & aliis modis per sublimationem
mihi ex propria experientia notus, sed est so-
licitudinis, laboris plenus, & minoris lucri,
majoris temporis, mihi tamen magis atridet,
sed cuique suam experientiam relinquo.

Metalla etiam ut & mineralia in oleum re-
digere, artis & prudentiæ indiget, non enim
oleum sed liquor tantum dici potest, quic-
quid aquæ aut vino non innatæ sed in fundo
subsedit: oleum etiam non est quod in fri-
gore coagulatur, sed id quod semper in olei-
tate sua manet & liquidum appetet.

Multi boni virj seipsos deceperunt & op-
pinione sua delusi crediderunt sulphur, vitrio-
lum, & alia mineralia: imò martem, mercu-
rium, Iouem & alia metalla in liquorem re-
digendo magna efficere, præcipue cum solis
liquore ex quo aurum potabile præparari
posse putauerunt, sed bone Deus multò plura
hic requiruntur, & quia metalla & mineralia
non omnia consentiunt, sed singula suam
qualitatem habent non patiuntur unum mo-
dum sed quodus suum ius poscit ut nec nimis
nec parum fiat sed prudenter agatur, quod
docebo.

Cum dictum sit olea talia esse debere ut
aquæ innatent non subsident quod ex terrest-
ritate eorum procedit, hoc impedimentum

*Quid sit
oleum.*

*Metalla
diuersa
diuersis mo-
dis tractan-
tur.*

ante omnia afferatur, metallum in cristal-
lum redigatur, fit sic. Ex certis salibus arti-
fici notis pro ratione metallorum distillatur Tacetur
aqua cuius
vuntur me-
talla ut re-
ducantur
in oleum
ut commu-
nis aqua
fortis suffi-
cit.
aque singulis alia, in qua soluantur metalla, ope sol-
per triduum in balneo relinquatur solutio, deinde abstrahatur tertia pars, residuo affun-
datur guttatum debita quantitas spiritus tar-
tarizati, ponatur in loco humido, tunc me-
tallum in cristallum vertetur, abstrahatur, denuo aqua ut ante, & infundatur spiritus
reponatur in cella augebuntur cristalli & ter-
ram suam à se in fundum reiicient. Sic pro-
cedatur tertio, cristalli purgentur ab omni
terrâ, siccentur diu igne lento, terantur, dicto
spiritu de novo imbibantur, in cucurbitâ forti
distillentur primo lento deinde fortiori igne
ut modus est transit mille coloribus oleum
pro ratione cuiusvis metalli coloratum, quod
verè metallicum & multis rebus vrile est
prout artifices norunt.

Ita cum mineralibus procedatur, in quibus
artificio prudenti purum ab impuro separe-
tur, procedatur ut dictum pro ratione cuiusvis
mineralis, non enim in omnibus necessarius
est spiritus tartari, sed si artifici purgatio nota Vitrioli
oleum nec
eliciatur.

Vitriolum enim à sulphure extraneo alu-
minosa substantia purgatum per se oleum no-
bile dabit, sed nō sine medio, bene quale debeat
esse istud medium cuius beneficio prodit oleum
dulce, vitrioli, exstimo esse sal plumbi aut
sal martij cum aceto stillatitio sale armonia-
co impregnato cum vitriolo permixtum: isti Nota' 3

isti oleo adde sal proprium iusto pondere, putrefiant, rursus distillentur per alembicum transit pulcrum, clarum, dulce ut faccharum à multis quæsitum, à paucis inuenitum. Quæ præterea in vitriolo quæsti debent indicat nomen ejus sic expositum; Visibabis Interiora Terræ Rectificata.

Inuenies Occultum Lapidem Veram Medicinam: de quo Thcophr. satis gloriatur in tractatu Thesaurus thesaurorum de quo alibi intract. meo de mineralibus agam.

DE
PARTICVLARIBVS
IN GENERE.

Notanda
hæc sunt
cum quæ
sunt arti
præmittenda
contineant.

DE aliis particulaib⁹ ob multiplicitat⁹ tem⁹ quam vulgo Chymici sectantur, vt cementando & : non scribam prolixè, licet non omnia rei cienda, & aliquid ijs effici possit recto modo obseruato ne scilicet nimia salia corrosiva, penetrativa & gradativa simul misceantur, sed omnia ex arte & prudenter fiant, materia priùs secundūm artem preparetur, & per spiritum distillatum fixetur, potest aliquid sed parum, panis tantum est quotidianus laboris plenus.

De aquis hoc dico, nisi gradantibus aut fixantibus aquis corrosiva substantia & superflua aquositas detrahatur, solæque species

in humorē penetratuum fixentur & in ea luna soluta ad tempus digeratur nihil effici potest.

Sileo reliqua particularia non ex fontibus naturae procedentia & fundamentis illius difformia, inutilia enim sunt.

Scibere etiam debuisse de sublimationibus metallorum, de crescentijs, & alijs secretis artificibus necessarijs sed breuitatis causa alio remitto, & sic tractatum de via particulari concludo.

Particula-
ria omnia
quæ no[n]
habent in
se princi-
pia natura
lia pura &
puta, nihil
habent vir
tutis & nō
prosunt.

DE VIA
VNIVERSALI
PARS PRIMA
VIA SICCA.

VNIVERSALITER laboranti non sufficit primo scribere, licet multi vtriusque conditionis nisi sunt quæc rere nobile hoc arcanum seu lapidem Philosophorum, multique adeo apud magnates gloriati sunt se illum scire & præparare posse, sed pauci verè nostro sæculo excepto Theophrasto inuenerunt. Superfluum est etiam narrare in quibus nugis à multis quæsusitus fuerit, sicut ait Bernard. Treuisian. aliquot processus recitans, quos repeteret breuitatis causa nolo. Necesse itaque est ut

breviter de eo loquamur ne laboratus à Sociis
philistarum puerilibus propositionibus deci-
piatur, sed diuino auxilio inuocato Philo-
sophorum dicta secureret, quia nullum
mendacium dixerunt teste Philosopho in
Rosario. Afferam vobis doctrinæ magiste-
rium nempe eorum quæ vidi proprijs oculis &
manib[us] palpaui nec aliud nunc possum
vobis testimonium rectius perhibere, consulo
autem ut nemo se arti intromittat nisi prin-
cipium veræ naturæ & eius regimen agnos-
cat, qua cognita pluribus non indiget rebus
nisi una, nec magis requirit expensas quia in
rerum multitudine ars nostra non perficitur
&c. pag. 331. & mox, Consulo autem &c:
ibidem. & rursus, Quia in rerum &c: ibi-
dem. Requiritur ergo ad consequendum
nobilem hunc thesaurum habere Deum om-
nipotentem præ oculis, auxilium eius im-
plorare, absque quo nihil fieri potest, hoc
est consilium Philosophi dicentis; Filij, ante
omnia memento Deum timere. Ut verò ad
propositum meum de via uniuersali redeam
nihil est certius quam antiquos Philosophos
duplicem habuisse viam in scriptis suis sci-
licet sicciam & humidam quod ex rosario
patet, & licet diuersos modos, unum ta-
men habuerunt scopum nisi quod alias alio
citius cum attigerit. Has duas vias descri-
bit etiam Theophr. Philosophus nostro sèculo
peritissimus, sicciam in tinctura Physicorum,
humidam in suo manuali. Bernardus Treui-
sanus in humidè laborauit quod ex practicâ

Duplex via

Vnus sco-
pus.

ejus patet prout infra perspicue probabo.

Circa viam sicciam omnibus notum est quam mirabiliter, profundè & incomprehensibiliter Philosophi de primâ materiâ disputauerint & inscriptis suis secretum verè altissimum multiplicibus obscuris nominibus abscondiderint, nec opus probatu cum fateantur, dicentes, nos omnia reuelauimus excepto secreto artis &c: vt supra dictum; innuunt tamen omnia in eo sita & describunt his verbis; Prima materia metallorum est quædam substantia fumosa continens in se humiditatem vntuosam, à qua substantia artifex separat humiditatem Philosophicam quæ apta est pro opera quæ erit tam clara sicut lachrima, in qua habitat quinta essentia metallica, & illa est metallum placabile & in ea est medium coniungendi tinturas, tam ad albam quam ad rubcam ideo quia habet naturam mercurij & sulphuris, sed verba hæc obscurissima sunt neque facile intelliguntur, neque ullus Philosophorum clarius rem exposuit quam Theophr. in thesauro thesaurorum vocans astrum solis & astrum sphæræ Junæ, dicens, inuenimus in visceribus terræ minerale quod in sua coagulatione reperiatur rubrum. Et in Tinctura Philosophorum vocat leonem rubrum multis nominatum paucis notum, ostenditque locum in quo quærere oportet leonem eique purissimum sanguinem detrahere & aquilæ alas. Vnde sequitur nullum alium esse modum quærendi altum hoc arcanum quam in Ente Solis, Lu-

*Antimon.
& mer.
sublim.*

Hæc sci-
tu dignissi-
ma sunt
vt artem
noscamus
lilium di-
citur hic
sulphur
album
quod in
veatrem mer-
curij Solis
& Lunæ la-
tet & san-
guis dici-
tur sulphur
tubecum.

In duobus
sunt.

næ & Mercurij, hæc enim tria Entia si recte cognoscantur, & lilium eorum ex ijs extrahat-
tur, abstrahatur sanguis leonis rubrj, albæ a-
quilaæ alæ conjugantur, & coagulentur vt
breuiter & Philosophicè loquar, necessariò
Thesaurus sequetur; adsunt enī sol & Lu-
na mas & fœmina, tertio mercurius seu spiri-
tus qui viuiscat, quod requiritur secundùm
Philosophum dicentem, Lapis philosophicus
ex tribus fit sole, luna & mercurio, ex illis con-
iunctis pater Hermes sciuit confidere tinctu-
ram &c: pag. 335. Idem testantur versus
Iohannis Texenensis Lapis noster fit ex tribus
&c: p. 336. Et Philosophus Rythmis Ger-
manicis docet aurum vulgare non esse mate-
riam Lapidis, Aurum & argentum hoc nou-
efficit nisi primum illorum ens faciat.

Maximum ergo artificium artifici est ne-
cessarium materiam lapidis esse tria hæc En-
tia quæ recte agnita super marmor terantur
non in mortario tundantur, hoc enim retar-
daret; in vase competenti benè lutato in fur-
no Philosophico ponantur reganturque calo-
re qualem gallina ouis incubans habet; su-
blimatur, purum ab impuro separatur, vt li-
lium germinet sicut herba campi crescit, &
hoc est primus labor, quod benè in Rosario
notatur figura virj & fœminæ in balneo se-
denium & spiritus in medio. Nisi enim recte
agnoscatur, & in probatione artifici ante ini-
tium operis agnoscenda, item num Entia
fœcundè creuerint nec ne, omnis labor perit,
vnde Pontanus in Epistolis fatetur se plus

quam ducenties errâsse in cognitione materiaꝝ,
Entia enim fœcunda esse debent. Visibilis
hæc Entium germinatio & fructificatio arti-
ficem successu operis lætificat, ej aſſert con-
ſolationem & ſpem de resurrec̄tione mortuo-
rum, implet priuatum Dei mandatum Genes.
1. Crescite & multiplicamini. In primo enim
incremento prorumpit (præcipue ex Ente
ſolis) instar pellis viridis herbæ viridifimæ co-
lore ſupra totam imateriam, quod Philosophi
recte leonem viridem, duenech, & æs Her-
metis nominant: vnde philofophus; Nullo
tamen modo poteris lapidem præparare,
absq; duenechs viridi & liquido, quod videtur
in mineris noſtris naſci. O benedicta ergo vi-
riditas quæ cūctas reſ generas, vnde noſcas quod
nullum etiam vegetabile atq; fructus nullus
apparet germinando quin ſit ibi viridis color
& caue ne in princ. cōburas ſuos flores & ſuā
viriditatem. Dum itaque crescit artifici no-
tum ſit regimen ignis & color, ne primos flo-
res exurat & opus deſtruat, quod Philof. mo-
net; Et caue ut in principio &c: pag. 338.
Cum ita in labore proceſſum eſt &c: poſteā
indies in albedinem ſublimabitur, & in mer-
curium Philofophorum mutabitur non cur-
rentem ſed viuentem, vnde Philofophus;
Lapis quem Philofophi querunt in quo ſunt
omnia, eſt mercurius ſcilicet non quilibet
ille circa quem natura paululum operata eſt
tamen ſuas primas operationes determinauit
imperfeſtum tamen reliquit hunc autem la-
pidem ſi extraxeris ab illa re in qua iuuenitur,

& circa ipsum incepitis operari ad perfectionem
incipiendo in eo, quod perfectum inuenies &
gaudebis, Et lapis noster nominatus mercurius
qui non est natus sed de corpore extractus &
alius philosoph. inquit prima materia corporum
non est mercurius vulgi sed est vapor vngu-
sus & humidus, nam ex humido fit lapis mine-
ralis & ex vnguoso fit corpus metallicum :
hic lapis est unus in toto mundo & qui in hoc
vno errat in vanum laborat. Nam hic est
mercurius noster nobilissimus, haec est materia
nostra & secretum nostrum & dicitur diui-
num mysterium à Deo datum, & Deus nun-
quam creauit rem nobiliorem sub cælo,
præter animam rationalem, lapis autem ille
id est mercurius noster à natura creatus inueni-
tur, & per Deum altissimum nihil plus indigeret
nisi quod est superfluum in eo renouetur &
purum solum & candidum accipiat, &
coequatur iugiter donec figatur, illud purum
cum auro coctum citius figitur &c: 339.

In hoc lilio niue candidiore (quia intimum
eius foras prouocatum & exterius intro re-
trusum est) latent tria principia Philosophica,
sal, sulphur & mercurius, & habent viuus tingendi
tam ad album quam ad rubeum, Fœlix
vero artifex qui prudenti artificio Philoso-
phico more tria haec lilia decerpere potest, id
est, florem ex saron & rosam omnium rosa-
rum, ex quibus consequenter corona salutis,
longæuitas & diuinitæ fiunt, quod secretum ab
omnibus antiquis occultatum est in Rosario
figura triplicis aquæ ex fonte erumpentis, ubi

ex uno latere est sol, in altero Luna, & mer-
cutius in medio, vnde satis intelligitur hanc
illorum fuisse mentem, ideoque omnia illo-
rum dicta quæ memoria mihi absque libris ad
manum suggestis publico bono verbotenus
adduxi, Pergam quomodo procedendum:
cum ergo ex Entibus lily productum est &
extractum more Philosophico, & ex Ente
Mercurij (quod Theophrastus in Istria jubet
querere) fortuna seu aqua Mercurialis facta
est, aqua sicca, ut Philosophi dicunt, Aqua
nostra nec humectat nec comburitur, vnde
discipuli Philosophum de materia lapidis in-
terrogant, Dic mihi filapis est, quod est
lapis philosophorum? respondet Magister,
Est lapis, non lapis est, sed aqua sicca sopho-
rum, Eandem differentiam ponit philosophus,
dicens, Dicitur lapis & non lapis &c.
pag. 342. Cumque sit aqua sicca à Philosophis
multis nominibus indigetur peregrinis,
Aqua vitcosa, vitae, fons vitae, lac virginis,
aquila volitans, quam nominum multiplicita-
tem fatetur & Philosophus; istam Medicinam
vocant Philosophi omnibus nominibus quia
tot sum nominata huic mercurio quod vni, aut
numquam possit aliquis noua vocabula im-
ponere, & hoc sit propter naturæ suæ dignam
& mirabilem colorum varietatem & alibi
multa nomina illi imposuerunt, sed tu confide-
ra illam solam rem quæ argento viuo, & cor-
poribus adhæret, &c. pag. 343. sed aqua haec
debet esse & que pura ac gutta in oculo, vnde
versus, pura sit Nympha, sed sit purissima

Aqua Phil.
lac virgi-
nis.

lympha. Hoc autem verum & indubium est principium, & medium coniungendi hæc duo corpora solis & lunæ probabo primò versibus Ioh. Tezenensis, deinde verbis Philosopherum. Ait Tezenensis, Tu qui gliscis dominum Dei contemptare hulus rei fontem peramabilem lunam solem transmutare tibi mando voce clara lympham insolubilem, hæc est radix prima nobis data multum chara Hermetis comprobauimus &c: pag. 344. Et Palingenius similiter scribit, Hunc puerum Arcadium &c: 344. & Rosarius, Aes in aquam putam, nil plus perficere cura.

Non facta
est aqua
nostra sed
præparan-
da est ex
metallis.

Cum itaque satis dictum sit de primâ materiâ lapidis, probatumque nec mercurium vulgi, nec aliquod corpus compactum hic requirj sed talia Entia præparata, duo alia Entia sol & Luna soluantur in hac aqua mercuriali legitimo pondere coniuncta; ait enim philosophus; Quicunque ignorat pondera &c. p. 345. Ut itaque medium & certa coniunctionis ratio certificetur caue ne vir sit robustior fœminâ, nec fœmina viro dominetur, nec aqua resoluens nimis profunda ne sperma submergatur: sic enim sequi potest prægantio ut ex uno duo, ex duobus tria, & tandem ex tribus denuò vnum fiat, quod Theophr. dicit Unitatem per dualitatem in Trinitate &c: neque aliis est modus quam (ut dixi) ambo solem & lunam in aqua mercuriali soluere, quod & philosphus iuramento interposito testatur: Fili, per fidem altissimi &c: pag. 346. Ex his & aliis philosopherum dictis sa-

tis liquet nullum esse aliud medicum quam
in his tribus, Sole, Luna & Mercurio.

Quomodo hoc altissimum arcanum in-
quirendum sit & de processu satis dictum ut Lapis Phi-
losophorū
lilium obtineatur, hoc enim fons est Rosarij
ybi figura ostendit triplicem aquam ex fonte
scaturientem & in imo fontis confluentem,
vbi sola dextra est, Luna à sinistra, & Mer-
curius in medio his versiculis, Nos sumus
metallorum initium & prima natura. Ex
nobis oritur suprema natura. Hæc itaque
tria sic coniuncta ponantur in vitro Philo-
sophico sub sigillo Hermetis vnde Philoso-
phus, & nota quod Ianua tua sit bene
clausa. Vitrum sic sigillatum ponatur in
furno Philosophico cum regimine ignis
Philosophici, nullusque amplius est labor
necessarius, sed in uno vitro, & uno vase
opus potest perfici, vnde Philosophus, in
operis nostri magisterio vſus tantum vni-
co vase, vna fornace vnaque dispositione,
quod intellige post primam præparationem
lapidis. Id est, cum tria hæc sol, mercurius &
luna in mercurium mutata, simul coniuncta
sunt primi & præcipuum opus perfectum
est, vnde id quod superest antiqui Lusum
puerorum & laborem fœminarum vbi omnia
in lauando & coquendo consistunt nominar-
uerunt. Cumque hæc iam purgata sint nihil
requiritur quam ignis custodia, incipitque
coniunctio propriè in Rosario depieta. Con-
iunctione peracta incipit nigrescere & appro-
pinquat solutio vera secunda quæ est certissi-
Quid la-
dus & opus
mulierum.

mum indicium prosperi successus operis; vt
Philosophus ait; Et cum videris materiam
tuam denigrare gaude quia principium est
operis. Coniunctione enim perfecta incipit
Prægnatio. Hæc nigredo in dies ad summum
vsque augetur & tunc prægnatio est perfecta,
hanc nigredinem vocant Philosophi Caput
corui de qua philosophus; scito fili quod caput
artis est corius qui in nigredine noctis & diei
claritate sine alis volat. In hâc verò nigre-
dine incipit Mercurius à corpore in altum
tollî quod Philosophi suam sublimationem
vocant, licet non sit sublimatio vulgaris, vnde
Philosophus; scire te conuenit quod nostrum
sublimare nihil aliud est, quam corpora ex
altare id est in spiritum ducere. Itaque
spiritus rursus à corpore separatur quod si-
gura & versus Rosarij indicant, Hic laus
Lunæ protus finitur, anima citò à corpore
separatur: manetque corpus mortuum in fun-
do cineris instar quod neminem terreat,
operis enim proprium est teste Philoso-
pho, Quando materiam Solis & Lunæ
mortificat Mercurius, & remanet materia
sicut cinis & vocatur à Philosophis cibratio
& contritio. Quod corpus viuificantem spi-
ritum amisit ideoque pallium exutum seu
spiritum viuificantem audiissimè expectat,
& mox Mercurius seu spiritus guttatum in-
cipit decidere, vnde Rosarius; Hic ros è
cœlo descendit & lauat corpus nigrum in
sepulchro: eleuatur tamen rursus & Philo-
sophi dicunt septies, vocantque descensum
ænigmaticè

**Sublimatio
Philosophi
ea qualis
esse debeat.**

Enigmaticè suam distillationem & aquam cœlestem, vnde Philosophus; Hæc aqua diuina est res de cœlo descendens. Quod notaendum, quia dicunt expressè suas distillationem & sublimationem non esse distillationem & sublimationem vulgares, dicentes noster Lapis scipsum distillat & sublimat, quod sophistæ nec potuerunt nec voluerunt intelligete. Terra enim sicca magno cum desiderio erga spiritum suum afficitur, animaque suam libenter reciperet, quod suo tempore fieri potest; tempore enim elapsò spiritus in corpus redit, de quo discessu & reditu, & reuiificatione corporis testantur Philosophi, reditque tunc vita, vnde Rosarius, Hic ros imbibitur & terræ mortuæ suam aquam rursus dat bibendam: Philosophus, si vis ut corpus reuiifietur, redde ipsi animam & statim viuet. Hæc guttæ cum corpus mortuum rectearunt recipit vitam, vnde Rosarius, Hic anima rursus de cœlo descendit & corpus in tumulo recteat: quo facto quotidiè mutat colores igne mutato Philosophico more, vbi tamen festina lente, Philosophus enim ait, Noli cito perficere opus tuum; & alibi; Patientia & inora sunt necessaria in nostro opere. Necesse est ergo patientia vti, non festinare, neque opus agendo destruere. si ergo in omnibus verum medium & rectum ignis regimen obseruatur, quod maxime requiritur (quæ omnia Philosophus versiculo hoc inclusit.

Mercurius
hinc vocatur
ros &
aqua &
anima.

Quia ignis
lentus
semper
continuan-
dus nec
vullo pacto
augeandus
ideo pati-
entiâ est
opus, cum
hoc opus
sit longis-
simu quia
lento calo-
re peragi-
tur

Vas, fornax, pondus, ignis, cum tempore

**Alchymia
Salamoni
fuit dilect-
issima.**

latent (transibit in rubedinem tandem per-
fectissimam & carbunculo similem (vt Phi-
losophus dicit) nocte lucentem in tenebris
instar stellæ centum radios emittentis, & sic
pretiosissimus thesaurus habetur cum Deo à
multis quæsius, à paucis inuentus , de quo
Philosophi & imprimis Rosarius versiculis
Germanicis scribunt. Hic nata est Imperatrix
ditissima , Philosophi suam filiam vocant:
hic natus est Rex honorabilis quo non po-
test esse altior. &c. reliqua hic à me omissa
quiuis suopte marte legere poterit . quæ an-
tiqui de hac arte benedicta dixerint. Hanc
enim scientiam Salomon sibi pro luce habce-
re proposuit & super omnem pulchritudi-
nem & salutem dilexit quoniam omne au-
rum tanquam arena est exigua & veluti lu-
tum æstimabitur argentum in conspectu
operis nostri.

Ita Deo propicio perspicuè viam lapidis
Philosophici quantum Philosophicum rno-
dum decet descripsi & quasi in speculo cu-
juius proposui vt se ibi contempletur , circa
viam siccam , quam quicunque cum intelle-
ctu leget sineeritatem meam agnosceret. Scr-
ibere debebam de multiplicatione & proie-
ctione , sed desisto , quia superfluum est , cui
enim Deus hucusque suam benedictionem
dat dabit etiam ad reliqua obtinenda , vt
gratus sit benigno Creatori.

Conclusa sic via sicca humidam in quan-
tum ex propria experientia mihi innotuit dein-
ceps exponam quam potero & debo cla-
rissimè &c.

Hic tractat
atus omnis
tendit ut
vitinam hu
manam af
ferat esse
arcnum la
pidis quia
docet eius
salem vol
atilem ex
trahere &
cum spiritu
vini rectifi
cato con
iungere,
ita ut num
quam amplius
dissiungantur,
& hinc pa
ratur vera
auri solu
tib, auri
scilicet Im
maturi
quod est
aurum quod
in ripis
fluviorum,
reperitur
sed haec
omnia cu
mysterio
dicuntur
nam ut so
nant verba,
falsa sunt
omnia no
enam in
vrina latet
aliquid,

DE VIA VNIVERSALI

pars III: VIA HVMIDA.

CV M hactenus docuerim breuissime
quomodo viâ siccâ pretiosissimus
Thesaurus possit acquiri diuinâ ope,
docebo breuiter quomodo idem Thesaurus
viâ humidâ sedulo, artificio, secreto, oc
culto & solis Spagyricis noto artificio obti
neatur, fitque sic, post Theophrastum inicio
manualis sui ponente, Accipe electrum mi
nerale immaturum (malè in recens impressis
exemplaribus limaturam legitur) solue in
stomacho struthionis &c: quidam putauerunt
aurum tenuiter laminatum soluendum in a
qua Regis & deinde rursus soluendum in spi
ritu vini, quem processum & artificium Phi
losophi à (nescio quo nomine sit dignus)
Raym. Lulio acceperunt scribente in suo
tractatu R. Nigrum nigrius nigro, id est,
vinum rubrum: hunc tractatum secuti sunt,
potest enim Raymundus ita nobiliter Phi
losophari, & ex vino rubro spiritum extrahe
re quod docet & ego olim tentavi quo vero
successu noui ipse, experto crede Ruperto:
hunc spiritum affudit (sali armoniaco quod

quod au-
rum solue-
re possit &
in natu-
ram primā
reducere
cum con-
seruatione
suæ spe-
ciei, corro-
ditur qui-
dem aurū
ab spiritu
vrinæ, &
ita destrui-
tur, non
soluitur,
vera solu-
tione, at
sal vrinæ
dicitur
mystice,
sal metal-
lorum ex
cuius spiri-
tu metallia
solui posse
existimo.

Spiritus vi-
ni rectifica-
tus & sali
armoniacos
assuatus au-
rū soluit.

In auro
solo later
vera tinctu
ra, quia in
auro solo

aquilam vocant) per se tamen prius aliquo-
ties rectificatum, & ita acuit ut aurum sol-
ueret in colore rubeo per alembicum traxit,
deinde phlegma ad liquorum usque abstra-
xerunt, & hoc est aurum illorum mortabile,
potabile, inquam, ex quo non tintetur sol-
lum sed verum lapidem Philosophicum con-
ficere voluerunt, sed frustra & in vanum la-
borauerunt, multi tamen opinioni huic tena-
citer inherent, quorum cœcorum (quibus ne-
mo persuadere potest ut ab errore desistant
me miseret, sed unusquisque suo errore du-
citur. Sed ponam expresse, cum Theophr.
vocet electrum, & omnes Philosophi fatean-
tur in nulla re preterquam in auro quæren-
dam esse tinturam, quod antiqui studio &
labore maximo in luce naturæ inuenierunt in
quo contemplati sunt initium & generationem
omnium, exploratâque naturâ viderunt Deum
omnipotentem totam mundi machinam sum-
mâ sapientia in quatuor elementa diuisisse,
sc: ignem, aërem, aquam, & terram, & ul-
teriori meditatione in naturâ itidem quatuor
principia statuerunt, sc: cœlestia, vegetabilia,
animalia & mineralia. In cœlestibus nihil sole
præclarius inuenierunt, siquidem lumen suum
non solum inferiori mundo, sed & lunæ, stel-
lisque communicat, easque suo quoque ful-
gore hebetat; tum vero quia calor solis plan-
tas omnes & mineralia producit & maturat
ut hominibus & brutis usui sint, ideoque so-
lem inter cœlestia tanquam præcipuum cle-
gerunt.

In vegetabilibus similiter naturâ exploratâ nihil vino nobilius inuenientur non solum quia epotum eorū hominibus lætificat, curis liberat & doloribus, sed etiam quia ex eo distillatur spiritus nobilissimus, quo ex omnibus vegetabilibus & mineralibus Quinta Essentia absque ullâ odoris & saporis nobilis iactura in maximum hominum usum extrahi potest, ideoque vino inter vegetabilia primum locum dederunt.

In animalibus hunc modum obseruarunt, nullumque homini preferendum putarunt, non tantum quia à Deo ratione & intelle. & tu p̄ræ cæteris dotatus es, vnde & animal rationale dicitur, sed etiam quia ad imaginē Dei creatus tale arcanum & medicinam in corpore suo fert quod Deus & natura ejus p̄ræ cæteris benignè concesserunt, nempe mūmiam hominis, secretum sanguinis, secretum microcosmi &c: Quam verò miræ & stupendæ operationes in tribus his lateant tam in medicina quam alijs, cuiuis experto & perito medico notissimum est, vnde homo merito inter animalia principem locum obtinet. Inter mineralia antiqui magi lumine naturæ in explorando usi didicerunt aurum nobilissimum esse non tantum quia reliqua superat pulcritudinem, fulgure & subsistentia in igne & hominem lætificat qui eo abundat; sed etiam quia in eo latet nobilissimus thesaurus tinctura suprema, medicina perfectissima cui non inuenitur similis in orbe, quæ non hominem solum à morbis p̄servescat, sanitatem

lateat spiritu, metallicæ substantiæ tinctæ & permanentes.

In cœlestibus nihil sole nobilis eo quod tota virtus naturæ in sole est compendiose coarcta ta.

In vegetabilibus nihil vino nobilius eo quod in vino tota virtus vegetabilium est compendiose coarctata.

Homo in se arcanū lapidis secum fert, & nihil est inter animalia hominem nobilius quod virtutes animalium omnium in se contineat.

Inter mine temque restaurat, sed & vitam longam do-
ralia nihil nat; vnde inter metalla locum primum sibi
auro prest antius,
quod mine paranda sit intelligenti perspicuè scribam, hoc
ralis virtus modo. Cum thesaurus ille nullibi lateat
in auro
fortissima quam in sole absque mixtione aut additione
sit, & po aliorum, vnde Philosophus, In rerum mul-
tentissima.

De mar- purgatum, cum Theophr. nominet electrum
chasita au- Treuisanus vocat librum aureum multorum
tea hoc foliorum, vnde sequitur esse aurum quod
suspican- nondum in igne fuit, quia fulsum iam suam
dum est perfectionem obtinuit, estque exempli causà
vel de auro panis coctus qui non potest fructum ferre
pluuiatili licet toto sæculo in terrâ iaceret & putres-
quod Inue- ceret, sed ex eo possunt fieri alij cibi, verum
nitur inter nutriendo homini duntaxat apti, quemadmo-
arenas qua si foliatum dum cupediarum pistores & farinâ varijs aro-
matis admixtis diuersâ gulæ scitamenta fa-
ciunt, neque tamen sequitur farinam aut pa-
nem habere in se vim generatiuam aut mul-
tiplicatiuam: ita ex auro nobilis medicina
fieri potest, anima scilicet eius seu essentia
extracta saluti humanae utilissima, & tingens

Aurum fo- aliquomodo metalla, sed paruo cum fructu,
liatum neque est totum fundamentum. Caput est
quod in vt accipiatur aurum ex minera aut aurum
fluijs totum absque vlla alterius metalli admixtio-
reperitur ne, quod artifex dignoscere discat, aliâs in
est aurum vanum laboratur: & tale quidam vt num-
illud quod accipiendo est, vt tin- quam ignem intrauerit, ab igne enim tactu
stura inde virtutem generatiuam & augmentatiuam per-
fiat.

dit sicut frumentum molâ comminutum , ignis enim spirituale sulphur & mercurium comburit & sic aurum perficit quasi coctum panem , id est , compingit in soliditatem perfectam ex quâ nihil crescit , vnde Philosophus ; Ex perfecto nihil sit quia iam perfectum est . Quibus verbis innuitur non esse aurum vulgare , fusum & naturale sed Ele-
ctrum seu Astrum solis prout Theophrastus vocat , vnde Philosophus ; Nostra terra est aurum & argentum non naturale sed est de ea-
dem re & radice . & Tezenensis Nostram scire cupis artem Rei fore scias partem Vnain in-
scindibilem . Tale astrum solis acceptum sub-
tili & artifici noto artificio frangatur ut vo-
latile efficiatur & subtilem calcein procreet ,
quod non aqua Regis neque villo sale aut
corroso fieri debet , sed spirituali vapore ,
cumque ita fractum est seruetur , & deinde
procedatur secundum doctrinam Theophr.
& Treuisani . Treuisanus ait se inuenisse fon-
tem clarum & limpidum circumdataum lapide
albo & prope erectam antiquam quercum
fissam per medium , & fontem muro cin-
etum fuisse ne feræ ei nocere possint . Fons
hic Treuisani à multis ignoratus à varijs varie
exponitur , sed nemo rectius quam Theophrastus in suo manuali nominatim vocans
arcanum tartari : fons enim sicut quilibet
peritus fatebitur est vinum lapis albus tarta-
rum in vino latens ; vetus quercus est dolium
in quo vinum asseruatur , muri sunt cella vi-
naria in qua vinum seruat frigidum &c :

Aurum fla-
uiorum dicitur af-
trum solis.

Istud aurū
flauiorum
volatile
redditur
cum argē-
to viuo vel
cum vrinæ
humanæ
sale & spi-
ritu vini ,
hæc ambo ,
vaporem
spirituale
constituunt

Explicatio
fontis Tre-
uisani sed
falsa , quia
hæc debet
interpreta-
ri de nost-
ro vase
quod con-
tinet argē-
tum viuum
nostrum
quod est
verus fons

nester, qui
cōcluditur
vase nostro
vitreo &
furno &
vase ter-
reo, vel
ligneo hoc
est scutella
lignea su-
per quam
inathau-
ore super
ponitur
vas nostru
cum argē-
to viuo
nostro.

Præparatio
primæ ma-
teriæ vri-
næ scilicet
hominis
minime
absthemij.

Arcanum
tartari in
liquorem
per se redu-
ctū soluit
corpus
metall.

Quod autem dicit antiquum Sacerdotem
dixisse satis innuit esse vinum, quia Sacer-
dotes absque vino nunquam celebrant sa-
crum, ænigma ergo Trevisani partim expo-
sui, fontis quoque illius præparationem
docebo.

Bernardus dicens se cœpisse haurire ex
fonte indicat non totum vinum in sua sub-
stantiâ sumendum, sed requiri ut labore
longo & prudenti artifici noto ex vino eli-
ciatur verum arcanum tartari ut Theophr.
vocat, quod non est tartarus ipse, qualis
apud mercatores prostat sed duçit originem
ex fontibus Philosophicis: vel quod melius
effet; si secretum microcosmi ut Theophr.
vocat parabitur, id est ut ex hominis fani
longo tempore vinum optimum bibentis vri-
na collecta fiat sal vrinæ artificiose præpara-
tum, in sale enim vrinæ per se latet me-
dicina optima infra describenda, tamen hoc
arcanum tartari rectè præparatum hanc virtu-
tem habere debet ut minimo momento mi-
nima eius quantitas quemuis spiritum vini
rectè distillatum coagulet & in sal nobile &
odorum ab omni suâ aquesitate separet &
præcipitet, quod reuera est magnum myste-
rium; hoc enim sal, arcanum tartari, vel
secretum microcosmi prout Theophr. vocat
in suum liquorem per se reductum & auro
volatili prius facto superfusum ad tres digi-
tos, in vase conuenienti in furno Philosophi-
co positum cum regimine ignis de bito soluit
corpus purissimè (quod nullum corrosuum

facere potest) relinquit corpus in fundo al-
bum , & accipit tantum animam seu sulphur
corporis, quod Philosophus iubet fieri. Opor-
ter te extrahere quintam essentiam alioquin
in vanum laborabis. Hoc est Philosophorum
acetum acerimum , spiritus vini , vera
aqua vitae , vera solutio solis , quae non po-
test melius & commodius fieri quam hoc
sale , vnde Philosophus , Et si Deus omni-
potens hoc sal non creasset non esset possi-
ble confidere elixir. Itaque ad hoc opus &
ad hanc solutionem nullum est aliud medium
quam nobile hoc sal , vnde Philosophus ;
succus lunariae fit ex vino nostro quod pau-
cis notum est, idem testatur Geber , Radix
artis est sapo , sapientum est minera omnium
salium & dicitur sal amarum. Et de huius sa-
lis operatione ait Geber ; sapientes antiqui
concludunt de sale isto. Et nobile hoc sal ut
dixi & ex Philosophis probavi in solo vino
latet quo sit prima solutio & decerpitur flos
nobilis.

Hac solutione facta liquor hic solutus ,
quem Philosophi sulphur vel mercurium so-
lis vocant , per spiritum tartarizatum ut
Theophr. vocat abductus in vase circulato-
rio ad tempus pelicanetur & clarificetur do-
nec in fundo maneat oleum praestans mali
punici corticis colore, quod est verum aurum
potabile , neque est medicina altior & nobi-
lior in mundo ; hoc est oleum Philosophorum
incombustibile , quod in solo auro inue-
nitur , & per secreta in vino latentia soli spa-

Acetum
acerri
mum ex
spiritu vi-
ni & sale
vrinæ con-
fectum.

Solum sal
vini ad so-
lutionem
auri, modo
ex spiritu
vini & sale
volatili
vrinæ con-
ponatur.

Aurum po-
tabile oleū
Philosop.

giro nota elicetur , quo artificio exponitur dictum Philosophi ; Noster lapis triplex est vegetabilis , animalis & mineralis ; idem indicat & Geber his verbis ; In sua summa perfectione &c : pag. 377. Et Tezinensis canit , Lapis est triangularis mente tua monuaris Qualitatem visere . Vegetabilis est quia vinum est vegetabile , animalis quia vinum per tartarum humanum in secretum microcosini redigitur , mineralis quia aurum solutum hac ratione in liquorem reductum . De hoc tartaro humano gloriatur Morienes non parum apud Regem Calid disputans , à quo interrogatus nobile illud secretum quam maximè potuit occultauit donec post consummationem operis & in dicesu suo scripsit circa vitru in quo materia & tinctura cōtinebatur , Omnes quæ omnia secum habent alieno auxilio nullatenus indigent . Hoc Philosophi antiqui innuentes dicunt Adamum Lapidem secum ex Paradiso tulisse ; item , Vilem esse rem non emendam pecuniā , à paupere & diuite æqualiter possideri . Item Rem esse adeò vilem ut etiam in viâ inueniatur &c : quæ omnia sal vrina denotant , quod semper occultant neque vñquam expressè nominauere in scriptis suis neque præparationem docuere , sed Philosophus ait , Noster lapis est vilissimus &c : Et Geber Philosophus inquit , o quam vilissima res est nostra qua vtimur . Et hoc de solo sale vrinæ dictum est quod in primâ sua præparatione & purificatione emittit pessimum ,

Lapis qua-
re vegeta-
bilis ani-
malis &
mineralis.

*Ex vrina
humana
acetum
Philoso-
phorum,
lac virgi-
nis.*

damnosum & maximè cauendum fœtorem, donec separatio puri ab impuro perficiatur, quod maximè sciendum est illi qui opus aggreditur, quia vrina res vilissima tale secre-
tum post debitam præparationem in se ha-
bet, ideo Philosophi tantoperè occultant, ne ob vtilitatem contempnatur, vnde ver-
sus.

In præpa-
ratione vri
nae maxi
mus & vi-
randus
fector.

Spernitur à stultis, sed plus amatur ab ede-
ctis. Et Hermes ait expressè, scito fili quod
hunc lapidem de quo arcanum peragitur nij-
hil eo vilius. Licet autem Philosophi rem
vilem in respectu nominauerint tamen Phi-
losophus ait in Rosario, Quicunque vult in-
trare in Rosarium nostrum & ibi videre &
habere Rosas nostras absque illa re vili cum
qua nostræ seraturæ referantur, ille assimila-
tur homini ambulare volenti absque pedibus.
Vnde & ex alijs Philosophorum dictis patet
prudenti & acuto quām mirabiliter hoc ar-
canum sapientia diuina in rem conspectu vi-
lem intruserit, nec dubium est, si sal hoc
vrinæ Philosophico modo debitè præparetur
ita ut spiritus vitiæ non tollatur ei, sed ap-
pareat album pulcrum & cristalli instar clara-
rum, esse per se medicinam nobilissimam,
humani corporis conseruationem, morbo-
rum podagricorum & tartaricorum solutio-
nem, soluentem in corpore humano nodos
podagræ, quod multi negant, vnde Poëta
irridens ait.

Virtutes
salis vini.

Nescit nodosam medicus curare poda-
gram. Vires autem, virtutes & operationes

in hoc sale latentes docto & experto medico notissimæ sunt. Ratio est, homo iam per se habet in se spiritum salis naturaliter, cum quo spiritu hic miscetur & conjungitur; habet item microcosmus in se muniam & alia secreta sicut dictum est, vnde sequuntur necessario insignes curationes præcipue cum additamento auri ut docui liquor hic nobilis præparatur, artificiose & subtiliter perficitur, posteaque merito sal fusibile, oleum incombustibile, & sapo sapientum à Philosophis vocatur; ait enim Philosopher, Corpus resolutum dicitur aqua permanens siue perennis, & alibi, qui haberet sal fusibile & oleum incombustibile laudaret Deum. Hoc modo aurum in substantiam & essentiam talem versum est ut non amplius in corpus reduci possit, quod maximum artificium est artifici ante omnia sciendum, ait enim Philosopher, Qui solem scit destruere quod per amplius non erit, ille ad maximum arcanum pertinet. Et hoc nobile oleum similiter à Philosopher ænigmaticè describitur, ait enim Hortulanus, Rem huius arcani disolutam vocauerunt salēm Armoniacum.

Prolixum nimis esset omnia adducere quæ Philosophi similiter ænigmatis de eodem scribunt, ad propositum redeo.

Nobilis hic liquor & aurum potabile ad effectum productum habet odorem adeo suauem, & operationem præstantissimam ut à Theophr. dicatur medicina plusquam perfecta, cumque opus in flore sit artifexque

**Sal fusibile
& oleum
incombusti-
bile ex
vrina &
spiritu vi-
ni paratur,
& auro
cum eis
soluto,
quod nun-
quam am-
plius redu-
citur in
aurum.**

primum & maximum laborem perfecerit
indies absque dubio fructus magis magisque
appropinquabit quem gaudens expectet sicut
ex arbore non statim maturescunt & usui
sunt. Hic itaque liquor seu sulphur solis
in suo vitro Philosophico (matricem & ouum
nominant) ponatur secundum doctrinam
Philosophi dicentis, Et nota quod iuxta sit
bene clausa, collocetur in vero suo furno &
regatur Philosophico more igne Philosophico
vaporoso non vlla lapide aut igne materiali
omni studio, non enim labor est amplius sed
ludus puerorum, unde Philosophus, Rebus
omnibus preparatis erit ludus puerorum &
in uno vase potest magisterium adimpleri
& Geber Philosophus ait, Quia in opere
nostro &c: ibidem. Itaque ignis exactè de-
bet custodiri, non tamen utendum est igne
materiali, sed ex Trevisani doctrinâ calidus
& humidus, aëreus vapor & inclusus sit, &
ut alibi ait cum mutatione aëris; & ut
Theophr. dicit in libro de aurora, summa-
tim hæc est materia nostri ignis ut accen-
datur ignis spiritus nostri & quæ sequuntur.
Ignis enim Philosophicus nunquam ab ullo
Philosopho descriptus est, & adeò secretus
inter eos habitus ut moriens unus alteri in
aurem crediderit seruaturo inter arcana ad
sepulcrum usque & hotam fatalem: non
enim patenso igne aut alio materiali potest
perfici diuinum hoc mysterium. Afferuatum
ergo cum debito regimine in hoc igne pau-
latim coagulabitur & spissescet, donec ut

*Ignis ma-
terialis
Inutilis.*

*Ignis Phi-
losophic.
ab omni-
bus celat-
tus.*

Nigredo
in opere
nōstro est
necessaria
quia indi-
cat cor-
ruptionem
naturæ noi-

qua nihil
fieri potest.

Per totum
hūc tracta-
tū intelli-
gere vult
author solē
igne solo
calcinātum
spiritu vri-
næ esse sol-
uendum
coctione
continua
in sal sasi.

inconbusti
bile esse
redigendū,
quod fieri
posse facile
crediderim
modo aurū
rite calci-
netur vtsol
ui queat in
illo spiritu
vritate spi-
ritu vini
acuato.

indies ad capitis cornū nigredinem declinans;
estque avis quæ absque alijs die & nocte
volat, significatque perfectam putrefactio-
nem, de qua Philosophus consolans ait, &
cum videbas materiam tuam denigrari, gau-
de, quia est principium operis, adest enim
putrefactio, alijs non proderit nam corrup-
træ, sine tio viñus est generatio alterius.

Hæc putrefactione completâ mutabitur
color, sed caue ne festines, omnia enim ha-
bent tempus suum, & natura non vult festi-
natione vrgeri teste Philosopho, Patientia
& mors sunt necessaria in arte nostra. Vitrū
non aperiatur ante tempus, rosæ imitaturæ
non decerpantur, alioquin enim omnis labor
perijt, periculumque vitæ est metuendum,
quod Philosophus iubet cauere; Heu vobis
filij doctrinæ qui speratis fructus colligere
ante tempus & speratis metere ante messent
expectate ideo, nam quod natura incipit hoc
per artem ad perfectionem deducitur. Omni-
bile & oleū bus his diligenter obseruatis post omnes alios
colores supremam rubedinem induet & in
summam tinturam mutabitur, quod est ma-
ximum in orbe mysticum à Deo mortalibus
reuelatum, & ait Theophrastus, concedant
mihi omnes in lumine naturæ hoc esse myste-
rium summum. In hoc consistit thesaurus
mundi, sanitas & longæuitas, opes, honor &
virtus omnium metallorum & mineralium.
Oriente dicitur venisse, vt audiret filia & vi-

decret sapientiam Salomonis & data est in
manu eius potestas, honor, virtus & Impe-
rium & florens regni corona, Quomodo hoc
thesauro vtendum sit differo vsque ad perfec-
tionem Clavis meæ, concludamque viam
hanc humidam in qua ostendi solùm in auro
inuenirj, vt & Philosophus testatur, Que-
madmodum sol in stellis ita sol in metallis,
Cum enim opus soleat vocari Elixir quod apud Arabes magnum vel optimum thesau-
rum significat & Philosophi testantur, & à Deo impetrandum sit, cuilibet à Domino Deo opto benedictionem, salutem & intellectum quicunque obtinere nititur eum, vt ad faustum exitum perueniens illo vtatur ad gloriam Dei, salutem suam & proximi utilita-
tem.

Elixir quid
significat
arabice.

GEORGII
PHAE DRONIS
Rodocheri
THEORIA ET
PRACTICA LAPIDIS
Sapientum.

AD

M. & N. Virum Hubertū Languetum &c.

THEORIA
DE LAPIDE PHILOSOPHORVM
& eius præparatione.

Tota natura in quo generata diuisa

NTIQVI Philosophi in exploratione naturæ omnes res corporales in quatuor diuiserunt genera, cœlestia scilicet, vegetabilia, animalia & mineralia, ex quorum singulis generibus, proprietatibus & signis

naturis

naturis primò Creatoris omnipotētiam, deinde Creaturarum virtutes, operationes & arcana agnouerunt, & ex ijs viles aut pretiosas iudicauerunt. Incipiamus considerationem à cœlestibus, licet certum sit stellas non frustra creates sed singulas propriam operationem habere, tamen lumen & virtus earum à sole (quem Deus diej proposuit) accenduntur & conseruantur, quis sol nihil ex sua perdit, sed abundantissimè extendit splendorem, claritatem & virtutem suam ultra cœlum saturni & infra globum lunæ in omnia vegetabilia sublunaria, mineralia centri terræ, aquatilia & omnia crescentia ut fructifacent, itaque sublunaria regit à quibus non regitur. Omnia ergo animalia etiā minima & vilissima in ortu & vita sua sole fruuntur, præcipue homo de quo Philosophus ait, sol & homo generant hominem: qui homo ultimum & perfectissimum Dei opus est, ideoque nobilissimum propter quem omnia facta sunt, cui omnia obediunt, & ex quo nobilia arcana medicinalia, mūnia & arcana sanguinis hirmani &c: prōmanant, quibus morbi maximi sanantur & valetudo restituuntur. Inter vegetabilia nihil vino præstantius inuenierunt quod non solum in se purum est, sed & alia purgat, & medicinæ inseruit.

Cum de his tribus recte iudicauerint exactè examinatis mineralibus auto priuatum locū dederunt, non ex avaritia quæ ex diabolo est, sed propter corpus ejus pulchrum, splendidum, graue, purum, compactum, constans & per-

Sol omnia
regit cœ-
lestia &
elementa-
ria & actio
eis non
diminuitur

Ex homine
nobiliora
arcana me
dicinalia
prōmanant

Inter vege-
tabilia vi-
num.

In minera-
libusque
aurum pri-
mas tenet.

Aurum qui
bus com-
ponatur.

scđum, quia iuxta Arnald. de Villa mona,
Trevisanum & Theophr. de mineral. nasci-
tur ex subtilissimo, purissimo & pellucido

Omnes res à Deo suas habet p̄o- ratio. **Quæuis autem res** tam vilitimæ quam prietates. **nobilissimæ suam** à Deo proprietatem habent

& in eā conseruantur: **sol illuminat reliqua**

Sol reliqua sidera & omnia fœcunda reddit; vinum cœ-
sydera illa- **tera vegetabilia nobilitat,** corpus hominis con-
strat.

fortat & exhilarat; homo non solum omnibus imperat, sed & ex scipso medicinam

Vinum re- producere potest; ita metallorum nobilissi-
liqua vege- **mum tanquam sol inferior reliquorum mor-**
tantia ex- **bos sanare, illa illuminare, nobilitate, sanare &**
hilarat. **sibi assimilare potest.** Harum quatuor Creatu-

Homo sibi rarum virtus manifesta est, certumque est
& reliquis esse inter eas maximam amicitiam, prout
consultit.

Inter dicta superius est magna a-
micitia. **omnes macrocosmi partes pro ratione crea-**
tionis & primæ essentiæ suæ mutuo se amant
& simile simile, perfectum diligit perfectum,
eoque gaudet. Ita quicquid est in macro-
cosmo) ex quo homo creatus ideoque mi-
crocosmus vocatus est) seruit homini, qui

macrocosmi obedientiâ lætatur & fruitur. Ita aurum corroborat & vinum exhilarat cor

Res omnes agunt inui-
sibili suo spiritu & nihil agere potest abs-
que spixiti-
bus. **hominis, quod homo cum voluptate per-**
cipit unde sympathia eorum manifestatur,
hâc tamen consideratione: quod sicut sol
cœlestis non visibiliter in essentiam hominis
sicut securis in lignum sed radijs suis abscon-
ditis operatur, ita vinum non in tota sua
substantia (siquidem maxima eius pars phle-

gma est & expellitur per vrinam) sed spiritu suo subtilissimo agit qui substantiae totius nobilissima est essentia , qui arte separationis alias res magnas agit : aurum itidem inuisibili sua essentia licet in subtilissimas laminas extensum aut calcinatum corporibus humanis & metallicis parum prodest , nisi latentes eius virtutes instar radiorum supremi solis accipientur. Illas porro virtutes includit natura in solido & compacto solis inferioris corpore , vnde ut aurum vires suas exerat debet necessariò à solidis illis vinculis liberari , tunc enim operarium est & utile magis quam in folijs quibus Arabes in remedij suis utuntur. Alij delirant extinguentes aliquoties aurum candens in spiritu vini alijsue aquis distillatis quasi magnum remedium sic habituri , verum errant , sic enim nulla virtus ex auro prodit , quia illud gradum suum & pondus retinet : spiritus verò hic vini aut aqua colorem mutat & crassior fit , quia multipli extinctione diminuitur & rara-
tem pariter coloremque mutat.

Exempla verò de extractionibus Veneris & Martis cum aqua communis opinionem illorum non probat , siquidem (vt spiritum vini & aquam distillatam vt pote nimis debiles taceam) acerrima corrosiva non possunt in auro quod aqua communis in ambobus crassis metallis. Redeamus ad propositum. Cum auri crudi vires sint adeò debiles , veri Philosophi vias quasdam quæsuerunt ut eruerent virtutem auri latentem , prepara-

Vinum agit
solis suis
spiritibus
vt reliqua
cuncta na-
turalia.

Aurum sol
terrestris ,
vt commu-
nicet suas
virtutes de
bet solui ,
& à sua
corporali-
tate libe-
rari.

Error anti-
quorum de
aureis ex-
tractis.

Auri crudi
nullæ vires

ueruntque varias species auri potabilis , quo
recte præparato (teste experientia) non est
superius remedium cum ex fundamento
Universalis procedat. Sed cum via diffici-
lis & paucis nota sit , multi non ignorantia
solum sed & longi laboris tædio desperan-
tes destiterunt , tandemque omnino aurum
ex medicinâ cum maximo hominum dam-
no excluderunt ; quorum ignorantia neminem
decipiat , ab usque auri auertat , cum expe-
rientialia & Philosophorum dicta consentiant ,
dicente Theophrasto cum Treuifano esse ig-
nem inuisibilem consumentem quoscunque
morbos , dosin eius minimam , effectus ma-
ximos , quo curantur lepra , morbus Gallicus
hidrops , colica , epilepsia , apoplexia , gan-
grenæ omnesque interni & externi morbi .
Quicunque ergo suam & proximi sui sanita-
tem amat ad tantum arcanum aspiret quod
ob excellentiam suam à Philosophis multis
insignibus nominibus vocatur scilicet donum
& miraculum Dei , neque immerito cum
per illud non solum sanitas acquiratur sed
inulta in hoc mundo mirabilia cognoscantur.

Quare ar-
canū Phil.
emandum.

Amandum est præterea hoc arcanum quia
non in multiplicitate materiæ quærendum ,
quarum si una vel altera legitima est , tertia
& quarta errorem patere possent , sed consi-
stit in uno , de qua unitate medicinæ testatur
Geber , Nostra ars consistit in multitudine
terum , nam una est res , unus lapis in quo
In arte nil tota ars versatur , neque enim addimus quic-
peregrinū.

quam peregrinum, sed in præparatione eius tollimus superfluum &c: Vnde tria nota-
da. 1. Vnam esse rem & vnam duntaxat
materiam ex quâ lapis noster paratur. 2.
Nihil extrancum addi. 3. superfluitatem
materiæ tincturæ adhærentem remouendam.
Cognito ergo in vna sola re summatam me-
dicinam seu lapidem Philosophorum quæren-
dam, consideremus. 1. Quid sit lapis Phi-
losophorum. 2. ad quid utilis. 3. cur Phi-
losophi eum adeò studiose quæsuerint. 4.
quænam sit eius materia & quomodo præ-
paretur.

Lapis Philosophorum est mineralis, per-
fecta, præparata medicina quæ (nisi volun-
tati & prouidentiæ Dei repugnet) omnes
morbos humanos tollit, metallà à lepra
purgat, & in corpus perfectum mutat.

Hanc medicinam Philosophi studiose quæ-
suerunt ut haberent honorabilem viçtum
ne minique molesti essent, sanitate ad ho-
ram usque fatalem fruerentur, Dei & ho-
minum amorem mererentur, charitatem er-
ga proximum indubia medicinâ acquirerent
& Samaritam Saluatoris nostri imitarentur.
Non tamen omnes (neque enim vulgare
est donum) illum assecuti sunt sed pauci,
inter veteres Hermes, Pythagoras, & inter
recentiores nostro æuo Arnald. de Villano-
ua, Raym. Lullius, comes Treuisanus &
Theophr. Paracelsus.

Materiam Lapidis, licet opinio mea ex
prioribus pateat, clarius & dilucidius quam

Tria nota-
da esse in
lapiде Phi-
losophorū
perquiren-
do.

Lapis phi-
losophorū
quid sit.

1. 2.

Vota anti-
quorum
circa lapi-
dem Philo-
sophorum
habendum
summa fue-
runt.

Authores
lapiдem
Philoso-
phorum ha-
bentes

vnquam vllus Philosophus exponam ; & prius opiniones meæ menti contrarias refellam. Superfluum autem est inanes & ridiculas res commemorare in quibus multi stolidè conati sunt materiam inuenire ; vt oua, calx, capilli, fuligo, vrina, stercus, mineralia & pharmacopolarum simplicia sunt : illorum n. nullum ad rem facit, licet quædam forte resolutionem iuuent, non tamen ideo ipsa materia lapidis sunt, aliâs enim calor pullum excludens esset ipse pullus, & feruor furai coquentis panem esset ipse panis quorum neutrum est, vnde aliunde peti & generari debet. Exemplum verum. Ordine naturali quoduis simile producit sibi simile, leo non gignit leporem, nec aquila columbam, sed scimen incorruptum, perfectum, nulloque accidente impeditum producit fructum similem ej cujus est scimen. Ita animalia & plantæ proferuntur ex semine suæ speciei, semen betulæ dat betulam, abietis abietem ; vnde vegetabile non gignit minerale nec animale, nec contra. Sicut verò generatio non potest ex genere in aliud genus cadere absque monstro, ita nec vna species aliam absque monstro producit. Licet autem experientia testetur naturam in mineralibus cum cœlestibus, animalibus & vegetabilibus speciebus per influentias ludere, tamen hoc non eadem essentia sed similitudo tantum producitur. Tum verò quicquid præter communem naturæ ordinem à naturâ producitur non æstimatur essentia constans, sed quod

Errores an-
tiquorum
de materia
lapidis

Non datur
transmuta-
tio speci-
fica sed
perfectiva.

communem naturae cursum sequitur, illius generatio omnibus communis est quæ in terra aut aqua vivunt vitâ corporeâ. Sed non idem judicium est de ijs quæ infra terram sunt seu de mineralibus quorum generatio non est ex semine corporali sed ex vapore terriæ aëte fœcundæ, corumque maturatio est coagulatio, quæ non potest rursus in vaporem chaos in terrâ reduci, quia matris hujus officium est coagulare & condensare non dissipare & dissoluere. In mineralibus ergo in terrâ non potest quæri regeneratio, sed natura quiescit in proposito sibi coagulationis termino, quem cum attigit & mineram in suâ essentiâ constituit habet suam ultimam materialiâ quam artifici tanquam alias res crescentes pro prima sui artificij materialiâ proponit, qua suum in lucem prodat opus. Artifex vero non potest corporale augmentum in corporibus crudis efficere, si verò ex ijs aliquid fieri debet oportet cogitare de spirituali seu virtutum augmentatione, quæ si se in qualitate exhibeat potest peruenir ad augmentum quantitatis utile, cujus exempla habentur in vegetabilibus & corporalibus, sicut enim in corporali propagatione aliquid considerandum est, ita & hinc. Cum enim terreus homo cœlesti soli non possit imperare, sed cogatur expectare quod illæ se inscio affert, vegetabilia vero in hominis quidem potestate sita nimis tamē debilia sine difficultate sanguini & vitalibus membris inhærentes morbos ut lepram, podagram, hydropem expellere; cumque

diuersa ge-
neratio
corumque
supra ter-
ram abijs
quæ infra
terram.

terriæ est
coagulare
& conden-
sare.

Corporale
augmentū
arti impo-
sibile

mumiales medicinæ non omnibus attrideant, memoratisque morbis parum profint; natura tamen non destituit hominem auxilio, vnde sequitur, cum nihil in rerum natura supersit cujus auxilio homo possit confidere, humani & mineralis corporis medicinam ex mineralibus fluere, cum ea ex astris & præcipue sole generentur sibique innatam virtutem in hominem transferant, ob suam stabilitatem inuisibilibus, imperceptibilibus & æterno vitæ igni similibus aduersitatibus (pro ratione personæ cui dantur) fortissimè resistit, eas tandem omnino consumat vel saltem ita debilitet ut non morbus ipse sed cicatrix solum aut

*Cur in au-
ro & reli-
quis mine-
ralibus
quærenda
medicina.*

Aurum cru vestigium remaneat. Vbi natura docet nodum arti biliissimum maximas habere vires, hoc vero Inutile.

Aurum de- externum accidens debilitate potest, quod ut bet non & reliqua metalla rectè & utiliter tractaturi cum vege sequamur naturam, quæ semper ad melio- tabilibus corrumpi rationem (nisi aliquod accidens impedit) ut prospicit, non ad deteriorationem tendit. Natura vero sed ut vege auro in clauso & compacto corpore nihil retabilia quæ liquit quod meliorarj possit absque damno, igne natu- vnde crudum neque corporali neque virtutis rali & hu- augmentationi, neque medicinæ est utile. miditate corrumptu- Aliter itaque artifex procedat, cum eo sit ejus tur sic & prima materia cum qua ut cum vegetalibus igne natu- putrefactionem ineat, quæ in solido corpore rali corrū fieri nequit, sed debet artificiose corrupti & pi deber & in primam materiam redigi, & demum ex eo cum humi- incorruptibile, potens & spirituale corpus ditate na- produci, quod non se ipsum solum ab acciden- turali dis- solui.

tibus externis præseruet (quod & crudum aurum potest) sed possit viliora metalla pulcritudinem & stabilitatem quam ante corruptionem habuit, & humano corpori sanitatem largirj & perfectionem in hoc mortalitatis statu possibilem & ad fatalem usque horam permanentem. Exempli causa aspice æs & chalybem, cruda quid prosunt? nihil innocent potius, sed in vitriolum & mercurios redacta & in arcana præparata morbis sibi proprijs ita prosunt ut omnes etiam periculosisimos sanent. Quod si crassa & impura metalla post suam repouationem tantum possunt, quanto plures virtutes reperientur in nobilissimo & perfectissimo metallico corpore? multaque Philosophorum testimonia afferri possent, sed unico Theophr. in libr. de natura rerum contenti erimus dicente hoc modo metalla tingentia gigni, certum quippe est nihil in hoc mundo adeo nobile esse quin regeneratione nobilibus nobilius & perfectius possit fieri. Si quis me nondum intellexit, dilucidiūs me exponam ne quis de obscuritate meā queratur.

Pono itaque non ex opinione sed ex certo fundamento Philosophice & experientia pri-
main tincturæ materiam esse corpus solis,
proboque ex Treuifano, Arnald. de Villa
noua in libro qui flos florum inscribitur di-
cente, Abijscite omnes alias res, quarum ferè
infinitus est numerus, altissimumque hoc ar-
canum in solo auro quæsite. Theophr. in
origine morbi Galici ait, sic tibi aurum se-

Regenera-
tione om-
nia fiunt
nobiliora.

Tincturæ
Philosophi
cæmateria
est aurum.

Notanda men, tu es virtus germinans, Athanar sit
sunt hæc terra tua, ita aurum in fructum duces, ex hoc
ut ex homi fructu ciba morbos quos perscrutarj tibi &
ne desuma mihi impossibile est. Rosarius ait, Tale sul-
tur id phur non haberi posse in terrâ nisi in duobus
quod aurū luminaribus, sole & lunâ, sed constantius in
destruere sole quam in Luna. Huic consentit Theoph.
poteſt & in in libro de Mineralibus; si Alchymistæ sul-
primā ma phur haberent quale in arbore solis inueniri
teriam con potest jure gauderent. Et Treuisanus, Relin-
uertere. que eos qui alium Mercurium accipere volūt
 quâm nostrum fermentum aut nostrum
 seruum rubrum. His dictis refutantur quila-
 vulgi arti pide in Mercurio vulgari querunt, dicunt-
 Inutilis que cum aurum antea mercurius fecerit &
 lapis ex Mercurio fieri debeat perinde esse
 accipere mercurium vulgum, cum præsertim
 labori & sumptuji parcatur ad mercurij solis
 præparationem necessarijs. Verum quidem
 est solem ab inicio Mercurium fuisse, sed non
 fuit vulgaris, mansisset enim vulgaris; sed
 Aurum fu- quia fuit solaris factus est sol, & ut differen-
 it mercuri- us sed non ti hæc patet per experientiam probentur.
 vulgaris. A nalgama mercurium solarem cum luna, &
 vulgarem itidem cum lunâ seorsim abstrahere
 vtrumque mercurium à luna, tunc vulgari
 coniuncta luna manebit, sed solari in solem
 mutabitur, Vnde patet mercurij solaris vir-
 tus tingens quâ vulgaris caret, qui est Crea-
 tura particularis quam natura non potuit ad
 altiorum gradum ob accidentia in generatio-
 ne ejus incidentia euehore, positoque in
 vulgari tale quid quæri posse laboris & tredij

Mercurius
vulgī arti

Inutilis

Aurum fu-
 it mercuri-
 us sed non
 vulgaris.

diuturni egebit, quæ nemo quamuis cupidus ad finem perduceret, nam mercurius vulgaris ad minimum in septimam regenerationem retro trahi debet antequam solarem naturam assequatur, & operi sit idoneus, & sic demum opus incipiūt quod vix tertio quartone anno fieri potest. Verum dicent alij ex corpore solido nihil produci posse, sed incorporeum sulphur lunare ex minerâ extra-hendum & labori adhibendum. Sed hic mihi concedant oportet secum sulphuribus per se nihil efficere posse, sed cogi ea cum corpore aliquo conjungere, vbi cum ijs pondus debitum vniendorum sit ignotum ex peruerso labore peruersum opus sequitur. Sed in auro natura optimus artifex mensuram & pondus cognouit & coniunxit, quam secutus non errabis.

Harum obiectionum solutiones non sunt adeò validæ quin alij pertinaciter afferant, in auro, vt pote in perfecto corpore in quo natura seu plusquam perfecto desijt, nihil ultra quæri posse, collocantque sic non inter metallâ tantum sed etiam inter mineralia quorum cuiolibet in suâ specie plusquam perfectionem tribuunt. Hos interrogo an possibile sit aliquid reducere ad id quod prius fuerat, & an corpora omnia mutationi sint obnoxia? Si hæc affirmant responsione suâ percutiuntur, manifestum est n. omne quod corruptitur ad resurrectionem tendere (quia corruptio vnius est generatio alterius) & sequentem nobilitationem; si negant contra eos utpote

Hoc tamē cito fit si cū metal- lis perfec- tis coniun- gatur ex trahit ex eorum ven- tre mercu- rium eorū & iungitur cum illo & sic corri gitur & fit non vulga- ris, sed tingens cum habet in se tingē- tem metu- rium solis vel lunæ

Pondera principio- rum neq? . in auro, neque in reliquis alijs natu- ræ perfec- tæ sunt mota.

Natura
arte adiuta
potest nobi
lius & al-
tius se per-
ficiere.

negantes principia non est disputandum. Tum refutatur argumentum (quod perfectum non possit fieri plusquam perfectum, Item, id quod natura non potest altius producere non posse humanâ industriâ & scientia altius producere) exempla iter & sufficienter de solo vegetabili cogitando. Quisnam enim diceret vina nobilia ut Græca, Massica &c. non esse vina & Creaturas perfectas, naturamque & solem in ijs non omnem suam virtutem (quaë vino producendo requiritur) ostendisse? tamen quinta Essentia quaë est plusquamperfecta non apparet visibiliter sed artificis operâ erui debet, idem & in alijs vegetabilibus apparet.

Aurum
quot mo-
dis reduca-
tur in mac-
teriam pri-
mam.

Omnibus itaque impedimentis & obiec-
tionibus remotis jam materiam primam ag-
grediar, eam in opus & solutionem ducam,
non quod ita dissoluatur ut nihil amplius ap-
pareat, quod mihi & aliis accidit, sed quod in
suam materiam primam retro dicitur quod
duplici modo sit. 1. Reductione in Mercuri-
um 2. reductione in suas partes sal, sulphur,
mercurium & aquam sulphuream. Porro haec
reductiones tanquam opus altissimum (quod
secundum Theophrastum Physicus scire de-
bet) fiant mediis quaë denuò ab auro sepa-
rentur eiusque naturæ non repugnant non ta-
men cum eo radicaliter vniantur, tunc ex hac
resolutione & sequenti coctione sequitur
regeneratio & medicina vulneraria. Exem-
plum. Cum homo pet mortem dissoluitur &
in id reducitur quod prius fuerat, scilicet terra.

Homo
mortuus &
resuscita-
tus plus
habet vi-
riù quam
antea.

mox in resuscitatione adeò nobilitabitur ut omnium capax sit quæ in hoc crasso terrestri corpore ignorauit, socius enim Angelorum in gaudio immenso & conspectu diuinæ gloriae erit, vidensque Deum à facie ad faciem omnium mysteriorum & diuinæ sapientiæ particeps erit. Considera iam hujus hominis glorificati essentiam cum hac terrestri & vili, licet animalium nobilissimum sit, tamen hæc via vix umbra reputabitur collata ad plusquam perfectionem illius. Hoc efficit resolutio & resuscitatio quæ in vilioribus facilius fit quam in nobiliaribus, vnde Theophr. ferrum in tria sua prima Entia reductum in lunam vel solem, & saturnus in mercurium & mox in metallum infrangibile mutari potest. Hæc autem tria in animalibus partim tantum, in vegetabilibus verò & mineralibus perfectè inueniuntur diuersis tamen operacionibus & virtutibus, separatâque essentiâ, natura enim gaudet & operatur in singularitate non in confusione specierum, profertque quilibet secundum suam speciem & partem, ut in sole mercurius est solaris, in luna lunaris, in plumbo plumbeus, in animali animalis, in vegetabili vegetabilis, & secundum sui corporis & laboris perfectionem perfectior aut minus, & quia omnia quæ meliorantur in sua principia essentialia resoluuntur, ipsumque adeò aurum queritur, an simul vel successuè fiat?

Antiqui primò aurum in mercurium reduxerunt mediis vegetabilibus, qui non forma

Resolutio
& resusci-
tatio res
omnes per-
ficit

In singulis
rebus sin-
gularis est
mercurius.

Mercuriū
auri mer-
curium
Philosoph.
dixerum
antiqui.

visibili solū sed & essentia mercurius esse debet, inutilis est enim ad hoc opus viuus qui non est sublimabilis, & ille qui sublimabilis tamen absque suo sulphure & sale est, tamen hic priore aptior est, quia ipsi per sulphur aureum (quod mercurius solis per se non arripit) & Mercurium vulgarem licet maiore labore & tempore iuuari potest. Sed simul sublimabilis & sulphureus solus potest omnia perficere etiam in quartâ temporis patte. Hunc mercurium vocauerunt Philosophi suum mercurium, veram & proximam materiam ad viam vniuersalem & particularem, ait enim Rosarius, Duplex est solutio corporum scilicet in mercurium ad particularia, & in aquam mineralem ad vniuersalia, & sequuntur se inuicem. *Attendatur antiquorum doctrina verissima dicentium, redde volatile quod fixum erat, fit quando mercurius ex corpore fit quae mutatio summa & maximum arcanum à Deo homini concessum: & contra redde volatile fixum mercurium calore externo & debito additamento in aquam resoluendo, ab additamento separando, tunc suo sulphure in suum arcanum decoquitur, in lapidem coagulatur, in quo magnæ virtutes inueniuntur omnes hominum & metallorum morbos sanandi diuersa tamen præparatione, & diuerso modo & tempore tingendi album aut rubrum, neque lunam vulgarem sed fixam in aurum optimum mutat, nam in albâ defectus non est in essentia & virtute, sed tantum in colore medicinæ inuenitur. Est ergo sol po-*

Hoc est
mercurius
ex auro
extractus
est verus
mercurius
Philosoph.
hic enim
cum auro
puro con-
iunctus
coctione
percani
mutatur in
oleum in-
combusti-
bile & in-
sal fusibi-
le quod
est verus
lapis Philo-
sophorum.

tentia & esse coloris etiam sit, si rubrum expectare nolis, sequentis mox rubri. Hactenus probatum est omnia viuentia, ipsamque lapidis materiam influentiâ solis indigere, quâ non potest carere ad purificationem & resuscitationem vegetabilium & animalium materia, vnde suavitas, amicitia, & necessarium eius auxilium concluditur, patetque cur materia ab aliis cœlestis, ab aliis vegetabilis dicatur, ab aliis animalis, aut mineralis, ab aliis omnibus quatuor nominibus appelletur omnesque verum dicant. Ex hac itaque meditatione tu, omnis physicus & artifex diligens non solum materiam lapidis remotam & propiorem, sed & modum separandi, media, regimen ignis, & alias necessitates disces. Qui laborem hunc suscipere volet obseruet sequentia 1. Cum omnia dona cœlii mittantur petantur a Deo oratione continuâ, pietate, conscientiâ à peccatis mortalibus purâ. 2. Viuat moraliter bene & honestè, neminique præbeat scandalum. 3. Omnia artificia necessaria calleat. 4. Non festinet sed omnia maturo consilio faciat. 5. Opus cum silentio peragat. 6. Antequam opus suscipiat naturæ confuetudinem & operationes sciat & obseruet, ita Deus ipsa veritas cupidum artis si modo mereat sinet inuenire de quo Hermes & alii Philosophi tantoperè sunt gauisi & gloriati, vel saltem si non vniuersaliter tamen particulariter aliquid metallis & hominibus foris & intus utile efficiat, quod omnibus opto.

Natura la-
pidis curdi-
catur cœle-
stis, anima-
lis, vegeta-
bilis & mi-
neralis

Chymicus
quid obser-
uare debe-
at.

Naturæ
ope-
ra-
tio-
nes sunt
chymico
cognitu
necessariæ
quâ opus
suum secū-
dum natu-
ræ consue-
tudinem
regere de-
bet.

GEORGII PHAEDRONIS

Rodocherj PRACTICA.

Ibi probatur aurum
commune
purum &
graduatum
veram esse
naturam
lapidis
dummodo
reducatur
in primam
suam natu-
ram cum
mercurio
puto hoc
est in mer-
curium pu-
ram scili-
cet nam
qua dicun-
tur de ar-
cano tarta-
ri, mysteria
sunt & ad
literam
falsa nisi
quod hæc
iuuent au-
rum in
mercurium
reducere.

Lac virg.

V L T I, qui autum aliquan-
ti æstiment ut præparent ex eo
generalem medicinam in cor-
pus humananum & metallicum,
putant accipientium esse aure-
am mineram puram seu autum-
lotum quia id ignis expers omnes suos gradus
perfectè in se habet. Ego vero tibi dico vera-
citer nullum aurum adeò alte gradatum ex
minerâ erui neque adeò perfectum vt ei nihil
in igne decedat (tanquam in supremâ purifi-
catione) ex pondere, & contra augetur gra-
duis perfectionis eius, siquidem in minerâ auri
hic defectus patet cuius causa est ablatio
ignotæ & inuisibilis naturæ arsenicalis eius.
Cum vero propositum sit reddere fixum non
fixum, accipio aurum purgatum igni, vbi non
timeo diminutionem sicut in illo, ita mihi
aurum igne defæcatum optimum est, cùm
quo sic procede.

Accipe aurum purum ex quartatione ad
summum separatum & per Antimonium
fusum & ignitum, solue in aquâ conuenienti,

trahe

drahe ad spissitudinem, sine in frigido cristallos ciiciat, cum sol cum Mercurio in bono est aspectu coniungantur cum arcano est sal vri-
næ coniunctum cum spiritu vini rectificati sic aurum facili via reducitur in mercurium tar-
tari fortificato cum additione spiritus vinicor-
roborati spiritum animato, putrefiant, & in mercurium viuum mutentur qui est materia propior lapidis Philosophici. Quod si scias sal commune in eleuationem reducere potes volatile corpus solis per aquam appropriatam in rubentem sublimatum cristallum totò cor-
pore eleuabis, si per retortam in mercurium viuum reducere scias, hic mercurius est no-
bilissimus, vtrum tandem habueris dabit præ-
cipitatum ægrotis vtile; Theophr. in libro de vita longa ait; In hoc consistit totum artis fundamentum ut mercurium solis diligente-
facias, scito vero licet hic mercurius metalla non tingat esse tamen medicinam satis per-
fectam ut humano corpori sanitatem restituat. Idem in cura morbi Gallici ait, hunc morbum absque coralato non posse sanari, & alibi; Coralatum ex auto prouenies si illud præcipites caput etiam in cura morbi Gallici aliisque morbis difficultibus & insanabilibus. Hic verò mercurius licet ex corpore constante educatur non potest tingere, quia ut mercu-
rius solummodo præcipitatum ex se dat ynde non transmutatione sed medicinaliter tantum agit, nisi sequenti modo opus cum eo aggrediatur.

Mercurius
solis est ve-
ra natura
lapidis Im-
mediata &
est funda-
mentū ar-
tis.

PRACTICA LABORIS Particularis.

N

Practica
particula-
ris.

Micurius
solis cum
auri calce
fermenta-
tus muta-
tur iterum
in aurum
quod si
mercurio
vulgi opti-
me loto
conuertes
sic multipli-
catur tuum
singulis
mensibus &
est minera
& fodina
auri opti-
ma.

Vniuersalis
practica,
sit ex sole
vel eius
mercurio
sed hæc ad
pompam
cum mer-
curio co-
muni
modo pure
idem fieri
potest,

Mercurio solis præparato qui non nisi præ-
pitatum ex se dare potest, ideoque suo modo
debet fermenti tunc vniuersis octo Mercurij solis
misce drachmas quatuor auri fracti & adeo
soluti auri ut per se in igne absque minerali
fluxu non possit amplius in corpus reduci,
mercurius solem citissime attrahit absque ca-
lore, colorabiturque ac si crocus in aquam
proijsceretur, sed color hic non est permanens,
si enim Mercurius per quartam horæ partem
(quod fieri debet) teratur suum colorem
recipit, ambo per retortam eleuantur, simul
per quatuor septimanas præcipitantur &
equali pondere mercurii vulgaris augmentur.
Siq; semper singulis mensibus in fermento
insigne augmentum & reducio per antimo-
nium borasatum sequi, per quam artifex ho-
nestè viuat donec vniuersale opus conse-
quatur.

Q V O M O D O cum Mercurio solis ad
Vniuersale sit procedendum.

Mercurius solis paratus & rectificatus in
patella vitrea in sole aut aurea calida siece-
tur, deinde prematur bis vel ter per corium ne
puluerulentum quid ei adhæreat, neque eger
aliâ purificatione siquidem in putrefactione
vel sublimatione per salia ab omni terreitate
liberatus est, ipsumque adeò corpus solis cru-
dum nihil habet impuri aut superflui quia
componitur ex tribus primis nobilissimis &
purissimis, ita ut nullam purgationem sed so-
liditatis solùm requirat ablationem. Deinde
sublimetur per secretum vegetabile, sicut sub-

tilissimus, clarissimus, & in gradu altioris perfectionis ut ad tertiam sublimationem (quæ ex Philosophorum opinione & reuera præcipua est) eò aptior sit, hæc sublimatio non est eleuatio mercurii (illa enim in resolutione corporis in mercurium & altera sublimatione iam peracta est) sed est resolutio sublimati commodâ putrefactione in quâ mercurius viuus, mobilior, subtilior, penetrantior & ad tincturam aptior efficitur, in vase conuenienti & commodo ignis regimine additamentum sponte ex sublimatione separabitur & essentia mercurialis seorsim erit. Hic mercurius perfectus, purificatus & ad opus clarificatus cum tricesima parte ponderis sui quintæ essentiæ solis fermentetur absque vilo alio additamento in altissimâ solis exaltatione in vitro cristallino crasso non alto, sigilletur Hermetice ut circulum seu sphæram suam percurrat, intra mensem incipiet circum colore induere, aquæ instar fluere, deinde pieis instar nigrescat & in medio insulam relinquit, sed multum abest ut sit caput coruj. Cum insula periit, & mercurius post multorum colorum ostensionem (qui tamen nondum sunt cauda patonis) in plantam (arbor est Philosophorum) coaluit, suo tempore sic stet, resolueturque deuò in mercurium viuum, qui est verus Mercurius Philosophorum, venenumque acerrimum omnibus morbis sed minus gratum, simul enim purgat corpus per spiritus, sudorem, urinam & sedes, laedit os & guttur licet absque ullo alio re-

Qo mo
do mercu-
rius solis
& eius oleū
simul iunx-
ta coqui
de beant
aut in tinc-
turam con-
uertantur

*Mercurius
auri per se
varios cu-
rat mor-
bos.*

*Mercurius
auri ascen-
dendo &
descenden-
do vertitur
tandem in
aquam,
quæ tandem
in oleum
fixum ver-
titur.*

*Aurum po-
tabile.*

*Varia hæc
& diuersa
apparent
in opere
nostrò dū
coquatur
quod prin-
cipia na-
turæ alte-
rentur, in
quorum al-*

medio sicutur sponte sua. Ex hoc mercurio fecit Theophrastus suum Azoth. Cum ergo arbor Philosophorum in mercurium rediit continua calorem ignis æqualiter, ascendent ex mercurio guttæ in cœlo adhærebunt, recidentque denuō in imum, quicquid decidit accipit formam argenti puri, hic ascensus & casus durat donec mercurius totus paulatim in aquam vertitur, tunc anima eius manifestatur: posset etiam fieri ut interdum aqua hæc guttam ascendat & metallicâ formâ ut prius decidat, sed hoc ne cures, laborem enim tuam confirmat tibi. Quod si hoc non fiat rursus vapor apparebit in guttas oleoginosas sensim decidens & condensatus donec in fixum & constans oleum mutetur quod est spiritus & verum Aurum potabile: huius olei gutta vina sanguineo colore tingit tres aut quatuor libras vini albi, transitque & penetrat citius quam spiritus vitrioli aquam communem. Habens itaque nobilissimam hanc medicinam seu aurum potabile non tamen aperiat vas (nisi causetur summa rubedo) ne destruat operacionem, si tamen fecerit dosis eius etiā ad summum tres guttæ quæ sufficiunt difficilimis morbis funditus pellendis. Continuo quæ reliqui, continuetur calor, & oleo supernabit pellicula crocea quæ mox arenæ instar subsidet, mox alia eminebit & subsidet, donec omnia in puluerem croceum mutentur. Ita in vna auri essentia tria prima perfectè sed diuersis temporibus videbis scilicet in aqua animam, in oleo spiritum, & in puluere cro-

ceo corpus, id est, mercurium, sulphur & sal.
 In his tribus ergo omnes labores Philosophici
 perfecti sunt quæcunque nomina habeant,
 quorum multiplici descriptione opus per se
 difficile diligentia & prudentia egens difficili-
 us reddunt quam in se est, immo inuestigato-
 rem saepe in errores coniiciunt, cum mercuri-
 us solis minimo auxilio caloris externi qui in-
 ternum incendit omnia perficiat, ut scipsum
 soluat, sublimet, præcipitet, occidat, vivificet
 & tandem fixet. Cum paluere rubro proce-
 datur simili calore, tunc croceus color in ar-
 genteum, mox fuscum & tandem nigerrimum
 Paulatim mutabitur, & hoc est caput coruj
 tantoperè laudatum, finis perfectæ solutionis
 & initium tincturæ: mox antequam ad al-
 bedinem perueniat miris ed non diurni co-
 lores (cauda in paionis vocant) interdum &
 scintillantes flammæ ostendent se, sed mox
 transibunt alijs succedentibus. Cum tandem
 ad albedinem peruerterit vnumquodque me-
 tallum imperfectum potest mutari in argen-
 tum constans vulgari melius, est enim aurum
 album neque quicquam abest ei quam color.
 Sed non placeat tibi nimis hæc albedo, con-
 tinuato igne albedo in croceum, dein in citri-
 um & tandem in coccineum colorem muta-
 bitur, in quo per mensum quiescat ut in colore
 suo tingente confirmetur. sic habetur perfecta
 medicina tingens grano uno corpus hominis
 ad perfectissimam sanitatem & rationem
 quam natura ei largita est: sed non item in
 metallis, deest enim ei ingressus absque quo

teratione
 variâ & di-
 uersa appa-
 rere necel-
 le est.

Mercurius
 solis per
 se rati in-
 clusus se
 ipsum so-
 luit, subli-
 mat occi-
 dit & vivi-
 ficat.

Caput cor-
 ui est ini-
 tium tinc-
 turæ.

Caudæ pa-
 uonis co-
 lor apparet
 est signum
 futurae al-
 bedinis.

Tinctura
 vera per-
 fecta ex fo-
 lo merce-
 riori auri ut
 tingat me-
 talla quid
 agendum
 sit.

nullum metallum ingreditur, quem sic acquireret. Accipe medicinæ paratæ part. 1. auri purissimi partes centum. fluant simul per horam, fiet frangibile ut vitrum & est præparatum ad tingenda omnia metalla sed inæquali pondere: Mercurium, Lunam Iouem & saturnum ferè integra tingit quia plurimum habent mercurij, sed in Venere minus Mercurij habente & marte eiusdem inope relictâ corporalitate solum mercurium tingit. Ita medicinam metallorum docui corpori humano inutilem nisi ex ea aqua extrahente accomoda sulphur solis extrahatur quod tunc maxima miracula facit.

**Venus &
mars ha-
bent mini-
mum mer-
curij.**

Restat ut de regimine ignis agam clarius & de tempore quo labor perfici potest. Ignis secundum Alphidium & Arnald. de Villanova etiam fimus equinus, quod verum etiam usque ad perfectam resolutionem & separationem puri ab impuro, & materiae resolutientis à Mercurio solis usque ad aurum potabile Sed deinde mea experientia ad coagulationem dat cineres calidos cum omnibus gradibus eorum: operationem naturæ docet ad coagulationem resoluti non humidum sed siccum calorem requirj. Caeu autem ne initio festines, alias enim simpliciter coagulabis neque perfectionem Philosophicam obtinebis: neque cura quæ de lampadibus aliisque ignis fabulosis speciebus subtiliter singuntur, excogitatæ enim sunt ab hominibus qui opus melius reliquis sciuisse videri volunt, aut. quod peius est, lectorem ita deceperunt ut scopum non attin-

**Ignis sic-
eus ad
coagulatio-
nem.**

genti responderē possint regimen ignis negleg-
tum esse. Ego verò dico opus totum carbo-
nibus perfici posse, modo calore externo cō-
modo & decenti calor internus operis totius
director & artifex accendatur.

Tempus si quis iuxta hanc meam antiquo-
rum viam non simul & materiam & tempus
& sumptum perdere velit, requiritur sensim
procedere, id eoque finis vix ante sesquiannum
obtinebitur. Bonum equidem esset abbrevia-
tionem ex opinione Theophr. rubri leonis
sanguine & aquilæ albæ pennis assequi, sed
quia incognitæ viæ non absque errore te-
runtur, tutius etiam per semitas calcatas licet
paulò longiores sint iter facere quam multa
conarj efficere, & tandem labore & sumtu
perdito ad locum redire ex quo primum
abijsti.

Hæc etiam mea verax & completa p̄tæcli-
ca Lapidis Philosophici ad album & ad ru-
brum ex eodem corpore solis absque referua-
tione ullius artificij (nam mei termini techni-
ci non sunt tibi ignoti) cum vasis, regimine
ignis & alijs requisitis tibit traditis adeò perspi-
cuè vt nihil deesse possit. Si Deus tibiali-
quid concedat (de quo non est dubium cum
talis thesaurus pateat tibi) quare primum
gloriam Dej, charitatem exhibe imaginī Dei,
sit Turca, Iudæus, siue domesticus fidei, ita in
salutem animæ tuæ tibi cedet. Deus regat in-
tellectum tuum, vt mysterium hoc quæsumum
inuenias & eo rectè utaris, ad honorem Dej
&c: Finis Practicæ.

Totum o-
pus potest
carbonibus
perfici mo-
do sit leu-
tus calor.

Brevis via
cum Anti-
monio &
sublimato
sed diffici-
lis, ex Au-
timonio
oleum ru-
beam elici
p cum quo
figi potest
sublimatus
purus.

Afferit au-
thor verita-
tem dixisse
sine falla-
cia vila &
ænigmate
quod quidé
ego crede-
re vellem
si aurum
resoluere
in mercuri-
um clare
docuisset
in princi-
pio id fa-
tis clare
docuit.

ANTIQUISSI- MVM BELLVM EQVI-

tum seu.

DIALOGVS ALCHYMISTICVS

*Lapidis Philosophici, auri & Mercurji,
de verâ materia Lapidis Philosophici
præparandi debito artificio auxiliante
Vulcano lunarj.*

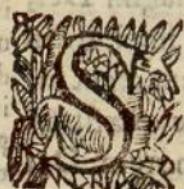
AVTHORE PHILOSOPHO
Experto.

DISPUTATIO
AVRI ET MERCVRII CV M

Hic tracta-
tus opci-
mus est, &
laudandus
nam autho-
ritate anti-
quorum
Philoso-
phorum sta-
bilitur.

S

lapide sapientum.

C R I B I T Philosophus qui-
dam verax, Per Deum omni-
potentem & salutem animæ
meæ indicô vobis artis hujus
cupidis fideli animo & com-

passione longæ investigationis totum opus nostrum ex vnâ tantum re orij, in seipso perfici, neque vllâ re egere quam solutio- ne & coagulatione, quod fieri debet per se absque vlla re peregrinâ. Sicut glacies in vase sicco super ignem posita calore in aquam conuertitur, ita in nostro lapide, neque eget vllâ re quam labore artificis & igne naturali, ex seipso enim non potest licet in æternum in terrâ maneret, itaque ei auxilium ferre oportet non ita tamen ut ei pergrinæ & contrariae res addantur, sed sicut Deus nobis frumentum ex agro dat, sed nos molere illud & coquere oportet ut panis fiat: ita & Deus nobis hoc ex creauit quod solum accipimus ut corpus erassum destruamus, bonum intus latens eliciamus, superfluitatem remoueamus, & ex veneno medicinam faciamus. Quod ut rectius capiatis dialogum & disputationem eius inter Lapidem Pilosophorum, aurum & mercurium exponam, ex qua investigatores qui metalla & mineralia tractare sciunt facile ad verum fundamentum peruenient, requiritur que ut omnis res in terra foris & intus optimè cognoscatur & quid naturaliter possit.

Aurum & Mercurius quondam manu armata lapidem quendam aggrediebantur illum vincere volentes, cui aurum voce superba sic loqui cœpit.

Aurum Venenate serpens & draco, cur te extollis supra me & fratrem meum mercurium cum sim nobilissimum, pretiosissimum & constantissimum omnium metallorum,

Subiectum
lapidis et
vocatur, ut
materiam
metallicam
esse indi-
cet & quia
venenum
vorat hinc
Antimoni-
um suspi-
candum
est, conti-
nere in
se sulphur
illud tingi-
ns quod est
natura la-
pidis.

Serpentem
venenatum
vocat ma-
teriam lapi-
dis propter
viriditatē
eius & va-
rium colo-
rem.

omnesque magnates æquè ac plebei in me omnes suas diuitias collocent & in fratre meo mercurio, tuque ipse scias te omnium hominum & metallorum hostem esse, medicosque me maximè laudare in valetudine hominibus restituendâ.

Lapis. Charissimum aurum, Cur non irasceris Deo, eumque interrogas cur non creauerit in te quæ creauit in me?

Aurum. Deus mihi dedit honorem, decus, & laudem vnde ab omnibus expetor, & quia in & extra ignem omnium metallorum constantissimum sum ab omnibus amor, vt uero volaticus es hominesque decipis, iis enim qui in te laborant ex manibus euolas. Lapis. Charissimum aurum, Deus quidem tibi dedit pulchritudinem, honorem & constantiam,

Aurum Philosophorum late in materat philosphorum.

quod grato animo agnoscere debes, non autem alios spernere; me certè immerito contemnis, dico autem tibi te non esse aurum de quo philosophi scribunt, sed illud in me latet. Licet enim in igne volatilis sim, scis tamen me ad id à Deo ordinatum, & hanc meam volatilitatem vitem esse artifici, quam si rectè sciat extrahere anima constans in me remanet, quæ multo etiam constantior quam tu, ô aurum, omnesque tui fratres & socij, eamque nec ignis nec aqua ad finem usque sculi corrumpere potest. Præterea non est mea culpa si querentes me nesciant quomodo oportet me præparare, mihi que sâpe res contrarias ut aquam, puluerem aliaque similia coniungant, uicamque naturam corrumpant;

Hinc suscipi
candum est
esse Anti-
monium
cum Anti-
monium sit
hostis ho-
minum &
metallorū
cum hæc
ad
mortem
deducat.

Aurum Phi-
losopho-
rum late
in materat
phil-
sophorum.

Qui labo-
rant in mer-
curio & a-
zo errant.

tum verò ex centum vix unus reperitur qui in me laboret, sed plerique in te & fratre tuo mercurio opus perficere conantur; In quo plurimum errant, vnde passim videtur eos nihil proficere, aurum suum inutiliter insumere, depauperarique cuius tu reus es ô sol, cum scias extra me non posse fieri verum aurum aut argentum sed me solum id posse, cur ergo permittis ut plerique tecum & cum Mercurio fratre tuo laborent: si es fīcerus & cādē ageres homines de dāmmo moneres, vndē verè dico te fallacem esse.

Aurum Ex Philosophis probabo artem mecum & cum fratre meo mercurio perfici posse, lege enim Hermetem dicentem sol est pater, & luna est mater; ego enim soli comparor. Item Aristoteles, Auicerina, Plinius Serapio, Hippocrat. Dioscorid. Mesue, Rasis, Auerrois, Geber Raym. Lullius, Albertus M. Arnald. de Villanova, Thomas de Aquino, & multi alij quos breuitatis causa omitto scribunt expressè, tincturas non secus ac metallā componi ex sulphure & mercurio, ita ut sulphur sit rubrum, incombustibile & in igne constans; mercurius verò purus. Quin absque ambagibus meo me nomine nominant dicentes, in auro latere sulphur coctum, constans, incombustibile, rubrum, quod & omnibus notum etiam me esse metallū constantissimum, & habere sulphur optimum, fixum, & incombustibile.

Mercurius fratri suo assentiens dixit, Domine & frater mi vera dixisti & ex dictis ma-

Aurum vul
gare in
Chymia
facienda
fallit om-
nes operan-
tes.

Id omne
non de au-
ro commu-
ni dici-
tur.

gistris potest probari. Tum & omnibus vulgo notum est quantâ nos ambo inuicem sympathiâ coniungamur, quod vel hinc patet quod aurifices aliquid inauraturi auro & mercurio carere non possunt, sed nos facile & absque ullo labore coniungunt, quid itaque non posset fieri diuturniore & longiore labore & diligentia.

Quod de auro dixerunt antiqui, non de auro communi illixerunt. Lapis subridens, uterque cum vestrâ probatione risui vos exponitis, mirorque te, ô sol, tot & talia de te prædicantem non esse acutiores: putasne antiquos Philosophos sua scripta ad literam nudè & prout verba sonant intelligi voluisse?

Aurum. Magistri adducti nullum mendacium scripserunt, omnes circa meam virtutem consentiunt, alijs tamen vires meas in impro priis rebus quæsuerunt, quales sunt herbæ, animalia, sanguis, vrina, capilli, sperma &c: qui errauerunt & saepè fallsa scripserunt: prædicti verò magistri testimonium habent quod artem verè sciuerint, vnde scriptis illorum credi debet. Lapis. Hoc non est dubium, verè sciuerunt artem paucis ex ijs quos adduxisti exceptis qui eam ignorauerunt, & ad alienam recitationem scripserunt: sed cum simpliciter aurum & mercurium nominant ob imperitos faciunt & indignos vt attem ijs occultent, sciunt enim eos nudis nominibus & præscriptæ formulæ & processui insistere, neque rem funditus perquirere. Sed prudentes & diligentes cum intellectu legunt, omnia considerant, quomodo inuicem consentiant, vnde funda-

Legendi sunt anti qui chymici cum summa prudenter nam vnum dicunt & aliud intel ligant.

mentum hauriunt, inueniuntque ex speculatiua & dictis Philosophorum veram materiam quam nullus Philosophus vñquam manifeste nomine suo expressit, quod ipsimet factentur dicentes, vbi communi intellectu iudice apertissimè scribimus ibi maximè artē occultamus: sed cum figuris, cōparationibus & parabolis utimur veraciter artē manifestamus. Cum vero de auro & mercurio scribunt, inox subiungunt, suum aurum non esse aurum vulgare, & suum mercurium non esse vulgarem; aurum enim ob suam perfectionem non posse amplius mutari, cūm iam in metallum perfectum creuerit, & licet color eius centies extrahatur, attificiosē cum eo procedatur, non posse plus facere & tingere quam tincturæ in se habet. Vnde Philosophi dicunt in rebus imperfectis quærendum & sic imperfectiōnem inueniri, in Rosario. Et R. Lullius testis tuus ait, Quod melius fieri debet non debet esse perfectum, in perfectis non fit mutatio sed potius corruptio.

Aurum. Scio hoc scribi, sed de fratre meo mercurio qui imperfectus est, intelligi potest, cumque ambo miscemur perficitur ille à me, ego enim mas sum, ille fœmina: vnde Philosophi, artē dicunt totum homogenum, videlicet in hominibus non nasci sobolem absque viro & fœminā sed vtriusque coniunctione, quod & in animalibus videtur.

Lapis. Frater tuus mercurius quidem imperfectus est, sed non est mercurius sapiens, si misceamini, multisque annis simul in

Rationibus
nec aurum
vulgare nō
est subiectū
Philosoph.

Vnde si ali
quid boni
ex auro
communi
expectas,
necessae est
vt illud re-
solvas in
mercuriū
crudum
quod alte-
rari
potest &
gradū per
fectionis
acquirere

Mercurius
vulgi noa
est mercu-
rius sapien-
tum.

igne stetis nunquam tamen perfectè coibitis,
sed mercurius simulac ignem sentit à te sepa-
ratur & in altum eleuatur, teque in fundo re-
linquit: si verò cum aqua forti coniungamini,
soluamini, distillemini & coagulemini, nihil
tamen aliud producitis quam puluerem rube-
um & præcipitatum: quo proiecto super me-
talla imperfæta non tinguntur, sed ex auro
inuenitur quantum ab inicio assumptum fuit,
sed mercurius omnino separatur, quod chimici
multis annis maximo suo detimento experti
sunt. Illud vero antiquum dictum, Artem esse
totum homogenum, sobolemque non nasci
nisi ex mare & fœminâ malè de te & fratre
tuo mercurio exponis, licet ipsi veritatem scrip-
serint. Et verè dico tibi hoc ipsum esse lapi-
dem angularem ab antiquis positum ad quem
tot millia offenderunt. Putasne eandem esse
metallorum & animalium rationem? Idem
hīc tibi accidit quod omnibus Pseudochymicis,
quoties talia in Philosophorum libris le-
gitis non ultra cogitatis, an cum præcedenti-
bus & sequentibus consentiat nec ne, quic-
quid enim Philosophi de arte figuratiæ
scripserunt de me solo & de nulla alia re to-
tius mundi intelligitur, ego enim solus facio,
& absque me nemo verum aurum & argen-
tum facere potest.

Quicquid
dixerunt
Philosophi
de lapide
figuratiæ
de lacerta
viride seu
serpente
hæc intel-
lerunt.

Lapidis ve-
ra natura
qualis est,
& Antimo-
nium deſ-
cribi.

Aurum. Bone Deus; non te piget peccati,
nec pudet mendacij? Adeòne temerarius es,
vt quicquid tot sapientes tot sæculis scrip-
serunt, tibi soli (qui nihil aliud *quam crassa,*
impura & venenosa res es) audeas attribuere.

cum fatearis artem hanc totum homogenum esse : dicasque insuper extra te vt pote vniuersale verum aurum & argentum confici non posse, cum sit certum multos studiosè alias vias perquisiuisse & particularibus inuentis vtilitatem maximam cepisse ?

Lapisverus
qualis sit
in se.

Lapis. Charissime sol, ne mireris dicta mea, nec me accuses mendacii, antiquior enim te sum, & si omnino in hoc errassem ætati meæ parcere debuisses, cum scias senes honorandos. Ut vero honorem meum tuiturus probem me vera dixisse tuis testibus vtar, quos non potes reijcere. Hermes ergo ait, Certe, absque mendacio verissimè hoc quod est infra est simile superiori, & superius inferiori, quo conse qui possunt miracula vniuersi rei Aristoteles ait, Quam mirabilis est hæc res ; habet enim omnia in se quibus opus est nobis : seipsam occidit, & seipsam resuscitat ; seipsam imprægnat & seipsam parit : Soluit se in sanguine suo & in eodem seipsam coagulat : ex seipsa albescit & rubescit, nihil amplius illi addimus, nihilque mutamus sed terrestreitate & crassitudinem separamus. Philosophus Platode me ait. Vnu agit Anti- & vniiforme etiam in seipso habet corpus, monium animam, spiritum, & quatuor elementa quibus dominatur, neque illi necesse est ut ab aliis corporibus quicquam mutuo accipiat, seipsum enim solum ex seipso parit, ex ipso & se soluit & se resuscitat. Talia testimonia plura possem adducere sed breuitatis causa ut non necessaria omitto. Particularium vero à te adductorum hæc est ratio. Quidam cō usque

Hoc &
puro san-
guine suo,
se soluit &
se resusci-
tat.

necum processerunt ut mihi spiritum meum
tingente in extraxerint, quem alijs metallis &
mineralibus miscuerunt multoque labore co-
reduxerunt ut aliquid parum mearum virtu-
tum ex me metallis concederem mihi affini-
bus, sed hoc paucis successit, alii forte fortunâ
inuenierunt, & quia originem nescierunt ex
quâ tincturâ proueniunt non potuerunt rur-
sus idem facere, neque utilitatem valde mag-
nam percepérunt. Sed si artifices amplius qua-
siissent propriam meam vxorem eique me
coniunxisserent millies plus mutare potuissim,
Si quid est sic naturam meam rebus extraneis corrupe-
boni in chymia, ex lapide est.
runt. Itaque si quid boni virtuti meae compa-
randum inuenitur, ex me & non aliunde
ortum est.

Aurum. Non satis probâsti, licet n. scribat
de vnâ sola te habente quatuore elementa, cor-
pus, animam, & spiritum, tamen hoc tinctu-
ram iam perfectam innuunt, nihilo minus ini-
tio à me & fratre meo mercurio tanquam ex
maris & foeminae semine componi debet,
cumque percocti & tinctura facti sumus vna
res sumus, ut iij dicunt.

Aurum &
argentum
vium cō-
mune nū-
quam fi-
unt vna
res, quod
fieri debe-
ret si ex
his lapis
fieri de-
beret.

Lapis. Nequaquam; prædicti iam tibi, vos
duos nullo modo posse in vnum corpus coa-
lescere, cum non vnum sed duo sis corpora
& in naturâ fundamento contraria: sed ego
corpus habeo imperfectum, spiritum purum,
penetrantem, tingentem & constantem:
mercurium clarum, lucidum, volatile & mo-
bilem, possumque solus quicquid vos ambo
vobis vindicatis neque potestis, in me enim

est aurum Philosophicum & sapientum mercurius. Vnde antiquus Lapis noster non est visibilis,, & mercurium nostrum nemo consequi potest nisi ex mollibus octo corporibus, neque ullum absque altero parari potest, ideoque ego solus valeo virile & muliebre semen, sum totum homogeneum, vocorque hermaphroditus teste Richardo Anglo dicente; Prima materia lapidis nostri dicitur R E B I S , idest, res una quæ naturaliter habet duplēcēm proprietatem in se latentem, dicitur etiam hermaphroditus, id est, materia quæ vix dignosci potest an sit mas vel fœmina quia ad utrāque partē inclinat se, ideoque ex una re quæ est aqua corporis & spiritus fit medicina inde dicitar hāc medicinā suis questionibus fecellisse multos stultos, artē vero requirere unā tantum rem omnibus nota, quā omnes optant; sed unica tantū est, nihil ei comparari potest, & tamen est vilis & vili pretio venditur, neque sperni debet quia facit mirabilia. Alanus Philosophus ait, Operatores huius artis constanti estote voluntate in opere vestro, neque modo hoc modo illud incipiatis laborare & inuestigare, ars enim non consistit in multitudine specierum sed in corpore & spiritu. Et reuera medicina nostri lapidis est res una, vnum vas, una coniunctio; totum enim magisterium unā re perficitur, & incipitur, licet Philosophi ut viā occultarent multas alias vias proposuerint cōtinuè coquendo & miscendo, sublimando, terendo, siccando, & quotquot nominibus vocari potest corporis solutio fiat non nisi in proprio

In subiecto lapidis est aurum Philosopherum & mercurius

Octo corpora mollia ex quibus extrahitur mercurius sapientum est ipsum Antimonium quod in se continet septem metalla, & se ipsum vnde est octo corporum.

Cur prima materia metallorum dicitur rebus.

Opus nostrum una est res quæ dat liquorem in quo ipsa res debet solui, ut res occultæ ma-

nifesta si el
ant & tinc
tura ocul
ta manifes
ta fiat.

Nota hoc,
quia ibi in
dicatur so
lutio auri
& argent i
vi spiritu
lapidis &
fortitudine
quia nec
aurum nec
argentum
viuum per
se solum
sunt lapis
sed ex arbo
rum cōiun
ctione sit
quid tertii
um ex quo
sit opus &
illud tertii
um dicitur
lapis quod
aurum &
argentum
viuum des
truit vincit
& absorbet,
vt ibi enar
ratur, quod
quidem
prudenti
bus est sa
cis, ignorā
tibus est
etia nimis

sanguine suo. Geber Philosophus ait, In futi
do naturæ mercurij est sulphur quod eum co
quit & digerit diuturnitate temporis in venis
mineralium. His, charissime sol, satis es con
uictus hoc in me solo esse, me solum id posse,
absque auxilio tuo, fratribus aut sociorum
tuorum. Non egeo vestri, sed vos omnes ege
tis mei; vos n. omnes perficere possum, & in
gradum altiorem quam natura vobis dedit
vos ducere.

Tunc aurum iratum fuit, nesciuitque quid
amplius responderet, consultans autem
cum mercurio fratre suo, statuerūt sibi inuicem
opitulari cum duo essent & lapis solus, cum
que disputando nihil proficiant amborum vi
gladio eum occisuros. Certamine autem inito
lapis virtutem ex se emisit & vtrumque des
truxit & vicit, absorpsitque vt non videretur
quid ijs actum sit. Habetis, charissimi & pijs
viri, doctrinam veram & sufficientem intelli
gendi fundamentum supremi & nobilissimi
thesauri, nullus enim vnquam Philosophus
haec tenus adeò dilucidè manifestauit. Nihil
ergo vobis deesse quam vt Deum rogetis vt
vobis concedat nobilem hunc thesaurum
assequi, deinde acuite ingenium vestrum, le
gite prudenter, laborate diligenter, neque
festinate in hoc opere nobili, oportet vt ha
beat tempus suum naturale, sicut poma in
arboribus aut vuæ in vitibus; habete etiam
voluntatem rectam, quia Deus illis tantum id
largitur qui eo bene facere cupiunt, ijsque

Dialogus de Lapide Philosophico. 201
tollit qui malè eo vti sibi proponunt. Deus clarum hī
benedicat vos. Amen. eām non
merentur,
vt cum

his clare loquatur Philosophus ex descriptione enim amplia superiorius facta satis colligitur quid sit lapis; est enim marchasita solis, vel saturni, in his enim duabus marchasitis latet amplissima tinctura; sed cum solis marchasita sit perfectior multo in ea etiam perfectior & maior erit tinctura & sic sit tibi satis? in ea enim marchasita est sol & mercurius ambo coniuncti.

OPVS SATVRNI

IOANNIS IRSACI

Hollandini.

RAEFATIO. Amice lector, Philosophi multum de plumbo Philosophorum scripsere, quod ex Antimonio iuxta Basiliū præparatur, vnde puto Opus saturni M. Isaci Hollandi non de communi plumbō (nisi forte materia lapidis per id significetur) sed de plumbō Philosophico intelligendum. Itaque in commodum studiorum Currui triumphali Antimonij subiunxj quia lapidem ignis exponit: an verò saturnus vulgaris sit materia lapidis Philosophici ex con-

Quid per
plumbum
Philosoph,
intellexe-
runt anti-
qui.

federatione decima septimâ infra disces.
folio. 260.

OPVS SATVRNI M. Iohannis Irfaci

Saturnus
est lapis
sapientum
sed hic
saturnus
non est
vulgaris
sed est
alius.

Ex saturno
nostro
mercurius
facili via
eruitur.

Mercurius
saturni id
em est ac
mercurius
solis & lu-
næ sunt
enim eius-
dem sub
stantia.

Hollandini In nomine Domini, Amen. Scito filii mi ex saturno venire lapidem qui dicitur lapis Philosophorum, quia cum perfectus est facit proiectionem in corpora hominum ex quibus tollit omnes infirmitates externas & internas, & in metalla imperfecta. Scito etiam filii mi in toto opere vegetabili non esse secretum altius & maius quam in saturno. neque n. in auro reperimus perfectionem quam in saturno, in suo enim intimo aurum bonum est quod omnes Philosophi fatentur, neque ejus deest quicquam nisi ut primo afferatur quod in eo superfluum est seu impuritatem, purgative interius foras ejiciatur, rubedo scilicet ejus, & sic est aurum bonum, neque aurum æquè facile fieri potest ac saturnus qui facile soluitur, facile coagulatur, mercurium suum à se facile abstrahi finit. Ille vero Mercurius ex saturno extractus, purgatus & sublimatus sicut mercurius sublimari solet æquè bonus est ac mercurius solis in omnibus operibus; si enim saturnus in interiorj suo etiam aurum ut reuera est, mercurius ejus necessariò æque bonus est ac mercurius solis, ideoque vobis dico saturnum in opere nostro meliorem esse quam aurum, Si enim mercurium ex sole extrahere vultis totius anni labor erit, quem quatuordecim diebus ex saturno extrahitis, & ambo sunt æquè boni. Si opus ex auro solo velitis facere labor erit biennij si modò bene fieri de

bet, atopus ex saturno triginta duabus septimanis ad summum perficietis, & si ambo recte siant, ambo æque bona sunt; tum vero saturnus vili pretio paratur, tempus est breue, & labor parvus, vere hoc vobis dico. Fili obserua hoc; saturnus est lapis quem Philosophi nominare noluerunt, cuius nomen hactenus latuit, si enim nomen sciretur multi laborarent, ars vulgaris efficeretur, quia opus ejus breue est, pauci sumptus & laboris parui.

Ideoque nomen occultatum mansit ob malū emergens, omnes mincrabiles parabolæ quas Philosophi occultantes dixerunt de lapide, luna, fornace, dolio &c: omnia saturnum notant, nihil enim extranej illi addere oportet nisi quod ex ipso venit, nemoque est adeò pauper qui hunc laborem perficere nequeat, quia breui tempore luna potest fieri exsaturno, & aliquanto longiore etiā sol, & licet homo pauper sit tamen hoc conarj potest, & si bi proponere facere lapidem Philosophorum. Fili, omnia in saturno continentur quæ nobis necessaria sunt, in eo enim est perfectus mercurius, in eo omnes colores mundi & in eo manifestari possunt; in eo est color vere niger, albus, ruber, in eo est pondus, & ipse est Laton nostrum. Exemplum. Oculus hominis non potest pati ullam rem imperfectam, quamvis minimus esset puluisculus dolorem creatrilli intolerabilem ut nullibi quiescere posset; sed accipe saturnum fabæ quantitate cuncto minutissime scissum, rotundum pone in oculum nullum creabit dolorem, quod sit

Conuenit
cum Theo.
afferente
lapidem
Philosoph.
esse satur-
num.

Omnès
pauperes
lapidem fa-
cere possunt

Saturnus
habet om-
nia necessa-
ria ad lapi-
dem perfi-
ciendum.

**Saturnus
oculis non
nocet.**

**Afferit ite-
rum lapi-
dem Philo-
sophorum
esse ex Sa-
turno.**

**Lapis ex
saturno
proceatus
curat me-
talla om-
nia & ho-
mines om-
nes.**

**Lapis ex
saturno ha-
bet omnia
nomina
& omnia
ænigmata
de eo di-
cuntur.**

**Saturni fo-
luctio per
acetum.**

quia in intimo suo perfectus est sicut aurum & gemmæ. Ex his alijsque dictis notabitis saturnum esse lapidem nostrum Philosophicum & nostrum Laton ex quo noster mercurius & noster lapis paruo labore, paruâ arte & impensâ & breui tempore extrahitur. Monco ergo omnes qui nomen ejus sciunt ut id occultent hominibus ob malum quod inde accideret, vocate verò lapidem Laton & acetum aquam in qua lapidem lauare oportet, hic est lapis & aqua de quibus Philosophi tot magna volumina scripserunt. Multa sunt opera diuersa in lapide minerali, & præcipue in lapide quem Deus nobis gratis dedit de quo multæ miræ parabolæ scriptæ sunt in libro mineralium. Sed hic verus est lapis quem Philosophi quæsuerunt, quia proiectionem facit super omnia metalla imperfecta, & præcipue super Mercurium viuum; tuum verò facit proiectionem in omnes morbos corporis humani internos & externos, ideoque lapis hic non stat in opere minerali sed in vegetabili. Et est initium libri vegetabilis & principale, vocaturque Lapis Philosophorum; lapis mineralis suo nomine dicitur lap. min. tertius dicitur Lapis animalis; hic lapis est verum aurum potabile, vera quinta essentia, quam quærimus, & nullam aliam rem in hoc mundo. Vnde Philosophi dicunt, Qui lapidem nostrum agnoscit enimque præparare scit nulla alia re indiget, ideoque hanc rem & nullam aliam quæ siuerunt.

Filius meus accipiat decem aut quindecim

libras saturnij, cuj non sit admixtum aliud metallum, laminet tenuiter habeatque amphoram semiplenam aceto, lutet, ponet in balneo tepido, & singulo triduo aut quatriduo abradat saturnum calcinatum à laminis, colligatque ad quinque aut sex libras, tere hunc saturnum calcinatum cum aceto distillato super marmor ut cum penicillo picturæ possit seruire, accipe porrò vrceum lapideum & iaco affunde saturno calcinato acetum distillatum relicta tertia parte vrcei vacuā, permisce optime, obtura cum operculo vitreo aut lapideo, pone in balneo rudiculā aut cochleari ligneo quinquies aut sexies die moue, obtura rursus, neque calefac balneum magis quam vt manū in eo pati possis, stet sic 14. diebus & noctibus tum se funde clarum & affunde acetum nouum calci nondum solutæ, misce, procede vt prius, fac toties donec omnis calx saturni soluta sit, saturnum sic solutum pone in balneo, euapora acetum lento igne, saturnus in massam redigetur quam moue donec sicca fiat, erit coloris mellej, tere eam super marmor cum aceto distillato saponis instar, repone in vrceo lapideo optime mixta in balneo tepido per quinque aut sex dies moue singulis d'ebus rudicula lignea operi vitro, sine refrigescente, se funde quod solutum est in vrceum alium lapideum magnum, affunde aliud acetum misce optime, pone denuò in balneum, se funde & sic procede donec nihil amplius solvatur, quod lingua experieris, si n. dulce sit, acetum non est satis solutum, aut pone aliquan-

tum in cucurbita vitrâ & sine euaporare,
si aliquid remaneat non totum quod aurum
fieri vult solutum est, & quod in vrceo rema-
net seu fæces si sint dulces in lingua & adhuc
aliquid in cucurbita reperijs non satis solu-
tum est, potestque nouo aceto affuso soluere
(vt prius) fæces. Coagula has solutiones vt
prius solue aceto distillato vt prius : has coa-
gulationes & solutiones continua donec nulla
amplius fæces in fundo remaneant sed omnia
soluantur in aquam claram & limpidam, tunc
saturnus liber est ab omni sua leprâ, melan-
cholia, fæcibus, nigredine, additamentoque,
& est purus, niueusque, quia ab omnibus for-
dibus purus est, frigusque eius foris est vt in
Luna & calor intus, fusibilis vt cera & dulcis
vt saccharum. Estque niuci coloris qui ab
omnibus fordibus purgatus est, & quia calor
eius intus & frigus foris est vt in luna. Dulcis
vero est quia in eo omnia elementa pura sunt
& separata ab omni fœtore & nigredine sul-
phurâ quibus in minera subiectus fuit; & mox
est medicinalis naturæque similis. Et quia
adèò purus est virtutem interiorem aliquo
modo foras ejicit quoad dulcedinem, sed ca-
lor ita tegitur frigore vt virtutem suam non
possit exercere sicut odor, odor enim spirituum

**Odor quid
sit & unde
sapor ama-
rus ortum
habeat.**

Idem sunt, odor ex aëre emanat sicut fumus ex igne. Cur ergo res quæ dulcem habet aërem saporem habet amarum? Fit quia fæcces eius rei in elemento putridæ sunt ex cholerâ seu calore, quicquid enim præter naturam calet amarum est; aëris verò pariter & sapor spiritus sunt, cumque spiritus aëris foras erumpit per rem calidam aëris saporem includit & tuetur subtilem saporem ut à calida exurente cholerâ non comburatur sicut in Herbario prolixè exponitur. In saturno verò sapor est dulcis quia est quasi purus & in se non habet calorem non naturalem qui comburere possit saporem subtilem, ideo saporem foris habet, & in eo sapor occlusit spiritum aëris, scito me dixisse in re abundante calore vrente aërem intercludere saporem, ne sapor corrumptatur à non-naturali calore: ita sapor aërem includit cum erumpit ex re foris frigidâ, nam subtilis spiritus aëris vel odoris rei alicuius non possunt ullum frigus tolerare, quod patet quia herbæ & flores suaveolentes hyeme non emitunt odorem sicut in æstate sed tegunt se hyeme, ita spiritus saporem in se recludit & spiritum odoris & aëris. Homo frigens odorem amittit & saporem; ita hic saturnus frigidus ita manifestatur sapor cum spiritu odoris: spiritus enim saporis in se inclusit odorem, quod & in saccharo plumbi ad summum clarificato vides quod dulcissimum est sed absque odore ita ut fæcibus separatis solus sapor absque odore remaneat, quod fit quia saccharum exterius frigidum est & ideo album &

Odor ex
calore in-
terno erum-
pit cum
fit spiritus
subtilis

Sachari
plumbi cā-
dor & dul-
cedo unde
sit.

Quare sa-
turnus vo-
cetur lapis
Philoso-
phorum.

dulce, interius verò calidum & humidum temperatum auri instar, tantæque virtutis ut nominetur lapis Philosophorum, quod & experientia testatur, passimque curare omnes morbos corporis humanj quod in suo opere probatur. Hoc verò dico, mi fili, ut prorsus intelligas interius & exterius eius, & ipsitus eius qui in rebus sunt de quibus loquimur, ut sic mirabilia Dei opera agnoscas quæ in his sublunaribus fecit, quæ omnia propter nos creata sunt. Ideò fili mi crede & ama Deum, sequere eum, quia te amat, sicut ostendit in omnibus rebus tam in interiori quam in exteriori earum, ô quam mirabilis est Dominus & Deus noster à quo omnia mirabilia proueniunt; Liquescit autem saturnus ut cera ob sulphuris abundantiam, in nulla enim re inuenio fusibilitatem quam in sulphure, mercurio & arsenico, quæ omnia tria in saturno sunt vnde est fusibilis, sed in eo & cum eo purgata sunt à sordibus suis. An nescitis Philosophos vocare lapidem suum arsenicum & rem albam, sulphur suum incombustibile & rem rubram; omne hoc est saturnus, in illo est enim arsenicum quia luna generatur principaliter ex sulphure albo ut in libro de sulphuribus aperte doretur, & omne arsenicum intus est sanguineum cum interius eius foras elicetur ut in libro de coloribus demonstratur; & saturnus mox stat in gradu lunæ fixæ. Ita in eo est sulphur tubeum ut videtis, cum interius eius foras elicetur tubescet ut rubinus, neque vili sunt colores nisi in spiritibus, ita in eo est sulphur

Saturnus
vnde faci-
le liquef-
cat.

Arsenicus
Philoso-
phorum est
Saturnus.

In saturno
est sulphur
tubeum.
Philoso-
phorum.

rubrum & citrinum, mercurius item, quia
 mercurius breui tempore & paruo labore ex
 eo extrahitur. Omnia ergo tria sunt in satur-
 no, sed nondum fixa, sunt tamen pura, mun-
 da, incombustibilia, fusibilia ut cera, & in eo
 sunt omnes res iuxta Philosophos dicentes,
 Lapis noster fit ex re fœtidâ menstruali. Quid
 vobis videtur? nonne saturnus eruitur ex terrâ
 fœtidâ? multi sanè moriuntur à fœtore satur-
 num effodientes, vel saltem non diu viuunt Probat la-
 quicunque in fodinis nigris & fœtidis laborant pidem phi-
 ex quibus saturnus trahitur. Philosophi dicunt, losophorū-
 Lapis noster non præparatus minimi & pretij:
 &, Pauperes æquè ac dñites illum habere esse satur-
 possunt, & verum dicunt: nemo enim pau-
 perior est & miserior quā ille qui in ministrâ
 saturni laborat. Idem dicunt, illum in omni-
 bus urbibus & locis inuenirj, quonam quæso Vnde satur
 ibitis quin saturnum inueniatis? Vocant ni-
 grum, quæso num vobis saturnus non videtur
 niger? Dicunt aquam esse sicciam qua sol &
 luna purgantur in testâ, nonne hoc saturno
 competit quo lauantur ut vestis sordida sapo-
 ne? Dicunt, In nostro lapide sunt quatuor ele-
 menta, hoc verum est de saturno ex quo qua-
 tuor elementa separantur. Dicunt, Lapis nos-
 ter constat anima, spiritu & corpore, & hæc
 tria vnum sunt, quod verum est quādo fixa-
 tur in mercurium album & sulphur cum terrâ
 suâ tria illa vnum sunt. Vnde nota Philoso-
 phos nomine suppresso vera scripsisse propter
 ignaros qui non sunt filij ipsorum ut ignari
 maneat. Sic sapientes studiosè nomen lapidis

Omnia
necessaria
sunt in sa-
turno.

Probat la-
pidem phi-
losophorū-
esse satur-
num ex
proprietati-
bus satur-
ni.

Vnde satur
nus dica-
tur aqua
secca.

Nomen la-
pidis sem-
per occul-
tant Philo-
sophi.

occultauerunt. Redeamus iam ad proposi-
tum.

Saturnus
postquam
solatus &
optime lo-
tus ut su-
pra fuit,
deinde
fixandus
leui calcia-
natione ve-
per menses
duos in fu-
sione sua
continea-
tur.

Saturnus
sic præpa-
ratus est
soluendus
cum aqua
sua seu spi-
ritu suo
qui dicitur
aqua para-
disi.

Lauisti & purgasti saturnum ab omnibus
fordibus suis, albus est vt nix, fusibilis vt cera,
sed nondum est fixus: fixabimus ipsum, mer-
curium & sulphur cum terrâ sua. Accipe
phialam vitream, pone in ea medietatem sa-
turni purgati, alteram medietatem feorsim ad
necessitatem referua, orificio phialæ impone
vitrum commodum, pone vitrum in capellam
cum cineribus cribratis in furnum, aut de tri-
pode arcanorum, aut in furnum in quo calci-
nas spiritus, da ej ignem æquè calidum ac sol
mediâ æstate est non amplius, nisi forte parum
calidiorem aut frigidorem, (dummodo non
sit tantus vt plumbum fundat, ita enim ma-
teria tua olei instar liqueceret, sifet sic ad
duodecim dies omne sulphur euolabit ma-
teriaque corruptetur, sulphur enim eius non-
dum est fixum & in extrinseco tantum, vnde
materia facilimè funditur: & licet putum sit,
tamen non est fixum) ita vt adeò lenis sit vt
materia non fundatur, stet sic sex septimanis,
post quas accipe parum, projice super ferrum
candens, quod si statim fundatur & fumet
nondum est fixa; sed si manet sulphur eius fi-
xum est. Tum auge ignem notabiliter donec
materia citrina fiat, & sic semper donec ru-
bescat semper augendo ignem donec rubino-
rum colorem accipiat, auge donec tota can-
descat & tunc fixa est & parata ad infusionem
cum nobili aqua paradisi. Notabis porrò du-
plicem esse viam fundendi cum aqua paradisi,

viramque docebo, eligat quiuis, vna tamen dimidio melior est altera. Memento te iussum afferuare medietatem saturni purgati, hanc pone in vrceo lapideo & affunde ei quatuor libras aceti distillati imposito alembico distilla acetum in balneo, debet autem alembicus in summitate habere foramen per quod affunde acetum recens distilla vt prius, affunde nouum & abstrahe, & hoc donec acetum æque forte abstrahatur ac affunditur, tunc sufficit, quia materia imbibit tantum spiritum saturni quantum opus ej & quantum retinere potest. Exime vrceum igni, demtoque alembico pone materiam in vitrum quod ignem ferre posse, adde ej alembicum, pone in capella cum cineribus in furno, fac primo ignem lentum, auge paulatim donec materia tua transeat sanguinis colore & olej crassitudine, sacchari dulcedine & cœlesti odore: conserua calorem dum distillat, si cesset auge ignem donec vitrum candescere incipiat, conserua in hoc calore donec nihil amplius distillet, sine refrescat per se, deime recipientem & optimè cum cera obtura, materiam tunde in mortario ferreo cum pistillo chalybeo & deinde tere super marmor cum aceto distillato, pone in vrceo lapideo cum aceto distillato vt duæ partes plenæ sint, distilla per balneum, affunde nouum acetum, distilla vt prius, itera donec acetum distillet eadem fortitudine quā affusum fuit. Refrigescant, materiam in vitro forti super cineres in capellâ distilla vt prius, primò igne lento deinde fortiori vt prius fecisti, exi-

Aqua para
disi quid sit
& quo mo-
do fiat.

Acetū hoc
cum quo
Saturnus
soluitur vt
anima &
spiritus
eius extra
hatur non
est acetum
commune
& vulgare
ex vino
factum, sed
est spiritus
acidus ex
minera sa-
turni vel
Antimonij
extractus
vt enarrat-
tur supra
in curru
triumphali
Antimonij

bit oleum rubrum vt prius &c: materiam tunde & tere denuo donec in distillatione in balneo materia non amplius secum retineat spiritum aceti, tunc accipe materiam, in cucurbitâ vitrâ distilla ex cineribus quod distillare vult donec materiam in oleum rubrum distillaueris quæ est aqua Paradisi nobilissima ut illa lapides omnes fixi perfundantur & lapis perficiatur. Et hic est modus unus, & hanc aquam paradisi vocarunt antiqui acetum suum acre clarum, nomina enim occultant. Docebo te & alteram viam conficiendæ aquæ Paradisi, quæ facilis est, sed aqua minus est bona, neque tantam projectionem parit in medicinâ humanâ, curat tamen omnes morbos foris & intus, sed altera via curat miraculose breui tempore. Accipe medietatem asseruari jussam saturni præparati (cui affunde medietatem aquæ paradisi præparatæ & fixæ oportere dixi) huius medietatis medietati affunde in vrceo lapideo acetum satis forte, misce: accipe porrò libras duas tartari calcinati soluendo & coagulando clarificati vt nullas fæces post se retineat; salis arm. sublimati vt nullas fæces relinquat libram j. trita misce, coniunge in vrceo cum aceto subito, & obtura confessim; euolarent enim contactu aceti, impone vrceum in dolium aquæ plenum vt refrigescant, alioquj enim calida & frigida materia conuenientes dimicant, se extollunt, adeoque incalescent ut vrceus ferore dirumperetur nisi in aquam

Oleum rubrum satur ni dicitur aqua peradisi, & sal eius dici debet glacieis paradiſi.

Alia methodus faciendi aquam paradiſi.

Modus faciendi mercurium ex saturno.

frigidam poneretur. Caeu ergo cum prædictos pulueres misces ut statim claudas, aut potius vrceum in aqua frigidâ colloces antequâ eos aceto misceas, ita vniuentur, maneant sic in dolio per horas 24. deinde in tepido balneo biduum antequam inde eximas, refrigerescant per se, aufer operculum & appone alembicum, distilla per cineres lento igne ad separationem acetij, deinde notabiliter auge ignem donec videas per fistulam currere guttas mercurij viui. Ibi stillare cessabit, auge ignem sensim quamdiu stillabit, cum vero cessare volet (quod agnosces si inter duas guttas cadienes tantum temporis intercedat ut bis diccas Pater noster) auge ignem ut vrcej fundus candescat, per horas duodecim : cum ergo mercurius transiit, Sal-armon. Sublimatum alembico adhærebit, & tartarus cum corpore saturni in fundo vrcei remanebunt, fæcesshas accipe & in lino puro in cella humidâ suspende, tartarus soluetur quem excipe vitro, corpus saturni sacculo illo lineo manebit, hoc accipe, calcina in furno reuerberationis tribus diebus & noctibus ardenti igne ut alibi doceatur, extrahe deinde sal, vt docetur in libro mineralium, cum quo sale proiectionem facere potes, & coagula denuò tartarum tuum qui æquè bonus est ac prius erat, accipe etiam sal-arm. tuum ex alembico bonum est vt ante. Si non habes salarm. loco eius accipe in uniuersum tres libras tartari &c : qua ratione etiam mercurium ex Ioue & lunâ trahere potes quæ mira operareris, vt in libro minerali-

Extra stio
mercurij ex
saturno,

**Extractio
mercurij
ex luna ut
ex saturno
fieri potest**

um dicitur vbi de quinta essentia metallorum agimus. scito porrò hunc mercurium saturni in omni opere æque bonum esse - ac mercurium solis, ambo sunt æquè boni, & in hoc conueniunt omnes Philosophi. Hunc mercurium saturni sic extractum accipe & afferua in pyxide vitreâ. Docuite duplarem aquam Paradisi sed prima est melior licet cum periculo, longiore tempore & labore fiat, maioreque sumtu: acetum enim bonum est, tum oleum rubrum est optimum & tempus etiam statim finitur, & si diutius durat antequam oleum rubeum eliciatur figit tamen seipsum breui tempore si ad materiam aut lapidem fixum perueniat in magnâ rubidine in essentiam simplicem; sed si mercurius coniungatur cum lapide fixo aliquantis per ascendunt & descendunt antequam moriatur, cum verò mortuus est lapidem rubeum fixum reducit in colorem fixum, operit lapidem rubrum frigore suo ut denuò albescat, tunc coquatur denuò lentissimo igne donec flauescat, & sensim per gradus aucto igne alios atque alios colores induet donec rubedinem perfectam assequatur, ad quod longo tempore opus est, quod in oleo rubro non requiritur, sed hoc ex tempore moritur & coagulatur cum Lapide, vnumque cum altero fixatur in simplicem essentiam vnde dico eandem esse longitudinem temporis operis cum oleo rubro vel mercurio, licet n. præparatio mercurii brevior sit tamen in fine opus longius est, ideoque vobis artificium vtrumque præscripsi ut quod requiritur intelligatis

**Mercurius
saturni cū
sole puro
coniunctus
perficitur
continua
coatione
in lapidem
rubeum
tingentem
& perficien-
tem.**

**Oleum ru-
brum satur-
ni est eius-
dem opera-
tionis cum
mercurio.**

**Oleum ru-
brum satur-
ni fuit auti-
quis occul-
tum.**

Intelligatis optimè ex intimâ lapidis naturâ oleum facere quod postmodum inuentum fuit. Antiquis ignotum fuit oleum, quod avus meus cum socijs suis inuenit maximo labore & tempore.

Duae ergo sunt viæ lapidem fusibilem reddendi superfundendo aquam claram paradisi, cui verò nostri oleum vocauerunt acetum nostrum acre, ideoque filii mi absconde nomen eius. Docebo etiam te quo modo mercurium saturni cum lapide tuo coniungas, eum fusibilem reddas: docebo etiam deinde quomodo oleum rubrum à saturno præparato extractum per alembicum cum lapide tuo coniungas & eum fusibilem reddas. Accipe ergo lapidis tui part. duas. Mercurij tui part. unam misce in vitro, tege operculo vitro ut exacte claudatur, pone in capella in cincibus cribratis, da ei ignem lenem ut sol aestiuus calet nec auge ignem donec aqua paradisi aut mercurius prolsus mortuus sit. Lapisque anteà tuber post hanc commixtionem in puluerem medii inter nigrum & cinereum coloris mutabitur, auge ignem per gradus donec materia albuerit, auge denuò donec crocea fiat, & tandem rubea, & tunc gaude, lapis enim tuus perfectus est & ut cera fusibilis, Lauda Deum & benefac pauperibus, qui nobis dedit partem suorum miraculorum, quod oculis carneis videre potestis & bonitate Dei frui in hac vita corruptibili ad miracula, dico enim vobis in bona charitate, si quis ad lapideum hunc peruenit, illi à Deo concessum, qui

Mercurius
saturni &
sal cius fi-
xum simul
coniuncta
faciunt la-
pidem phi-
losophorū
fusibilem &
fundentem

Lapidis Sa-
turni virtu-
tes & pro-
prietates
omnes.

hunc lapidem habet viuere potest in sanitate
vsque ad terninum à Deo præscriptum, &
habere quicquid in terrâ optat, ab omnibus
hominibus honorabitur & amabitur quia om-
nes sanabit ab omnibus internis & externis
humanî corporis membris, quòd si lapis hoc
non faceret falsus esset, & lapidis vegetabilis
seu Philosophorum nomine indignus. Si ergo
Deus hunc lapidem tibi largiatur caue ne vitâ
tuâ Deum offendas, ne lapis hic sit cœlum
tuum in terra, auge honorem Dej, vtilitatem
proximi, defensionem Christianismi & con-
seruationem Christianorū expulsorum pro-
cura. Sin aliter utare Deus breui tempore

Multiplicatio lapidis saturnini.
vota tua tibi concedet, sed mox plagam tibi
immitet vt occidaris, præceps ruas, aut subi-
tò moriaris, in infernum trudaris damnatus

ob ingratitudinem erga Deum tantum donum
tibi largitum. Vt eae ergo ad honorem Dei &
animæ tuæ salutem ne æterna maledictio su-
per te veniat, cumque scripta mea in testamē-
tum vobis reliquerim, prudenti satis dictum.

MULTIPLICATIO Lapidis. Accipe
medianam partem pulueris funde in vitro, &
projice in vas concavum ex ligno fagino, quod
intus sit læue & æquale ita vt prius oliuo illi-
tum sit erit lapis pretiosus rubini colore, fa-
ciens projectionem in metallis vilioribus &
corpo humano. Accipe decuplum saturni
præparati coagulatione & solutione (vt
supra dixi) donec non relinquat fæces, tunc
accipe puluerem rubeum, nobile ex vitro vt
duæ partes plenæ sint, solue cum aceto in

Chymicis
Lapidem ha-
bentibus si
deum non
timeant &
honorent
quid con-
singat.

Multiplica
tio lapidis
Saturnini.

Puluis ru-
beus per-
fectus acci-
piendus est
& cum sa-
turno per-
fecto solu-
to vt supra
connecten-
dus & ace-
to stillati-
eis soluen-
dus & dein
de abstrac-
to acetofix
andus coc-
tione vt
ambo fiant
lapis per-
fectus.

balneo calido, si quid solutum sit seconde
clarum superius, & affunde nouum acetum
solue, & hoc continua donec omnia in aquam
claram soluta fuerint quod intra dies duode-
cim fiet, solutiones omnes pone in balneo
abstrahē per alembicum acetum, coagula
materiam donec siccā sit, tunc eam pone in
aliud vitrum, in furno in capella cum cineri-
bus cibratis cum operculo vitro. Materia
tua in solutione cum lapide fixata est, succen-
de ignem æstiui solis similem sub furno donec
materia flauescat, auge ignem per gradus ut
fiat citrina, tandem perfectè rubra, quod
mox fit, dimidium temporis lucrifacis ut co-
lorem in multiplicationem consequatur, la-
bora ut prius perfundendo lapidem cum aqua
Paradisi, coque & rubeum fac ut docui ad
perfectam usque rubedinem. Poteris huius
medietatem accipere & illâ proiectionem
facere ut prius, alteram medietatem deniò
multiplicare ut dixi & sic semper eius in ope-
ratione.

Iam docebo alteram & meliorem viam ^{Multiplica} tiò est po-
nempe oleo rubro profundendi lapidem tuum ^{tentior cù}
zubrum fixum ut fusibilis fiat. Accipe lapidis ^{oleo rubro}
partes duas, olei rubri partem vnam misce in ^{facta, &}
vitro, adde alembicum & recipientem distilla
igne lento super cineres (solis martio mense
simili) ut si quid humiditatis ex aceto in oleo
remansit separetur, ignem continua donec ni- ^{Modus if-}
hil amplius humoris in alembico percipias, tius multi-
tunc auge ignem ad calorem solis æstiui, si ^{plicationis}
enim aliquid humoris supersit in alembico ^{est optimus,}

percipies, quod si intra sex aut octo dies nihil percipias affer alembicum & tege operculo vitro os vitri, auge ignem ut digitum per spatium Aue Maria tenere possis & continua hoc donec oleum cum lapide fixetur, quod sic cognosces. Accipe aliquantum huius pulueris proijce super laminam argenteam carentem, si puluis fundatur, laminamque penetrans sicut oleum alutam eamque in aurum conuertit Lapis perfectus est, alioquin continua donec hoc faciat absque fumo.

Lapidis ita perfecti medietatem pone in vitro fusorio, funde quod cito fit, quia liquefit ut cera & cum fusia est effunde in vas illud faginum oliuo illitum, erit lapis rubeus, cristalli instar pellucidus, rubini colore: cum hac

Alia multi applicationes, alteram medietatem ad multiplicatio la tiplicationem adhibe. Accipe cum Deo sapidis plum turni preparati ut ante dixi partes viginti & bi quæ etiā solue per se in vitro cū aceto distillato, puluerum per quam rem verò lapidis tui etiam solue per se in alio sed cauene vitro cum aceto distillato donec vtrumque acetum vul solutum sit in aquam claram, coniunge solugare capi- tiones in vitro magno, apposito alembico & as.

recipiente abstrahē acetum in balneo bulliente donec materia sicca sit, sine refrigerescat, po-

Aqua para- ne in vitro cum operculo vitro in furno indis seu ole capella cuin cineribus cribratis, subiice ignem um rubru caloris solis in Martio, donec albescat, deinde saturni di- citur acetu auge ignem per gradus donec citrina, auge Philosoph. donec rubea & tandem fiat ruberrima, tunc & lac vir- affunde huic pulueri oleum rubrum, vel aqua ginis. tualm, vel aquam paradisi, vel acetum nostrum

acerrium, quocumque tandem nomine appelleatur, procede ut prius docui donec puluis rubeus laminam argenti ignitam mutet in aurum &c: lauda Deum & obedi illi. Iterum potes accipere medietatem ad proiectiones, & alteram medietatem denuò ad multiplicationem adhibere ut docui, ita per totam vitam laborare poteris eoque opere vti vt præmonui ad laudem Dei, proximi utilitatem & pauperum consolationem animæque tuæ salutem. Sapientibus satis est dictum.

Virtutes la
pidis satur
ni & vñus.

V S V M lapidis perfecti discere tandem oportet, facit autem hic lapis proiectionem super mercurium & omnia metalla imperfetta, & corpus ad martem, Iouem & Venerem ex quibus laminæ fiant, igne candescensibus inspergitur lapis subiectis carbonibus ut lapis penetrare possit, sed laminas oportet viuificare sole sicut in proiectione docetur cum Ioue, & hoc est multi laboris. Sed fili mi proijce super lunam aut saturnum qui non egent viuificatione sed fusione, & proijce partem vnam super mille partes & totum erit medicina: ex his mille partibus proijice vnam super decem partes & erit aurum optimum quod vñquam in terrâ visum fuerit.

Lapidis vir
tutes circa
corpora
humana.

Lapis hic sanat leprosos, pestem, omnesque morbos qui in terris dominari possunt, est verum aurum potabile, quinta essentia antiquis requisita, de qua turba Philosophorum tot mirabilia dixit, studioseque nomen & operationes eius occultauit. Huius lapidis granum vnum pone in dimidio vitro vini

albi, vinum calescet, lapis butyri instar soluetur, vinum rubescet, dulcescet ita ut saccharum cum eo collatum merum fel sit, ægrotus bibat hoc vinum, in lecto non nimis operiatur, lapis statim ad cor mouebitur, ab eo omnes malos humores expellit, eosdem ex omnibus venis & arteriis attrahet & expellit per sudorem. Lapis enim hic omnes poros aperit & per eos humores ejicit ut ægrotus sibi in aqua fuisse videatur, sudor tamen hic non debilitabit eum, quia lapis non pellit nisi contraria naturæ, custoditque naturæ similia in suâ essentia, vnde æger non debilitatur,

Qua ratio-
ne lapis
operator
in curatio-
ne morbo-
rum omni-
um.

Lapis phi-
losophoru
in curatio-
ne morbo-
rum que
sunt tantu
contraria
& inimica
corpori
pellit, reli-
qua conser-
uat & reti-
net.

Lapis phi-
losophoru
protrahit
vitam in
longos
annos ita
ut diutissi-
me viuat
qui eò vti-
tur.

tibit hoc vinum, in lecto non nimis operiatur, lapis statim ad cor mouebitur, ab eo omnes malos humores expellit, eosdem ex omnibus venis & arteriis attrahet & expellit per sudorem. Lapis enim hic omnes poros aperit & per eos humores ejicit ut ægrotus sibi in aqua fuisse videatur, sudor tamen hic non debilitabit eum, quia lapis non pellit nisi contraria naturæ, custoditque naturæ similia in suâ essentia, vnde æger non debilitatur, sed quô plus sudat, eò fit alacrior & fortior, venæ illi leuiores fiunt, duratque sudor donec omnes mali humores ex corpore expulsi fuerint, tunc enim cessat. Postridiè accipiatur granum vnum lapidis similiter in vino, ciebit statim aluum, neque cessabit dum quid naturæ aduersum in corpore remaneat, & quo plures sedes sint eò hilarior & fortior erit æger, lapis enim sola naturæ inimica pellit. Tertio die detur granum vnum lapidis in vino calido, tunc venas & cor adeò corroborabit ut æger se non hominem sed spiritum reputet ob leuitatem & robur membrorum. Quod si homo usque ad nonum diem quotidie granū vnum accipiat, erit ac si fuisset nouem diebus in paradiso comedissetque fructus qui formam ætatem & vires perficiunt: ideoque singulis septimanis semel vtere grano vno lapidis cum vino calido viues in sanitate usque ad terminum à Deo statutum. Quid dicis fili, nonne

hoc est verum aurum potabile, vera quinta essentia & res quam querimus? Et etiam res spiritualis, donum quod Deus amicis suis donat, ne ergo aggredere diuinum hoc artificium peccati mortalis tibi conscius, aut si propositum tuum aliò tendat quam ad gloriam Dei. Fideliter moneo, incipere quidem opus posses, sed non perficere neque lapidem vide re, Deo iubente frangetur, corrumptetur aut alio modo peribit ut lapidem nec videoas nec perficias. Itaque alterius tibi conscius abstine ab opere, operam ludes, ne ergo te ipsum decipe. sapientibus satis dictum Quidam homines, fili, morbos externos & gangrenosos in corpore suo habent, his dato duobus diebus continuis granum vnum in vino calido, & liberabitur corpus ab omnibus morbis internis & externis: ut verò ulcera consolidentur Accipe lapidis drachmam vnam, affunde in vitro vini libras tres relinque donec lapis liquefaciat, hoc vino laua ulcera manu & vespere & impone laminam plumbi tenuem, & dato singulis diebus granum vnum cum vino, sanabitur intra duodecim dies; in ulceribus fistulosis injice vnum hoc cum fistula (stringam vocant) argentea. Si homo in corpore suo haberet libram integrum pessimum venenum accipiat drachmam vnam lapidis cum vino calido, venenum & omnes humores maligni statim decedent per sedes. Finio hic nobilissimum opus libri vegetabilis; cui lapis hic à Deo datur nulla indiget re, seruet ergo cum ad honorem Dei &c: Benedictus Deus in omnibus operibus suis.

Videre la-
pidem phi-
losophorū
aut eum
confidere,
nemo pec-
cator & deo
inimicus
potest.

Venenum
quantum-
uis maxi-
mum vin-
cit lapis
Philosoph.

CONSIDERA-

TIONES SEPTEMDE-

CIM DE MATERIA

LAPIDIS IN VSVM

Physicorum.

Vnum-
quodq;
habet suū
semen ad
sui multi-
plicationē
idoneum.

ON S I D E R A T I O
P R I M A. Philosophis
omnibus probatur vnu-
quodque producere Si-
bisimile, omnibus enim
notum est naturam cui-
que indidisse proprium
semen ut generet sibi simile, vnde Saluator
Matth. 7. dicit spinas non ferre vuas nec car-
duos ficus, sed quodlibet sibi simile, quod &
rustici sciunt, metentes quæ seiminant siue
caules, lentes, vicias, aut similia. Licet autem
hic chymici plebeij deceptores maximi facile
discant errorem in quo ipsi & alij versantur,
tamen cor eorum fisiuolis & erroneis receptis
adeò est impletum vt veritatem manifestissi-
mè ob oculos sibi positam non agnoscant,
vnde naturam & naturalem doctrinam non
sequuntur, quin jmdò ej pro vitili repugnant;

vtrumque seminibus alienis (vt anseres & gallinæ) salnitro sc. vino, vitriolo, & alcali permixtis sperantes ex illa commixtione producere aurum aut argentum. Quantopere à vero aberrent patet ex prædictis, & prudentes facilè perspicient cum qui metallum mettere vult debere seminarē metallum, vt fructus semini similes percipiat.

Qui metal
la cupit
transmuta-
re, medici-
nam ex
metallis
suam edu-
cere habet.

C O N S I D E R A T I O . 2. Omnes vero Philosophi fatentur & confirmant omne sperma debile esse sulphur, cumque dixerimus supra omnes res suum habere sperma, hic concludimus idem in metallis obtinere: ita alia natura seminis plumbi, alia argenti, alia auri, vnde sequitur, qui aurum mettere vult seminet aureum semen, cumque metallorum sperma nihil aliud sit quam sulphur sequitur vt nihil aliud quam auri sperma seminet.

Sperma me
tallorum
est interius
metallicū
quod sul-
phur, sal &
mercurius
nūcupatus

C O N S I D E R A T I O . 3. Requirit autem natura ad generationem ex semine agrum commodum & benè præparatum; & ad sperma animalium & hominum ad virile sperma juxta Aristotelem & alios maximè necessarium est menstruum in quod sperma operetur: vnde fatentur Philosophi mercuriū esse menstruum, agrum, seu radicem metallorum, in quem sulphur tanquam sperma metallorum cadit vel seritur, vel inscritur tanquā planta in truncum, quod porrò humore cœlesti, calore occulto & influentia siderum humectatum propagat & maturat sui simile. Et hic verus est processus per quem metalla

Hæc opti-
ma sunt &
no tatu dig-
na, sic enim
operandū
est & agen-
dum cum
mercurio
& auro.

& mineralia aqua & terrestria propagantur & generantur; & quodcumque semen seratur in agro seu matrice, talis fructus germinabit, licet philosophastri quidam mercurium crudum tantum cum Lilio alijsque Philosophis metallorum menstruum esse concedant vel & sperma esse velint, quod & nobis arridet, ita tamen ut naturam feminini obtineat, quod non operatur sed accipit virtutem & operationem à spermate virili, quod & in Turba sic docetur. *Ex corpore metalli masculini extrahitur mercurius seu semen nature masculina, & ex corpore metallico feminino extrahitur semen femininæ nature seu mercurius:* hec duo semina in debita proportione unita & in natura agrum projecta sibi simile generant. Et Plato dixit, Omne argentum viuum est sulphur, sed non omne sulphur est argentum viuum: ita quicquid supra diximus de sulphure auri intelligit. Plato etiam de mercurio auri. sed hic in doctrina omnium Philosophorum obseruetur communiter de ambo bus mercurijs, vulgaris sc. & Philosophico agi, itaque secundum Platонem mercurius metallicus æquè est sulphur ac mercurius, sed mercurius vulgaris est menstruum foetidum. Seratur iam sulphur Iouis in Mercurio martis procreset Iupiter, & sulphur veneris in Mercurio prodibit venus: ita sulphur lunæ tantum Lunam; & sulphur solis tantum solem parit.

Metalla sunt masculi sexus & feminini & ex his extrahitur mercurius masculinus & femininus

Hi mercurij sunt coniungendi proportione debita, hoc est pondera decem mercurij fœminini sunt coniungenda cum uno ponde re mercurij masculini.

Quia Sulphur est agens & si bi assililat patiens quod est mercurius,

CONSIDERATIO. 4. Tirones artis plerunque hic querunt, Cùm haec tenus

dicitum sit ad generationem auri nihil aliud nisi sulphur auri seu sperma, mercurium, in agrum seu menstruum esse projiciendum, quomodo ad sulphur solis perueniatur, & vbinam querendum & inueniendum sit? Licet autem multi arcanorum studiosi sulphur auri (quod alij animam corporis nominant) subtili labore ignis, aquis fortibus, alijsque rebus commodis vegetabilibus & mineralibus ut aceto & spiritu vinj elicere & præparare conati sint, tamen huius artis scientia & aptitudo id nullo modo permettere potest. Philosophis quippe & Physicis notissimum est aquas fortes & acetum vulgare maximum esse Philosophici opéris impedimentum, nullam enim habent cum materia communionem vel affinitatem, sed repugnant omnino & sunt aliena à propria & vera operatione naturæ, vnde etiam extraneas & repugnantes operationes absque ullo fructu maximo labore, periculo & sumtu inuehunt. Licet verò nobis sufficere debeat quod quotidie videmus triticum & alia grana integra non fracta in agrum absque ullâ præuiâ præparatione aut extractione spiritus vegetabilis & animæ generantis scri, & naturam semen suscepimus ad fructificationem & incrementum præparare: sicut etiam natura aurum (simplicissimum tanquam semen perfectum & integrum (in summo arcano) in quod omnes cœlestes & terrestres stellarum virtutes elementorumque congregavit & sic in semen præparauit & coxit,) reliquit: tamen ad ampliorem instructionem huius

Mercurius
auri dici-
tur anima,
& mercu-
rius lunæ
est vlti-
corpus isti-
us mercurij
aurei, con-
iunctione
fiunt vnum

Aqua for-
tes & ace-
tum com-
mune &
vulgare
naturam
lapidis co-
rumpunt
& destru-
unt.

Hinc col-
ligamus
naturæ me-
tallicæ ni-
hil extra-
neum esse
permis-
cum.

Philosophicæ sententiaë Ossanis Pontificis dictum affereimus, eoque nostram doctrinam hoc loco abbreviabimus; Natura naturâ gaudet, Natura naturam vincit.

C O N S I D E R A T I O . 5. Quidam tamen processum hunc Philosophicum nostræ opinionis ex parte secuti aurum tanquam semen in Mercurio ad generationem lapidis Philosophici seuerunt, quod & ante nostram ætatem nonnulli fecerunt, vnde nihil prouenit nisi messis laboris inutilis, temporis perditæ, & sumptus male insumpti. Verum culpa non est Philosophis nec seminibus sed ignorantia attribuenda, prout etiam Democritus in libro de rebus naturalibus & mysticis ait, Vide an sulphur seu semen transpareat nec ne, alioquin non æri aut sulphuri sed tibi imputa, non enim benè rexisti: & cum iuxta meum iudicium satis de Democrito dictum est, concludam hanc considerationem hâc sententiâ Philosophicâ; Opus Philosophorum etiam opus mulierum & ludus puerorum.

C O N S I D E R A T I O . 6. Licet autem perspectum habeamus naturam multiplicia opera & mirabiles res operatj, scimus tamen etiam illa omnia melius & fortius fieri permixtis ijs rebus quarum permistionem nos natura ipsa docuit, in generatione animalium nisi vtrumque sperma permisceatur, nihil sequitur, sed mortuum: inutile & caducum est. Monent autem omnes Philosophi ut terra pariter & aqua Philosophorum exactissime purgata, preparata & sublimata

Hinc colligendum est aurum cum mercurio mixtum non omnino inutile quid esse, at error fuit in coctione debita & continua facienda

Antequam mercurius & aurum coniungantur præparata & summopere purgata esse debent

sint antequam in putrefactionem collocentur.
 Vnde Haliscias etiam nisi terram tamdiu sublimaueris donec in aquam resoluantur, aqua non potest eam putrefacere. Nō autē intelligūt Philosophi sublimationem vulgarem sicut chymici indocti docent dicentes, sublimare esse cum aliqua per se aut alteri mixta vi ignis ex fundo vasis in supremum ascendit sicut Mercurius vulgaris, arsenicum, sal-armon. & alij spiritus minerales; adduntque hanc esse veram sublimationem Philosophicam, quod falsum est, quia sublimare Philosophis nihil est aliud quam purgare, subtilizare, virtutem & potentiam extollere. Signa autē perfectae putrefactionis sunt iuxta omnes Philosophos nigredo & grauitas materiæ; vnde Panthæus, Putrefactio ita demum perficitur cum materia nigrescit & grauis fit. Et hoc signum nigredinis iudicant Philosophi signum quod spiritus cum corpore, & anima cum spiritu unita sint, corpus à spiritu factum & omnino solutum esse, iamque diuinum spiritualeq; matrimonium perfectum, quod signum nigredinis debitâ operatione & regimine apparet die 14. aut iuxta alios (& nominatim Bernardum in parabola) 43. die. Nigredo hæc varijs nominibus à Philosophis appellatur, varijsque rebus significatur. Alij enim Caput corui nominant, vnde Hermes in suâ allegoriâ ait, Coruum in tenebris & in claritate diej absque alis volare, coloratum esse in sanguine suo, cuius amaritudo exit à rostro eius, & aqua clara ex dorso eius, Bernardus in suâ pa-

Nostrum
sublimare
est, naturā
subtilem &
penetran-
tem facere
sublimare
Philosophi
ce quid sit.

Nigredo
indicat so-
lutionem,
& corporis
spiritualis
rationem.

ria lapidis
 putrescit
 nigrescit &
 tūc dicitur
 caput cor-
 ui in metal-
 lis autem
 putredo
 fieri non
 potest quia
 nigredo
 in illa pu-
 tredine
 apparet,
 ob sulphu-
 ris immatu-
 ti eruditam
 tem quae
 in princi-
 pio domi-
 nat
 hæc sunt
 notatae dig-
 na & medi-
 datu.

rabola vocat hæc nigredinem thoracem hole-
 sericum nigrum quem Rex auream vestem
 deponens à saturno primo cubiculatio suo
 accepit. Alij nigredinem hanc, noctem, vin-
 bram, Ecclipsin solis & lunæ nominant, vnde
 Isac ait, antiquos sapientes diu de tali nigre-
 dine consultasse tandemque conclusisse debe-
 re reputari & sumi pro Ecclipsi solis & lunæ
 quæ huius operis totius sunt materia & ipsum
 opus. Alij Philosophi videntes hanc nigredi-
 nem dixerunt, obscuratus est sol in ortu suo,
 sicut hic etiam in opere nostro fit, vt sperma
 & menstruum nostrum exactè commiscean-
 tur ut virtus & operatio in ijs extendatur in
 materiam alterius & fœmininum menstruum
 suscipiat virtutem & potentiam spermatis
 masculini, sicut scimus mercurium de quo hic
 loquimur spermaticum aurum suscipere sicut
 natura & potentia fœminina cum maxima
 auiditate sperma viri.

CONSIDERATIO. 7. Mathema-

In nostro tici & magi dicunt omnes res produci &
 opere Physi constare in certo numero, pondere, & men-
 co debent esse propor- surâ; itaque licet omnes creaturæ quæ initium
 tiones qua suæ generationis infra sphæram lunæ accipiunt
 tuor quali aut ex quatuor elementorum concursu orian-
 tur, aut elementaris sint essentiæ, tamen mani-
 se alioquin festum est nullam eatum simili proportione &
 opus per- virtute constare. Cumque Philosophi cog-
 fectissimû nouerint & experti sint ad Entis perfecti ge-
 esse non posset, cum qualitas generationem requiri proportionem debitam,
 quædem docuerunt res quæ perfectè concipere & pa-
 dominare- rere debent debere reduci ad æqualem pro-
 tur aliis.

portionem non quantitatis sed qualitatis, id coque & in nostro opere requiritur similitudo proportionis; cumque quatuor sint qualitates quarum singulæ singulis contrariae sunt, doctrina hæc nostra exigit ut hæ qualitates contrariae in æqualitatem aut proportionem similem reducantur. Si enim qualitas ignis, ut in Milione, Auicenna & Rosario legimus, reliquas tres qualitates superaret absque dubio tres qualitates destruerentur & comburerentur, vel saltem humor exsiccaretur, humidum radicale aresceret, operaque & oleum ludetur. Contrà si aqua cæteras qualitates superaret obstareret quominus vlla maturitas sequi posset, ita & de duabus reliquis. Vnde Democritus, sicut Medici prudentes & diligentes antequam remedium componant exacte probant quoniam in gradu res aliqua calida sit, & quænam ei coniuncta mediocrem temperaturam efficere possit; vel quatenus frigida aut humida sit, aut quamnam qualitatem habeat: idem in opere seruari & obseruari debet. Sed inuenimus Philosophos nullibi obscurius loqui quam in proportione utriusque materiæ lapidis. Imo Bernardus asserit Deum Philosophos coniurasse ne de eâ nisi parabolice loquantur; tamen secreti quidam Cabalistæ huius occulti mysterii verè gnari duplarem numerum in consideratione lapidis Philosophici docuerunt. Primò per analyticam, quæ suo indicio artifici demonstrat & indicat pondus dissolutionis; secundo per Syntheticam vel ponderum coagulationem,

Hinc colligi potest quantum occultarū pondera lapidis & proportiones Sulphuris & mercurij sapientes antiqui.

Pondera sapientum fuerunt ab uno ad septem vñc quæ ad 12. pondera mercurij crudi super vnum pondus auri optimi, quod est sulphuris, mercurius autem crudus vel est metallicus, vel communis & vulgaris multoties distillatus ut maturescat.

fixationem : & in his omnibus hi veri indagatores indicare voluerunt, quod sicut in destruētione domus veteris utiliter faciendā à tecto incipi debet & inde usque ad imum fundamentum procedi : ita & non aliter voluerunt cum domo naturae procedi. Domum vero naturae voluerunt esse aurum, simplex naturale, natura enim (ut omnibus sapientibus notum est) in tali auro omnia sua secreta cortice fortis secretō inclusit, texit, custodiuit, vnde à Philosophis Microcosmus vocatur. *Est ouum illud quod aquila Iouis in gremio depositum,* destruunt autem analytica pondera Cabalistarum arcani Quaternarij hoc ædificium seu ouum naturae à summo (fabri instar tignarii) usque ad ultimum fundamenti lapidem.

Quod autem antiqui nonnulli arcanis characteribus & imaginibus veram proportionem ponderum lapidis Philosophici proposuerint patet perspicue in pictura senis & aquilæ, vel in tabula apertâ Simonis quæ non egent ampliore expositione quam quæ dicta sunt. Alii vero qui proportionem suam ex planetis cœlestibus & causis naturalibus sumunt (ut Simon & alii dicunt sicut sol singulari occulto modo & eo ipso tempore ad lunam in sesquitercia proportione inuenitur.

De ponde-
re hæc
sunt consi-
deranda.

CONSIDERATIO. 8. sed bona & fidelis natura nos docuit, cum ipsa materiam talem seminis diuini nos iuuet præparare, ut debitō loco seramus (ut Democritus ait) rigare, & igneæ cœlorum virtuti expomamus & commendemus, videmus enim ad perfectionem

perfectionem & maturitatem seminis cœlum plurimum conferre. Moncimur autem hic per cœlum intelligere vas in quo omnia opera naturalis & artificialis motionis perficiuntur. Videmus enim cœlum in se concludere omnia elementa seu qualitates & in illa conclusione perfici omnia opera generationis & corruptio- nis; quod cum ita sit, dicemus terram purissimam à nobis paratam in sphærâ rotundâ includi debere, sicut tota terra sphærâ cœlesti ambitur. Sciunt etiam Astronomi quod cœlestis planeta Mercurius cursum suum & officium in figura ouï faciat & absoluat quod & nos hic considerandum monemus. Volumus autem etiam vt semen in suam terram, anima in corpus vel sanctum & purum sperma in suum menstruum præcipitetur priusquam in vase seu matrice includatur & sigilletur.

C O N S I D E R A T I O . 9. Tum verò ad generationem vel fructificationem seminis requiritur vt vis germinativa seu anima moueatur; moueri vero dicunt sapientes à solo calore externo & peregrino qui excitat & irritat calorem internum & latentem. In hoc ergo opere maximè necessarius est calor externus, dicitur enim Cœlum in Entia viuentia nihil aliud infundere quam vitam excita- tando & mouendo virtutem generativaam seu animam illatum rerum vt crescant sicut fœtus in utero materno.

C O N S I D E R A T I O . 10. Et quia sphœra cœlestis iuxta aliquos circumdat sphœram ignis, sphœra ignis cœlestis reliqua elemē-

Vas in quo lapis coqui tur se ha- bet tanquā cœlum rebus in ferio- tibus, hoc enim agit quodāmo- do in natu- ram eam continēdo & fouēdo virtutes ne exhalent.

Hoc est au- rū dicitur purum & sanctum sperma, quod inde mirum & miraculosū quid oria- tur népe la- pis qui na- turæ mira- culum est.

Virtus in- terna séper mouetur ab externo calore, qui agendo in naturâ susi- tat virtutē illam inter- nā ad acti- onem, sic calor est necessarius

Vt cœlum 232
circumdat terram, sic & ignis
noster debet circum dare terrā & leuiter calefacere vt cœlum leuiter calefacit terram communem vt fructus inde fiant & maturescat

Hæc omnia possunt interpræsi de auto, in mercurium redacto, & hic mercurius in puluerē fixum pene trantem & fundentem redactus potest dici ignis ex aqua.

Sex modi quibus anima & virtus lapidis interna reducitur in actum.

Philosophorum.
ta, ita & hæc nostra consideratio vult vt virtus ignea elementaris ambiat sphæram seu vas elementorum seu materiæ nostræ vt calore suo naturali moueat & excitet naturam nostræ materiæ, vt mutatio Philosophica fieri possit, de qua Hermes, muta naturam & inuenies quod quæris : leue fac quod est graue, & aggraue leue, ex aëre terram, & ex terra aërem, ex igne aquam & ex aqua ignem, & habebis artem. Hæc enim reuera est proprietas & natura materiæ ipsius vt hoc fiat dummodò conjunctio rectè peracta sit, tum monent nos Philosophi ex tali permixtione & virtute igneā produci Elixir Philosophorum, quod fortiori extractione & reiteratione gignit Azoth sapientum. & anima naturæ quæ ante in uno obuoluta tegebatur, hæc extractione elicitur ad effectum suum, incipitque nouo prorsus modo inauditâ mirabili virtute corpora mortua animare & viuificare prout Sapientes docent.

C O N S I D E R A T I O I I. Quidam porro sapientum sex modos inuenierunt & posuerunt per quos anima ab externo calore mota & excitata officio suo fungitur, suntque hi, Corruptio, Generatio, Augmentatio, Diminutio, Alteratio, & loci mutatio. Est autem manifestum his sex modis naturam cum arte Philosophicum opus promouere & ad perfectionem ultimam perducere, quod testatur Pantheus in sua Voarchadunicâ & excellensissimus Doctor Iohannes Deezontinensis in sua Monade Hieroglyphicâ.

C O N S I D E R A T I O . 1 2 . Omnes porro Philosophi, & Aristoteles ipse, fatentur ante generationem nouam præter corruptiō nem, quia corruptio vnius est generatio alterius ait Aristoteles, & absque sufficiēte corruptiōne non potest aliquis nouum generari. Quid verò apud Philosophos sit corruptio corruptio. docent Plato & Auicenna sic; Corruptio est rej alicuius putrefactio propter vapores inhærentes detentos ex operatione ignis temperati: id est, Corruptio est quando aliqua res naturā aut arte à sua formā priore & essentiā destruitur, aut quando alicui rei prior forma seu essentiā dissoluitur ita ut ad illam formam seu essentiām non possit amplius reduci. Et hoc (dicunt Plato & Ioannitius) fit, quando humor alicuius rei ab igne motus in vase aliquo bene obturato retinetur ne exhalet, ita enim humor ille putrescens destruit primam illius rei essentiām. Vnde Bernardus; Corruptio Philosophica occultat formam externam, soluit naturam, custodit proportionem secretam, & mutat colores. In opere autem cipuum in Philosophico ab inicio duæ res sunt commixtae terra se: & aqua, cum ergo haæ dua operatio- nes ignis mouentur, & humor non potest ex- halare, incipiunt putrefactio re, & terra destruit losphorū primam suam formam & naturam. Turba; Nostra putrefactio non est sordida vel impura, sed est commixtio aquæ & terræ secundum partes minutissimas donec omnia firmus fiant. Morienus, Nostra putrefactio nihil aliud est quam occisio humidi cum sicco. Corruptio

Ad genera-
tionem om-
nem neces-
saria omni-
no est cor-
ruptio, &
quid sit
corruptio.

Humor de-
tentus &
calore agi-
tatus lento
putredinē
excitat &
soluit cor-
pus in quo
est, vnde
nota qua
via sit pu-
trefacien-
dum nam
hoc est præ
cipuum in
arte.

Fimus Pha-
losphorū
qualis sic
inde colli-
gitur cum
sit nigredo
que oritur
ex putrefa-
ctione ma-
terie no-
stræ.

Hæc nota-
tu digna
sunt nam
vt in Chris-
to, vincēte
miseria hu-
mana vide
batur domi-
nari, sic
post mortē
hæc omnia
abie-
runt, sic &
in lapide
nostro, an-
tequam
moriatur
nihil fere
est, post
mortem
autem &
resurrectio
nem nihil
est potenti-
us & effi-
cacious.

Putrefactio
prima in
opere, in-
ducit mor-
tem & te-
nebras, sed
generatio
quaē inde
oritur in-
ducit nouā
vitam &
nouū lu-
men.

ergo Philosophica est maximè necessaria, est
enim origo & causa regenerationis Philoso-
phicæ, extollitque materiam supra gradum
quem natura ej dederat, post quam putrefacti-
one in cuiuslibet rei inseritur noua forma, essen-
tia, motus & vita. Plato, Vnde procedit &
oritur corruptio, inde oritur etiam vita & noua
generatio; & in quibus mors & destructio
dominabantur, in ijs assurgit etiam vita, &
mors non amplius dominatur vitæ. Hoc qui-
dam Philosophi Christiani sic interpretantur;
Ab uno homine (Adamo sc:) peccatum &
corruptio venit super omnes homines, & ex
uno homine (Iesu Christo sc: secundo Ad-
amo) venit gratia & regeneratio. Et sicut pri-
mò Adamo dominata est mors & perpetua
destructio, sic in secundo Adamo dominata
est vita & salus quibus mors non potest ami-
plius dominari.

Et licet harum rerum & comparationum à
nigredine apud Philosophos infinitus sit nu-
merus prout & Poëtæ mirè de ijs fabulantur,
vt de Demogorgone & alijs, præter rem ta-
men judicauimus talium recitatione prolixio-
rem libellum facere, præsertim cum sciamus
ex dictis omnia abundè intelligi posse.

C O N S I D E R A T I O 13. Post suf-
ficiēt & perfectam putrefactionem pro-
ximè sequitur generatio, & sicut supra dictum
est putrefactionem occidere priore in essentiam
(nihil enim aliud agit) sic generatio producit
essentiam & vitam nouam. Et licet niger
obscurus corui spiritus induxit tenebras noc-

tis, corruptionem & mortem ; tamen nihilominus aperuit portas vitæ, & sicut morosa & difficilis hyems maximè contraria floribus suauibus & fructibus teneris eos corruptit ; sic tamen simulac sol nobis appropinquat excitat de nouo generationem omnium rerum corruptarum, florum sc: & vegetabilium, tunc enim cœlum virtute solis infundit cuilibet rei & plantæ succum & virtutem. Idem Philosophi innuerunt etiam intelligendum de opere suo secundo motu generationis, cum enim simplex sperma solis indies magis magisque consumetur, dicebant solam ab ijs discedere & hyemem appropinquare, quæ omnia destruit sicut in descensione docetur : Et cum notaerunt tenebras seu nigredinem putrefactionis albedinis aliquid manifestare, dicebant ; Iam sol iterum ad nos accedit cum virtute sua, vidimus enim chylum in radices ascendere & fructus mox florescere. Item. Cum putrefactionem & nigredinem nominent nigrum noctem dicunt cum aliquid albi percipiebant, iam luna incipit splendere, neque hoc absque causa dicunt sed propter utrumque luminare solem & lunam quæ huius operis totius initium, regimen & finis sunt.

Tum vero à Philosophis tres tantum colores obseruati sunt & nominati, niger sc: albus & ruber. nigrum vocant noctem Philosophicam, sed quia post 42. dies albedo apparere incipit dixerunt lunam oriri, quæ per obscuras nubes materiæ lucem suam sensim exerit, quo nihil aliud quam albedinem absconditam

Putrefactio
in opere
aperit por-
tas vitæ
quia sul-
phur vitæ
in actum
reducitur
per putre-
factionem
naturæ suæ
in qua in-
cluditur.

Quicquid
albus est
post putre-
factionem
luna dici-
tur apud
Chymicos.

apud chymicos dicitur ablutio quia dum appareat albedo nostra incipit purgari & ablui à se ipsa dum sulphur maturescit. Non perinde se purgantur quia dum coquitur materia ascensu & descensu frequenti & saepius iterato natura purgatur & abluitur, & tandem sit alba & fixa, vnde in albedine vnitur spiritus corpus & anima, ut nūquam amplius separantur. Qualis sit vera purgatio & ablutio nostra philosophica (quae in Philosophica generatione nigredinis percipitur) innuunt. Debet autem hic præcipue & in hoc gradu animaduerti quod alicubi Philosophi de ablutione & purgatione spiritus, animæ, & corporis docuerunt. In codice enim veritatis dicitur; *Nisi corpus & spiritum ad summum purgaueris corpus non potest spiritum, nec spiritus animam suscipere. Dandinus, Aggrega animam cum corpore purificato & spiritu, tunc anima letabitur spiritu, spiritusque corpore & facient unionem æternam. Requiritur verò ad hanc purgationem seu ablutionem distillatio, anima enim & spiritus non nisi distillatione purgari & lauari possunt.* Estque manifestum quid sit distillatio neque ampliori explicatione hic eget, hoc tamen nota non hic vulgarem aquæ distillationem sed Philosophicam intelligi, & quod Philosophi in hoc opere nominauerunt distillatum. Isac ait, Cum antiqui videbant humiditatem in vase Philosophico ascendentem & guttatum incidentem in terram dicebant esse distillationem Philosophicam. Et hæc ascensio & casus donec sit aquâ consumata materia frequenti ascensu & descensu purgetur & abluitur, & est vera ablutio & distillatio Philosophorum. Et hinc natum est nomen assensio & descensio. Alii Philosophi nominant humiditatem rorem cœli & terræ in fundo iacentem, humorem terræ, vnde quidam ex Genes. 27. dixerunt, Deum artifici opus dedisse ex rore cœli & pinguedine terræ. Caudit ergoros suavis ex cœlo super terram, hume-

Etat eam, abluit nigredinem & omnes fordes à corpore, & præcipitat in id (vt iam dictum) denuò mundi animam igneam; vnde Morienus, *Ignis & Azoth abluunt Latonem.* Laton enim ex mente omnium Philosophorum est terra impura, Azoth ros purgans & spiritualis Philosophorum plunia, abluens & purgans omnes tenebras & fôrdes corporis illius impuri quas accepit à putrefactione seu corruptione; vnde Rosarius, *Hic decidit ros è cœlo Et lauat corpus nigrum in sepulchro.*

C O N S I D E R A T I O 14. Cum vero in generatione naturali videatur quod per tenebras noctis effulgere incipiat lunæ splendor, cumque Philosophi agnoverint & viderint albedinem hanc lunæ paulatim crescere & augeri, hoc in loco tertium modum naturalem seu augmentationem posuerunt. Manifestum enim est lunam nouam adeptam eam quotidie augere donec decimo quinto die plena lumine & viribus appareat, ideoque & hic cum utrumque Luminare metallorum album sc: & rubru in hoc opere nostro & ipsum opus sint, argentique albedo creuerit & perfecta sit vt fulgeat, Philosophi meritò lumen plenam vocant. Hic miseri, pauperes, chymici aut sophistæ discant & considerent am quæ cum augeatur colore & perfectione tunc temporis vocant illud suam perfectam multiplicationem & augmentationem quia natura crescit & augmentatur in gradu perfectioris suæ, albedinis vel rubedinis, quod in particularibus operibus chymicis non talis fit multiplicatio & augmentatio, & sic varia est multiplicatio operis nostri, à multiplicatione operum particularium.

Laton est aurum & azoth est mercurius quæ ascensu & descensu purgat terram & lauat ipsam.

Sub nomine lunæ & solis chymici antiqui sæpe intellexerunt perfectam naturam nostram coctionem dum enim appareret natura alba, tunc luna dicta est, dum vero appareret rubra tunc solem dixerunt hanc naturam ruben-

imperfectam cogitationem fraudis suæ indoctrinæ, quænam sit vera augmentatio Philosophorum, de qua obscure & ænigmaticè loquuntur: nam ignari putauerunt idem hic in opere Philosophico fieri quod interdum fraudulenter in particularibus docetur metallum perfectum, aurum vel argentum ita augeri & præparari posse ut semper cum imperfecto mercurio in duplo, triplo, quadruplo augeatur, & additamentum mercurij semper accipere perfectionem auri vel argenti, & quotiescumque medietas ex toto composito auffertur posse locum eius suppleri cum mercurio vulgari & sic in æternum augeri. Verum de opere Philosophico & particularibus pariter falsa est opinio hæc; quid enim Philosophi vocent augmentationem ex parte dictum est, & per incrementum lunæ expositum, quod scilicet sicut luna crescit ita & materia Philosophica, non quod ad pondus ei aliquid accedit, sed ad perfectionem & colorem donec hæc lunaris perfectio & color perficiatur & compleatur quod secundum opinionem Philosophorum fit intra 188. dies. Docetur etiam hæc quid Philosophi per nutritionem lapidis innuant, sicut Zeno in Turba ait, Deus dat materiæ animam id est virtutem cum qua augetur nostra medicina. Et rursus idem, Postquam anima cum fermento per aquam mortuo lapidiseu corpori infusa est tunc lapis nutriti debet. Et sicut omnia vegetabilia ex terrâ aluntur & sustentantur, ita & lapis noster, vnde Hermes, nutrix eius est terra. Cum-

Vt luna in cœlo crescit lumine sic & luna nostra quæ est natura alba crescit perfectione et colore albo, hoc est sit magis alba.

Nutrimētū terræ nostre non aliunde sumitur quam ex centro terræ ipsius quæ in vase est conclusa.

que dictum fit totam compositionem ex aquâ & terra (in quibus cætera elementa latent) componi, facile intelligitur lapidem nutrimentum suum ex terra ad instar aliarum plantarum trahere (absque alio artificis additamento) & hoc in naturali vase eius & regimine ignis fieri.

Hic etiam completur sicuti agatur de calcinatione Philosophica, sicut Philosophi dicunt; Nisi terra calcinetur ad albedinem nihil ex easperes: in priori enim labore (de quo in motu generationis actum est) manet in opere Philosophico post consumtam humiditatem cinis griseus qui iam in purpuream albedinem reductus est. Et ut hæc operatio ad dealbationem nomen haberet, Philosophi vocarunt eam calcinationem terræ. De hac terra adhuc nigra dicunt Hermes & Morienus, Ne funde cineres in imo subsidentes; in ijs enim latet adamas pretiosus, & virtus quæ cingetur cum fructibus, feretque filium vitæ, Aziratus in Turba, O quam nobilis & pretiosus est cinis hic, & quam pretiosum & sanctum est quod nascitur ex eo; Hæc ergo est conclusio Philosophica, Albedinem materiæ indies augeri in albedinem scintillatæ & fulgentem: & sic opus eorum feliciter peractum est de quo Bernardus in parabolis suis loquitur, Cum quatuor (saturnus, Iuppiter, Mars & Venus) industrum suum niue albius adeptisunt ad magnos honores peruenire possunt: dimidium tamen duntaxat Regnum adipiscuntur, & pauci temporis expectationem modestè ferunt ut

Hic ciuis
fit alba
perpetua
coctione,
postquam
enim natu-
ra nostra
nigra facta
fuerit con-
sumpta om-
nia humidi-
tate, natu-
ra vertitur
in puluerem
quedum
coquitur
albescit et
valde vires
cit unde
ad amas
pretiosus
donet intel-
ligitur hoc
de interna
illa albedi-
ne quæ in
terra nos-
tra later,
quæ crescit
in dies dum
sulphur
Phyficum
coctione
sua matu-
re scit.

Tempus ibi declaratur in quo ultima perfectio albedo dinis apparet, in 188 dies puta, quo tempore natura nostra perfecte albescit et vilescit fulgore nimio, & post 64. dies deinde ultima perfectio rubea rubinus scilicet apparet.

Persistit authore declarare coctionem nostrae materie quæ dum perfectam albedinem acquisierit si continuetur coctio tâdem noster lunam nôstram imitari lunam cœlestem diminuitur quæ dum plena est lumine, tandem diminuitur, albedo, & donec coniuncta sit soli et nihil de ea appareat.

deinde regia coronâ coronentur, id est post 188. dies apparet ultima perfectio lapidis ad album, quæ projecta super dicta quatuor corpora metallica mutat ea in argentum purum & constans. Idem tamen Bernardus ait illa malle adhuc 64. dies expectare ut perfectam regiam dignitatem seu salarem gradum & perfectionem consequantur.

C O N S I D E R A T I O , 1 5. Incipit altera pars operis philosophici in quarto motu naturali seu diminutione, iam enim dictum est opus philosophicum iuxta omnes Philosophos usque ad ultimum & perfectissimum lunaris projectionis gradum perductum esse in augmentatione: cum vero solaris gradus restet vel (ut alij vocant) lapis ad rubrum, requiritur ut materia albedinem deponat & perdat. Philosophi itaque posuerunt hoc in loco diminutionem, sicut enim luna cœlestis plena statim diminui incipit & indies decrescit donec lumine prorsus priuetur, sic luna Philosophica in lunari gradu perfectè plena in augmentatione indies ex splendore suo aliquid amittit donec nihil amplius appareat. Licet autem quidam Philosophi hic diminutionem aliter accipient sc: secundum qualita-

incipit alterari natura ad rubedinem unde luna nostra diminuitur donec nihil sit lunæ seu albedinis, et appareat tâdem sol perfectus in quo solo coctio nostra finitur. Et sic assertit author etio tâdem lunam nôstram imitari lunam cœlestem diminuitur quæ dum plena est lumine, tandem diminuitur, albedo, & donec coniuncta sit soli et nihil de ea appareat.

tem, nostræ tamen opinioni nihil hinc dece-
det: putauerunt enim cum Deus primam de-
derit perfectionem proiectionis lunaris æquum
esse ut (meliori spe operis rubri & propter
miram operationem in metallis imperfectis
ad argentum, tertio ut Berylico hic darent
subiectum cœleste quo artes secretas mani-
festè possit ostendere) aliquid huius cœlestis
cristalli accipient vnde materia diminuatur,
quod cum nostro proposito non noceat, au-
thorum causâ non reijciemus, tamen prior
diminutionis explicatio magis nobis placet.
Cumque meminerim lapidis crystallini nobilis
paucis Diabolicâ Cristallomantiam detegam,

Cristallina
lamina phi-
losophorū
est verus
lapis albus
Philosoph.
in qua lami-
na stupen-
da latent
in transmu-
tandis me-
tallis & a-
lijs virtuti
bus circa
corporis
humani sa-
nitatem.

quam mirabiliter diabolus ipsos cristallis ru-
bris seu beryllis (in quibus ipse met virtus est
& operatio) cœcauerit, cum tamen naturali-
ter & diuinitus in artificiosa lamina crystallina
Philosophorum omnia sublunaria absque
fraude aut opere diaboli juxta doctrinam an-
tiquorum sapientum perfectissimè fieri &
cognosci possit. Proposito nostro in sistimus,
addi minutionē venimus quæ nobis indicare
potest quintum motum non longè abesse cum
videmus albedinem sensim citrinari, vnde Si-
mon recte dixit, sol est oriens in lunâ cres-
cente: nam & ardea Hermetis (cuius in para-
bolis meminit) in altissimj montis cacumini-
bus alis expansis & alta voce claimans, Ego
sum album, nigrum, citrinum albi, rubrum
citrini, incipit hic albedini immisceri & citri-
neo effulgere colore. Concludimus ergo cum
diminutione quartum motum naturalem qui

Sol est ori-
ens in luna
crescente,
hoc est dū
albedo na-
turæ nost-
ræ crescit
& multipli-
catur, tunc
incipit ci-
trinitas ori-
ri in natu-
ra nostra,
quia albe-
do illa lapi-
dis albi est
citrina quæ
si diutius
coquatur
fit perfecta
rubedo.

operationem suam perficit in albedine quam offuscat ut aliis color & virtus pariatur & producatur citrinatio sc: & rubedo ut Philosophi docent.

Persistit autem de declarate ultimâ alteratione lapidis nostri, qui dum perfecte coquitur alteratur ultimo in perfectam rubedinem in qua quiescit non amplius alterabilis, nisi natura de novo cruda & indigesta permisceatur materiæ, quæ runc temporis incipit denuo alterari per coctionem donec natura illa cruda percoceta sit & digesta.

C O N S I D E R A T I O 16. Sequitur cum gaudio motus quintus seu alteratio cum materia Philosophica omnino in gradum altissimum (quem natura non potuit producere) mutata est. Alteratio est mutatio qualitatuum priorum entis naturalis in nouam virtutem, formam, qualitates, & Entitatem. Sicut enim prius qualitas fuit frigida & foemina cum produxit Lunam planetam foematinum, aqueum, album; sic producit iam alteratio ignitum ardenter colorem & qualitatem, parit solarem lapidem rubrum qui teste Bernardo purpurei coloris rubini instar erit, tempus alterationis sunt 42. dies in quibus rubedo perfecta absque impedimento patet. Nota vero ut ignem iugiter conlueret cum sol ex uno colore in alium in virtute & operatione sua procedit per alterationem, ne impediatur operatio, dicunt enim Philosophi aërem externum & frigus operationi huic facile nocere. Iam erumpit beata aurora quæ lunæ lumen suo splendore offuscat & est prænuncia suauissimi solis cuius radij puri, ignes fulgidique splendent, afferuntque diem beatum Philosophorum votis & suspirijs expectatum. Ad cuius diei lucem omnia secreta cœlestium siderum aliarumque spiritualium, occultarum & inuisibilium terum totius mundi iuxta patrum & sapientum doctrinam verè

cognoscuntur & videntur. Hic est rubinus regius, carbunculus pellucidus, quem dictum est igneam lucem emittere, & omnia metalla imperfecta in verum aurum mutare, hominesque ab omnibus morbis liberare, sicut antiquum ænigma de Rege loquitur; Hic natus est Cæsar honorabilis quo non nascitur altior neque arte neque natura ex ylla creatura: Philosophi filium suum vocant, facit quicquid homo desiderat, sanitatem & robur, aurum, argentum, gemmas, adolescentiam, formam & puritatem dat: pellit iram, tristitiam, morbos & paupertatem. Beatus cui à Deo conceditur!

C O N S I D E R A T I O . i 7. De motu Philosophico secundum locum. Tandem sequitur motus localis materiæ, quidam Philosophi vocant opus trium dièrum, nam post dies 252. poscit ordo naturæ ut opus eximatur & ponatur per triduum in vale terreo in claro igne. Bernardus iubet ei addi decuplum auri puri & simul fundi in igne per triduum, dicitque esse decuplam proportionem antiquorum ad projectiones, similem quantitate & qualitate virtutis igneæ penetrantis, nam per lapidem intelligitur vncia quæ iam cum decuplo auri puri augetur, quod per lapidem in virtutem lapidis mutatur eumque auget.

Hæc vltima est doctrina & conclusio Philosophica, ut ex deceim partibus fiat projectio vnius super centum, & vnius ex centum super mille metalli alicujus imperfecti, verteturque in verum aurum sicut in parabola sua dicit Ber. Explicit feliciter tota consideratio & doctrina de lapide philosophico antiquoru-

Hic enat-
rat virtu-
tes lapidis
Philosophi
ci.

Vltima alte-
ratio lapi-
dis nostri,
quæ tandem
vltimam
perfectio-
nem acqui-
rit ad trâf-
mutationē
metallorū,
est coniunc-
tio illius
cum auro
puro, in de-
cupla pro-
portione,
& sic aurū
fit lapis &
vere viuifi-
catur cum
antea mor-
tuum esset

Projectio
lapidis hic
explicatur
qua ratio-
ne fieri
debeat.

B R E V I S
 T R A C T A T U S D E
 A N T I Q V A C H Y M I -
 C O R V M P H I L O S O P H I A
 A F I D E L I P H I L O S O P H O
 F I L I I S D O C T R I N A E R E L I C -

T V S E T E O R V M B O N O
 P U B L I C A T V S .

R Y T H M I S V N T
 G E R M A N I C I .

Chimicorum Philosophia Proæmium.

Hic tracta-
 tus est op-
 timus &
 sub allego-
 ria plane-
 tarum mi-
 ra de me-
 tallis asse-
 rit que
 verissima
 sunt ex
 doctrina
 chymicoru-
 sapientum.

O C T V quondam
 tristis è somno cujigilans
 dolebam quiete & som-
 no priuatus, lassus me-
 ditabat Deum omnia
 optimo ordine produ-
 xisse, terminos inuiola-
 biles cuique statuisse, firmamento, stellis,
 aquæ, igni, aëri, terræ omnibusque rebus lo-
 cum & ineffabilem ordinem præscripsisse,

aliaque quæ breuitatis causa omitto: sed excellit hominis œconomia creati ad Dei imaginem, imperantis omnibus animalibus, dotati sensu & intellectu ut piè viuat & Deo obediatur: artium omnium capax est ut naturam scrutetur sicut de antiquis legimus. Hæc meditans sub diluculum recordabar Chymiae cui diu me dedi totum, vnde singula orientur, & quid quiuis planeta in metallis operaretur, hæc cogitans obdormij. Accedens ad me senex quidam disputauit mecum, respondi prout potui, erat enim doctior me, & mox illo me instruente accesserunt septem planetæ mire vestiti & habitu peregrino, quorum unus senex grallis incedens rigidè me de petitione mea interrogauit, omnesque paratos esse mihi satis facere dixit, se primum de seipso cæterosque de se ordine dicturos, verba senis hæc sunt.

Homo ex-
cellit om-
nibus crea-
turis ut pie
viuat & deo
seruiat alio
quin non
tatum di-
tatus esset
a Deo nisi
soli Deo
reservatus
fuisse.

*DE NATVRÆ PLANETARVM
& eorum mysterijs saturnus de se
loquitur.*

Saturni vir-
tutes & pro-
prietates
tam exter-
næ quam
occultæ.

EG O Sum altissimus nobilissimus in firmamento, infidus, occisor, multis causa luctus, color meus indicat causam mortis vnde horribilis sum, canus, incuruus, claudus, senex, deformis, pario plumbum, beatus qui me bene agnoscit. Spiritus meus igneus est, paruâ re egeo, quod si multi scirent omnibus artibus relictis me susciperent, veterentur que cum suo fructu ad quod aptus sum. Explorator à Deo electus sum, à me initium

Saturnus est artis quod color meus monstrat, clavis at-
tis in meo gummi sita est, sapienter intellige,
non sum plumbum vulgare cui has virtutes
attribuo; gaude senectute non juventute meâ:
Saturnus cuni capilli mei nigri canescere incipiunt si-
milis sum lapidi Philosophorum. Cursus me-
us longus est triginta scilicet annorum ante-
quam domos cœlestes percurram, vbi fratres

Saturnus mei honorificè me excipiunt, tanquam suum
in interio- judicem, omnes deuoro præter duos qui mihi
ri suo est resistunt, possuntque corpus meum frigidum
vita reli- magis calefacere quam puella. Si arte me re-
quorum metallorū digas ut à meis fratribus occidar ijsque vitam
sed oportet nouam dem, doctus es: si hoc neficias sine me,
ut in mer- nihil lucraberis, ridebo te, canes, vetuli vix
curium re- dominantur. Tace, nihil quære amplius, sed audi
digatur socium meum.

Louis vit-
tutes & pro-
prietates.

Internum
louis quale
sit.

Iupiter in
interiori
suo est lu-
na & sol.

I V P R I T E R.

SEnem sic locutum sequitur vir honestus;
sapiens, prudens ita amicè me affatur,
qui sim audies; Ego sum planeta nobilis, gri-
seo colore lator, magnatibus familiaris & regis
quotidianus comes, nisi altitudo mea augeatur
quo fortuna mea mox mutatur, alta cogito,
paupertas pellit potentiam in eam. dum solus
maneo parum lucri do, nam & interior essentia
mea argento electo est similis & auro puro:
me ergo fruiturus videat ut vires meas augeat,
altissimumque locum mihi prope Regem det,
ita enim fauorem ei acquiram modo me tin-
gere sciat ex griseo in album, in consilio enim
lunatico

Iunatico Reginæ proximus sum, intellige secundum meam essentiam puram, accipe Iouem electum, Rex enim plebeiu non patitur secum, sed Iouis intimam virtutem per quam Rex victor existit consilio prudenti Iouiali quod ostendit capillus & barba mea elegans, citrina, cum spiritualis sum. Tunc cum corpus meum euanuit obserua me, agnatus proximus sum Reginæ, lætor cursu meo, cum regi asto diuus sum; qui me nouit, nutrit & in igne intimum meum foras dicit illum locupletum, quæ optat concedo, sanum corpore & bonis facio, didicisti essentiam meam, nihil pete amplius. Ita locuto Ioue benigno intrat magno cum strepitu vir crudus, toruo aspectu, credebam militarem ducem, qui magniloquentia Thrasonicâ infit, si naturam scuteris me audi ne errabis.

Intimum
Iouis est
aurum pu-
rum, &
argentum,

Martis vit
tutes & pro
prietates.

M A R S.

VIRES meas narro, bella & prædæ Opus meum sunt. Sum miles homicida quod rubedo mea notat, sanguinea nota mihi inata est, omnis labor circa me perit; rusticum in nobilem mutaturus diu sed frustra laborat, manet enim rusticus, & si sub scamno occultetur longa & crassa exerit crura ex quibus patet esse & manere rusticum. Quin etiam si virgis cædas eius crura nihil proficis: idem in me est, natura mea crassa patet ex figura cruda, rusticus maneo, baculis percussus fio duplo insanior: artes meas non relinquio, pun-

R

*Intimum
marris est
aurumpu-
rum.*

*Pura natu-
ra ferri est
intelligen-
da quæ qui-
dem non
est minera
vulgaris
sed dum
lapis præ-
paratur
hæc natu-
ra manifes-
tatur & cer-
nitur in
vitro.*

*Veneris
virtutes &
proprietä-
tes.*

go, cædo, frango, vro: ignis sum , igne gau-
deo, exuro arces, yrbes & regiones, quo venio
agnoscor, rusticj norunt cauendum hunc vi-
rum gallinarium qui nihil fert quo it. Tamen,
libenter sum cum Rege, in consilio bellico,
tunc enim non potest egere mej: si Rex me
honorat in altum extollor. Lætifico illum qui
intimum meum foras educere potest. Percurro
domos omnium sociorum meorum, in aulâ
Regis motor diu, & rusticitas mea in aula
domatur, vbi colore nobili dotatus coronam
Regiam tandem accipio. Omnia enim audeo,
nullius fauorem ambo, assor in igne, quod
qui potest obtinebit sanguinem meum rose-
um, vulgare & crudum ferruin ne accipias ad
opus prout sapientes te docent, sed meam
puram naturam quam in lapide inuenis, non
est minera vulgaris ferrea, intellige & quære in
aliâ Regione sicut interdum solis literis tibi
pingitur, sequere me, & breuiter dicta, non
interroga me plus, scitu enim necessaria vxor
mea Venus tibi indicabit, quam si audies in-
dicabit tibi libere unde laboris præmium acci-
pias, habes de quo gratias mihi agas, abeo,
dormi.

VENVS.

M Arte digresso astitit mihi mulier pulcra,
anxius quid esset quæsitus eram, cum
propius accedens dixit mihi verba non occul-
tanda. Venus sum passim nota, ex amore fi-
liorum meorum , quorum pulcherrimus &
charissimus est Cupido qui telo suo ignito ,

multos in amorem concitat puellæ quam
vxorem dicit quasi amoris justi præmium:
amoris indecori merces sunt bubones, gonor-
rhææ, & lues venerea, qua si intra annum
liberetur, agat Deo gratias? hæc efficit Mars
maritus meus, nisi enim ambo rectè coniun-
ganimur nihil boni producitur, talis coniunctio
producitur ex meretricio, impuroque amore
qui multos fures facit; hi enim duo ignes
astrales multa talia edendo, potando, saltan-
do generant vbi multa talia fiunt, multi librum
sub vmbilico ancillæ explicare tentant aut se-
mel legere, cuius studij merces est infernus nisi
mox recedat. Scortum est herba lethifera fi-
denti illi, raro saluatur teste Salomone, &
Ecclesiastico dicente, Ex scortis pericula &
damnationem imminere. Sed nota exactè
quæ maritj mej jussu tibi dico. Ego sum Ve-
nus nota, diu à te quæsita, viriditas mea indi-
cat tibi martem rubrum esse maritum meum:
vtique semper assistimus Regi. Si pru-
dens es, & nos frangere potes & cogere ut
tibi faueamus cantare potes, si meam viridi-
tatem potes clicere variata instar caudæ pauo-
nis habes thesaurum, qui hoc scit & me re-
linquit donec omnis viriditas mea euanscat
tandem inueniet Venerem castam, puram,
nobilissimam, non incesta tunc sum, vnicum
virum amo, quâ constantiâ nubo Regi qui me
in thalamum suum dicit; sed cum magno la-
bore sio Regina, spirituale interius meum so-
lum placet Regi. Venus communis est scortum
ostiatim currens sicut scorta viris coitura, hâc

Ex sale
marris &
veneris &
corum
spiritibus
sit arca-
num.
Hæc venus
non est
communis
sed est vir-
tus minera-
lis quæ in
lapide nos
tro inter
coquendū
conspicitur
& est viri-
dis coloris
& caudæ
pauonis
instar clu-
cet.

Venus est
spiritualis
reddenda
ut prodes-
se queat.

rejice ceu sape te docet sapiens; sed accipe
puram, castam, subtilem, illa recreabit te &
Cauendum ab omni malo conseruabit, quod si à Deo
est hic
quia non
loquitur
de metallis
vulgaribus
sed de co-
loribus qui
in lapide
conficien-
do apparēt,
qui quidē
colores me-
talla di-
cuntur.
reiſce ceu ſaþe te docet sapiens; ſed accipe
obtineas hilarior motieris. Absque mandato
mariti mei non dixiſsem tantum, ſed cum
fœmina ſim jocorum honestorum amans, fi-
cut ſermo ſermone im sequitur illius iuſſu pro-
cessi, dixi quæ volui, caueant omnes. Vale,
Regina tua plura dicet.

Venere digrēſſā desiderabam aduentum
Reginæ ut perdiſcerem quæ quarebam: dum
hæc ago video venire creaturam albis vſtibus
indutam, nobilem, pulcram, laudabilem, om-
nibus expetitam, exhorui, cogitauique Regi-
nam eſſe, de qua Venus locuta erat. Accessit
ad me dicens.

LVN A.

Lunæ vir-
tutes &
proprietati-
tes.

Desideras ſcire virtutēs, naturam, pro-
prietates & potentiam meam? Planeta
ſum fratribus meorum purissimus, Luna vocor,
celeſter curro, filij mei ſunt inconstantes,
dominor aquis & maribus, æſtum eorum
imitor, 3 2. diebus omnium fratribus meorum
domos percurro, in vltima quartâ finis eſt me-
us, cum noua ſum filij mei insaniunt, omnes-
que lunatici & fantasticī, omnesque adeò
homines in meo catalogo ſunt ſcripti. Nocte
fulgeo cum cresco, ideò à Deo Luminare vo-
cor à quo in Firmamento poſita ſum ut illumi-
nem terram, habeo Angelum qui me regat,
quem Deus mihi dedit & cui obedio ut agam

quæ Deus vult & ad honorem suum juber.
 Licet frigida sim tamen sol calidus me amat
 post quem planetarum sum purissimus & in
 probatione ignis subsisto magis quam ullus
 fratum meorum planetarum reliquerū quos
 cum sumit niger filiorū suorum deuorator,
 cui nos duo soli resistimus & post spiritus ma-
 xime laudamur ceu habentes corpora purissi-
 ma prout sapiētes dicunt & in igne incōbus-
 tibilia. *Qui ergo me sapienter nuerire potest*
lacte non cibo crasso laudem assequitur &
mundi dominium, opes illi nunquam defunt,
pellit omnes morbos, hydropon, gangrēnas &
fistulas. Virtus mea nobilis notissima est
doctis & expertis Philosophis, tamen sincerē
dico qui opem meam desiderat coquat &
recoquat me donec me puram & albam in
igne fecerit, qualenī autem Lunam operi tuo
adhibere debeas dicam; non Lunam ex quo
aurifices pocula conficiunt, alia arte coquen-
dus sum ut albescam cristalli instar, tartarus
& sal nihil faciunt ad artem hanc sed meus pro-
prius Vapor metallicus la-
uauat omnia
metalla.

Hoc est
 plumbum,
 qui dicitur
 deuorator
 fratribus
 suorum.

Hoc lac
 est mercurius
 præpara-
 ratus &
 summope-
 re depura-
 tus, quo
 nutritur
 luna & cres-
 cit & pa-
 rit fructus
 mirandos.

Vapor me-
 tallicus la-
 uauat omnia
 metalla.

Hoc est
 lapis Phi-
 losopho-
 rum.

ius virtus introducit nouam iuuentutem, qui
vbique laudatur, nullo pretio prostat, etiam
Cælares illum desiderant, at ex mille homini-
bus vix unus nouit eum præparare, sed qui
scit laudabilis est post Deum gratis dantem
homini hanc artem, lauda eum, habes enim
Iapidem sapientum omnia metalla mutantem,
saturnum, pars una huius medicinæ super
innumeræ in fluxu projecta mutat in argen-
tuin purum & melius illo quod è minera
crescit. De me nihil pete amplius, opinione
meâ plus feci & tacenda dixi bonâ tamen
intentione, spero enim Regem tibi melius om-
nia enarraturum. Vale, taceo.

S O L.

*Virtutes &
proprietates solis.*

HÆc verba consideranti subito apparuit
vir solis splendori similis, coronatus au-
reо diademeate, pretiosè vestitus ex auro
obryzo, nesciebam quid dicerem de aduentu
talis personæ ad me, ambiguum ipse allocutus
est affabiliter. Ne te tædeat præsentia meæ,
ne me abomineris, tibi patefaciam sapientiam,
artis initium, medium & finem, cuinam rej-
innitaris, dicam tibi essentiam & naturam
meam. Sum sol Deo & naturæ notissimus,
ignis purissimus qui Creatori obediens illumino
cœlum & terram communicans lumen
meum stellis minoribus præcipue planetis
supra & infra me positis: proxime supra me
situs est Mars, infra Venus, omnes dominum
suum me fatentur, honorant, & ideo in me-

dio omnium locatus sum, ut pote illorum Rex
a quo exaltantur & locupletantur. Aestiuo
calore meo exhibaro omnes Creaturas com-
municans calorem, virtutem, ignem & vitam
vnde ab omnibus laudor: illa adeò pretiosa
sunt ut nemo possit describere meas opera-
tiones. sum post Deum lux clarissima vnde in
sacris literis saepe Deo comparor & filio eius Influxus
Solis in
homines
quales sint.
vnico: filijs meis munificentissimus sum abs-
que illorum damno, sunt enim hominum op-
timi, pijs, honesti, casti, liberales, imagines Dei,
sanguinei, pulcri ac si picti aut facti essent.

Angelus, animal, herba, avis & lapis mihi
tributi æque puri sunt ac ego, & aurum, me-
tallum meum reliqua superat, consequitur
enim ex influentiâ cœlesti quintam essentiam
nobilissimam, quæ est fixum sulphur eius,
habetque animam candidissimam & mercu-
rium pellucidum, purgatissimum propriâ suâ
operatione, in eo est enim spiritus & ignis
miraculosissimè & prodigiosè agens, frangit &
dissoluit metallum suum & extrahit sulphur,
sal, & omnes virtutes in auro lateantes, inutile
relinquit ut sapientes dicunt. supremum colo-
rem consequitur qualem ab inicio habuit
rubedinem sc: rubini, non loquor de sole
communi de noto naturæ qui inuenitur in
Vngariâ & Boëmiâ, de leone rubeo lapidum
optimo, si sit bonus (crede mihi) pario pul-
crum illum rubeum lapidem carbunculum,
non loquor de alio quam de eo qui auro pro-
xiinus est, quis eum non amet? Ex eo confi-
citur medicina suprema tingens homines, &

Virtutes &
proprietates
sulphuri
fixi au-
ri.

Theoph.
tinæ.
cap. 2.

De natura
lapidis lo-
quitur.

Lapis ve
præparan-
dus.

metalla ad probationem' auri purissimi Lau-
detur Deus qui creauit lapidem tantæ virtutis,
in quo latent omnes thesauri inundi, inestima-
bilem, igni & aquâ incorruptibilem, quo sapientia
igni immergitur eò magis angetur virtus eius à
Deo, prout didicisti, quia ex igne natus est
gradu calidus non lœdens, morbos frigidos &
calidos sanat omnesque adeò quibus adhibe-
tur, lepram, epilepsiam, apoplexiā, febres,
pestem & venena, confortat homines, vetus
reducit menstrua, & quis tandem posset virtu-
tes eius satis enumerare à Philosophis recita-
tas tam in homine quam in metallis conspi-
cuas? hæc enim subito mutat in fusione innu-
merabiliter. Sicut enim ego diè & nocte subi-
to peragro domus fratrum meorum, ita lapis
penetrat corpus omnium metallorum (super
quæ in fusione cadit) subito, in momento,
constanter, absque labore, & hoc aurum triplus
est vulgaris seu minerali. Lapis hic præparatur
artificio ignis ex una solâ re cœlesti, terrestri,
elementari, quæ accipiatur recens cum sanguine
suo includatur, calefacit in balneo & rigetur
donec lapis nigrescat ut pix, deinde indet mu-
tabitur in album, ex albo in colorem supremum,
patebit enim totus igneus, qui deinde ipsum
bene comburit feruore magno, securus est vi-
dere nono mense Regem stantem & auro vesti-
tum, honoretur & augeatur, nutritur suo ipsi-
us corpore. Laus Deo pro liberalitate huius
manifestationis. Si non es insipiens aut fa-
tuus sat didicisti quomodo lapidem consequa-
re de quo Sapientes gloriantur & disputant in

Rosario, turbâ, & alibi, quæ breuiter tibi repeto, crede mihi. Extrahe ex auro optimo quintam essentiam, sal, sulphur & mercurium absque ullo corrosuo aut aquâ farti, sic enim virtutem suam perderet, recto ergo modo uter, *Solue aurum absque salarmonia co sed igne puro, abscondito, ita ad nobile hoc opus peruenies.* Ne tamen accipias aurum vulgare, illi enim ignis hic non fauet sed quale natura produxit, in hoc enim latet thesaurus (Leonis scilicet sanguis tubei) quem nactus sequere doctrinam sapientum, nec erabis. Ex abundanti dico, attende verba mercurij qui venit ultimus, multum in ijs situm est, attende antequam volaticus ille praestigator anfugiat, que verba si rectè intelligas recreaberis animo, dies appropinquat, ideo diutius morari nequeo: sat de me dixi, vale, Deus benedicat tibi, dormi quiete.

MERCURIVS.

ABeunte sole cogitabam quomodo peragenda essent quæ sol mihi dixerat, verba enim audiueram magni momenti, dum speculator irrupit turbinis instar vir curialis & alacer miris vestibus ornatus & varijs coloribus opertus, rubro, nigro, albo, citrino, viridi, griseo; corpore gracilis erat, & erectio, irreprehensibilis, cogitabam qualis est hæc Creatura capite & pedibus alata, nescio an Angelus esset aut homo, appropinquauit interrogans quidnam mecum in lecto voluerem,

Sal sulphur
& mercuri-
us ex auro
extracta
sunt lapis
modo sine
corrosuo
extraha-
tur.

Ignis pu-
rus est
mercurius
optime præ
paratus &
multoties
distillatus
est enim
tunc tempo
ris totus
ignis &
purus, for-
tior ipso
igne ele-
mentari
putrefacit
enim aurū
& in spiri-
tum con-
uertit quod
ignis face-
re non po-
test.

Mercurij
proprietati-
tes & virtu-
tes.
Hic colligi-
tur mercu-
rium verū
esse sub-
iectum nos-
trum.

Mercurij
planetæ
influxus.
cœlestis.
quales in
homines
sunt.

Dolus quo
capitur
mercurius
est coctio
lenta & per
petua cum
metallis
perfectis
& puris

Mercurius
firatus mi
randa po
test.

an meditatus verba sociorum suorum aliquid
ultra desiderarem, se enim nihil negaturum,
vel an potius scire haberem suam essentiam &
naturam, omnia enim se dicturum? Gratias
egi, nihilque mihi gratius dixi futurum; cœpit,
alacriter, prudēter, velociter. In orbe in arti
bus agilibus non est similis mej ita & filij mei
ad musicā aptissimi omnesque alias artes, unde
principibus & regibus chari & in honore ha
bentur ob artes, quas artes ego doceo, saltare
agiliter, gladiari, luctari; omnes artes calleo,
dicorque Mercurius Deorum tabellarius, pe
dibus valeo aufugiorque cum nuncij merce
dem consecutus sum, inde capite & pedibus
alatis pingor à Poëtis, sed verè tibi dico, pos
sum penetrare portas & muros ubi non exakte
obseruor, aufugio sæpe in igne absque merce
de, in aëre mox euanesco ut nemo me amplius
inueniat. Sed qui pedes mihi scit ligare &
me tandem vincere meus est dominus & ho
noratur à me, sed nemo facile id facit nisi me
dolo deprehendat, calleo enim musicam &
sonus fistulæ meæ multos sopore ligat dum
fugio: qui verò alas mihi euellere & domi
retinere potest inuenit domum ornatissimam
omnibus artibus plenam, potestque absque
periculo accipere corpus & animam quam
cunque velit & mecum commutare, suscipio
enim libenter à quibus fixari possum ut non
currere possim, & angar. Verum nisi ante
scias an seruus id possit vel dominus falleris, &
sic sæpe auolauit illi qui certo credebat me ha
bere sicut omnes sciunt. Dico artis studiosis

duo stantum me posse domare Reginam sc: & Regem, aulicos eorum nihil curo, velocior enim sum quam ipsi, quod sciunt & sape insanunt

quia eos contemno: qui me ijs comparare vult insanit, nullus ignis mihi est similis quam infernalis, alter tantum sudor. Spirituales facio, augeo vitam ipsorum ut nullus ignis illis resistat, lauo vtrumque, dealbo Reginam uxorem Regis, Regemque ipsum coronâ rubeâ orno. Cum enim meæ sint naturæ puri, subtile, pulchri, absque ullo defectu proxime ijs accedo, & post meum spiritum quidem proxime & amicissime ijs coniungor præ sociis meis planetis. Natus etiam sum ante omnes, absque me omnes perirent, ubi non sum frustra est labor & ars, ex corpore facio spiritum & maxime animam amo quæ tecum in igne fixa subsistit, aliæ tecum abeunt, volatiles enim ex se in igne sunt. Prodigium est ergo ut quisquam aliquid magni tecum facere nitatur nisi sciat alas mihi euellere ut non auolem; si vero fixus iaceam in fundo vasis occisus & vulneratus à domino meo, artificem dico, qui que spirituale me reddere potest multa mira consequitur. In me enim consistit omnis sapientia & in lapide qui humi iacet & pedibus teritur: color meus est albus, significatque tibi virtutem in me latenter, plumbum mihi prorsus est contrarium in quo virtus mortis existit quod cruda nigredo notat, unde & filios tuos devorat, si sapis malum illum hominem per me vinces & ex me bona multa habebis. Sed ad hanc artem nihil valet argenitum viuum vul-

Hoc est Iu-nam & so-lem.

Spiritus
mercurij
est clavis
artis, omnia
metalla
dissoluit.

Fixandus
est mercu-
rius & cum
sole con-
nectendus
sic occidi-
tur.

In mercu-
rio & sole
terra later
arcatum.

Mercurius
Philoso-
phorum
quid sit.

gare, sed accipe purum, pellucidum, cristallinum, album inuentum in lapide qui non est adeò communis aut notus rusticis meam doctrinam spennentibus, Sed sum vapor albus quæsus multo artificio, ignis parit ignem, auget ignem, ignis non delet ignem, qui ligna sicca in ignem congerit auget eum; sic qui per me transmutat metalla ignea in igne habet thesaurum adeò pretiosum ut nullus alias ignis possit eum consumere. Qui diuos hos ignes cognoscere potest sapiens est & multum inde erahet utilitatis, ex igne ambo nutriti sumus, ignis ignem mutat in ignis virtute, quod in igne subsistamus prodigium est, ignis vulgaris quamvis proximus non potest nos lacerere, in crucibulo plumbeum abiicimus & noster ignis manet victor, Deo sit laus.

Mercurius
Philoso-
phorum
vnde elicia-
tur ex lapi-
de pura
ex mi-
neralini-
gro nostro
quod est
natura nos-
tri lapidis
in qua abū-
dat mercu-
rius Philo-
sophorum
sol & luna,
Hi enim
tres sunt in
lapide nos-
tro.

Nota hoc & perfice me non esse argentum viuum vulgare sed ex puro lapide extractum, aliter loquens men-
titur. Artifices vocant me vaporem album, purum, subtilem, coniunge enim corpus & ani-
mam, & dum Rex & Regina in balneo sedent suscantque, medius sum in labro balnei, exeo que ex ijs vaporis instar, vnde spiritus dico si ianua sit aperta aufugio, & ambo in balneo comburuntur; quisquis vero meam fraudem nouit occludit & oppessulat ianuam, & iunc ambos lauo, balnearius enim seruus sum, & sic intra paucas septimanas ale mæ euelluntur mihi proflus ut neminem erubescam, nec tam de violentia illâ conquerar, cum Regi enim cresco & honoror semper ab eo, scit enim magnam virtutem meam qui occidi &

vivificauj multo puriore, pulcriorem, clarior-
rem quam prius fuerat. Sies prudens ad peti-
tioneim tuam didicisti perfidiam meam, vir-
tutem, vim, & mores, non enim potui omit-
tere quin tibi admonitionis causa dicerem ut
pareeres labori & sumptui. HABES omnium
planetarum dicta, quæ si recte sequareis non
pigebit te laboris, Deo reuelanti gratias ages
per Iesum Christum, bene vale, in labore tuo
esto patiens, proderit tibi aliquando, Vale,
vale.

In quibus
laborant-
dum sit me
tallis ad
opus chy-
micum per
ficiendum.

Hæc fieri
non possunt
nisi per
mercurium
qui est ve-
ra aqua
metallica,
solvens me-
talla cum
considera-
tione suæ
speciei, idē
fieri aqua
simplici per
putrefactio-
nem in ca-
loge lento
putredina-
li tunc enī
spiritus me-
tallici vola-
tiles & insu-
xi aqua co-
munican-
tur & fiunt
aqua una
cum aqua;

CONCLUSIO AVTHORIS.

EXcessus somno omnia denuo meditatus
anxius sudavi, æger totoque corpore
inuaidus fui, recogitaui dicta singulorum,
statuique chartæ mandare, sæpe enim errauit
& perplexus ignorauit quodnam esset princi-
pium, medium aut finis, ut melius intellige-
reim quomodo naturam sequi oporteat, unde
inueni arti operam daturum laborare debere
in metallis in quibus nihil in igne decidit, quæ
adhuc in minerâ sua latent, intimum foras da-
cendum, verum modum separationis puri ab
impuro adhibendum, ex quibus recte electis
Trahat quintas essentias, sal, sulphur & mer-
curium, ita utiliter laborabit, quæ separatio-
fiat absque corrosiis quæ impediunt laborem,
quia Ens eius comburitur, spiritusque non
agnoscitur, salque eius non fluere potest à
corrosiis consumtum, modum obserua ergo,
alias scorias & vitrum habebis, non enim ha-

bebit ingressum, substantiam & vitam amisit
quæ non possunt ei restituiri. Sed si doctrinā
obseruatā quælibet res ad quintum suum esse
reducatur ad coloreni supremum, sit fusibile
absque fumo, persistat in igne absque dubio
operabitur aliquid, natura enim confortat
naturam quod de metallis & mineralibus
æquè dictum sit, quæ extracta à sordibus se-
parata usui medico recte iuxta debitum pondus & modum adhibeantur sequitur trans-
mutatio, quæ artifici laboris præmium soluit:
sed si quis non cogitet aut nesciat suo damno
errat, laborem & sumptum perdit, dolores
sibi creat, nec caput nec pedes operis repertient.

In metallis
& mineris
est princi-
pium ope-
ris, sed non
est destru-
endum a-
quis forti-
bus & acri-
bus, quæ
falem me-
tallicum
volatilem
& fixum in
mineris la-
tentem
destruunt
& corrum-
punt.

Chymiae ergo operam daturus semper principia
& originem omnium meditetur in metallis &
mineris, quid cuique sit amicum aut contrari-
um, ut damnum fugiat mihi pro hoc consi-
lio gratias agat. Claudam breue hoc Poëma,
nemo me superbiæ accuset quasi loquar quasi
solus doctus, Deus nouit meam intentionem
esse fidelem, meumque votum esse ut omnes
meis monitis persuasi malum euitent. Pru-
dens gratias aget, conscripti festinanter, cor-
pore ægrotus, mox forsam melius quid dabo,
Vale interim feliciter, Lector amice. FINIS.

S O L I D E O G L O R I A
Petrus I. Faber Lectoribus.

S Equens tractatus optimus est & quamvis
non habeat authorem cognitū & nomina-
tum nihilominus doctissime conscriptum cen-

semus, & secundum naturam & normas artis
& naturæ conscriptum, esse itaque lectura
dignum reputamus, In eo enim latet quod
omnes Alchymiae periti expetunt & optant,
quocirca commentatus sum & in margine
apposui quæ explicatu digna sunt, ut textus sit
facilior intellectu & secreta artis habeantur
notiora & captu & factu facilitiora, Itaque le-
ge ac relege hunc tractatulum, in eo enim est
quicquid tota Alchymia expetere, exoptare
potest, & crede mihi & lauda Deum Crea-
rem tuum.

THEORIA ET PRACTICA ARBORIS AVREÆ ET ARGENTEAE.

Anonymi. 1624. Præfatio

R B O R aurea de vera
materia Lapidis Philo-
sophicum eiusdē Theo-
ria & praxi, vbi disertè
agitur de maximis terræ
thesauris, de transmuta-
tione sc : metallorum &
suprema humani corpo-
ris medicinâ, tum an ille thesaurus possit
haberi nec ne, & an vna pars super 100. aut

Quid in
tractatu
isto agatur

Arbor au-
rea. dicitur
hic tracta-
tus quia
veros & au-
reos frac-
tus adfert
& producit
illis omni-
bus qui
sciunt ex-
cerpere ip-
pos, & dici-
tur etiam
arbor au-
rea quod
explicet na-
turam la-
pidis Philo-
sophorum
quaे quidē
natura dici-
tur vera ar-
bor aurea
nostra.

Metalla ad
multiplica-
tionem, &
sui propa-
gationem
nata sunt
cum sint
Dei crea-
ture quibus
omnibus
data est
propagan-
di virtus &
energia.

1000. aut alias innumerās proiecta augere &
multiplicare possit, quae in sequenti Theoria &
praxi prolixè exponuntur ex veris Philosophis
summo studio congesta.

ARBO R AVREA. THEORICÆ
LIBER PRIMVS. P ARS SEV
caput primum.

CVm in omnibus rebus seu Creaturis Dei
perspicue videamus & inueniamus singu-
la elementa suas ab inicio creatoris produxis-
se generationes & fructus, & productura per-
petuo ad ultimum judicium usque ex Dei
creatoris sui mandato (Videmus enim homi-
nem cæteraque animalia terrea, aquatica,
aerea, arbores, herbas, fruges ut triticum,
hordeum & cæterea quaे nominatim expri-
mere prolixum esset nimis continuè species
suis propagasse & propagatura dum Deo pla-
cuerit) Cum, inquam, talis propagatio &
multiplicatio in omnibus Creaturis perspicia-
tur, singulæque species ad eam à Deo institutæ
sint ut in Genesi patet, nihilque in cœlo aut
terra inueniatur quod non à Deo creatum sit:
sequitur mineralia & metalla singula æquè
Dei creature esse ac supra exposita. Cum ita-
que metalla sint creature, omnesque creatu-
re, ad multiplicationem & propagationem à
Deo institutæ sint, sequitur metalla æque ac
reliqua creata ad propagationem & multipli-
cationem. Cuin vero pateat omnia ex semine
tantum prouenire, multiplicarique concludi
potest

poteſt metallū æquè ac cæteras cœrāturas ex ſuo ſemine cœrcere & ex eo augeri; cumque ſingulis rebus ſuum ſemen à Deo i[n]ſitum fit, ſequitur in metallis eſſe ſemen metallicū. Cum enim ſingula elementa in ſe ſemper contineat ſemen & fructum ſuum, ſemenque in fructu maturēſcit ad debitum vſque tempus, concludo mineras & metallū nihil eſſe aliud quā fructum terræ continentem ſemen ſuum, quod Deus ad multiplicationem metallorum & productionem ſimilis creauit non ſecus ac triticum ac filiginem. Semen hoc ab antiquis Philosophis dicitur Primum Ens, ſulphur Philosophorum, mercurius Philosophorum, ſal metallorum, & aurum Philosophorum, varijsque alijs nominibus vt materiam eſſentialem & debitam occulerent. Cuin vero in toto naturæ curſu pateat omnia ex ſemine prouenire & per ſemen multiplicari, omniaque ſibi ſimilia producere vt homo hominem, Matthæo teſte cap. 7. Vnæ non colliguntur de spinis, nec ſicus ex carduis, fatebitur quilibet ſi tinetur ad aurum facere velimus eam ex ſolo ſemine aureo prouenire poſſe & præparari. Cumque omne ſemen in ſolo fructu ſuo contineatur, ſequitur ſemen auri in planta aurea quærendum, & tale ſemen in augmentationem dueendum, non vt arborum i[n]ſtar in altum crescat, ſed vi & potentia, vt tale ſemen non ter, decies aut centies, ſed innumerabiliter fortius, purius, clarius, penetrans & constantius fiat quam prius naturaliter. Et cum iuxta omnes antiquos Philosophos

Semen in metallis eſt ac in cæteris rebus creatis alioquin eſſent imperfecta cū eſſent ſint ſemine, nihil enim perfectum eſt ſine ſemine.

Metalla quid ſint. Semen metallorum qui bus nominibus inſigniat ut virtus metallica pateat nā his nominibus indicatur virtus interna metallorum quæ proprie ſemen eoru dicitur.

Seme aureu ex auro eliciendu hoc eſt ex mine ra auri in qua later adhuc ſeme auri, in au ro enim comune euauit igne fuſio

auri quid
 volatile est
 & facile
 evanescit.
 Quare ex
 solo auro,
 eliciendum
 sit semen
 metallicū.
 Qui extra
 semen au-
 reum ope-
 rantur om-
 nes errant,
 cum non
 habeant
 illud ex quo
 natura au-
 sum facit,
 sequenda
 enim est &
 imitanda
 natura po-
 tissimum in
 arte chy-
 mica.

veraces in generatione metallorum &
 mineralium solum aurum (licet omnia metalla
 ex una radice & origine procedant) ex purissi-
 ma parte primæ materiae seu ex purissimo sul-
 phure incombustibili, mercurio & sale natum
 sit, & reliqua metalla & mineralia casibus
 quibusdam corrupta sint, neque ad perfectio-
 nem auri peruenire potuerint, concludimus in
 solo auro semen auri querendum, vnde sequi-
 tur omnes qui extra hoc semel laborant, au-
 rumque & argentum prius cum mercurio aut
 cum salibus in mercurium redigerent volunt,
 item qui aurum & argentum cum mercurio
 amalgamant indeque tinturam ad aurum præ-
 parare volunt, item qui ex calce saturni, mar-
 casita aureâ, talco granatorum, ex vitriolo
 Romano, salarmoniaco, salgemm. sale com-
 munj, Salpetr. Arsenico, auripigmento, sul-
 phure, mercurio vulgi, cinabrio, alijsque om-
 nibus mineralibus & metallis imperfectis &
 eorum crocis, quos & essentias nominant,
 confidere volunt tinturam seu augmentationem
 ad aurum valde utilem; & illi qui vegetabili-
 bus & animalibus querunt, turpiter errare, in
 impossibile niti, nihil proficere quia non sus-
 cipiunt opus cum natura. Cum enim enarrata
 mineralia non processerint ex arbore auri non
 possunt esse fructus nec semen aureum, nec
 possunt ex ijs aurea virtus, planta aut tintura
 est valde utilis sequi, vnde nec per eas corpus
 mortuum solis reuiuiscatur, fitque tintura ad
 metalla imperfecta. Tum vero mercurius
 vulgaris non est semen seu materia ex qua
 tallum

Ut animal
 planta &
 metalla nō
 sunt semi-
 na sua, sic
 de semine
 metallico
 est intelli-
 gendum
 quod qui-
 dem non
 est metal-
 lum suum
 sed quid
 aliud, ex
 quo sit me-
 tallum

aurum sit, sed est prima materia Alchymistarum, potestque beneficio iam præparatæ tintæ aureæ & ipse facere corpus tingens & aurum permanens, quia præter dictum semen auri non est aliis mercurius aureus, sulphur aureum aut sal aureum ita à natura composita in omni genere crescentium ut inde possit fieri tintæura auri. Inde Magi & Philosophi antiqui nominant hoc semen suum mercurium, sulphur & sal: Quemadmodum ergo ex carduis, auena, & lolio non possunt metere triticum, ita & ex numeratis nequeunt tintæura m auri extrahere. Et licet minima scintilla seminis auri in ijs reperiatur, tamen zizaniâ adeò copiosâ circumdatut ut discerni & in augmentū educi nequeat. Omnes ergo sapientes nobis arborem auream eius finetam indicant, & nisi Deus semen hoc (ut & aliorum metallorum) fructumque seminis ab inicio creasset, artificio sa augmentatione metallica nobis ignota esset. Sicut enim homini impossibile est granum tritici aut hordei producere illudque ferere & ad multiplicationem prouehere nisi initio granum illud Deus creasset; ita & Chymico impossibile esset arte sua confidere primum semen auri nisi à Deo naturæ metallicæ insitum esset: vnde sequeretur semine illo non creato augmentationem nullam fore, Chymiamque ludibrium & fraudem esse, sed experientia contrarium testatur.

Deus ergo benedicatur in æternum qui homini in omnibus rebus primum semen creauit, hominemque intellectu dotauit necessario*

Mercurius vulgaris non est semen aureum, est qui dem fructus arboris aureæ.

Semen ari dicitur Mercurius sal & sulphur Philosopherum.

Semen metallicum & reliquæ rem aliorum semina in principio creauit Deus, alioquin impossibile esset aurum multiplicare.

Semen rerum omnium à Deo creatum est & creaturis suis inditum, vnde metal la suu peculiari habet semen.

Granum
istud quod
est semen
aureum se-
minandum
est in terra
legitima
metallicæ
naturæ, &
hæc terra
est mercuri
us optime
præparatus

Arbor au-
reæ est 8.
fructus est
aurum, ra-
dix est a-
qua seu va-
por aquæ
producens
mercurium

Semē ergo
aureum est
necessariū
ad aurum
multiplicā
dū & illud
in arbore
aurea, vel
eius fructu
vel in eius
radice qua-
zendum est

Semen aurii
Qua ratio-
ne vtile me-
tallis & ho-
minibus,

ad semen illud cognoscendum naturamque
eatenuis perscrutandam (at cum Deus illud
semen non frustra dederit) possit illud in ger-
minationem & augmentationem producere.
Quod autem hæc multiplicatio non sit æque
nota ac agricultura & aliæ, non Deo sed pi-
gritiæ & inaliciæ nostræ imputemus; cum
Deus corda cognoscat videatque nonnullos
sufficit autem ut in horreo multos tritici mo-
dios habeam, non multiplicabitur licet mille
annos iaceret, nec proijceretur in agrum con-
uenientem & aptum; idem est in semine auri
in area nec medicum, nec chymicum fructum
feret nisi feratur & in vim multiplicatiūam
ducatur.

Ex dictis patet clarissime mineras & in-
talla non secus ac alia semen suum habere,
multiplicationemque per semen metallicum.
æque possibilem esse ac in aliis creaturis, item
aureum semen ad aureum opus requiri, illud
que nullibi certius quam in arbore aurea quæ-
ri & inueniri, vel in fructu vel radice ex qua
fructus crevit &c:

THEORICÆ PARTS sive Caput. 2.

AN aureum semen memoratum in me-
dicina humano corpori vtile sit ac in
Alchymia, nec ne? Semē aurii ex quonaturale
aurum crevit homini non exterius tantum sed

& interius utilem adhiberi patet, quia primus homo ex quatuor elementis creatus quasi epitome est, unde Microcosmus dicitur. Ex quo sequitur eum cum omnibus elementis & fructibus eorum necessariò habere affinitatem, nullum ei aduersum sed omnia utilia, absque quibus vivere nequit, quis enim homo absque aëre, terra, aqua & igne vivat? Et quia Deus ad conseruationem humani corporis elementa creauit propter fructus eorum, fructus vero propter homines ut suum corpus naturale in mundo ad terminum usque destinatum incolument seruet, & sic elementorum fructus omnes homini primo in cibum, deinde in medicinam dati sint extra & intus utendam, cumque hoc duraturum sit usque ad finem mundi, cum semen auri & ipsum aurum sit fructus elementi sui sicut alii fructus suorum elementorum, sequitur aurum & semen eius ad communum hominis (non quidem in cibum ut boues, oves, aues & panis) sed ad Medicinam à Deo creata. Sienim Deo placuit ut homo in futuro in æternum vivat, credibile est etiam in hoc saeculo longam sanitatem & post piam vitam quicquid ad generis humani multiplicationem facit ei non displicuisse: quod autem gula & libidine vitam nostram abbreviamus nostra non Dei culpa est. Cumque videamus Deum mineralibus & imperfectis metallis medicas virtutes æque ac plantis insignes indidisse, quod Chirurgi fatere coguntur, apud quos ferè omnia antiqua & noua emplastra & vnguenta vulneraria minerales

Fructus ele-
mentorum,
omnium
homini
dati sunt in
cibum vel
in medica-
mentum.

Aurum &
semen eius
homini da-
rum ad sui
necessitatē
egit enim
homo au-
ro & semi-
ne suo, ad
morbos su-
os profili-
gandos &
vitam pro-
rogandam.

aut metallum aliquod continent, concludamus vix omnipotentiam eius perfectis (auro & argento) medicas virtutes negasse, immo maiores concessisse: cum præsertim sol & luna reliquis planetis præstent, Medicisque ipsi fateantur aurum confortare cor, quod non de communi sed de Philosophico auro seu semine auri debet intelligi, cum hoc semen sit viuum, aurum vero vulgare corpus mortuum. Inde elicitur, si omnia prudenter & mature perpendantur, si quis velit Medicinam præparare humanum corpus ab omni putredine & corruptione usque ad finem fatalem præseruatum (quali Patriarchæ ante diluvium teste Scriptura utebantur) necessariò illi un parare ex creatura nobilissimâ & perfectissimâ cogi.

Medicina
vitam hu-
manam
prorrogas
ex semine
auri elici-
tur.

Semen er-
go auri nō
ex auro
communi
eliciendum
est sed ex
minera ubi
aurum fie-
ri debebat
ex illo se-
mine.

Cum autem antiqui & ipsorum sequaces veri, perfecti, Magi & Philosophi (ut dixi) naturæ perfectam cognitionem habentes, nihil melius, nobilius, purius, & ad talen medicinam sublimius inuenire potuerint quam semen auri, cumque viderint aurum purum fulgore suo cor hominis exhilarare, omnes concluserunt talen medicinam non aliunde quam ex dicto semine fieri debere aut posse, quia formam metallicam nondum attigit nec aurum factum est. Nulla enim herba aut platta in sua essentia crassa medicinæ, neque ylla caro cruda cibo utiliter adhibetur sed præparantur prius, inde conculserunt semen auri præparationis & purgationis egeie ad Medicinam & Chymiam magis quam ylla herba aut cibus.

Si itaque hoc semen debet fieri Medicina
utilis humano & metallico corpori ut hoc in
aurum mutet, illis sanitatem restituat debet per
regenerationem sublimiorem quam naturale
gradum cōsequi ut (sicut capite superiore dixi)
potentior, purior, perfectior, constantior, flu-
xibilior & subtilior sit eius essentia quam
auti, sitque pellucida carbunculi nocte lucen-
tis instar, resoluaturque in omni cibo & potu,
vinum album rubefaciat, sapore saccharum
imitetur, per artus hominis diuidatur, indeque
omnia venena, lepram, luēm, venereum, hydro-
pem cæterosque morbos tanquam hostes suos
expellat per sudorem, massam sanguinis, me-
dullam & venas purget, naturam confortet &
renouet, post quam rectificationem & reno-
vationem sequitur valetudo optima, potest
que senex decrepitus iuueni robore & viribus
similis fieri, quod multis incredibile, naturæ &
arti est possibile. Sicut homo clarificatum cor-
pus in æternum victurum non nisi regeneratio-
ne assequitur id est, oportet ut reducatur in
primam materiam suam siue terram ex qua
originem suam traxit, ita regeneratus accipit
corpus cœleste loco terrestris, quod postea si-
cūt saluator per ianuam clausam transire po-
terit: ita & aurum & semen eius absque re-
generatione non multiplicantur, quod in tri-
tico etiam videtur quod putrescens in agro
augetur. Cum ergo hoc semen auti per artem
(quæ hic naturam superat) gradum plusquam
perfectum supra aurum obtineat, illam plus-
quam perfectionem alijs metallis imperfectis

Conditiones & qu-
alitates la-
pidis Philo-
sophorum.

Senex iuue
nescere
potest. mo
do utatur
cibis, sul-
phure illo
supradicto
Philosopho
rum, est
enim sul-
phur tale
fons iu-
uentutis.

Omnia ut
regeneren-
tur debent
primo pul-
uerisci & sic
in primam
materiam
reduci &
post rege-
nerari

Via vnicā
est ad verā
alchymiā,
scū ad au-
reum semē
istud habē-
dum.

æque ac corporibus humanis ægris communi-
cat, illa in aurum tingit, hæc in perfectam
sanitatem reducit.

Licet autem multiplicia metalla, variæque
viæ descriptæ sint aurum cō reducendi, mul-
tique laborauerint & laborent etiamnum in
eo, tamen cogitandum est vnicum esse mo-
dum & medium in orbe seminis hujus acqui-
rendi, aurique in nouam generationem tingē-
tem reducendi, cæteri omnes sunt fraudes
diabolicæ & cōmenta hominum. Sicut unus
Christus est Saluator & mediator & via salu-
tis æternæ, idem & hic, nam absque dicto se-
mine scū prima materia auri non potest fieri
tingitura conuertens metalla imperfecta in au-
rum constans: cum enim sit per se corpus
mortuum manet mortuum nisi anima & spi-
ritus ei reddantur, sicut cadaver hominis nisi à
Christo in vltimo iudicio resuscitatum anima
cœlesti donetur manet mortuum, neque po-
test adipisci claritatem gloriæ cœlestis. Sequi-
tur Præctica.

Quid tra-
tetut in se-
quenti li-
bro.

Liber secundus ad prædictam Theoricam,
quid sit arbor aurea & in qua materia inueniri
possit. Sed hic Plato jubet quiescere.

DE PRACTICA LIBER II. In quo
juxta præmissam practicam quid sit arbor au-
rea, vbi queri & inueniri possit fideliter & di-
ligenter absque parabolis & allegorijs docetur.
Pars prima.

DE VIA UNIVERSALI SICCA.

D Ici non potest quam multi omnium or-
dinum homines vniuersaliter laboreare

Liber hic
profundæ
est doctri-
næ & si
intelligat-
ur facilis
est & nullo
paecto fal-
lit.

suscepere quærentes auream hanc arborem, pauci tamen nostro sæculo (excepto Theophrasto) aliquid sanum produxerunt: superfluum etiam est narrare in quo nugis & inepitijs thesauris hic quæsus fuerit, prolixumque esset: sufficit dicere Antiquos duplarem viam, humidam sc: & sicciam habuisse diuersis tamen modis, licet enim unus omnibus scopus fuerit, alij tamen alijs citius ad optatum finem peruerterunt. Vtramque viam describit Theophrastus, sicciam in tinctura physicorum, humidam in manuali, & Bernardus Trevisanus eam secutus est ut in eius Præctica pater.

Quoad viam sicciam notissimum est quam mirabiliter, profundè & imperscrutabiliter Philosophi de prima materia lapidis disputent, occultisque nominibus in scriptis suis tanquam maximum mysterium (ut reuera est) texerint, breuitati vero studens ijs omisis in nomine Dei Præticam aggredior absque allegorijs & parabolis viam vtramque descripturus. Notū est vero Philosophis & artis cupidis omnes res initio factas ex aqua quæ inuisibiliter in se terram, cœlum & omnia elementa occultabat, & hic lapis cum aqua incipitur, exque aqua fit, quia omnia subiecta lapidis in aquam mutari debent, cum & per mercurium, id est, lapis fit ex aqua seu mercurio qui aqua est prout videtur ex eo quod semper fluit nunquā quietus ob essentiam aqueam in eo contentam, labitur etiam ut aliæ aquæ, hoc est signatum exterius vnde prudentes colligunt eum esse aquam, aquam scilicet metallicam non vul-

Ex qua materia semē auri elicia tur nempe ex aqua minerali & metallica, aqua enim elemētaris nimis remota est materia.

Hie nimis clare loquitur & verisime, quo circa hæc notanda sunt.

Mercurius
debet redu-
ci in aquā
& hæc a-
qua est se-
men auri,
& primum
ens metal-
licum.

Hæc aqua
mercurij,
est lac vir-
ginis & ace-
tum Philo-
sophorum.

In metallis
omnia la-
tent.

Antimoni-
um potest
dici aqua,
quod lauet
metalla, &
principie
aurum à
sordibus
suis.

Antimonium
est subiect-
um Physicū
ex quo,
aqua Physi-
ca elici-
debet.

garem. Hic Mercurius non debet accipi crus-
dus, quia operi inutilis est, vnde sapientes di-
cunt suum mercurium non esse vulgarem, sed
debet regenerari & reduci in primam suam
materiam sicut metalla in primum suum Ens.
Licet n. mercurius imperfectus sit, tamen
quoad formam metallicam definitus est, &
mercurius fuit ab initio aqua, cum ergo denuò
reducitur in aquam soluuntur in eo ceu matri-
ce omnia metalla in suam radicalem primam
materiam & primum Ens quod omnes res
mutare potest, estque radix naturæ, vnde Phi-
losophi, si agnoscas radicem naturæ, ex ea
opus tuum facilius facies. De hoc mercurio in
aquam mutato scribunt omnes Philosophi no-
minantes eum acetum suum acre, naturam suā
penetrantem, ignem, lac virginis, Bernardus
Fontinam, breuiter soluit ornatia metalla & ra-
diciliter miscetur cum eis ut mutatio & rege-
neratio fiat. Magna latent in metallis & me-
tallicis essentijs & facilia ut alibi dixi. Taceo,
si illa Philosophice resuscitentur in primum
mercurium suum non currentem ut Agyrtæ lo-
quuntur, sed in viscosum semen in speciem ger-
minis, mira mirissima fieri. Suauissimus LEO
ita nominari solet mercurius auri. Quæsitores
ergo huius lapidis considerate reducere meta-
lla in primam suam aquam, tunc omnia com-
posita in radice sua vna & eadem res erunt
sicut inicio erant, satisque in manifestui quid sit
aqua naturalis Philosophica. Sequitur de alijs
partibus ad aquam pertinentibus, vbi extrin-
secus nulla videtur aqua, & tamen nominatur

aqua, hoc est Antimonium, pomum seu globus imperii Christi manibus gestatus, sicut hoc signatum indicat in quo thesauri omnes latent in re, essentia & aspectu vili, indicatque signatum eius dominum esse omnium metallorum & mineralium, est enim plumbum penetrans, plumbum sapientum soluens omnia metalla dura, & cum tempore reducens ea in spiritualem essentiam ut volatilia fiant, communicat ijs coloratum suum internum sanguinem & carneum, in eo n. latet suprema coloratio naturalis unde Theopht. dicitur stella signata, foris n. figuratur & signo eius indicatur quam virtutem intus contineat. Philosophi merito sulphur suum nominant, quia calore suo intenso purgat omnia metalla à superfuitate, eaque sanguine suo in aurum optimum tingit, Theophr. RVBEVS LEO, aquila nigra, sicut mercurius aquila alba: haeduae aquilæ coniunctæ possunt omnes res graves in ijs solutas secum sublimare, volatiles & spirituales facere. Nota præterea cur Antimonium ad opus supremum adhibeatur. I. Philosophi dicunt ad confectionem nostræ Medicinæ non egemus auro vel argento sed illo ex quo facta sunt mercurio sc: & sulphure, sed non vulgaribus. Si ergo metallica sulphura & mercurij vituificari debent fieri per aquam tepidam radicis eorum qua molliuntur & soluuntur in suum primum mercurium qui non est mercurius currens & vulgaris prout dictum est, qui non debet accipi prout in se est sed in primam aquam suam reduci sicut ini-

Quare in
Antimonio
lateat ens
primum
metallorum
& quare ex
eo elicia-
tur.

Antimonij
varia no-
mina.

Antimoni-
um ibi præ
notatur es-
se subiec-
tum lapi-
dis.

Lapis Phi-
losophoru
quid sit.

tio dixi. Philosophi dicunt, Lapis noster fit ex mercurio qui tamen est prius aqua. Lapis vero nihil aliud est quam coctio sulphuris & mercutij donec una res fiant, sicut percipietis omnia in unam essentiam terminari. Deinde etiam ideo accipitur quia in eo (vt dixi) latet suprema rubedo & coloratio, unde iure adhibetur ut lapidem coloret & augeat, unde Bernardus in sua Philosophia ait, Nos facimus nostrum lapidem & tinteturam propter gradum altiorum quam natura ei concessit, & accipimus corpus quale terra dedit; quod fieri nequit nisi per hoc sulphur, dicentibus Philosophis, Lapis noster non tingit nisi prius tingatur. 2. necessario requiritur Antimonium quia

**Ens primū
in Antimo-
nio quid sit**

in eo propriè primum Ens (1. virtus & spiritus generatiuus quieticit, latet & existit) quod omnia in suam naturam & essentiam mutat, & in ea debet induci: & quia Antimonium ex

**Cur Anti-
monium
omnia sol-
uat.**

primi Entis natura & proprietate omnia corpora citissime peruadit & soluit, necessario ex naturali sua proprietate lapidem subito inse- mutare & soluere debet, cum alioquin duræ naturæ non priusquam per hanc feruidam & humidam essentiam molliatur & soluatur. Si- cuit enim semen in terra continuo calore hu- mido terræ à sua dura substantia liberatur, idē & hic intelligi debet. Scito etiam cum duo hi-

**Rubri leo-
nis sanguis
& aquilæ
albæ pen-
næ vnitæ
omnia so-
luunt.**

spiritus sc: rubrileonis sanguis & alba aquile penne uniti sunt, quatuor elementa unita esse in primo suo Ente, habere vim renouandi & omnia corpora in primam essentiam mutandi, de quo Paracels. libro 5 de mercurio vitæ ait,

Mercurius vitæ non solum virtutem habet homines renouandi, metallaque ex antiqua effētia in nouam reducendi: mercur. vitæ ferrum in primam suam essentiam reducit & denuò in ferrum redigit, & aurum renouat reducitque in primum suum mercurium & tincturam, denuoque digerit in aurum priori simile. Philosophi dicunt & scribunt, *Cum corpus imperfectum resoluitur in primam aquam, & illa aqua miscetur cum nostra aqua producunt aquā claram quæ omnia purgat.* In hoc dicto in primo principali labore per corpus imperfectum intelligitur antimonium minerale quod non est metallum neque à natura in venis terræ satis coctum, neque formam metallicam obtinuit, neque in aurum perfectum evasit, est enim corpus minerale, seminaturus mercurius, igneus mercurius in quo purpurea caro & ruberrimus sanguis teste Bernardo in practica latent. Vnde satis patet cur antimoniu ad hunc lapidem sapientum seu supremam tincturam adhibeatur, abundeque vobis constat in quo consistat radix naturalis essentialis & Philosophicæ solutionis & aqua prima vera.

Tum vero fons seu balneum in quo metallata tingentia sol & luna à sua debent superfluitate id est coagulatione dissolui, aperiri, ablui & renouari, virtus eorum tingens multiplicari ut alia corpora imperfecta tingere possint in solem & lunam optimam.

TE R T I A pars ad opus necessaria quæ in aqua mercuriali dissolui debet & in pri-

Antimoniu
dicitur
corpus im-
perfectum
quod in pri-
mam aquā
resolutum
omnia so-
luit.

Per corpus
imperfectū
quid intel-
ligatur.

Mercurius
igneus in
antimonio
later & sul-
phur igne-
um.

Fons in
quo rex
& regina
lauari de-
bent est an-
timonium
sed in pri-
mam natu-
ram resolu-
tum hoc
est in mer-
curium.

Venus debet solui in
aqua nostra solutiua
ut ex ea
habeatur
tinctura ru-
berrima
hæc myri-
ca sunt &
de venere
communi-
non intelli-
guntur.

Rubedine
veneris au-
getut vera
rubedo tin-
ctura phy-
sica.

276

Aurea.

mum suum Ens reduci est Venus, quia con-
tinet spiritum vitrioli qui est tertia pars ad
opus requisita. Spiritus enim salis metallorum
prout in Venere latet habet virtutem cum
reliquis duabus partibus, dura metallorum cor-
pora (quæ post solutionem tamen coaserunt)
acti moniâ suâ soluendi. 2. Venus soluitur ob
multiplicationem coloris auri, in eâ eniin latet
superflua rubedo trium principiorum auri quâ
Archæus in præparationem auri naturali in ve-
nis terræ vt inutilem ad aurum separauit in im-
perfectione eius, vnde Venus vocatur spiritus
aut corpus semifixum, & hâc imperfecta me-
tallicâ rubedine rubedo lapidis perfecta auge-
tur, Venusque à Philosophis nominatur Dea
pulcherrimi coloris, Lucifer, Iuno, Lucina &
auctrix operis. Corpus autem Veneris est
hermaphroditum mas & fœmina, album &
rubrum, si spagirica practica id semen suum
spermaticum reducatur, in quo iuxta Philo-
sophos est radix ad album & nigrum; tinctu-
ra (aiunt) ad album & nigrum ex una radice
oritur, ex qua in præparatione fit terra in quâ
aurum & argentum seminantur, vnde intelli-
gitur albedinem primo apparentem diurno
calore & coctione rubescere, vñereâ enim ru-
bedine quæ iam in albo & nigro latet perue-
nit lapis ad igneam suam rubedinem, quinta
enim essentia Veneris est ignea. Paracelsus
de speciebus metallorum ait, spiritus Veneris
subiectus est duobus spiritibus metallicis solis
& lunæ, inter metalla habitat incipiendo ab
auro in tertia sede natus ex crassiori commix-

tionem quam illi duo, unde Philosophi, ex crasto subtile facimus, id est, ex crasto elementari corpore aquam subtilem exaltatione solutio-
nis qua corpus hoc fluidū efficitur unde in ar-
tem vocatur terra foliata ex eo (vt dictum)
paretur. Satis audistis de trium partium pro-
prietatibus & cur ad opus adhibeantur: sequi-
tur earū P R A E P A R A T I O ac primum
M E R C V R I I, quomodo sc: in aquam
reducantur, & primum quomodo mercurius
mortificetur, sublimetur & cum socio suo re-
gulo antimonij in aquam mercurialem con-
uertatur. Primo fac aquam fortem sic. R.
Vitrioli calcinati & salpetr. purgat. ana libras.

2. affunde aquæ pluviæ tantum quantum in
calcinatione ex vitriolo perijt, abstrahe spiritus, & cum præparata erit serua bene. R.
Mercurij viui puri colati libr. 1. solue in dic-
ta aqua q. s. soluetur in aquam claram: tum
R. Vitriol. calcinati ad citrinitatem & salis
tosti ana. libr. 1. Salpetr. quartam libræ
parte tere bene simul in vrceo aut vitro for-
tissimo misce cum aqua & mercurio, moue
citò, spatula appone alembicum, luta, & in
arena igne lento aquam seu phlegma abstra-
he, vbi siccum erit augē ignem & sublima
mercurium qui ascendet nubes in alembicū,
vbi refixerit sublimatum hoc accipe, tere &
denuo cum supradictis materijs nouis eodem
pondere quo prius misce, abstrahe, sublima, &
sic septies, & sic præparatus erit vt in aquam
mercurialem soluatur; cum ergo circulum
sphærarum septima sublimatione percurserit

Methodus
reducendi
mercurium
in aquam
philoso-
phorum,
hæc omnia
sophistica
sunt, & par-
ticularia
sunt an au-
tem vera
sint dubi-
to quo cir-
ca nihil no-
tatu dig-
num hic
reperio.

Hæc sunt
vt mercu-
rius subli-
metur sep-
ties & de-
puretur
summope-
re, vt con-
iunctus cū
regulo tin-
etur in
co latentē,
sua subtili-
tate extra-
hene queat,
sunt qui
glorientur
eo modo
se extraxis-
se tinenturā
mirabilē, id
autem an
verum sit
experiencia
indiget, ra-

tio autem
sola non
usque pene
trare po-
test, quia
in antimo-
nio est sum-
ma tinctu-
ra.

Persistit au-
thor in de-
claranda
via & me-
thodo redu-
cendi subli-
mati mer-
curij & re-
guli in ole-
um rubru
miræ virtu-
tis.

Hic viuus
mercurius
qui educi-
tur est ex
sublimato,
vno regu-
lo, regulus
enim flores
cit & tran-
sit cum spi-
ricu salis &
vitrioli,
qui subli-
mato inclu-
dit in o-
leum illud
subrube-
um.

Rx. Mercurij sublimati, & Reguli antimoni. cu
tartaro præcipitato fusi ana libr. 1. tere reguli
optimè & mercurium, misce paulatim
semper terendo materiam subito in vas forte
inijce, luta citò, excandescet enim ut manus
nuda calorem ferre nequeat, ideo lutatum in
aquam immerge donec per se refrigescat: tum
in balneo Mariæ per 40. dies putrefiat, per
varios colores ibit & supra materiam ad late-
ra vasis adhærebit pulcherrimum, sublimatum
essentialis sc: mercurialis materia salis instar
cristallini subalbidi, argentei mirandi quo pul-
crius meis oculis non vidi vnquam, & quoties
vas digitis pullatur sublimatum hoc in fundū
recidit scabiei instar, denuoque eleuatur, quod
simul ac extractū aëri exponitur, resoluitur in
aquam viscosam seu oleum & fumat nebulae
instar, vocaturque à Philosophis hyle. 1. sub-
tilis operatiuus spiritus & mercurius Philoso-
phorum. Elapo putrefactionis tempore exi-
me materiam ex vitro, tere omnia simul, pone
in retorta commodâ, distilla per araneam pri-
mo lentè, auge paulatim ignem, ascendet ole-
um vel materia alba subrubea & multum vi-
ui mercurij, sine recipiente bene obturatum
in calore lento paulatim tepercere, tunc aqua
mercuriale & mercurium separare poteris,
separata seorsim asserua & aquam optimè ob-
tura ne evaporetur. Reimanens seu regulum ex
retorta extrahe, tere, aquam seu oleum serua-
tum affunde, luta alembicum, pone in balneō
per 14. dies ut putrescant, distilla rursus in
arena per retortam, primò igne lento, mox
paulatim

Fontinaber
narditieui
sani qua-
lis & vnde
oriatur.

Æris vsti
præparatio
optima, qui
tiu&utam
rubeam dat
maximam
si soluatur
in aqua
mercuriali
supradicta.

Hæc solu-
tio *æris*
vsti non
probo quia
per aquam
fortem ex
sententia
omnium
chymicorū
tinctoria in
terna com-
buritur, me-
lius est cū
aqua mer-
curiali ex-
trahere tin-
eturam hāc

Fornax ar-
canitatem
est Athe-
nor quia
ibi coqu-
untur & per-
ficiuntur
argana.

paulatim auēto, prodibit primo oleum rubet, mox aureum quod serua, & hoc ter quaterue itera fieri que oleum hoc semper magis magis que spirituale, clarum, virtuosum, igneum & penetrans. sic aqua mercurialis Philosophorum parata est quæ est fontina pro Rege de quâ Bernard. loquitur.

Præparatio Veneris sic fit. 1. Laminas subtiles Veneris ex marte factæ si haberi possit, olioquin veneris communis fac s. s. s. cum vitrioli calcinati partib. 2. sulphuris triti part. 1. in magno crucibulo lutato quod habeat spiraculum pone in fornace reuerberationis per 6. aut 8. horas donec candescat neque tamen fluat conuertentur laminæ in æs vstum, laua aqua calida & sine eas siccari, deinde hoc æs vstum subtilissime tere pone in ampio vase, affunde aqua Regis ut supernatet, relinque in calore lento die & nocte donec fiat cœrulea sefundæ; affunde nouam, & hoc itera donec maxima pars *æris* vstisoluta sit, solutiones filtra exactè, in bocia in balneo M. abstrahi flegma usque ad spiritus, bociam lutatam in loco frigido repone, ejciet cristallos sapphitini coloris tunc post 4. aut 5. dies aqua secura lapillos seu vitriolum in calore lento siccata & parati sunt. Ex his lapillis seu vitriolo poteris quintam essentiam Veneris cum aceto distillato & deinde cuin spiritu vini extrahere & siccata & vstata pondere ad opus supradictum uti vt sequitur.

COMPOSITIO OPÆRIS. 2. Cum Deo Aquæ mercurialis partes 3. Essentia quintæ Veneris extractæ part. 1. coniunge in thalamo,

Hactenat-
via inclius
pericitur
si vna cum
sublimato
& regulo
crocus mar-
tis rite præ
paratus im-
ponatur &
fiat distilla-
tio ut su-
pra sic et in-
ctura mar-
tis ascendet,
& oleum
mercurij
& reguli
ascendet
rubicundi-
us multo,
& hoc rect-
ificatum su-
per feces
erit nobili-
us ad tinc-
turam ex
auto calci-
nato extra
hendam &
coctionem
firandam.
Nunquam
vasa sunt
recludenda
dum digeri-
tur & co-
quitur ma-
teria quia
spiritus vo-
latiles qui
sunt forma-
rei, euola-
rent & sic

optimè luta, ne captiuus euadat, pone in fot-
nace arcanitatum & calorem modicum serua
continè qualis est gallinæ oua fouentis, sic quin-
ta Essentia corporis imperfecti solutione vieta
denigrabitur. Hæc nigredo (secundum omnes
Philosophos) est radix & verum principium
benedicti lapidis. Simulac enim soluitur sulphur
venetis & mercurij faciunt nigredinem, serua
ignem leatum donec nigredo in vitro ascendat
(dicitur spiritus seu quinta essentia lapidis) de-
nuoque in corpus descendat, tunc enim indies
progerminabit terra, suscipietque aquam donec
illa siccetur, sic enim anima non amplius ascen-
det & aqua corpus nigrum niuis instar dealba-
bit. Cum albescere incipiet auge ignem parum
& erit prorsus album, hæc est terra benedicta
lapidis nobilissimi, si vis tingere in album semi-
na in hæc terrâ lunam, si rubrum semina solem:
vnde Philosophis; solue corpus, coagula spiri-
tum; tinge deinde in album aut rubrum ad libi-
tum. Nota vero hoc in quo multi errant Ma-
gistrî sibi visi dicentes, Lapidem denigratū tere
& aqua mercuriali imbibitum coagula, hoc
falsum est, hic enim lapis scipsum denigrat, de-
albat, rubefacit, quæ omnia in uno vase fieri
debent ad albedinem usque, quod si ad album
tingere nolis relinque vas occlusum & auge ig-
nem ut ad aureum colorem perducatur.

TINCTURA ALBA. Tincturam albam
facturus fermentaturus, corpus mortuum lunâ
animaturus, & vivificaturus ut splendidum & al-
bum colorem sulphur lunæ habeat procede sic.
Rx. Terræ part. i. Fermenti lunæ optimè pur-

gatæ & subtilissimæ part. 2. aquæ benedictæ mercutialis part. 4. Corpus mortuum optimè tere, & omnia in vitro optimè obturato con-junge ne quid evaporet, pone in calore modico ut prius, tunc intra 40. dies denuò apparebit caput corui, rege ut prius donec nobilis hæc tin-etur post omnium colorum vicissitudines niuis instar albescat iuxta gradus ignis & sic hæc tin-etur ad Lunam præparata est. Nota. Cum al-bescere incipit auge paulatim ignem & tandem fortiter donec hæc tintura in suo colore fixa fiat, quod probabis in lamina Veneris si fumet sine adhuc igne aucto fixari, quâ metalla per-fecta creare potes.

TINCTURA RVBRA eodem modo fit ac alba donec fixissima & perfectissima fiat & ad gradum supremum perueniat, ita ad aurum parata est, qua etiam potes corpora imperfecta tingere.

AVGMENTATIO nobilis huius lapidis varie à varijs exponitur, ab artis studiosis occul-tatur, ita tamen intelligenda est. Lapis non au- getur aliter quam per suam fluiditatem, id est, ut sèpè cum suâ aqua mercuriali in radice vni-a-tur, soluatur, coaguletur & fixetur siue ad al-bum siue ad rubrum: & quoties solutio fit to-ties plures partes tingit, ita ut tandem pars vna tingat mille, sicut granum croci multum aquæ croceo colore inficit, ex quo augmentatio pa-tet. Gratia Deo Creatori omnium per Iesum Christum cum spiritu sancto &c:

periret res
omnis.

Hæc Enia
mystica ad
literam fal
sa quia ex
metallis
vulgaribus
non educi-
tur vera
tinctura
quia semi-
ne metalli-
co sunt
distincta,
sine quo se
mine non
dari potest
tinctura.

Opus rube
um qua ra
tione fiat.
Augm̄nta-
tio qua viā
fiat sed
caue ne
decepisaris.

Hæc ita
mysticē di-
cuntur
quia vere
ad verum
opus ducūt
similitudi-
ne & alle-
goria qua-
dam.

Anonymi
opus furtū
alterius
Anonymi.

SECVNDA PARS. DE VIA
uniuersalj humida.

Electrum
minerale
ionat utm
est antimo
nius.

Sequitur iam altera pars de viâ humidâ ex qua clarissimè patebit in quanam materiâ Philosophi verum aurum potabile quæsuerint, quomodo aurum Philosophicum soluerint & sic medicinam supremam vitæ humanæ conseruandæ & prolongandæ inuenierint.

Vt itaque opinionem meam breuiter dicam sequar Thcophrastum expresse dicentem materiam, esse electrum minerale immaturum, cum verò omnes Philosophi fateantur in nulla re præterquam in auto quærendam esse tincturâ &c: supra. pagina. 188. vñque ad pagin. 190. & hæc verba. Vnde inter metalla primum locum sibi vendicat, autum & argentum; Quomodo autem hæc tinctura paranda speciali tractatu in fine subiuncto docebo, & modò de electro rationes Philosophicas meas declarabo. Cum itaque ex Philosophorum scientia hic thesaurus in solo auto inueniri possit, tamen nō sequitur inde esse aurum vulgare in igne depuratum, sed Thcophrastus nominat aurum mineraли a simili multorum foliorum &c: supra fol. 190 ad. 191 quasi coctum panein. Ideoque dicunt Philosophi nostra terra Lunæ vel solis &c: vide ibi, & hic pag. 52. Quod acceptum prudenti artificio frangatur & in calcem redigatur non aqua Regis aut alio corrosivo sed spirituali & vaporosâ effentia, itaque custodiatur, eiusque praxin ut

Est aqua
sua que ex
minaera an-
timonijs,
per digesti-
onem elici-
tur.

recte instituamus sequamur Theophr. & Treuisian.

Treuisianus ait se inuenisse fontem &c: supra pag. 192. ad. dicit originem ex fontibus Philosophicis. Et hoc est secretum Microcosmi ut homo benè valens vinum bibat & vrinam colligat, sal vrinæ artificiose præparat, vt hoc arcanum tartari hanc efficaciam habeat ut minima eius quantitas quemlibet spiritum vini momēto oculi coagulet & in nobilem, suauem & ultra marinum salem conuertat, & ab omni aquositate præcipitet: &, vt ait Theophr. in liquorē suum per se reductum auroque volatilitū super fusum ut tribus digitis supernatur purē & subtiliter illud soluit corpusque album in fundo relinquit, illa enim solutio nullo alio remedio commodius fieri potest quam sale hoc Microcosmi seu arcano tartari, vnde Philosophi, Et si Deus omnipotens hoc sal non creasset &c: hic pag. 54. Et hoc sal in solo vino latet, quo sit prima solutio. supra. pag. 194. ad. noster Lapis triplex est vegetabilis, naturalis & mineralis. Vegetabilis cum vinum sit res vegetabilis, animalis quia vinum per tartarum humanum in arcanum Microcosmi reducitur; mineralis cum aurum soluatur & per eum in liquorē educatur. Et antiqui Philosophi dicunt, omnes qui omnia homines secum habent &c: & Adamū lapidem ex paradiſo secum tulisse, & pauperem eum aque ac diuitem habere, que omnia sal vrinæ notant, quod Philosophi adeo profundè absconderunt neque vñquam in scriptis suis verbis expressis nominauerunt. Veruntamen sal vrinæ

Cauendū
est ibi ne
vrinam co
mune
accipi
as pro vero
subiecto.
Solutio au
ri spiritu
vrinæ fieri
non potest
sed spiritu
mercurij
qui vrina
dicitur
multis in
locis.

Nota hanc
explicatio
rem.

Salvinæ
vt Cristal.
lus clarus
esse debet
estq; ho-
mini reme-
dium poda-
græ. sum-
mum.

Philosophico more rectè debet præparari ne
spiritus vitæ ex illo euaporientur, sed vt appareat
album, nitidum, cristalli instar pellucidum; est
que per se absque alio humano corpori nobis
remedium, & præseruatuum, est enim initio so-
lutio omnium morborum podagricorum & tar-
tareorū in corpore humano prout omni Medico
notum est, quia hæc est ratio, quia homo alio-
quin naturaliter in se habet spiritum salis cum

Sal Seilicet
vrinæ opti-
me præpa-
ratus & in
nobilem

quo hic spiritus commixtus & vnitus est: tum
etiam Microcosmus ante in se continet plura
alia secreta prout dixi, vnde hic cesso & ad pro-
positum redeo.

liquorem
conductus
auto puro
connecti
debet, &
coqui len-
te, vt ad
vltimum
colorem
rubicun
dissimū de-
veniat, sed
hoc de spi-
ritu Merku-
rii intelli-
gentia
habent,
quia mer-
curius vri-
na dicitur
metallica
pelicania-
ta.

Nobilis hic liquor & aurum potabile ita ad
effectum suum productum, suauem hunc odo-
rem adeptum miramque vim nactum, opus iam
tandem flores sicut arbor fructus ferre debet,
tum artifex primo opere perfecto maximum
laborem perfecit, fructibusque fruiturus hunc
mercurium solis secundum suam pelicatinam
essentiam in vase Philosophico (quod matrix
scu ouum eius dicitur) ponat, Hermetice sigil-
let & vero Philosophico vaporoso igne non
materiali, sed secundum Bernardū calido & hu-
mido aëre vaporoso & clauso regatur, & iuxta
Theophr. in libro de Aurora, summariter hæc
est materia nostri ignis vt accendatur per quietū
spiritum sensibilis ignis tanquam calefactum
chaos vas nostrum gliscens &c: Ignis enim phi-
losophicus à nullo unquam philosopho descriptus
fuit, adeò secretum eum conseruarunt vt unus
alteri non nisi in lecto moriturus secreto in aure
dixerit secreti instar in mortem retinendi. Sier-

Ignis natu-
ræ valde
secretus.

go in hoc regimine ignis conseruetur indies pau-
latim coagulabitur & ascendet & descendet &
vt Theophr. dicit donec in medio maris insula
apparet, indiesque in nigredinem capitis corus
inclinet & ordine colorum ad supremam rube-
dinem & perfectissimam tinturam perducatur,
qua^e est thesaurus pretiosissimus & summum ar-
canum mundj quod Deus homini mortali ma-
nifestauit. Hæc est enim filia sapientum tanquam
sponsa ornata viro suo, in capite coronam por-
tans septem stellarū rutilantium: felix ergo cum
sciente, nam qui artem illam habet incompara-
bilem thesaurum habet coram Deo & homini-
bus erit ditatus & honoratus, quia non per vnu-
ram nec per oppressionem pauperum vt diui-
tes sunt, sed per industria^m operis & manuum
laborem beatus erit. Præparatio veri arcani tar-
tari i. salis Microcosmi aquæ menstrualis Phi-
losophicæ ad aurum potabile.

Bz. Vrinæ pueri decennis puri, sani, vinum bi-
bentis bonum & maturum mensuras 16 vel 20
funde in vrceum magnum non simul, sine
phlegma in balneo euaporet liquor mellei co-
loris in fundo subsidet, quem in tres aut 4. cu-
curbitas diuide & singulis mensuram spiritus
vini rectificati affunde, appone alembicum cœ-
cum, luta, putrefac in balneo per 8. dies lento
igne ne bulliat sic vtraque materia animalis &
vegetabilis essentiæ vniuentur quod est verus
spiritus mercurij aut sulphurivium animalis &
vegetabilis essentiæ. Putrefactione facta cu-
curbitas in cineribus pone affixo alembico be-
ne lutato, distilla primo lente, deinde fortius, &

Hæc non
ita eneu-
dot ex
spiritu vi-
nx, sed ex
spiritu mer-
curij qui qd
vrina dñeis
tur apud n^o
philoso-
phos, perin
de hic ca-
uendum.

Præpara-
tio spiritus
vrinæ ad
aurum sol-
eadum.

Hæc omnia vera apparent in distillatione huius vrinæ spiritus sed an pro sint ad aurum soluedum dubito.

transit areanum tartari seu sal Microcosmi cum spiritu vini cristallino colore quæ Philosophorum memo separare potest; seconde spiritum vini & denquo affunde facibus, distilla ut prius elicies adhuc plus salis, quod itera toties donec nihil amplius salis transeat, faecesque seu terra mortua in fundo remaneat Philosophorum nigrum nigro nigrius, quod seorsim afferua.

Hunc spiritum vini cum cristallis ter in curbita minus alta rectifica ut fiat separatio purior ab impuro, & impurum quod post singulas distillationes in fundo remaneat remaneat, sic animam seu spiritum optimè paratum habes, caue ne euaporet.

Præparatio terræ nigrae quæ in fundo remaneat post distillationem spiritus hæc omnia ego ipse feci, sed nunquam potui coniungere spiritum hunc, cum terra sua fixa quatuor tunc à fecibus suis vindicata.

Terram I. nigrum nigro nigrius in vase bene clauso sine per aliquot dies mediocriter candere (ne tamen fluat) donec albescat perfectissimè, calcinatam pondera & affunde in bocia commoda octauam partem æqualis ponderis spiritus vini seu animæ clarificatæ, seu salis tartari, appone alembicum cœcum, luta, pone in fimo equino in capella cum cinerib. cribratis, non profundius quam materia serua in calore soli simili per 8. dies donec spiritus & terra coagulentur nec amplius ascendat, tunc sine refrigerant, solue lutum, appone alembicum & aucto leniter igne aliquantulum phlegmatis distillabit aquæ fontanæ instar dulce; cum ergo phlegma ferè totum separatum est affunde de nuo unam octauam aquæ menstrualis præparatae appone alembicum cœcum, procede ut prius octo diebus, hunc laborem imbibendo, digerendo, distillando & coagulando repeat oœties do-

nec spiritus & anima cum sua terra coaguletur & sic vtrumque in fundo sal-armoniacō fusō albo simile remaneat, terraque nihil de pondere suo amittat, & hæc terra imbibita cum suo spiritu debet in cœlum Philosophicum ascende-re prout sequetur. R. Hanc terram optimè tritam pone in vitro globoso luta alembic.cœ-cum, pone in cupella cinerum igne lento donec totum sublimetur cristalli instar pellucidum, cū refrixerit pure & subtiliter exime & asserua in vitro. Hoc est Philosopherum sal Elembrot & centum alia nomina habens mineria in vitro crescere faciens sicut vegetabilia in agro.

Sic cadauer viuificasti, ei spiritum seu arca-num suum infudisti & in essentiam immorta-lē reduxisti. Hanc terram sublimatam diuide in duas partes æquales, vnam serua, cum altera procede sic. Pone terram hanc in cucurbitacō-modā ita vt duæ tertiae vacuæ maneant, affunde quadruplum spiritus & aniñæ referuatæ, appone alembicum cœcum, pone in cineribus calore lento solaris instar biduo continuo, exime, distilla, spiritus & terra simul transibunt. Hanc aquam in cucurbitam pone vt duæ tertiae vacuæ maneant, appone alembic. cœcum pone in bal-neo Ror. in operculo bene clauso sine putrefascat per xxx. dies calore lento qualis est gallinæ fo-uensis oua. Exime vitrum cum materia lentē ne turbetur, videbis fæces seu confusam materiā innatantem telæ aranæ instar quia putrefactio separauit purum ab impuro, aperi vitrum & claru-m per inclinationem sensim seconde à fæci-bus in aliud vitrum purum. PROCESSVS

Hanc ego non potui videre sublimationē & si omnia exacta per ragerem credo tamē fieri posse. Si ambo coniuncta putrefescant & sic imbibātur multo-ties donec terra fixa multum spiritus im biberit. Si terra hæc subli-mata ascēdat cum spiritu suo existimo aurū solui posse cū illa aqua, infoelix ta-men fui in præparatio-ne illius, nec vñquā potui vñire spiritum vñhæ cum terra sua fixa. Et hæc vñita subli-mare, ratio tamen dictat hæc fieri posse.

gio cū spiri-
tu vrinæ.

Regulus
antimonij
hic coniun-
ctus adiu-
nat multū
ad solutio-
nem auri,
quia regu-
lus antimo-
nij est cru-
di or , ipso
auro, & est
eiusdem
essentia.

Ex istimo
calcem hæc
sic præpara-
tam solui
posse in spi-
ritu vrinæ
superius
præparato,
sed ibi ex-
postular a-
quam mer-
curialem
circulatam
quod quidē
me confir-
mat ut cre-
dam spiri-
tum hunc
vrinæ esse
spiritum
Mercurij,
spiritus au-
tem mercu-
rij circula-
tue vere sol-
uet radica-
liter hanc

cum A V R O. Primo aperiatur & calcinetur
aurum sic. p. Aurj Vngarici partem vnam. Re-
guli Antimonijs part. iij, sine simul fluant in cru-
cibulo, effunde in vngulam, tere minutissime,
& in cucurbita ampla affunde parum aquæ Regis non admodum fortis, sine sic per dimidium
diem macerari, affunde amplius aquæ Regis ut
in calore lento soluat, licet seipsum accen-
dat, aqua fit citrina, claram sefunde; affunde
aliam & sic procede donec omni auro extrac-
to aqua non amplius citrinescat. Ex his soluti-
onibus omnibus abstrahere spiritum per alembi-
cum in cineribus, calcem aqua pluvia distillata
dulcora & in arena calida in vitro plano sicca,
& mox in crucibulo puro candefac ne tamen
fluat & est parata. p. Calcis huius in cucurbitâ
commodâ partem. 1. aquæ mercurialis circula-
tæ part. 2. apposito alemb. cœco & lutato-
pone per 3. dies in balneo Roris in putrefac-
tionem, deinde pone vitrum per 2. dies in ci-
neres ad digerendum in calore solari, cum re-
frixerit menstruum maxime citrimum erit, co-
loratum à calce sefunde, affunde aquam mens-
trualem nouam procede ut prius, itera ter vel
quater, donec aqua menstrualis non amplius
coloretur & anima solis extracta corpus in fun-
do iaceat album, quod probabis sic, Accipe
terræ solis aliquantulum, proijce super laminam
argenteam carentem, si non fumet bene est &
essentia solis in aqua menstruali optimè solu-
ta est. Deinde sic procede. Hanc extractionem
seu essentiam solis pone in cucurbita ut duæ
tertiæ vacuæ maneat abstrahere aquam men-
strualem.

strualem in balneo M. igne lento remanebit in
 fundo liquor solis citrinus adipis instar liquidus,
 exime, appone alembic. cœcum ne æt intret
 & in loco separato ad tempus suum asserua.
 Aquam sic distillatam à liquore solis pone in cu-
 curbita cum æquali pondere terræ sublimata
 referuatæ ac fuit auri pondus ante solutionem,
 alembic. cœc. appone, luta, putrefac 24. ho-
 ras, soluetur terra in aquam menstrualem quā
 affunde liquoris solis asseruato, appone alemb.
 cœcum, luta, sine in balneo Roris per 8. dies ut
 putrescant, pone in B. M. distilla igne lento ut
 parum transeat, quod denuo refunde super ma-
 teriam, putrefac per 12. horas igne lento, dis-
 tilla, donec aqua transcat citrina, aufer recip-
 ientem cum aqua clara, appone promptè alium
 recipientem, augē ignem transbit aqua men-
 strualis cum aëre solis crocea per alembicum,
 vrge donec nihil in balneo velit ascendere, cum
 refrixerit aufer alembicum & ad fæces refunde
 (erunt in fundo sanguinei coloris) aquam præ-
 dictam menstrualem abstractam, misce singulis
 vicibus aliquantulum menstrui circulati, quan-
 tum sc: in distillatione amiserit, ut maneat ejus-
 dem ponderis cuius ab inicio fuit, & procede
 sicut ab inicio, transbit extractio solis per alem-
 bicum, itera hoc donec aqua assusa non amplius
 fiat crocea, sic omnem essentiam solis distil-
 lästi. Omnes has croceas distillationes accipe &
 in cucurbitâ in cineribus distilla quod transire
 vult, manebit aliquantulum terræ albæ in fun-
 do, vitrum exemptum purga, distillatum denuò
 distilla, itera quater vel quinques donec essen-

calcem & in-
 tineturam
 veram &
 realem co-
 ueret &
 multiplicat-
 ri poterit
 hisdem &
 sunilibus
 materijs.
 Persistit hic
 in manifes-
 tatione au-
 ri potabilis
 faciendi, at
 ego suspi-
 cor, ne spi-
 ritum mer-
 curij spiri-
 tum viuin-
 intelligat,
 cum inferti
 us terram
 sublimata
 accipiat ad
 acuendum.
 suum spiri-
 tum qui in
 solutione
 auri, mul-
 tum virtu-
 tis amiserit
 & vt tem-
 peret terræ
 sublimata
 acipit, nihil
 autem su-
 blimari po-
 test, quin
 natura auri
 habeat.
 Ego non
 existimo
 aurum so-

dere posse
& transire
per alembi-
cum quin
hoc habeat
à mercuria
li aqua
volatili cu-
ius solius
est aurum
spiritum
facere.

Hec essen-
tia solis
volatilis
facta, & per
alembicum
transacta
est miræ &
stupendæ
virtutis, est
enim valde
penetrans
& subtilis
si tamen fi-
xetur auro
soluto de-
novo, erit
adhuc no-
biliar.

Aurum po-
tabile verū
coloris san-
guinei.

Calcinatio-
nem hanc
marcasita
non existi-
mo bonam
esse & secū-
dum artem
quia sémē
auri quod

tia solis non relinquat amplius fæces seu terrā
in fundo sed pura & clara transeat, & sic est cla-
rificata: pone in vitro putrefactorio collo an-
gusto duabus partibus vacuis, vas Hermetice
sigilla putrefac in balneo roris 40 dies, cum re-
frixerit inuenies in fundo aurum potabile san-
guinei coloris rubini instar, odoris & saporis
suauissimi, cui nihil in terrâ simile, quod ægro-
tos mortales ad summam sanitatem perducit,
prout in fine alterius practicæ huius operis dici-
tur.

PROCESSVS cum MARCASITA auri.
sequitur altera practica seu opus viæ sc: humidæ
in marcasita aurea, quomodo primum Ens seu
vera essentia solis, id est, sulphur eius absque
corrosiuo ad medicinam obtineri possit. & cum
Deo marcasitam auri purissimam lotam auro
plenam qualiscunque coloris ex igne prodeat
si in eo probetur, siue in eo foeteat siue non,
modo auro scateat, reuerbera exactissime in
flamma ignis per quatuor horas lignis faginis
sic odorem sulphureum amittet. ita reuerbera-
tam sensim merge in aceto bis distillato, sine in
cinere aut arena calida donec flavescat aut sub-
vitide fiat, clarum sefunde: & nouam marcasitam
accipe, reuerbera & solue ut prius, & hoc
donec habeas spiritus soluti libtam anam aut
plus. Hoc acetum pone in B. M. & distilla le-
niter ad sextam usque partem, cum refrixerit in
loco opaco in fundo repertis lapillis pellucidos
cœruleos aut subuirides, à quibus separata reliquæ
acetum & lapillos in magno nō puro ca-
lore lento sicca. Deinde accipe aquæ vitæ op-

timat aquæ menstrualis octies distillatae vnicas nouem, diuide in tres partes, & lapillorum etiam vnicas 9. diuide in 3. partes, conjunge ziij lapillorum cum 3 vncijs aquæ distilla in B. M. in alembico optimè lutato lentè ad separationem aquæ, & caue ne vitrum evaporet; similiter cum reliquis duabus tertij procede, aquas coniunge, serua, vim habet aurum purum in spiritum vertendj, extrahitque sulphur ex eo, quam aquam Philosophi multis & varijs nominibus appellant, sic aquam habes.

AVRVM deinde sic præparatur. Rz. Aurum purum limati aut laminati partes. g. cinabaris puriss. part. 1. tere simul & in testa plana pone in furno humili reuerberatorio ad ligna fagina per 24. horas, repeate tertio, ita aurum supra testam excrescit & gossypij instar subtile fit, neque majoris est ponderis quam inicio fuit, quia cinabaris in reuerberatione prorsus consumitur. Huic auro in vitro puto affunde acetum forte distillatum ut supernatet 3. digitis pone triduo in cinerib. calidis, acetum colorem subuiridem accipiet, seconde acetum; aurum absque cinabari reuerbera ut prius, aceto novo affuso solue ut prius, seconde hoc acetum & cum priori misce; procede reuerberando & soluendo donec habeas sulphuris auri quantum voles.

Deinde acetum hoc seorsim in cucurbita magna in B. M. distilla, manebit in fundo puluis auricoccineus, ita aurum paratum est ut soluat in vino in prima aqua vitæ, vel in primo spiritu suo in quo primum in marcasita auri crevit, & vnde in prima sua essentia primam suam

est volatile
evanescit
per hanc
calcinatio-
nem quod
tamen est
conservan-
dum omni
arte, est
enim funda-
mentum
artis, mo-
odus faciédi
aquam au-
rum, spiri-
tualisantē,
modus tam-
en hic e-
rit melior
accipiatur
marcasita
aurea tera-
tur optime
& cū aqua
laudati fō-
tis ponatur
in vitro &
ase optime
clauso, &
putrefiane
ambo in
vêtre equi.
per mensē
deinde dis-
tillérur, &
per cohoba-
tiones mul-
tas: tere tur
distillatio
donec ace-
cat aqua &
hoc acetū
cum noua
marcasita

natur & pu-
trescat de-
novo donec
tinetur ex
trahat ex

matchasita,
qua quidē
tinctura vo-
latilis fac-
ta autum
commune
calcinatū
cum mercu-
rio & sul-
phure, in
spiritū ver-
tit & per
alembicum
transire fa-
cit.

Aurum pu-
rum hæc a-
qua in spi-
ritum red-
dit.

Hoc acetū
quod ibi ad-
hibetur ad
solutionē
auri, non
est commu-
ne sed ex
matchasita
ipsa extrac-
tam velex
minera za-
timonij.

Sic paratū
aurum faci-
li via solue-
tur in spiri-
tu ipsius vi-
ni & dulces

originem traxit. Tum accipiatur primò solatio
& coniunctio spiritus & corporis ut vniuantur
& nobilissima ars perficiatur, sicut supra dictum
est.

CONIVNCTIO. &c. solis oppositi & reuer-
berati & extracti zi spiritus marchasitæ zii pone
in vitro tali benè lutato ne quid introēat vele-
at alioquin corrumperetur ab aëte & alijs ele-
mentis, pone in balneo supra ignem lentum ut
manus aquæ calorem ferre possit, rege per 40.
dies hos primo ignis gradu, quo tempore aurum
putrescit & nigrescit, inque primam suam ma-
teriam reducitur, & sic natura naturam suscipit.
Vitrum autem bene sigillatum in fornace calo-
re lento regatur, sic materia in summo vasis in
nigrum verla notat corpus verè in mercurium
seu spiritum mutatum, tunc auge ignem donec
materia salis fusi instar albescat, sed inter hos
duos colores intercedunt omnes colores imaginabiles,
sed sola albedo constans est; auge igne
ad aliud gradum donec rubescat, & inter al-
bum & rubrum intercedet citrineus, & quo
magis virutur eò magis rubescet, & tunc tinctura
seu medicina parata est, qua soluta & denuò
coagulata eoque magis exaltata tingit in solu-
tione & coagulatione vñica vna mille vnicas in
aurum nativo melius, in igne enim ceræ instar
liquescit & in frigore rubini instar coagulatur.
Lapis ergo noster prouenit ex sulphure latente
in auro; in prima enim solutione appetit nigre-
do, in secunda albedo, in tertia rubedo, & in
quarta proiectio, & in hoc gradu ars nostra
perficitur, & omnes antiqui artifices racent

mercurium & sulphur. In nostra enim arte una tantum est aqua in qua spiritus est quem multi querunt & pauci inueniunt ob nominum illi datorum multiplicationem ut ars sit occulta.

RECAPITVLATIO.

Coquatur aqua in fornace donec nigrum calbeat, cum albuerit non relinquatur aqua in vase sed ponatur in cineribus cum lumine tertij gradus, igne æquali, apparebit flauedo; augatur ignis ad quartum gradum purpuræ instar rubescet. hæc est tinctura tingens mercurium & lunam in solem, & quò magis soluit & coagulatur eò maior fit virtus eius prout dixi; spiritus enim soluit corpus suum quod in visceribus terræ genuit, & corpus coagulat suum spiritum, vnitur cum eo & fixat eum fixatione æterna, & signis rectè regatur ars lapidis Philosophici vera inuenitur nec frustra laborabis.

DIVISIO TINCTVRÆ rubræ ut pars vna ad mille partes ingrediatur. Fac tibi pōdus probatorium ut marcam contineat, diuide in semuncias, semuncias in drachmas, drachmas in denarios, denarios in obolos, quo pondere diligenter facto non errabis, sed numerus & divisio coincident vñā in mille partes ita ut marca auri duas dragmas tincturæ accipiat.

PROIECTIO. 82. Tincturæ part. 1. metalli perfectioni proximj partes. 1000. misce in vase commodo, luta, pone in fornace fusionis Philosophico more igne primò lento, auge paulatim per triduum, donec indissolubiliter vniā-

cer.
Spiritus
hic marcha
sitæ est ve-
rum ens pri
mum auti,
& verum
acetum Phi
losophorū
& verum
lac virgi-
nis.

Aurum dū
nigrescit
signum ve-
rum ex se
præbet ve-
ræ suæ dis-
solutionis
Albedo. &
rubedo in
opere Phy
sico, sunt
constantes
& permanē
tes quia hi
solicolores
à maturo &
Perfectio
sulphure
originem
habent.

Lapis phi-
losophorū
vnde proue-
niat.

Spiritus hic
& aqua ve-
ra Philoso-
pho. Supra
descripta
est in spiri-
tu marchasi
æ fol. 308

Hæc recapi 294

tulatio op-
tima est, &
legibus ar-
tis & natu-
ræ corre-
pondet,

itaq; præ-
notada est.
Spiritus er-
go hic ex
mineris au-
xi extrahē-
dus est cū
in his solis
reperiatur.
nam in me-
tallis fusis
per fusionē
euanuit cū
sit volatilis
& leuissimo
igne euanes-
cat.

Antequam
projec-
tio
fiat, tinctu-
ra projeciē-
da est super
aurum pu-
rum fusum
& hæc pro-
jectio dici-
tur diuisio
tincturæ
quia tinctu-
ra diuidi-
tur in minu-
tissimas au-
ri partes &
animat eas
& viuificat
aurū ante
mortuum.

Aurea.

tur, & est res seu opus triduij: hujus materiæ
pars vna commixta mille partibus metalli per-
fectioni vicini, non iimperfecti, & est opus vnius
diej & horæ, opus diuinum à Deo datum.

TINCTVRÆ Vsus Medicus. R. Tinctu-
ræ granum integrum aut dimidium solue in mé-
sura vini Cretici aut spiritu vini, & rubefaciet
vinum quod mane & vesperi bibe sæpius vel ra-
tiis ratione morbi, sanabis sic omnes morbos
qui dicuntur incurabiles, vt lepram, Gallicam
luem, omnes febres, hydropem, icterum, po-
dagram, pestem &c: si verò medicinam vniuer-
salem arcant & mysterium Dei sano corpore
vñj adhibeas incolunem præstabit hominem,
ab omni morbo præseruabit & vitam ad du-
centos vñque annos prolongabit prout homo
piè vinit, & Deus terminum ei constituit. FINIS

F R A T R I S B A S I L I I

V A L E N T I N I M A N I F E S-
tatio artificiorum secretorum ad Vni-
uersale directorum. Ejusdē Conclusiones
omnium suorū scriptorum: Itē Fornelij
Prebbelij tractatus de natura Elemen-
torum, Meteoris &c: sumptibus Joh.
Birckner. bibliopo. Erford. 1624.

R A E F A T I O. Amice Lec-
tor Conclusiones Basilij nupertibi
benigne dedi, videns autem multos
alia ejuscripta nondum edita desi-
derare, de occulta artificia ita ab
illo

illo dicta ad differentiam communium directorum ad particularia sicut illa diriguntur ad vniuersale, latiusque patent quam duodecim claves. Adiunxi Tractatum Fernelij Prebbel. de elementis quia considerationes ad vniuersale utilissimas subministrat cum 12. Tractatibus Sendigogij. Utter ad naturæ & tñ agnitionem & si Deo benedicente ad cognitionem hanc peruenias, age Deo gratias, honora naturam, & proximum anima ceu teipsum. Vale.

M A N I F E S T A T I O occultorum artificiorum F. Basiliij Valentini Monachi s.

Benedicti directorum ad supremum arcanum Hic tracta
lapidis Philosophici, sanitatis & diuitiarum. tus etiam
bonus est

In nomine Domini. Ego F. Basilius seruus & secundū
Domini monachus incipio scribere veram viā leges artis
& artificium processuque prout terrenam & naturæ
lucem supremæ sapientiæ rerum naturalium conscrip-
ad supremum gaudium & solatium meæ sanitatis perfecerim, & ad confirmationem verita-
tis iuro per conscientiam meam omnia vera iurat esse
esse quæ scribo de artificiis occultis necessariis verum
ad vniuersale; & sub finem memorabo parti-
cularia, principium, medium & finis consona-
bunt sequere hanc doctrinam, prout sequitur. quod ibi
Imprimis time Deum, fide in eo, ora & inuo- verum esse
ca eum studiose, largietur tibi vnde pauperi- quod scri-
bus opitulari possis: lege diligenter ubi om- bit.
nes sapientes in uno scopo conueniunt, labora
absque tædio, & potieris voto, spe; ne sis
impatiens in labore tuo, nec à scopo desiste,
inuidiam fuge, ignotis tamen & non explora-
tis noli fidere, ne forte peccator sit, & vltio

diuina super te veniat, stultos cela, sapientibus, prudentibus & silentij compotibus omnia manifesta, nihilque occulta ut pijs Dei maiestas pateat: sicut enim fræno os compescunt quibus Regum secreta committuntur, quanto magis tacere debent quibus Dei & naturæ mysteria committuntur. Processum itaque aggrediar, Filius Dej benedicat mihi ut propositum perficiam, ut animam meam ad vitam æternam conseruem.

L A B O R P R I M V S . B . Auti Vngarici optimj partem. 1. Antimonii Vngarici partes. 6. Funde in crucibulo fusorio, cum fluxit effunde in catinum calidum & cera illum prout aurifices solent cum aurum suum præparare volunt aliquid deauraturi, cum refixerit separa Regem à fæcibus, pondera & adde sextuplum Antimonij noui, procede ut prius, funde, separa Regem, adde tertiam vice sextuplum Antimonii noui, procede ut prius, regulum separatum in testa sub operitorio pone fac prius ignem lentum, auge paulatim donec Antimonium euaporauerit, maneatque massa aurea crocea, pone in crucibulum pulsum ante follem ut aurum liquefacat, vrge ignem donec non malleabile euaporet, quod probabitur si sub malleo ceræ instar absque ruptura extendatur, tunc omnes fordes ex auro à lupo griseo consumptæ sunt. Autum sic purgatum in laminas subtilem extende & cum sextuplo Mercurii purissimi fac amalgama, proice in aquam frigidam, mox expime per corium, amalgama relictum pondera, adde

Auri purissimæ
catio per
Antimonium.

Antimonium
dicitur
lupus griseus.

Calx auri
ut præpare-
tur.

Hic docet
facere &
distillare
aquam for-
tem regia
ex sale pe-
tra & sale
armoniaco,
qua subse-
cunt in va-
se & vase
rumpunt
ni pruden-
ter rega-
tur opus
hoc distilla-
tionis, le-
uissimo e-
stum igne
hæc distil-
latio pera-
gitur & du-
incipit dis-
tillare re-
tort a aufe-
renda est
ab igne &
inter ma-
nus stillat.
Auri solu-
tio ad tin-
eturam au-
ream. to tinctura
et extracta
Hæc om-
nia prædic-
ta superua-
cua & su-
perflua sūe
factu, nihil
aliud est
faciendum

tantundem sulphuris communis triti, puri,
citrini pone in crucibulo sub operculo, moue
continuò ferreo stylo donec sulphur omne
euaporet, habebis calcem auri ad opus
sequens.

AQVA Philosophica ad solutionem auri.
R. sal-petræ. sal-armon. ana partes. 2. lapil-
lorum lotorum partem vnam, tere simul, &
per retortam talem distilla aquam in recipien-
tem magnum, injiciens per tubulum 2. aut.
3. 3. recipiens sit magnus, & iaceat in vase
pleno aqua frigida, & lineis pannis humidis
regatur ut spiritus refrigescant, valde enim
incalescit, iuncturas retortæ optime obtura,
ignem succende, & retortâ calefactâ injice
zijj materiæ tubulo statim obturato transibit
spiritus & recipiens albescet & guttæ cadent:
cum spiritus confederint injice denuò ziji. ob-
turato statim tubulo, procede ut prius sèpius
mutando linteal madida; continua laborem
hunc donec aquæ satis habeas quam obtura
optimè ne euaporet, est aqua vera & balneū
minerale protege. Usus Aquæ R. Aquæ hu-
jus partes. 2. calcis auri patem. I. misce in
cucurbita, pone cum alembico super cineres
calidos soluetur, & si non soluatur totum se-
fusa aqua affunde nouam, & hoc donec om-
nis calx soluta sit in aqua, cum refixerit subsi-
dent fæces albæ in fundo quas separata, aquam
omnem coniunge & in B. M. per diem &
noctem digere, fæcibus denuò remotis per 9.
dies continuo digere, distilla aquam ut mate-
ria in fundo remaneat olei similis, aquam dis-

purū facie-
 dum & 8.
 pero con-
 iungendū
 & coquen-
 dum donec
 nigescat
 albescat &
 rubescat, &
 hæc rubedo
 item solue-
 da est nouo
 8. & inciu-
 coquenda
 ut frigatur
 & sic quar-
 ta vice ite-
 randum est
 donec fluat
 ut cera, &
 tingat.

tillatam denuò affunde calefactam, distilla vt
 prius; affunde denuò, distilla, & hoc reitera
 aliquoties, ita debilitabitur. Deinde materiæ
 oleo similj affunde aquam nouam digere die
 & nocte, distilla per arenam ad oleum vsque,
 aquam calefactam denuò affunde, distilla, &
 hoc toties donec omne aurum per alembi-
 cum transuerit, fieri autem debet distillatio
 hæc in cucurbitâ humili, fundo plano. Aquam
 auream quæ transiit pone in loco frigido &
 cum tempore cristalli coagulabuntur, separa
 aquam ab ijs, & in cucurbitâ aqua pluuiia dis-
 tillata cristallo solue, tum adde Mercurij viui
 triplum ponderis auri in laborem assumti, ali-
 quoties agita simul, & mercurius autum vola-
 tile arripiet, multisque coloribus apparentibus
 amalgama subsidet, & aqua clara manebit.
 Amalgama hoc in crucibulo pone & moueo
 semper mercurium euaporare sine donec pur-
 pureus puluis remaneat qui in aceto distilla-
 to soluitur omnino in colorem sanguineum
 rubini instar.

L A B O R. 2. R. æris communis ex quo
 fac viride æris, quod tere, extrahe cum aceto
 Processus distillato, abstrahe ad oleum, sine coagulen-
 ex vitriolo tur in loco frigido & habebis vitriolum ad
 veneris op sumnum gradatum, quod solue denuo in aqua
 emus.

calida, sine euaporet donec spissescat, pone in
 cella, denuò coagulabitur vitriolum, solue de-
 nuo in aqua calida & euaporatum sine coagu-
 lari, & hæc tertia coagulatione præparatio vi-
 trioli perfecta est: hoc vitriolum in catino si-
 ne euaporare phlegma & calcina donec ru-

hescat. & deinde lapillos albos puros, calcina
& carentes immerge in acetum bonum, rei-
terea aliquoties donec bene calcinati sint, tunc
candefac eos & cum partim caloris amiserint
affunde acetum putum & sine ut sensim sic-
centur. Mox R. Lapillorum sic præparat. par-
tem. 1. vitrioli calcinati part. 2. trita misce in
vrceo forti qui spiritus non sinat abire aut in
retorta fortissimam, appone recipientem mag-
num, accende ignem lentissimum (vase bene
lutato) per horas 24. auge parum alijs 24.
horis, exhibunt spiritus grisei, & albi & igne
aucto aliquot guttae, vrge ignem violentum
donec omnes spiritus & guttae rubrae transiue-
rint, quod distillasti in cucurbita bene lutata
in balneo rectifica lento igne, separato phleg-
mate subsidet in fundo oleum rubicundum
subnigrum. Deinde R. Limaturam ferri pu-
ram & in cucurbita affunde oleum vitrioli ut
aliquantum superet, & aquæ communis plu-
uiæ distillatæ tantum ut videoas oleum limatu-
ram soluere, tum abstracto phlegmate sine re-
liquum cristallari & prodibit pulcrum vitrio-
lum, & sic Mars & Venus coniuncti sunt.
Vitriolum hoc calcina ferreo vno agitatum,
habebis puluerem rubrum quem in retorta
vitrea forti distilla per gradus, habebis initio
spiritum album seu mercurium Philosopho-
rum, deinde spiritum rubrum seu sulphur
Philosophorum, oleum incombustibile, ex
Veneris & Martis tinctura commixtum ut non
possit amplius separari, & est viridis & rubri
conis sanguis quo Rex cibari debet, à quo in

Hæc omnia
superflua
sunt & ad
obscuran-
dam artem
scripta sūt
nec sapiunt
Basilij valē-
tini mora-
chi consciē-
tiam quia
vere falsa
sunt.

Modus cō-
iungendi
mar tem cū
venere dū
dissoluitur
mars cum
oteo vitrio
li tunc
mars sit vi-
triolum &
perinde ve-
nus nam
vitriolum
est pura ve-
nus,
Spiritus al-
bus vitrio-
li martis &
veneris di-
citur à qui
busdam
mercurius
Philosopho-
rum & spiri-
tus rubeus
seu oleum
rubeum
dicitur sul-
phur philo-
sophorum
at hæc non

vera sunt
sulphura
philosopho
rum et si si-
milatidinē
habeant cū
illis nam
vera sul-
phura & ve-
ri mercurij
extrahūtur
ex metallis
perfectis.
Spiritus vi-
ni potest
coniungi
cum oleo
vitrioli
martis & ve-
neris & sic
acuitur ut
soluat cal-
cem auri
præparatā
supra.

Aurum is-
tud purpu-
reum supra
describitur
& aurum
calcinatio
vera
colorē il-
lum purpu-
reum acqui-
rit quia sul-
phur inter
num auri
calore ig-
nis semper
crescit in
gradu colo-
ris donec
supremum

B. M. phlegma abstrahē & est paratum ut
aurum eo tingatur. Caput mortuum coccine-
um aceto distillato per triduum in calore lēto
macera, extrahet sal ex capite mortuo, in sale
hoc latent thesauri omnes totius mundi, abs-
que hoc sale labor omnis esset, acetum per
cineres separa & sal in fundo siccum remane-
bit. Sali in retorta vitrea forti affunde oleum
prædictum, dissoluetur mox, distilla violentiā
ut prius, & oleum spiritum salis secum tradu-
cat, rectifica denū in balneo & est duplo
fortius quam ante, paratumque est oleum in-
combustibile ex mercurio sulphure & sale ex
vna radice venientibus quae est vera prima
materia metallorum & radix ex qua aurum
generatum est. R. Olei huius vncias octo.
Spiritus vini ad supremum rectificati vncias 5.
distilla per retortam vitream, & hoc tēr ut ad
octo vncias olej conjungantur 15. vnciæ spiri-
tus vini. R. Olei huius sic præparati vnc. 6.
pulueris aurej purpurej vnc. 2. misce, luta,
digere, donec puluis solvatur, fæces separa,
solutionem in cucurbita humili plana opposi-
to alembico & recipiente bene lutatis distilla
& cohibe donec omnia per alembicum transfi-
uerint, si quas fæces reliquerit separa, hanc
aquam auream afferua etiam, & sic perfectus
est labor secundus.

L A B O R. 3. R. Mercurij cum vitriolo &
sale sublimati qualis in officinis prostat q. v.
mercurius enim secum extollit in sublimatione
quintam essentiam spiritus salis absque quo
spiritu salis non potest fieri illa extractio sul-

phuris solis ad præparationem debitam veri
auri potabilis : mercur. sublimatum tere, ex-
tende tenuit in lamina ferrea, pone in cellâ
aliquandiu, emanabit aqua & mercurius re-
uiuiscatur, cum non amplius profluit aqua,
filtra quam abes. Et 2. aquæ huius partem 1.
pone eam in recipiente & in eam pelle spiritus
ex vitrioli & salpetr. ana partibus. 2. cum
rubro phlegmatis sicut vulgo aqua fortis ex-
trahi solet. Aquam hanc in cucurbita bene
lutata in capella per cineres distilla, residebunt
multæ fæces, & aqua pura erit. 3. Aquæ
huius partes 6. pulueris auri purpurej part. 1.
misc. stent simul bene lutata in calore modico,
aqua extrahet animam vel sulphur aurj & co-
lore ruberrimo tingetur, extractionem sesun-
de, & si puluis adhuc citrinus sit affunde pau-
lulum aquæ nouæ, extrahe denuò, relinquet
in fundo puluerem pulcrum album ; extractio-
nes distilla per alembicum ad siccitatem sul-
phur solis remanebit, cui affunde acetum dis-
tillatum ut digito transuerso supernatet, digere
in calore mediocri, coloratum sesunde &
affunde nouum & hoc donec non amplius
coloretur habebis sic veram separationem sul-
phuris solis à suo corpore extracti, fæces seor-
sim separa, acetum distilla ad siccitatem ma-
nebit anima solis in fundo, quam lava aliquo-
ties aqua pluia distillata. Deinde 4. Olei
vitrioli spiritu vini præparati part. 6. animæ
solis part. 1. distilla simul aliquoties donec
anima solis simul transeat, dein in pelicano per
se subtiliter per mensem digere, habes verum

Calx aurea
purpurea
soluitur in
aqua mer-
curii in ole-
um rubicû-
dissimum
quod tin-
git lunam
persestissi-
me.

Aurum so-
lum cum
oleo vitrio-
li & spiri-
tu vini.

Sal solis ut
fiat ex cor-
pore albo
quod ex
solutione
sua in fun-
do aquæ
soluentis
remaneat.

Hæc om-
nia sunt
labores ve-
re herculei
lapis ipse
philoso-
phorum
est factu
facilior
hæc parti-
cularia sūt
opera, quæ
factu diffi-
cillima sūt
nec forte
possibilita
factu.

autum potabile quod non amplius in corpus
abit & est supremum humanæ sanitatis arca-
num. Deinde 4. corpus album solis quod in
fundo subsedit reuerbera 3. dies. deinde cal-
cina cum æquali pondere salis tartari toties ut
totum calcinetur tum tartarum aqua plu.
distill. ablue, puluerem siccæ lento calore, sal
ex eo cum aceto extrahe quod fit in calore
lento per tres dies, distilla acetum ad siccita-
tem, clarifica sal cum spiritu vini. sic pars spi-
ritus vinj per distillationem extrahitur, reliquæ
in cellâ ponitur ut coaguletur, seconde spiritu
vini & cum in frigore denso coagula & hoc
donec non amplius ejiciat cristallos, siccæ, hoc
est verum sal sois clarificatum, & finis laboris
tertij.

L A B O R. 4. 4. Autum potabile ex di-
midia parte pulueris purpurei solis factum &
funde id super solutionem solis ex altera me-
diata dicti pulueris factam, pondera, & ad-
de pondus æquale Dej vittoli cum spiritu vi-
ni præparati & salauri pone simul in pelicano
nouo ut tres cius partes vacuæ maneat, sigil-
latum Hermetice pone in fornace Philosophi-
ca, ab initio serua ignem vaporosum clausum
& autum cum suo sanguine seipsum accendet
& post duos menses patescet nigredo maxima
quæ est ultima vera putrefactio sapientum,
vnieturque cum sanguine suo in unam volati-
lem essentiam. Deinde augo ignem uno gra-
du & volatile rursus subsidet, nigredo evanes-
cer & multi miri colores apparebunt, in quo
regimine ignis phlegmata seipsa consument &

exsiccabunt. Coloribus euanescentibus auge ignem ad tertium gradum & serua in eo donec totum cœlum tuum laminis argenteis operiatur, quæ est tinctura ad album: tunc quarto gradu dato albedo descendet & mille venułæ in vitro vltro citroque volitabunt, quibus cessantibus nigra se præcipitabit in puluerē rubeum grauissimum fixum: ita salus accidit, & regeneratio tincturæ rubræ perfecta est, pro quo gratias age Deo, & sic perfectus est labor quartus lap. Philosophie. Sequitur Augmentatio seu multiplicatio. ¶ Lapidis præparati part. 2. olei vitrioli cum spiritu vini præpar. part. 6. Lapidem tere super marmor & ci in pelicano oleum affunde sigillatum H̄ermeticè pone in Athanar 1. furnum Philosophicum, rege ignem ut prius, nigrescat tandem lapis facile, albescet & rubescet breui, & quod prius 10. mensibus fecisti iam vno fit, quia lapis superfixus suam tincturam breui fixare & siccare potest. Ita perfecisti summum thesaurum Regis qui nunquam mori potest in hoc mundo corruptibili, sic proiectio & continua augmentatio potest fieri.

F E R M E N T A T I O secundum indicium clavis duodecimæ. Laborem peractum sequitur fermentatio docens tinctura benè vti. Cum itaque medicina tua & lapis perfectus ex lacte virginio benè præparatus est ¶ medicinæ part. 1. auri cum Antimonio purgati part. 3. latrina tenuissime, funde in crucibulo primo lento igne per 12. horas, deinde fluant simul tres dies & noctes, ita lapis & aurum simul in

albedinem
debet esse
fortissimus
nigredo

enim natu
ræ cum po
test mutari
in albedi
nem & al
bedo inru
bedinem
siue ex esse
caloris aut
a reanum
protelatum
in multum
tempus.

Lapis mul
tiplicatur
semper ex
hisdem re
bus ex qui
bus compo
nitur alio
quin enim
multiplica
ri non po
test nisi
ex simili
bus.

Fermenta
tio vt fiat
ex lapide
& auro su
mopere de
purato vt
hæc omnia
conuertâ
tur in lapi
dem, lapis
tantæ est
perfectio
nis vt si

projiciatur super aurum conuertit aurum in se ipsum & sic animatur aurum commune & vulgare, ut virtutem habeat conuertendi reliqua immo perfecta metallorum in aurum purum.

Récapitulatio totius operis.

Aqua vitae quæ superiori operi est necessaria ut coniungatur cum oleo vitrioli ex marte & venere.

304

Basilii Valentini,
medicinam mutantur, subtilem & penetrantem; absque fermento enim aurum lapis non potest operari aut virtutem suam exercere propter subtilitatem; sed cum suo simili fermentatus tinctura ingressum consecuta est ut in alijs metallis operetur & ea tingat.

PROCTIO. Re. Lapidis fermentati partem unam ad partes mille metallorum in fluxu vertet in aurum purum: corpus enim unum libenter amplectitur corpus aliud, & licet non sit simile tamen regenerat & efficit sibi simile: qui fermentatione vtitur ei omnes constantiae manifestantur, nullaque creatura huic subtilitati potest comparari; est enim omnia in omnibus. Ita totum opus his quatuor laboribus intra decem menses perfectum est. Opus hoc uniuersale consistit in quatuor canticis seu operationibus. Primo. Præparatio solis cum sua aqua solari, finis hujus operationis est puluis auri purpureus, ut aurum purgatum & ad sequentia præparatum sit. Secundo. Præparatio Mercurij sulphuris & salis Philosophorum de Venere & Marte, donec aqua altera ingrossetur, quod est finis operationis secundæ & confectio Mercurij gemini. Tertio. Præparatio sulphuris solis ut ex eo fiat verum aurum potabile, quo tertius & difficilimus totius operis labor perficitur. Quartio. Coniunctio ultima omnium in unum, qua opus absolutum. F I N I S.

Sequitur distillatio spiritus vini. Ex vino albō generoso modo solito fit aqua vitae fortis in vesica, quam pone in phiala rectifica & se-

para phlegmata, ita ut semper aliquantulum
in phialâ relinquatur, quod deinde scotisim
rectificatur & ad vulgarem extractionē adhi-
betur. Aqua vitæ hæc probatur si in vase vi-
treato incensa tota comburatur nihilque
aquositatis post se relinquat, si remaneat dis-
tillā adhuc semel aut bis iuncturis optimè lu-
tatis ne spiritus volatilis vini exhalet. Aquā
vitæ sic distillatā & optime rectificata (caue
autem ne inter distillandum candelam admo-
ueas ne tibi noceas) in aliâ phialâ cuim men-
surâ huius aquæ vitæ junge vncias tres tartari
optimè sublimati ut phiala ad medietatem
plena sit apposito alembico commodo & re-
cipiente satis amplio distilla in B. M. lentissi-
mè propter spiritus volatiles relicto in fundo
parum aq. vit. & inter distillandum humidis
pannis refrigerato alembico qui identidem
mutari debent, sic spiritus citius resoluitur & in
recipientem transit, & sic præparata est ad
sequentem spiritus ignei vini præparationem,

quæ sic fit. Conficitur instrumentum ex vene-
re quod in medio infra & supra foramina tolli
potest prout & supra medium cucurbitam:
impone alembicum cum tubulo omnia exve-
nere sint præter recipientem, qui sit ex vitro
quem pone in vase ligneo in aquam & supra
pannis humidis tege, in vase ligneo sit meatus
per quem aqua vbi incaluit effluat & frigida
affundatur: omnibus sic paratis perforamina
inferiora immittitur spiritus vini præparatus ut
ad foramina attingat, tunc accenditur & mer-
curius per foramina media sursum pellitur.

Spiritus
huius vini
præparatio
inutilis est
ad artem
nostram,
nihilomi-
nus tamen
existimo,
lapidem
philoso-
phorum
præparatu
posse in
tali spiritu
dissolui ut
aurum in-
de potabi-
le verum
fiat.

*coquendis
vitis
et
mercurio*

*panis et
mercurii
pellit*

resoluiturque ob frigus aquæ & ex alembico transit in recipientem, sic preparatur spiritus verus vini, sed in opere nullibi cessa à refrigerando & affunde nouam aquam vitæ ne nimis profundè ardeat. In spe & silentio. Fin.

CONCLVSIONES Fr. Basilii Val. omnium scriptorum & tractatum eius, de sulphure, vitriolo, magnetæ Philosophicis & vulgaribus, ex illis oritur vniuersale, ex his particulare. A D L E C T O R E M.

Amice Lector, multi laborantes & vagantes Basilii occulta artificia hactenus venditarent & magno pretio Magnatibus vendiderint, & vendere æternum nituntur, quia mentem eius ob ingenii sui tarditatem non assequuntur, hoc commercium & luci genus instituerunt. Ut autem hoc commercium cesseret & omnium bono Basilii scripta inedita publicentur, licet talis quidam Agyrtæ 500. florinos mihi vendere voluerit, gratis conclusiones eius edam. In his meminit trium spirituum sc: sulphuris, Vitrioli & magnetis tam vulgaris quam philosophici, additque primam materiam seu mercur. Philosophorum soli Deo propriū ab illo reuelari cui vult & occultari cui vult, absque cuius notitia fundamentali parum proficies in hac arte: nec crede facile quenquam suo ingenio absque dono speciali Dei preci- busseriis & solicita inuestigatione mineralium artem hanc consequi, præcipue vero notitiam primæ materiæ, licet dictus mercur. Philosophicus lateat in re adeò vili ut vix millesimus crederet. Ita Basilius, cum materia in lucem

Quam occultum sit
scire mer-
curium
philosopho-
rum & sul-
phur.

Nullus cre-
dit vilitatē
materiæ
primæ me-
tallorum.

prolata est non est chara, vbiique reperitur, & pueri illâ ludunt, est grauis, odorem habet corporis mortui, duobus florenis ad opus emi potest. Idem in Philosophia occulta fol. 61. ait, cuius sapientiae studioso solum incumbit ut in aureum magnetem inquirat, eum recte agnoscat, innuenietque in una re & una materia radicem quod vix millesimus credat: quia vera radix contemptibilis, populo oculato ignota, & absque multiplici examine hominibus in abscondito latet, totus enim mundus videt & non agnoscit. Det Deus cuique ut subiecto artis cognito finem optatum attingat eoque utatur ad Dei gloriam sui ipsius & proximi sui honorem, salutem, opes & longæuitatem. Amen.

Præfatio Authoris. Tandem ego F. Basilius Valentinus scribo breuem conclusionem omnium meorum scriptorum & tractatuum, quorum hic est elucidatio. Memento autem nni fili & discipule & tolle oculos tuos ad montes Dei & sapientum unde tibi auxilium venit sc: ex sulphure, vitriolo & magnete sc: sapientum quæ cœlestia reputantur & producunt universale & lapideum Philosophorum: sed ex sulphure, vitriolo & magnete vulgi producunt tilia particularia & inedicamenta. In tractatu de Lapide philosoph. parabolice in duodecim clauibus sulphur Philosophorum expressi sed mercurium & verum magnetem Philosophorum paucis verbis percurri cuius tamen in duodecim clauibus & rythmis meis ut primæ materiæ memini. Valedictionis loco studiosis artis lumen clarum relinquam ut diē

Concludit
hic basilius
valentinus
se breuiter
enarrare &
elucidare
quicquid
in alijs li-
bris dixit,
nihil tamē
clare enar-
rat.

Sulphur
Philosopho-
rum in cla-
uibus basi-
lij expre-
sum afferit
Basilij.

in tenebris videant: describam etiam naturam & vires Sulph. Vitr. & magnet. vulgaris, reliqua in libro post duodecim claves inuenies, si assessoris in hoc orbe habebis opes & sanitatem, utere ad gloriam Dei, ad auxilium pauperum ægrotorum ne ex paradiſo hoc terrestri gehennam æternæ damnationis tibi facias, à qua nos præseruet Deus.

TRACTATVS. I. de sulphure, vitriolo & magnete Philosophorum. Sectio I. de sulphure & fermento Philosophorum. Scripsi tibi, studiose nobilissimæ & benedictæ artis Chymicæ, libellum de lapide Philosophorum in duodecim claves diuisum, in quarum prima materiam sulphuris Philosophorum nominatim expressi; in secunda aquam nostram docui ex aquila & draconem frigido qui habitacionem suam diu habuit in rupibus & qui diu in terram irrepit exque ea proreptit distillare. Hunc spiritum affinde auro tuo purgato & mundo sine in B. M. solui & putrescere per

*Ex aquila
& draconem
frigido hoc
est ex sale
armoniaco
& sale petra
qui est dra
co frigidus*

*Sulphur
philosopho
rum ut præ
paretur ex
aura com
muni.*

14. dies distilla, aquam affunde tufus calci solis, distilla cohibendo donec aurum cum aqua transuerit, tunc denuo pone in alembico separa aquam subtiliter ut tertia pars solum in fundo remaneat, pone in cella ut coaguletur & cristalletur, cristallos ablue aqua distillata, amalgama cum mercurio viuo eumque suauiter exhalare sine, habebis puluerem subtilem quem in vitro bene lutato pone, leniter reuerbera 3. dies, habebis sulphur Philosophorum paratum ad opus tuum, & est palliū purpureum seu aurum Philosophicum quod

affera optimè in vitro usque ad tempus coniunctionis.

SECTIO. 2. De Vitriolis Philosophorum. Studiose artis, sulphur Philosophicum quod masculi loco est expressè te docui: deest iam fœmina, mercurius Philosophorum, aut materia prima lapidis ex qua per artem fit. *Nostrum enim azoth non est acetum vulgare sed cum azoth communi extrahitur, fitque ex materia prima sal seu mercurius Philosophorum qui ventre terræ coagulatus fuit, & cum materia in lucem prodiit, non est chara, ubique reperitur, immo pueri eâ ludunt, est gravis, habetque odorem corporis mortui, pro duobus florenis potest materiam ad opus eire. Accipe ergo materiam, distilla, calcina, sublima & in cineres reduc eam, artifex enim absque cineribus non potest facere sal, & absque sale metallico non potest fieri mercurius Philosophorum. Ex materia calcinata extrahe sal, rectifica, sine crystallari ut vitriolum fiat dulce absque vlla corrositate vel acri- monia sulphuris & habebis vitriolum seu oleum Philosophorum, ex quo fac aquam mercuriam & laborem artificiosum perfecisti, hoc est Azoth Philosophorum quod Latonem purgavit sed non abluit; abluit enim Azot Latonem sicut Philosophi ante 2000. vel 3000. annos dixerunt. Sal n. Philosophicum seu Laton debet sua propria humiditate seu aqua mercuriali purgari, solui, distillari, suum magnetem attrahere & cum illo manere debet. Hoc est mercurius Philosophorum, mercurius duplica-*

Hic nota
extractionē
mercurij
philosopho-
rum ex
mercurio
communi
esse faciem
dam.

Id videtur
ex minera
cupri elici
debere, cū
vitriolum
dulce inde
exsurgere
debeat,

Hac cum
mercurio
parari pos-
sunt nam
post quam
metalla so-
luta sunt
cum mercu-
rio, coctio-
ne petenti
in salem
fusibilem
& oleum
dulce con-
uertuntur
& inde
hæc clara
sunt.

Mercurius
philosopho-
rum ex ra-
dice metal-
lica.

tus & sunt duo spiritus vel spiritus & aqua sali metallorum, vocatur succus lunariæ, aqua cœlestis, acetum Philosophorum, aqua fulphuris, aqua permanens, aqua benedicta. Huius aquæ misce part. 8. sulphur. sol. part. 1. pone in ouo Philosophico benè lutato in Athanar in ignem vaporosum siccum rege donec nigredo albescat & rubescat, assequeris lapidem Philosophorum & hac nobili, benedicta medicina & tinctura frueris & mirabilia per eam operaberis.

SECTIO. 3. de Magnete Philosophorū. Hermes pater omnium Philosophorum arte habuit, de ea primus scripsit, lapidem præparauit ex mercurio sole & luna sc: Philosophorum: hoc multa millia laborantium secutisit & ego cum iis, & dico tibi reuera lapidem Philosophorum ex duabus speciebus vel corporibus componi, & cum mercurio Philosophorum sit principium & finis, qui est materia prima alijs præda, quia materia prima soli Deo debetur & in visceribus terræ coagularur primo in argentum viuum, deinde in saturninum, Iouem, æs, ferrum, & sic deinceps. Sic mercurius coagulatus in ministris arte in aquam, materiam primam seu aquam suam mercuriam reduci debet, quæ est lapis, non lapis ex quo ignis volatilis in forma aquæ efficitur qui patrem suum fixum & matrem suam volatile inergit & soluit. Sal metallorum est corpus imperfectum ex quo fit mercurius Philosophorum. 1. aqua permanens seu benedicta, & est sapientum magnes qui suum nartem Philosophicum

Istud nem
pe bonum
est & se-
cundum
leges artis
& naturæ.

Quia ratio-
ne aqua
philosopho-
rum fieri
debeat

Ex sale me-
tallorum
fit mercuri-
us philoso-
phorum.

Magnes
philoso-
phorum
qualis.

losophicum amat & illi adhæret: ita & aurum nostrum habet magnetem qui est prima radix & materia nostri lapidis, si verba mea capias diues es præ omni mundo. Hermes dicit, Tres species requiruntur ad opus, Aqua volatilis seu mercurialis, Aqua cœlestis; deinde Leo viridis id est Luna Philosophorum, & tertio æs Hermetis, sol, seu fermentum. *Tandem nota Philosophos viam duplicem habuisse, humidam qua & ego usus sum, & secundam. cum vero procede Philosophice ut Mercurium Philosophorum optimè purges, faciasque mercurium per mercurium, sal Philosophicum & fermentum vel sulphur Philosophicum addas & procedas prout dixi, habebis magnetem sapientum. id est, Mercurium Philosophorum, secundò sal metallorum vel Philosophicum, tertio æs Hermeticum seu sulphur Philosophicum, & proinde totam artem, quod si non intelligas nihil habes nec à Deo quicquam habebis.*

Hic præclarus & notatus digna dicuntur
authorum quæ si intellegas diues es, nam metalla perfecta soluta cum Mercurio perficiunt artem & dant verum Mercurium Philosophorum & sulphur corum & oleum & sal.

ALLEGORIA sc. Trinitatis & Lapidis Philosophici. Christiane Artis studiose, quam gloriose & mirabiliter creauit summa Trinitas lapidem Philosophorum. Deus enim pater est spiritus & tamen in forma hominis apparuit vnde Genes. 1. ipse dicit, faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostrā, & sæpe oris, oculorum, manuum & pedum suorum meminit: ita proportionaliter mercurius Philosophorum iuxta Philosophos est corpus spirituale. Ex Deo patre natus est filius unigenitus Iesus Christus Deus & homo absque peccato nec mortali opus fuit, sed sponte

Hæc allegoria satis clare manifestat rem nostram.

mortuus est & resurrexit propter fratres suos
vt in æternum viuant absque peccato cuin ip-
so: ita aurum absque omni defectu, fixum
est ut in omnibus examinibus subsistat sed
propter fratres suos imperfectos moritur, sed
resurgit, redimit & tingit illos ad vitam per-
petuam & tingit eos in bonum aurum. Tertia

Ibideclarat & ostendit materiam nostram vt ipse infieri-
us afferit. Trinitatis persona est Spiritus sanctus consolator
fidelibus à Christo mislusi qui eos confortat &
consolator in fide vsque ad vitam æternam:
ita spiritus solis materialis vel mercurius cor-
poris cum coniunguntur vocantur mercurius
duplicatus, sicutque duo spiritus Deus pater &
spiritus sanctus; filius vero Dei homo glorifica-
tus sicut aurum nostrum glorificatum & fixum
lapis Philosophorum. Vnde hic lapis etiam
dicitur Trinus sc: ex duabus aquis vel spiritibus
minerali & vegetabili & ex animali sulphure
auri; sunt tunc duo tria & tamen unum tantum,
nisi intelligas nihil assequeris. Ita per similitu-
dinem vniuersale tibi satis depinxi, à Deo be-
nedictionem pete sine quâ nihil proficies.

Amen.

Tractatus 2. de sulphure, vitriolo & mag-
nete vulgi. Sectio. 1. de sulphuribus. caput. 1.
de sulph. saturni 1. Ex saturno calcinato cum
aceto distillato extrahitur sal quod cum spiri-
tu vini distillatur in oleum rubrum, sanat me-
lancholiam, gallicum morbum feruentem,
vlcera vetera &c:

2. Hoc oleum coagulat & figit mercurium
prius oleo vitrioli præcipitatum, omnes n. pul-
ueres & medicinæ aurum aut argentum factu-

rx fixæ & in igne constantes esse debent.

3. Ex hoc oleo fit tinctura nobilis. R. Mercurij martis part. 3. olei huius part. 1. coniunge, coagula, fixa mense aut circiter absolu*i* potest: haec tinctura cum mercurio martis in infinitum augeri debet, eiusque proiec*tio* fieri partis unius super solis partes tres ut tinctura ingressum consequatur. Huius tint*eturæ* pars una mutat (si benè præparata est) partes 30. Mercurij & lunæ in aurum bonum: ne obliuiscaris pauperum, alioqui Deus obliuiscetur tui.

C A P. 2. De sulphure Louis.

1. Etiam ex Ioue sicut ex saturno elicetur sal & ex eo distillatur oleum rubrum dulce: quod saturnum prius cum sale harmoniac. calcinatum in solem tingit.

2. Item si limatura Louis die integrâ cum calce viua calcinetur, calx inde abluatur habetur puluis fixus quem si rursus in fluxum redigere & cum saturno separare possis satis auri & argenti habebis ut te nutrias.

3. Calcinatur etiam Iuppiter & saturnus cum sale communi vel melius cum sale extracto ex capite mortuo vitrioli & salpetræ, additurque oleum vitrioli calci Louis aut saturni ut massa, fiat, bene lutatum relinque per octo dies in arena calida, deinde extrahe, & habebis ex 105. libris saturni 6. $\frac{1}{2}$ marcas argenti puri, marca argenti continet 2 duas dragmas auri. Haec fuit prima industria mea vertendi metallæ in argento & aurum, in his 6. marcas argenti sunt 13, dragmæ auri, quæ in nu-

Oleum Sa-
turni & mar-
tis fit tin-
ctura si cū
oleo solis
coniunga-
tur.

Argentum
& aurum
ex calce Io-
uis ut fiat.

Ex Ioue
& Saturno
ut fiat ar-
gentum &
aurum.

merato simul valent 208. florin.

Ex marte
& venere
vt fiat au-
rum.

C A P . 3. de sulphuribus Martis & Veneris.

1. Ex viridis æris libris aliquot cum acetō distillatō fit extractio, quæ cristallatur in vitriolum nobile, ex quo per retortam extrahitur distill. oleum rubrum, quod soluit martem in vitriolum & hoc longo tempore & igne forti denuò in oleum rubrum, & sic simul habes sulphur Martis & Veneris, adde non nihil sulphuris solis coagulati & fixi & habebis medicinam emendantem morbos hominum & metallorum.

Sol & luna
simul con-
iuncta &
oleo martis
graduata
mutatur in
aurum.

2. Hoc oleo gradatur luna & obtinetur bona pars corona Regis.

3. Item pars cum parte solis & lunæ simul fusa, laminata & in hoc oleo dies noctesque putrefacta in bonum aurum mutatur. In hoc oleo multa inuenies. Laus Deo.

C A P V T 4. de sulphure solis.

1. Iam ante te docui aurum spirituale usque ad pallium purpureum conficere: si ergo aurum potabile conficere velis aurum spirituale cum oleo vitrioli soluere potes, cum spiritu vini extrahere, habebisque medicinam quæ magnos morbos sanat, virtutemque suam mirabiliter ostendit.

Sulphuris
solis virtus
& potestas.

2. Hoc sulphur solis tingit etiam calcem lunæ præparatam in aurum. Sed te prius docui in scriptis meis Regem vnam tantum vestem honorificam habere donec tributa à suis subditis exigat & in florido sanguine & sudore suo se abluat, occidat, & gloriose tenouet, tunc fratres suos pauperes etiam in regium solium

euehere potest, nothosque illorum legitimare.
vt Antimonium saturni nothus est, quantum
ergoreguli continet, tantum in aurum mutatur
addita dosi conuenienti tincturæ Marcasita
Iouis nothus tincturâ etiam in aurum muta-
tur: vitriolum habet in se mercurium metalli-
cum veneris nothum, vertiturque in aurum pro
pondere dicti mercurij.

Quod est
purum in
Antimonio
est regulus
cius.

3. Si coniungas sulphur solis sulphuri vitrioli
veneris & martis & fixes ex arte habebis tin-
eturam pro hominibus & metallis fugantem
omnes morbos, & hic puluis fixus tingit par-
ticulariter lunam in sole. Laus Dco.

Sulp hur
mercurij
quid & quo
modo ex-
trahatur.

C A P V T V. De sulphure Mercurij.

1. Mercurius omnium metallorum origo est,
corpus spirituale, seruus fugitiuus, in ignem
iniectus in chaos suum auolat; qui verò illum
continere potest habet sulphur mercurij, aquā
sulphuris seu benedictam, clauem artis solu-
tem metalla Philosophicè: sed mercurius
Philosophorum non vulgi in aquam conuersus
si soluat sal Philosophicum, cum pallio purpu-
reο per putrefactionem & distillationem est
mercurius duplicatus.

Mercurius
duplicatus
quid sit,

C A P V T VI. De sulphure lunæ.

1. Luna per aquam nostram secundæ clavis
spiritualis fit, & facile potest in argentum po-
tabile multorum morborum remedium con-
uersti.

Lunæ solu-
tæ virtutes

2. Lunæ huius spiritualis partes tres ciba cum
lactis virginalis æquis partibus, duo ad fixatio-
nem, habebis lunæ augmentum quod singulis
mensibus fœtum parit qui eximitur & locus

minera seu
fodina lu-
næ artifi-
cialis opti-
ma.

cius repletur mercurio viuo & sic deinceps. Puluis reducitur cum borace & habebis augmentum perpetuum.

C A P V T VII. De sulphure Antimonij.

1. Ex vitro Antimonij extrahitur cum acetato distillato extractio dulcis, à qua acetum abstractur, residuo affunditur spiritus vini, extractur, separatur purum ab impuro, hæc dulcis extractio per alembicum ducitur, spiritum vini adeò sape ab eo cohoba, ut puluis in nobile oleum Antimonij mutetur, quod in aqua conuenienti datum omnes morbos sanat.

Cōpositio ex oleo Antimonij & lacte virginis & sole purpureo, ad tincturā Sulphuris vitrioli virtutes & proprietates.

2. R. Olei huius part. 1. aquæ mercurialis in qua quarta pars pallij purpurei soluta part. 2. solue, coniunge, sigilla Hermetice, coagula & fixa. Et habebis tincturam tingentem lunam & mercurium in aurum, hoc est sulphur Antimonij purum quod fit ex vitro Antimonij per se facto absque salpetr. salis aut boracis additione.

C A P V T VIII. De sulphure vitrioli.

1. Ex Vitriolo cum cineribus faginis fit lixiūm & ex vitriolo extractur sulphur & cum sole tartari præcipitatur, deinde cum oleo juniperi extractur oleum sulphuris rubrum & rectificatur cum spiritu visci, qui ab eo separatur, hoc oleum multis in morbis prodest ut in phthisi, hydrope, peste, scabie & similibus.

Vitrioli sulphur ex sale armonia co, coagulans mercarium.

2. Vitriolum etiam sublimatur cum salarmi-
niac. & præstat quam cum lixiuio quia corpus
vitrioli melius soluitur, sublimatum hoc solui-
tur in oleum cum quo mercurius crudus coa-
gulari potest & fixari de quo prolixius infra

de vitriolo.

C A P V T IX. De sulphure communi.

1. Ex sulphure citrino cum oleo lineo fit iecur & cum salalcali lixiuum coquitur & putrefit, mox distillatur, aqua tegulis modo ex forno extractis superfunditur, cum imbiberunt distilla per retortam, fiet aqua flava sicut aqua fortis, tingit lunam. **R.** Aquæ eius part. 1. Calcis lunæ part. 1, relinque simul per triduum in arena calida, quarta pars fiet aurum si reducatur, separetur, per saturnum purgetur & separetur.

2. Sulphur cum anima saturni saepe traducitur & fixatur tunc medicina fit intus adhibenda; lunæ ingesta in fluxu dat quartam partem auri boni.

3. **R.** Sulphuris grisei & calcis viuæ ani. libr. 1. salarium. 4. 1 tere simul, distilla per retortam habebis 4 oleum nobile rubrum quod fixat & gradat.

4. Tandem dico tibi, **R.**: Olei huius sulphuris, Veneris & martis, q. v. addic oleum sulphuris Antimonii, coniunge cum oleo vel aqua mercurii, fixa, habebis medicinam pro hominibus & metallis ut lunam & mercurium in aurum tingat.

S E C T I O 2. de Vitriolis. Caput. 1. de Vitriolo solis & Lunæ.

Primo oportet te habere aquam nostram ex frido sale terræ & aquila cum quâ aurum & argentum fiunt spiritualia & in cristallum coagulantur seu vitriolum metallicum ex quo distillatur vna cum spiritu vini suo modo oleum

Ex sulphure fit oleum
rubrum tunc
gens lunam
in aurum.

Fixatur sul-
phur cum
anima sa-
turni & tin-
git lunam
in aurum.

Tincturæ
compositio
ex supra-
dictis insti-
tutis ad lu-
nam in au-
rum trans-
mutandam.

Aqua ar-
gentum &
aurum spi-
ritualizans

Tinctura ex
martis oleo
conuer-
tens lunam
iouem &
mercuriu-
in solem.

sulphuris vtendum iuxta naturam metalli.

C A P V T 2. De vitriolo Saturni & Ionis
Calcina saturnum aut Iouem, extrahe ani-
mam cum aceto distillato, sine vt putrescant
per 14. dies, sine vitriolum cristallari, cum
spiritu vini traductum dat oleum dulce quod
est sulphur saturni aut Iouis, coagulat mercur-
rium, & cum oleo vitrioli ante præcipitatum
fixat.

C A P V T 3. de Vitriolo martis.

R. Limaturæ martis & sulphuris antequam
q. v. calcina in furno tegularum donec pur-
puræ colorem habeat, affunde aquam distilla-
tam aut acetum, extrahet aquam viridem quā
abstrahe ad tertias, sine coagulari ip cristallum,
habebis vitriolum nobile ex quo distilla oleū
rubrum, R. huius olei ȝj aquæ mercurialis in
qua solutum sit aurum. fixa hanc tincturam,
conuertet Plumbum, Iouem & Lunam in aurū
purum. Age Deo gratias Creatori metallo-
rum, mineralium & omnium rerum.

C A P V T IV. De Vitriolo Veneris.

Iam te docui pellucidum vitriolum ex Ve-
nere extrahere & oleum rubrum eius distilla-
re, hoc oleum soluit martem in vitriolum, &
adhus semel distillatum per retortam fortiter,
habebis oleum tingens nobile seu sal martis,
hoc est subditus qui tributum Regi soluit,
eumque ditat. Hoc oleum soluit aurum spiri-
tuale purpureum & per alembicum traducit.
Iam tuum sulphur solis cum suo proprio sul-
phure fermentasti, quod Philosophi ante me
non fecerunt, sed aurum calcinatum vel cal-

Tinctura
alia ex
oleo mar-
tis.

tem solis in mercurio duplicato fermentarunt,
& ad finē optatum æque ac ego peruererunt;
sed secundum laborē cuiusvis operata est tinc-
tura, transmutauitque plus vel minus pro ra-
tione tincturæ.

2. Ex hoc oleo salis martis mercurius Antimo-
nij præcipitatur, dulcique oleo vitrioli ad-
dito fixatur, & habes medicinam post lapi-
dem Philosophorum supremam in humano
corpore, tingitque lunam, saturnum & Iouem
in aurum constans in examine.

3. Ex melle, sale, aceto & laminis Veneris
massa fit stratum supra stratum & calcinatur,
hæc calx perse in viride æris abit quod extra-
he, cristalla, distilla & vtere ut supra.

C A P V T 5. De vitriolo Mercurij.

Vitriolum Mercurij facile fit cum aqua for-
ti distillata ex salpetr. & alum. an. Si in
ea soluatur, in cella cristallos vitrioli instar pro-
fert, ablue, distilla cum spiritu vini rectifica-
to prius cum suo sale tartari ad oleum dulce
post putrefactionem debitam, remedium est
nobilissimum sanans luem gallicam, vetera
ulcera, pthisin, strangurias, paralyzin, alias
que morbos ex corpore humano pellit.

2. Hoc oleum etiam adiungitur martialibus
tincturis, nam mercurius est vinculum aliosū
metallorum & potest particulariter usurpari,
præcipuus eius color est rubeus scilicet post-
quam præcipitatus est sicut in alijs tractatibus
meis docui.

C A P V T 6. De Vitriolo communi.

1. Vitriolum yngaricum aqua distillata solui-

Alia tinc-
tura martis
& mercu-
rij Antimo-
nij.

Viride æris
ut cito fiat
ex laminis
cupri.

Oleum
mercurij
ut fiat.

Oleum
mercurij
supra dic-
tum con-
iunctum
cum tinctu-
ra martis
tingit lunā
in solem
potentissi-
me.

Oleum vi-
trioli par-
ticulare ut
fiat ad tin-
cturam au-
ream.

tur, coagulatur, cristallatur, repetitur quinque & sic purgatur, saliaque alumen & nitrum ablata sunt ab eo: hoc vitriolum sic purgatum distilla cum spiritu vini ad oleum rubrum, quod fermenta cum auro spirituali, adde illi partem suam mercurij viui, tibij habes tinturam pro homine, & reducentem lunam in salem. Visitando Inferiora Terræ Rectificandoque Inuenietis Occultum Lapidem Veram Medicinam.

Mercurius
viatus ex
vitriolo ut
extrahatur

Oleo vitri-
oli particu-
lare ut cin-
abarum fiat
aurum.

Sale ex vi-
triolo tin-
gens lunam
in solem.

2. Vitriolum etiam calcinatur in vase clauso ad rubedinem, assunditur acetum distillatum relinque per 3. menses in putrefactione inuenies per distillationem fortē mercurium viuum quem setua, quia mira operatur in universalibus & particularibus. R. Mercurij hujus partes 3. solis part. 1. coniunge, post fixationem dat augmentum solis, sed oportet cum mercurio eius sequi. Laus Deo.

3. Vitriolum calcinatum rubrum sublimatur cum sal-Armon. & hoc sublimatum in oleum vertitur, quod fixat cinabarin ut aurum & argentum ex eo habeti possit.

4. Fit etiam aqua fixa addito salarmone. & alumine: haec aqua affusa sulphuri saturno prius in puluerem rubrum precipitato, imbibita, coagulata & mox cum sole ingressu facto habebis tinturam quem mercurium crudum in lunam & consecutiuè in solem vertit.

5. Tandem dico tibisi sale ex vitriolo extrahas & rectifices labore habes breuem, tingit lunam in solem, coagulat mercurium vulgi, qui cum in argentum mutatus est per Anti-

monium exaltari potest. Et sic habes meas operationes & experimenta quæ tibi procedunt, utilitatem hanc Christiano more ad pauperum auxilium insumē, ægrotos cura & Deus te iuuabit. Amen. sulphur est Vitriolum, Antimonium est Mercurius.

SECTIO 3. DE magnete Vulgi.

1. **Magnes** habet in se quod mars vulgaris etiam habet, martem communem facile labori tuo adhibere potes, ideoque non ero prolixus circa eum ; sed magnes vim habet attrahendi martem communem.

2. Ex marte & magnete oleum fit in profundorum vulnerum curatione utilissimum.

3. Cum magnete & Antimonio fit luna fixa quæ per oleum martis & veneris graduatur & aurum fit , quod cum marte & Antimonio etiam fieri potest.

Ita laboris mei cursum absolui, multa inueni, omnes mei fratres Chymici sunt, omnesque lapidem Philosophicum habuerunt : ego primus fui, & magnos labores tuli antequam aliquid profecisset. Sascripta mea diligenter legas ex parabola duodecim clavium materialium primam seu mercurium Philosophorum vñà cum sale Philosophicum disces , fermentum seu sulphur Philosophorum expressè tibi depinxi. Finio, commendō te ss. Trinitati, & te rogo ut memor sis mej. Medium tenuere beatj : **FINIS.**

Magnes
habet natu
ram martis
& inde
trahit mar
tem, quia
naetio fit
a similitudi
ne naturæ.

Luna fixa
in aurum
graduata.

Ibi decla
rat Basilius
se lapidem
habuisse &
omnes fra
tres sui.

B R E V I S

TRACTATVS DE
natura Elementorum ,
quomodò ventum , plu-
uiam , fulgura & tonitrua
pariant & ad quid vtilia
sint . Per Tornelium Preb-
bellianum Belgicè scrip-
tus Leydæ 1608.

Ræfatio. Amice lector
si hic libellus in manus
tuas incidat, crede à me
non honoris ambitu sed
tui cōmodi studio scrip-
tum, vanitatem quippe
& ambitionem noui no-
xiām, per quam à Deo innocentēs creati pec-
catores & damnationis filij effecti sumus; per
quam temerē de ignotis iudicamus, quasi non
essēmus omnes fratres. Quid ergo habemus
de quo gloriemur? Væ nobis si videamus no-
bis aliquid esse & fratrem nostrum egere sini-
mus; consideremus bonitatem & liberalitatē
Dei vota nostra largitione superantis, probe-

mus nos, nonne Reges sumus nobilissimi thesauri à Deo creati? mundus nobis seruit, eoque relicto cœli gaudia consequimur infinites meliora. Cur ergo, Amice lector, fratrem tuum non amas sicut Deus te amat? si indoctus sum nonne tu fuisti indoctior, ideone indigere cogor? cur à Deo liberaliter dotatus non doces me? num te ideo odiſſe debo? non, & si te odi num me non odi? talis enim sum qualis es: nec inde gloriandi occasionem habeo sed humilitatis, & gloriari volentes gloriemur in Deo qui nos omnes amat. Gloriæ appetentes Deum amittunt, humiles exaltantur, quod dico in humilitate mēa, honor meus miseria mea erat, miseria mea aculeus mortis, mors victoria, victoria anima, anima mea diuitiæ mēæ, Deus à quo sum, quid ergo retribuemus ei? num offeremus thus, & myrram? num circumcidemus nos? num barbam rademus? num suggestu exalto in albis aut nigris vestibus concionabimur? num ad laudē Dei decumana volumina conscribemus? nonne omnia vana sunt? Misfrater quid Deo omnia habenti dare possumus? Grato animo discamus à filio Dei humilitatem & opinionem Legis, Dilige Deum super omnia & proximū tuum sicut teipsum, hæc est doctrina legis, Prophetarum & Apostolorum, quam Deus & natura docent. Cum itaque viderem superbiā & errores hominum impedientes eos naturam intelligere impulsus sum amare naturam docentem & discere agnitionem Dei ex creaturis mirabilibus eius. Elementa per-

Omnes hu
miles esse
debemus &
nullò pac-
to superbi.

*Spiritus
terræ crist-
allinus est
virtus toti-
us naturæ.*

quisiū & docuerunt me naturam terræ, sp̄iritum eius crystallinum vidi ut nebulam, animā sanguineam, corpus fixum ut crystallum; vidi spiritum pugnantem & vincentem corpus & animam quæ tamen rursus coniungebantur; corpus seruiebat spiritui & animæ munitæ arcis instar; spiritus cœli crystallini instar illuminabat animam & corpus; anima colore suo rubineo ornabat corpus & animam: videbam mortem, resurrectionem, & immortalitatem ante oculos, Deo gratus naturam amauī, librum hunc tibi scripsi sperans te non contempturum neque spreturum quia dicta mea non confirmo antiquorum testimonij, quia neminem de hoc legi sed dō tibi quæ à natura didici, & assueero te hic inuenturum multis ignota, quæ si non rectè intelligas, nescies ad quid utilia sint, quod taceo ob ignorantes ne nimium me manifestem: sed cum anima mea vicerit sp̄iritus meus manifestabitur. Nōq̄ est nouum sed fuit ante mille annos unde scribo de elementis communibus prout tibi notissima sunt, vt reliquum sc: terram discas, quæ non est æquè simplex ac ignis, aer & aqua, sed est impurum sedimentum in quo quatuor elementa perfectè inueniuntur, quibus opus nostrum perficiens: reliqua tria serui sunt terræ, ignis in aërem, aer in aquam, aqua in terram operatur prout docebo: incipiam autem à Creatore in quantum eam Deo propicio cognoscere potuimus.

*Terra quid
sit.*

*Omnia ele-
menta ter-
ræ seruant*

*Omnia à
Deo sunt
& in Deum
tendunt,*

C A P V T P R I M V M.

Omnis res initium suum habent à Deo

& in Deo finiunt : omnium enim rerum finis respondet principio, terrâ nata in terram reuertuntur &c: omnia in principio perfecta apud Deum fuerunt, & in fine perfecta apud eum etunt cum elementa liquefiant & in claritate apud eum vniuentur : nihil peribit, aut annihilabitur nisi peccatum , templo enim completo Deus ineffabili sapientia omnia creauit , & primò quidem omnium subtilissimam creaturam sc: ignem separauit qui in summum euolauit ubi replet infinitum spatium & amplectitur omnem gloriam Domini , omne enim leue ascendit. Deinde Deus denuò subtilissimum & leuissimum sc: aërem igni proximum , ita humidum & crassum supererant , Deusque rursus subtilissimum & humidissimum separauit, aquam scilicet à terra ; aqua tegit terram, ignis aërem , aër Aquam. Deus potentia sua infinita terram ex medijs aquis extulit & in medio creaturæ suæ posuit ut cō melius videre possemus lucem claritatis eius, eum amemus non vt Angeli sed ob perfectionem creaturarum eius. Ita diuisit Deus creaturas suas in quatuor partes ignem , aerem , aquam & terram : singula suas habent vires secundum subtilitatem suam , in qua ignis excellit, potestque alijs communicare claritatem suæ similem , omnibus dat vitam , absque illo omnia mortua sunt prout quotidie & præcipue hyscine videmus. Ignis primo illuminat aerem claritatemque suæ similem producit, tenebras pellit & in obscuro latentia

Hoc falsū
est quia de
us infinitus
est & om
nis crea
tura finita
itaq; ignis
non potest
amplecti ō
nem gloriā
Creatoris
sui.

Omnia
mortua
sunt ab
que igne
leu luce.

manifestat : purgat eum ab omni vaporosa humiditate & fumo terrestri , omni crassitie redditque penetrabilem. Summatim ignis omnia similia facit ut non sit discrimin inter ambo , sicut ignis noster focalis qui lignis nutritus aerem attrahit violenter , quem purgat , clarificat & sibi assimilat : imò adeò propensus est ad aërem clarificandum ut si impediatur aerem attrahere euanelcit redditque eò unde venit quod notandum. Docet enim nos primò Creaturas Dei operati quamdiu materiam repertiunt , & quo plus repetiunt eò magis clarificant nisi impedianter , vocationis nostræ satagantes Deo Creatori nostro aut donis eius in nobis operandi locum concedamus absque impedimento ut ex lumine in lumen procedentes claritatis eius splendore glorificemur.

*Ignis agit
in omnia
clementia*

CAPVT. 2.

Sicut ignis in aerem ita in aquam & terram operatur , quod videmus in ligno quod sicut aer clarificatur : carbones extra ignem nigri in igne splendent à quo clarificantur & sic in primum suum Ens eunt , cineres etiam clarificari possunt vitro ex ijs facto , & tandem inuisibiles fieri. Quærat quis , quomodo aqua & ignis ex eodem facta sint , cum omne materiatum communicet cum materia , quod h̄ic non fit , & proinde aquam non posse per ignem clarificari. Respondeo duo contraria non posse coniungi absque medio : simulac enim Deus separauit subtilissimum , clarissimum , siccissimum statim productum

*Vt clarifi-
centur om-
nia igne
egent.*

ductum fuit contrarium eius crassissimum, obscurissimum, frigidissimum & humidissimum crassities sc: terræ & humiditas aquæ: quæ humiditas aquæ temperata fuit siccitate aeris & terræ, crassities & siccitas terræ subtilitate aeris & humiditate aquæ: ita patet nullam fieri coniunctionem absque medio: ideo aqua igni non potest vniri absque aeris medijs subtilitate & terræ siccitate quæ commixtio est instar aquæ vitæ vel olej. O altitudo sapientiæ! quam imperscrutabilia sunt & laudabilia opera tua, quisnam tibi non crederet qui lumen naturæ obseruat? quis absque stupore creationem spectat? cum mirabilia Dei absque admiratione aspicis? Cur videns cœcus opera Dei non attendis? Non laudas Deum videntis primum Ens & creaturam creaturarum in qua apparent ignis, aëris, aqua & terra in illa forma in qua à Deo creata sunt. Animaduerte separationem elementorum, spiritus ignis in altum euolans dicit secum aërem, aquam & terram, quæ aëris gelu condensata ad similia sua à quibus venerunt redeunt. humiditas olei (aqua est) in nebulam mutata guttatum decidit, aqua vaporis instar eleuata decidit nigra ut est, aëris à seipso concipitur. Quis huius causam reddere & Deum laudare potest? Ignis ergo vita omnium, omnia illuminat & mutat, qualia initio apud Deum fuerunt, aquam, terram & aërem, sed non immediate: unde spissitas aquæ subtilitate aëris rarefieri debet, & humiditas siccitate terræ temperari, tunc materia parata est clarificari & vivificari

Primum
ens.

Ignis est
vita re-
rum omni-
um.

ab igne, de quo multa dici possent quæ omitto studio ut citius ad meum propositum veniam.

C A P V T 3.

Aëris vim in reliquis elementis videamus; sicut enim elementa sine igne mortua sunt, ita & ignis sine elementis, vnde patet sapientia Dei nihil frustra creantis. sicut enim ignis vita est & viuit in aëte, sic aër in igne, aqua in terra, terra in aqua, aqua in aëre, &c: ignis purgat aërem, aër aquam, aqua terram, & quodlibet reliqua per ignem suæ claritatis, similia reddit. Aestate calor solaris aquam inuisibiliter eleuat, aët clarificat ut nulla sit inter ambo differentia; & hoc patet, quia aqua soli exposita eleuatur manetque subtilis donec à frigore condensetur. Sicut enim ignis omnia rarefacit, sic frigus igni contrarium condensat, & aqua cogit adimensilli calorem igneum subtilitatem aëris, & inde aqua guttatum decidit quæ guttæ à terra accipiunt alimentum seu naturam elementi penetrantque semen ad radices usque, & calore solis extrahuntur in partes altiores plantæ ibique relinquunt spiritus seu elementa terræ: quæ terra calore solis natura & vita plantæ, mutatur pro forma & vi plantæ, & sic continua attractione aquæ nutriuntur plantæ, vnde ordinem sapientem Creatoris videmus. Sed nimio frigore aqua congelatur in formam terræ, cum frigus effectus terræ aquam incrasset suæque duritiae & densitati assimilebit: sic aër condensat ignem, cum frigus aëris maius est quam calor ignis, qui mutatur in aërem, hic in aquam, hæc in terram; quod mirum est

Aëris virtutes & proprietates.

Vnum quodq: elementorum aliud purgat. & mundificat

Aer qua ratione fiat ignis.

nostramque de diuisione primæua doctrinam confirmat. Sicut n. Deus elementa à prima sua Creatura separauit, sic elementa, rursus igne nostro (tanquam umbra primi Entis) reducuntur in primam suam Creaturam quod in lucerna ardente & omnibus combustibili bus facile videtur: lampade n. accensa oleum ab elementis illustratur ut inter id & flammatum nulla sit differentia, sed oleum est flamma, & contra, quia oleum per flammatum transiens statim à frigore igni contrario in suum elemētum dicitur, ut dixi, vnde flammam diligenter aspiciens obseruat non tantum reductiōnem & clarificationem elementorum in primo suo ente sed etiam separationem ex primo in elementa, quod notandum est, & amplius à nobis suo tempore exponetur.

C A P V T . IV . Superioribus consideratis & intellectis concipiems perfectè causam venti, tonitru, & fulgurum, cum enim radij viuificantis solis aëre non impidente aquam frigidam penetrant, clarificant, calefaciuntque, aér condensatur, soluitur & alteratur in naturam ignis, aqua verò in naturam aëris, vnde sequitur motus continuus dilatans se super omnem terram ut eam humectet, sed aqua tenuis innatans reflexioni seu aëri calido compingitur, condensatur, diminuitur & mutatur in naturam aquæ, deciditque guttatim, vnde sequitur venti silentium nisi eleuatio adhuc durans prædominetur aëris frigido, & coagula-
to, condensato. Sicut enim calor aërem & aquam rarefacit, sic frigus condensat, & ita

Venti toni
tria & ful
gura ve
fiant.

contrahit omnes ventos per calorem dispersos, sicut videmus suspendentes retortam supra vas aquâ plenum igne lento accenso sub ventre retortæ. V. figur. p. 69. simulac enim aëris in retorta vacuâ incalescit venti ex ea erumpunt & aquæ innatant bullæ, & hoc quandiu aëris magis magisque incalescit: igne vero remoto aëris in retorta frigore condensatur & in aquam vertitur, qui prius à calore rarefactus & solutus fuerat: si enim retortam sine fractio-
nis periculo feruidissimam facere posses remoto igne tota impleretur aqua, ad quod lapidea præstat, sed in vitrea melius videtur illa mutatio. Et quanto aqua densior & crassior est aëre, eò magis rarefit calore, sicut videmus in pombo è quo venti dum coquitur erumpunt neque tamen magna humiditatis diminutio percipitur. Sic si lebetem ferreum bene lute-
mus foramine paruo in operculo relicto, & (cum ferbuerit vacuus) in foramen immitta-
mus guttam, aqua statim rarescet & violenti venti instar per illud erumpet.

*Et sic ven-
ti fiunt ex
violentia
rarefactio-
ne aquæ.*

*Sole occi-
dente ven-
ti tranquil-
li fiunt,
quod rare-
factiones
aquæ mino-
res fiunt &
vapores.*

C A P V T . V . S E D cum vespere aut sole occidente eleuatio aquæ diminuitur plerumque tranquillitatem videmus, licet aqua semper exhalet nisi immenso frigore congele-
tur, sicut videmus si patinam amplam aqua impleamus & in cubite frigido collocemus, aliquot enim diebus elapsis aquam diminutam reperiemus, quia aëris cubiculi calidior est aqua. Quod si vespere non habeamus tranquillitatē notat nos longè distare à loco vbi aëris & aqua soluuntur, ventus autem sequitur solutionem.

Sicut in i^{ctu} videmus ē longinquo quem videmus & diu post sonum eius accipimus. Ideo licet motus violentus solis occasu cesset, tamen id non percipimus diu post propter motū sequentem aëris, vnde vnum ventum alio mitiorem inuenimus pro ratione locorum : sed si vicini simus loco illi, vespere tranquillitatem habemus, certisque mensibus pluuias plures videmus vt Martio, Aprili, Maio, Septembri, Octobri, Nouembri, cuius*rci* eadem est ratio. Hi enim menses medij inter calorem & frigus vt nubes volantes calore deficiente non possint bis solui & rarescere, aër verò aptus est eas in pluuiam conuertere, vnde in Septentrione summo frigore raro pluit, nubes enim antequam ad frigidissimum aërem perueniant condensatae in niuem recidunt, nisi attractio magna sit & diurna, ventisque Australibus frigus vincatur; alioquin nubes à frigore retinentur venti citoque per hæc loca impelluntur & in niuem mutantur. His consideratis exempla mea de ventis melius intelliges quam ego scribere possum, vnde fundamenta tantum & ad ulteriorem intelligentiam necessaria exposui.

CAPVT. VI.

Quærat aliquis cur æstate s^æpē ventum ex nubibus sentimus & non ex loco vbi solutio fit & aquæ attractio, quod superioribus repugnat? Respondeo ex hoc ipsa supra adducta exempla confirmarj. Nam postquam sol aquā subtiliatam usque ad frigidum eleuauit aërem, frigore aqua condensatur & deorsum truditur nebulæ crassæ instar ad reflexionem usque ter-

Cur in Sep
tentriōne
raro pluat
& s^æpius
nix cadat.

Cur venti
æstate copi
osiores &
violentio
res fiant.

ræ vbi aër notabiliter calidior est, vnde nebula illa rursus rarefit, extenditur, mouetque aërem: ita etiam aër spissus & frigidus qui est supra reflexionem terræ descensu nubis crassæ per rumpitur, qui alibi calore soluitur, vnde augetur & dilatatur ventus ex omni latere, inde sæpe nubes aduerso mouentur motu, aër enim census frigidus volat super aërem calidum donec in locis frigidis sub umbram nubis frigidæ recipiatur, calore rarefacta supra reflexionem terræ eleuetur: ita ex diuino ordine eunt, veniunt & terram refrigerant venti, & sic ventū percipimus ex loco nubium nigrarum & spissarum. Cum videmus in æstate nebulam ascendere in Euri plaga, sentimus Eurum, Aquilonis Aquilonem, &c: & sic de alijs locis in quibus nebula ascendit. Itaque causa est cur interdum venti adeò fortes sint, cur in Bataviam & Viciniâ ventus Orientalis, vel Austro-orientalis maximas pluuias adducant; cur Occidentaquinoris adeò inconstanter flet, modo cum pluuiâ tranquillus, nox ventus fortis: item cur in regionibus calidis maritimis mane & toto die ventus à mari, vesperi aut post medium noctem ex terra spiret, quæ causæ rationibus naturalibus probari possent, sed qui supradicta capit satis intelligit, meliusque quam scribere possum, omisso vento de tonitu loquamur.

C A P V T VII.

Vnde tonitrua & fulgura fiant secundum trebellium

Cum tonat & fulgurat aër seruidus, subtilis & siccus est & aqua à sole eleuata in aëream formam mutatur & supra reflexionem terræ mouetur, frigore condensatur & in aquam

mutata nebulæ instar demittitur & ab aere
calido pellitur in subtilem siccum & calidum
aerem qui nubes crassas & spissas citissime pe-
netrat & rarefacit, denuòque in aeris naturam
mutat, vnde forma eius momento centies sub-
tilior fit, motuque vehementissimum parit
qui strependo & tonando aerem incendit do-
nec in crassie omnia sint æqualia tunc enim
quiescit. Sic cum salpetræ igne confringitur
inque naturam aeris mutatur, & cum pannum
madidum super ferrum candens aut plumbum
liquidum extendimus solutione & rarefactione
ob calorem strepit tonitru instar, & in pyrite
subita ruptura lapidis causa est claritatis arden-
tis. Sed cum nubes remanentes à tonitru solu-
tae incrassatae, frigefactæ, collectæ denuò in
aerem calidum veniunt qui in altum ascendens
eas penetrat, rarefacit, & in naturam aeris
mutat, ideoque audimus diuersas voces seu
ictus continuos in omnibus locis quæ à calore
solis rarefacta sunt, deinde temperata & fri-
gefacta. C A P V T . 8 .

Inuenimus quomodo Deus nos per na-
turam doceat sapientiam, benitatem, &
omnipotentiam suam amare & mirari. Aspice
bonitatem mirumque ordinem in omnibus
creaturis: nota quam mirabiliter (prout ex
dictis causis eluet) aqua spissa inuisibiliter à
sole attrahatur, & in aeris formam rarefiat,
virtutemque venti motuam producat, mo-
vaturque sic & subtilietur supra regiones ubi
ex defectu aquæ nulla esteuaporatio, & inte-
rim calore solis eleuetur in aeris regionem

frigidam supra reflexionem terræ, ibique de-
nuò condensetur & coaguletur nebulæ instar,
vnde procedit tranquillitas vespertina & aer
apparet nebulosus, vnde nubes spissescunt, in
guttas aquæ resoluuntur, terram fitibundam
rigant quæ per eam soluta & impinguata pe-
netrat plantas, & calore solari terra & humor
pariter prouocatur in exteriorem plantæ par-
tem, & quia aqua volatilior est quam alimen-
tum terræ, aqua in aere siccatur relinquique
nutrimentum quod per vitam plantæ in natu-
ram eius mutatur, ita terrestria nutriuntur &
substantiam suam conseruant, ideo per putre-
factionem denuò in terram redeunt, quod
omnes vident, sed vix millesimus intelligit. si
enim multi Alchymistæ hoc inteligerent non
adeò misérè laborarent in materiâ suâ agno-
cenda. Sed cum nebulæ hæ eleuatæ in calida
loca mouentur tonitrua & fulgura pariunt
(subita rarefactione) & ventos: sed si aëris
naturaliter calidus & paulo calidior nebulæ
parit solùm ventos & pluuias.

C A P V T IX.

*Quæ ratio
ne muten-
tur elemen-
ta.*

Opinione meâ satis actuum de officio ignis,
aeris, aquæ & terræ, vnde intelligi potest vir-
tus naturæ, quid sit quodvis elementum;
quodnam eius officium; ignis sc: aer subtilis,
aer aqua subtilis, aqua terra subtilis, & terra
ignis crastus, quod ex dictis satis intelligitur.
Terra enim vi ignis aut purificatione naturæ
soluta mutatur in aquam, fit salsa & potentia
terræ, quod in calcinatione reperimus. Sal per
ignem solutum mutatur in aquam quod distil-

latio aquæ fortis nobis ostendit. Deinde aqua
vi ignis soluta in aerem, aer in ignem mutatur
sicut dixi; sic crassa & obscura terra mutatur in
subtilissimum, pellucidissimum, clarissimum &
penetrantissimum ignem, qui omnia penetrat
& clarificat, eademque penetrantia & clarifi-
cantia facit.

C A P V T 10.

Itaque intelligere oportet sic etiam quæ ex
elementis facta sunt clarificari sive sint mine-
ralia, animalia aut vegetabilia: si enim aliquid
eorum clarificare velimus non potest aliter
quam supradictis modis fieri: terra clarificari
debet igne & mutari primo in aquam quæ si-
milis est sali quod deinde clarificatur & distil-
latur in aquam tanquam corpus aeris cristalli
instar clarum, aeris instar pellucidum, & ignis
instar splendidum quod nobis sufficit neque
ultra requiritur vlla clarificatio, quia nullos
spiritus inuisibiles seruare possumus nisi corpus
sint, alioquin n. eos perderemus. Cum verò
clarificatum est in formam aquæ per distilla-
tionem mutatur in formam acris & frigoris
incrassatione denuò in aquā ut corpori visibile.
Sed si clarificemus id in formam ignis, frigore
condensetur in formam aëris quomodo eo
vteremur? quod ultimum est rerum visibilium
& nobis nihil prodest, ideoque clarificamus in
aerem qui frigore in aquam condensatur &
non altius. Nam omnes res quæ in supremam
suam perfectionem reducuntur non habent
generationem vel multiplicationem: sed cum
hoc per distillationem clarificauimus in aquā
olei claram pellucidam, aut quocumque tan-

Opera Chy-
mica qua-
ratione
transfeunt
per omnia
elementa.

336 *De natura Elementorum,*
dem nomine appellari possit videmus in nostro
opere sperma quod putrescit in eo eademque
claritate clarificatur. Sic facimus vi ignis ex
aqua terram, cum natura procedentes terram
cineritiam, albam & aeris instar pellucidam
facimus visibili tamen formâ, deinde ex aërea
specie igneam, claram, puram, immaculatam
que tubedinem quæ in perfectione omnes
creaturas superat. Sed si clarum immaculatum
ignem vltius clarificare velinus, in priorem
suam essentiam redigere oportet per aquam
(vt dixi) generatio conseruetur & sic per se-
men perfectum & purgatum (in frigore, in
calore, cuius ignis extra, humiditas intus est)
generatio fiat in aqua humida cuius siccitas
intus est &c: & sic natura denuo extollitur, &
melioratur, sicut dixi, quia reiteratione mate-
ria nostra fit adeò actis, penetrans, & subtilis
ut fidem superet, vt breui omnia vasa penetreret
& pereat. C A P V T . XI.

Res ut me-
liorentur
in suo esse
quid agen-
dum sit.

Quia ratio-
ne corpora
clarifica-
tur ut pene
trationem
habeant.

Quærat aliquis nunc quomodo res ita me-
liorari possunt, nonne videmus omnia semina
sibi homogenea producere modo meliora
modo peiora, quomodo ergo igne res magis
clarificare possumus quam Deus sole suo?
Respondeo, Clarificare nostrum alio modo
fieri, nam accipimus corpora à Deo per naturâ
clarificauit & clarificamus illa denuo per ig-
nem & aquam ad claritatem cristalli, & pur-
gamus ea ab omnibus scordibus quas natura in
ijs reliquit, reducimus ea in formam aquæ
qua latet intus natura terræ, in quam (vt dixi)
serimus corpora nostra, aqua pura purgamus &

claritatem vnam alteri simile redditimus, quod in natura non sit, ideoque omnes res in eâ specie manent à Deo creatâ; semen enim in terrâ proiectum non clarificatur ab eâ, sed terra clarificatur per ignem & vitam seminis, quia terra impurior est semine, ideo semen in una essentia semper manet, tingitque terram impuram in suam formam.

Hæc scripsi de natura, mi frater, quæ visu didici & quia nihil aliud me ad Deum attraxit quam naturæ cognitio, coactus sum de elementis scribere quæ habitatio sunt naturæ, absque quibus naturam non cognoscimus. In ad cognitione Dei ijs viuimus, ex ijs sustentamur, ijs ignoratis neque nos neque naturam intelligimus. Discens, itaque elemēta cognoscit, discit agnoscere Deū seipsum & naturam, absque quâ non possumus Dei omnipotenti rectè diligere. Quis de Deo

supra naturam testatur nisi nos homines? Nos n. ad Dei imaginem creati sumus ut per hæc dona cœlestia agnoscere discamus quæ iuxta Creationem nostram à Creatore nostro accipimus, ut cognitionem illorum habeamus quanta nobis in hâc vita necessaria est ad cognitionem Dei & nostri & ad naturæ indagationem. Causamus ergo rixas, & quæ non capimus nec laudemus nec carpamus ita anima nostra requie inueniet, sapientiamque Dei gustabit; quomodo enim agnoscere possemus quod neque videmus, odoramus neque palpamus; aut quomodo amare quod non agnoscimus? nonne ergo est necessarium naturam elementorum perquirere ut naturam discamus,

Fide tamē
Christianā
eleuamur
ad cogni-
tionē Dei
melius quā
per cogni-
tionem na-
turæ crea-
tæ.

338 *De natura Elementorum, Prebellianus.*
& Deum amemus? cui sit laus honor & gloria. His contentus esto, perquire naturam, testimonium de his perhibebis, dicesque intelligere quæ deinde sequuntur, scilicet miraculū maximum quod in elementis in natura videsmus ad laudem & gloriam Saluatoris nostri. Amen.

FINIS.

CHIMICA

SCRIPTA DOCTIS-
simi Philosophi Georgij Triplani
Canonici Angli in quibus agitur de
benedicto lapide Philosophorum &
artificiosa eius præparatione. Latinè
iampridem edita à Nicolao Barnaudo
Chimico. Philosopho.

Erfurd. Ioh. Birkner. 1614.

Aurum est
caput me-
tallorum &
perinde
caput &
principium
artis, in eo
enim later
tinctura
copiosa,

TRACTATVS. I.

In quo agitur de Theoria.

Vrum Rex est omnium metal-
lorum, ob perfectā coctionem
purissimum, quod pororum
siccitas indicat, & sonus me-
dius inter tinnulum & raucum,
putpuræ instar in igne rubescit, millies exami-
natum semper suam naturam cōstanter tetinet
& pondus. *Affinus est argento viuo quam*

reliqua metalla, non tantum quia pars naturæ eius est, sed etiam attractio humidi & siccii huius amplexus causa est. Sal habet quod est viscositas eius ex quo paratur oleum quod nominatur sulphur Philosophorum; si in calcem resoluas cotinet in se ignem, inde est quod cum nullo permisceatur quia non est eiusdem cum alijs proportionis. Substantia eius est spiritus eius, corpus vero eius oritur inde quando à suo sale continetur & habet id ab initio sui spiritus: inde cum omnibus metallis communionem habet, præcipue verò & purius cum ære sicut in dissolutione eius patet. Nec te lazeat ex sanguine cocto Mercurij produci florē cuius fructus est spiritus auri. Nisi, vero tanquam serius naturæ indagator mentem tuam verbis meis adhibeas frustra laboras, siquidem profunde meditari oportet quid facere velis & singula verba exactè perpendere. Neque enim parabolis quæ vidi & expertus sum scribo, sed ex fundamentis apertis manifesto, quæ nisi plenè capias ne labores amplius, & ne hoc quidem sufficit nisi gratia Dei tibi adsit.

DE AVRO.

Cum Mercurius & sulphur tanquam mas & foemina mutuo operantur fructum non in metallis tantum sed etiam in gemmis producunt. Sulphur est abundans, igneus & siccus, Mercurius humidus; in ventre terræ, in matrice aquæ concipitur & ex utriusque coniunctione (tanquam ex semine) humiditas quæ paulatim à puritate mercurij nutritur, & à sulphure seu patre in calore conseruatur. Si vas siccū est,

Ideo facilius coniungitur mercurio & mira inde fiunt.

Sal auri
dicitur sul-
phur Philo-
sophorum.

Spiritus
auri quid
sit.

Aurum
qua ratio-
ne fiat.

Triplanus de Lapide,
 quod est locus coniunctionis, satisque forte, &
 in eo sit sulphur multum benè coctum mater
 pariet fructum virentem qui nutritur ex ma-
 millis eius coridis, mutabiturque tota in ali-
 mentum illius, in quo pater eum iugiter con-
 seruat.

Corpore igitur nutrito & corroborato &
 aucto omnino clarificato extenditur in lineam
 ac si esset fluidum, aut in meatibus terræ coit
 in glebam quanta fieri potest, aut diuiditur in
 grana minuta quæ in flore concrescunt, Et hoc
 de generatione dictū. De sequela artis. Quod
 in terrâ perficitur, etiam ab arte cum tempore
 perfici potest, quam viam tibi ostendam, eam-
 que breuis temporis nisi tu tibi ipse desis. Ac-
 cipe ex donis à natura paratis matrem & fe-
 minam, coniunge ea in suo genere, nutri primā
 suā matre & pater ea continuò calefaciat ex
 voto tuo consequeris spiritum corporeum qui
 matrem & fratres in seipsum vertit & hoc per
 alia media & vias ad hoc necessarias. D E

A R G E N T O. Naturam lunæ exponemus
 sororis & coniugis solis, eadem ratione con-
 ceptæ & coctione continua, non tamen potest
 fieri aurum album, sed quia calore minus per-
 fecto coquitur fit argentum, oriturque defec-
 tus hic ex ventre qui in venis argenti à vicinia
 maris, in eo id causatur, & quia pori eius la-
 xiores, & apertiores spiritus principatiuus ex-
 halat, mercurius abit vnde calor æque debilior
 fit. Substantia eius est spiritus eius sicut de sole
 dixi, est ignea, tinnit quia humor naturalis
 prorsus in cā est exsiccatus, vnde albedo eius

Hoc notā-
 dum est
 artem com-
 plectitur
 totam.

Argentum-
 qua ratio-
 ne fixa &
 qua ratio-
 ne mutari
 possit in au-
 rum.

eritur ad rubedinem declinans, humore enim ablato si melius cocta fuisset ignis viu*sp* suam ei infudisset sicut calor solaris fructibus cum albedine communicatur. humoris priuationem rubedo indicat signum caloris prædominantis alijsque addita claritatem in ijs parit. cum subiectum albedinis sicut rubedinis in albo latet, inde fit ex luna calor cœlestis quem spiritus per poros non humor illi affert, color ille sal eius est ex quo fiunt gemmæ. Sed nigredo quæ in luna est mutationem eius indicat, sicut æris viriditas communionem eius cum argento notat. Ex his duobus fit proles præuiâ dissolutio-ne & coniunctione quæ præ cæteris metallis auro sociatur. D E I O V E.

Iuppiter est metallorum inconstans, non candescit in igne: natura voluit aurum aut argentum producere quod radij aurei & argentei quibus radiat probant: sed defectu vasis & ex impuritate materiae masculinæ calor diminutus est & sic nutrimentum parentum digestum non est adeptus, inde habet albedinem subnigrum ex qua humor non exhalauit, cuius nota est quod non tinnit & cum laminantur strepit, & ob mercurium suum rubrum non sustinet examen quia humiditas quæ in eo non est sicca volatilis est secumque auffert quicquid à matre est ut sola pars masculina remaneat, quod usus probat. Substantia Iouis spiritus est non fixus ex duabus partibus diuisibilium parentum coniunctus & coniunctione cruda & indigesta, malleabilis tamen est ob salis sui viscositatē. Ex eo fit puluis croceus seu cerusa

Nigredo
quæ in lu-
na appare-
ns, est sig-
num muta-
tionis suæ
in perfectio-
rem sub-
tantiam.

Stannum
qua ratio-
ne fiat &
quid vale-
at in arte.

Oleum Iouis mirum in arte. flos albedinis eius sicut in plumbō mistio, ex qua natura & ars cooperantes producunt gemmas; habet etiam sal niueum ex quo præparatur oleum in igne constans quod in operatione sui magisterij virtutes habet miras.

Plumbum ut fiat à natura.

Cuprum quid sit.

**Spiritus auri in vene-
nere maiores & melio-
res quam in auro.**

D E S A T V R N O. Hermes, Geber & Raymundus dicunt mira de saturno ponentes interius eius esse aurum: sed manifestabo tibi quid Philosophi sibi voluerint, iam satis est ut scias causam rubedenis eius eandem esse quam Iouis. Est a. grauior, dulcior, sal eius est sicut Topazius, ex quo oleum nobile ad gemmas præparatur. **D E V E N E R E.** Venus ex simili conceptione defectu vasis & absentia caloris nascitur, neque coquitur perfecte. Quærat quis cum similis sit causa imperfectionis metallorum, cur metalla sūt dissimilia? Ratio est, quia sulphur coctum cum mercurio vnitur, quod patet ex viriditate æris quæ semper in fluxu ab eo abit, siquidem in lunâ melius cocta est quam in Venere. Primus a. gradus humoris est nigredo, secundus viriditas sicut in luna & Venere apparet. Venus tamen retinet radios quos in conceptione nacta est, qui sunt spiritus auri qui ex ære corraduntur & nobiliores sunt quam in auro quia in maiori humiditate sulphuris colliguntur quam in auro, difficile verò colligitur quia non magis adhærent quam aeri, in alijs substantijs æris non habitant. Latet etiam in ære pars Lunæ quæ in dissolutione circa vitrum colligitur sicut pellicula circa ouum, quod est argentum purissimum latens in ære loco cerusæ, ex quo fit sal &

oleum,

oleum, cui si addatur spiritus solis sit Elixir
tingens lunam, sit etiam ex eo smaragdus Ferrum vñ
gemma quod est Elixir nobile. de nascatur
& fiat.

D E M A R T E: Mars nascitur ex sul-
phure combustio quod in ventre matris mercu-
rialis concipitur sed non est æqualiter coctum
quia nutrimentum materium ei defuit, post
conceptionem n. ex mercurio nihil superfuit,
itaque à patre nutritus quod notat difficilis **Quid fiat.**
fluxus eius & calor qui ei adimitur, qui nisi **ex ferro**
combureretur ferè totum ferrum voraret,
tum scoriz ex eo candardi decidentes notant
copiam sulphuris & defectum mercurij. Ad
dulcedinem redigitur cornu cerui præparato
ut duci possit in fila, sit etiam ex eo crocus,
& ex hoc rursus mercurius ad preparatio-
nem gemmarum in primis adamantis utilis, **Sulphur**
sit etiam ex eo oleum tingens de quo mox **Philoso-**
loquemur. **D E D V O B V S F R A-** **phorum**
T R I B V S metallicis **S V L P H V R E** **quid sit.** &
& **M E R C V R I O** ex quibus etiam **quid ex**
gemmæ præparari possunt & primo de **eo fieri pos**
S V L-
P H V R E. Sulphur est Spiritus virtutis
generatiæ operans in humiditatem vicinam **Mercurius**
auxilio solis aut caloris ignis temperati, cuius **Philoso-**
substantia incombustibilis subsistit in igne & **phorum.**
tingit filios suos. Et hæc definitio est longè **quid sit.**
alterius quam crudi, combustibilis, fœtidus
sulphuris, quod metalla polluit & naturam
contrariam in ijs parit, exterius verò est de
proprietate incensi.
M E R C V R I V S est vxor sulphuris
quæ ex illo fit grauida, quia humiditas huius

ad metallorum nativitatem condicit, & præcipue de impregnatione in utero eius mira dici possent, reteruamus a. oleum sulphuris & aquam mercurij, nam absque his spiritus in labore reputantur inutiles, & in arsenico, Salarmoniaco, atramento & similibus frustra laboratur & extra artem, natura ex natura sibi simili nascitur.

DISSOLVTIO ET CONIVNCTIO.

Solutio & coniunctio fit in metallis (sicut in virtualibus maris & fœminæ) in utero matris In lecto patris coēunt sol & luna, in coitu putrescunt, putrefactionem sequitur nativitas, flos, fructus mutant mercurij in mille millesimas, & operans miracula in hominibus ægrotos sanando, nescias regere solutionem & coniunctionem disce ex rusticis qui triti-

De ferro & cum serunt. DE FERRO & AERE.
cupro quid Nulla coniunctio commodior æris potest fieri, neque fit illa coniunctio sine dissolu-

tione, & rursus concipiunt & pariunt uno modo, nutriuntque fructum dummodo nutritum sit naturæ nobilis. De stanno & Plumbo. Plumbum est mas, stannum fœmina quæ soluuntur similiter sicut & fructus eorum soluuntur & denuò coniunguntur tum ad omnia magisteria potentia sunt. De alijs quæ ex similibus materijs nascuntur. Corallia alba & rubra cum metallici sint generis, marcasitæ auri & argenti & aliæ gemmæ si scias commodâ naturalem illorum coniunctionem potes ex ijs Elixir mirum facere, quia natura talia generauit ut sobolem nobiliorem

producant quam ipsa sunt. DE MVTATIONE Metallorum. De Luna quod fiat Sol. Primum in Luna vt fiat sol est, vt cum oleo sulphuris quod omnia volatilia retinet in vitrum benè clausum ponatur cum fermento solis de quo loquemur cum calamita & stora ce per mensem coquatur lumine supposito in fornace clausa ne calor evaporet linea granata dulcescit solisque colorem in totâ sua substantia suscipiet. DE FERRO. Ferrum si in cornu ceruinum ponatur dulcescit cum fermento lunæ ad lunam. Labora. huius operis sic fit, Coquitur in aqua suâ propriâ propter sulphur suum combustum quod causa est difficilis flusus: in aqua a. eius combustum hoc humectatur & mollescit vnde dulcedinem & fluiditatem adipiscitur, fermentumque faciliter quâ alia metalla suscipit. AES ex quatuor proprietatibus argenti duas habet sc: dulcedinem & igneitatem sed caret colore & constantiam: vt ergo in aurum vel argentum mutetur, prius fixetur, deinde arcano calore ex viridi album fiat sicut in herbis fit. Practica est vt parti fixæ aliquid ex viscositate metalli addatur ex sale eius factâ, sic in albedinem perfectam coagulabatur quæ per plumbum nigrum nunquam absilit, cauete igitur quid hoc sit. PLUMBUM coquatur in furno reuerberationis, cumque rubescere incipiet riga fermento autem mouendo continuè filo ferreo & riga guttam, deinde affunde succum portulacæ mariæ, saponariæ, & innatiæ, fiet aurum optimum, fulgidissimum hoc est maximum &

Luna vt sol fiat.

Ferrum vt luna fiat.

Cuprum vt fiat aurum vel argentum.

Plumbum vt fiat aurum.

Succi hi, sunt essentiae metallicæ.

STANNU^U vt nobilissimum arcanum. **JUPITER** in a-
fiat argen gentum mutatur si similiter in furnum pona-
rum. tur, fermententur & dictis succis aspergantur.

Tum si cum cum oleo sulphuris, luna & ce-
rusa per mensem coquas (mistra est mira)
habebis argentum purum, idem si in furno
Oleum sul phuris vt argentum habebis optimum. **O L E V M**
paretur.

SVLPHVRIS. patatur per optimam aquam
metallorum calore lento in vase benè clauso

Oleum & aqua talci. quām liquorem auri distillatum, incombusti-
bile, estque substantia & vera forma olei sul-
phuris, de quā materia vt poterit arcana nihil
amplius tibi dicam. **A Q V A T A L C I & Iunæ**

Succus pomorum granorum fit in fimo equino expuluere eorum per nouem

dies calcinatorium simul, quam calcinatio hem
si scias diues eris, & hæc aqua talci est melior
est acetum auro puro quia mulierum faciem concinnat,
acergium **D E M A R G A R I T I S.** Ex dicta aqua fiunt
Philosophorum quod margaritæ si cerusa pilularum instar misceatur
elicitur ex & in succo pomorum granatorum coquantur
minetis au & in pelicano digerantur.

T R A C T A T V S S E C V N D V S.
ri & argen-
ti.

Hic tracta In principio cum Deus omnia ex nihilo
magna admiratione fecit, in qua omnia mix-
tus est op- tim latent, quæ deinde sex diebus fuere distin-
timus & ni-
hil fraudis
continet, etia ut in Genesi patet: tunc cælum & terra
sed est veri verbo eius creata & omnia ex massa confusa
tatis ple- producta sunt. Antea vero fuit ab omni æter-
nus. etiam peruenient animæ beatæ. *Hoc iurium*

subseruit declaracioni lapidis nostri benedicti sicut enim ex una massa omnia creata sunt ita etiam in nostra practica fiet, quia omnia nostra arcana ex una re nascuntur. In libris Philosophicis lapis noster vocatur microcosmus unus & trinus, magnesia, sulphur & Mercurius à natura proportionatus. Multi a. non injuriā mirantur & stupent artem mirabilem nostram, quidnam sit lapis noster cum Philosophi eum querentibus dicant, aues & pisces eum nobis afferre, omnes eum habere, ubique in omnibus locis in te & me semper inuenirij. Ad quod respondeo, Lapidem hunc esse verum Mercurium non vulgarem qui dicitur argentum vimum sed verum mercurium sine quo nihil vinere potest quod omnes Philosophi assuerant dicentes idein. Itaque immēritò ab ignaris Philosophiae accusantur quod talia occultent, sed ipsi potius accusandi sunt quod ingenio crassiore & hebeti Philosophiae sese dedere velint. Ideoque si Mercurium nostrum nescis vbi lateat & quāri possit opus nostrum ne quāras, Philosophi enim blandis verbis stultos irrident: si verò me audias te veraciter docebo quis sit verus & utilis mercurius, nihilque celabo. In quibusdam rebus propriis, in aliis longius inuenitur, nota igitur quid tibi scribam, si n. hoc nunquam discas ne mihi culpam imputes. Docebo te veraciter tres esse mercurias qui sunt claves artis nostrae, quas Raymundus menstrua sua vocat, sed duo tantum exteriōres, unus a. solaris & lunaris natura, cuius proprietatem

Enarrat ex quibus fiat lapis Philo sophorum.

Lapis philo sophorum quid sit & quid sit mercurius ex quo sit lapis.

Mercurius philosophorum impri mis est cognoscendus. si artem hoc tracta tu non nos cas ipsum, maxima cū difficultate per alium tractatum cognosces.

Mercutij
quor &
quales.

Lapis phi-
losophoru-
vere quid
sit.

Ex plumbo
mercurius
philosopho-
rum educi-
tur.

Ibi maxi-
ma decla-
rantur se-
creta cum
ex mercu-
rio qui est
menstru-
um secun-
dum solua-
tur metal-
la perfecta
tertium
menstruum
est merca-
rius solis
per mercu-
rium ex-
tractus.

tibi veraciter indicabo. Et aliarum metallorum mercury essentiales sunt praecipuum materiale lapidis nostri, in sole & luna menstrua, nostra non sunt visibilia, neque apparent nisi per ope- rationes suas. Hic est lapis de quo agimus si quis scripta nostra intelligat: est anima & substantia solis & lunæ fulgida, influentia illorum, per quam nostra terra claritatem af- sequitur. Auicenna, Quid est aliud autum & argentum quam terra alba & rubra pura, à qua tolle dictum splendorem terra proflus nihil erit. Totum opus nostrum vocamus plumbū, splendor venit ex sole & luna, hæc sunt in summa menstrua nostra. Primo calcinamus naturaliter perfecta corpora, sed nullū corpus impurū ingreditur nisi unum quod à Philosophis vulgo nominatur L E O V I R I D I S estque medium tincturam inter solem & lunā coniungendi cum perfectione sicut Geber dicit. Secundo menstruo quod est humiditas vegetabilis vinificans mortuum, soluuntur ambo principia materialia & formalia, aliqui nihil profundunt. Hæc menstrua agnoscas oportet abs- que quibus nulla recta calcinatio neque natu- ralis solutio fieri potest. Cum tertio menstruo seu humiditate incombustibili fixa & inse- viscosa arbor Hermetis in cineres conuertitur: hic est ignis noster naturalis, noster mercurius, nostrum sulphur, nostra tinctura pura, no- stra anima, noster lapis qui à vento in altum extollitur & in terra natus est, hoc secretum serua. Hic lapis (audeo tibi dicere) est fortissi- mus vapor metalli, quomodo illo potias pru-

Hic decla-
ratur quid
sit lapis si-
ne fraude.

denter respice, imm certe hoc menstruum est
inuisibile, licet cum aliis aquis Philosophicis
elementorum separations visibilis fieri possit
in specie aquæ claræ. Ex hoc menstruo labore
multo parato & cum ipso p̄t est fieri sulphur
naturæ si naturaliter acuatur & in spiritu puru
circuletur, tunc cum ipso tuam materiam
multis modis soluere poteris, quod ex practica
disces intelligere, quodsi loeo prolixius des-
cribam Deo propitio. Vide ut facias, & disco
pro tuo præcipuo fundamento tuam aquā mer-
curialem intelligere, & calcinatione peralta in
qua humidum radicale angere non minuere
debes donec tua materia frequeti subtiliatione
super metallum fluat cera instar, tunc solue
cum menstruo vegetabilj donec assequare
oleum lucidum, tunc menstruum illud visibile
est. Ex hoc extrahitur oleum aureum, vel ex
nostro plumbo subtili rubro ej simile, quod
iuxta antiquum Raymundum oléo preciosius
est, senio enim morti vicinus ex eo aurum po-
tabile conficit, cuius beneficio ad iuuentutem
redijt. Ita enim simul circulari possunt oleum
& menstruum vegetabile, arte & labore subli-
mati, exque ijs lapis coelestis præparari natu-
ra adeò igneæ vt Basiliscus noster & Elixir
nobilissimum vocetur. sicut enim Basiliscus
aspectu suo omnia necat, ita necat Mercurium
erudum in eum projectus momento, & eum
citò tingit vt & alia corpora in aurum & ar-
gentum fixum, sic rege opus tuum album &
nigrum. Hac viâ appetatur aurum potabile ex
auto non calcinato arte communī sed ex tinc-

Declarat
ibi esse
plumbum
philosopho-
rum mate-
riam lapi-
dis sed non
est plumb-
um vulga-
re.

Menstru-
um circula-
tum est
mercurius
præparatus
& attenua-
tus hinc
attenuat au-
rum & at-
tentatum.

turâ nostra quæ non evanescet, quæ cum
menstruo circulato ex opere nostro extracta
est: nihilominus aurum antequam soluatur
naturaliter subtiliari debet, hæc tibi principio
ante omnia dicti sint. Iam hunc tractatum
in xii. capita diuidam, deinde admonitionem
compendiosam subiungam verum ut omnes
superflua repetitiones omittam studebo te
docere theoriam & practicam ut quilibet ex
meis scriptis discere volens ad finem optatum
perueniat.

Cap. 1. de calcinatione naturali.

Cap. 2. de arcana dissolutione Philosophica.

Cap. 3. de separatione elementorum nostrorum

Cap. 4. de eorundem coniunctione.

Cap. 5. de putrefactione.

6. de Coagulatione alba.

7. de Cibatione.

8. de sublimatione arcana.

9. de Fomentatione.

10. de Eleuatione.

11. de Mirabili nostra multiplicatione.

12. de Proiectione. deinde compendiosa
admonitione subiuncta adiuvante Deo con-
cludam tractatum prout proposui.

C A P V T primum seu prima porta in
qua agitur de calcinatione per quam calor
naturalis & humor conseruantur. Calcinatio
est purgatio nostri lapidis, quæ illi calorem
naturalem reddit neque aliquid ex humiditate
admit, nec non præparatione ad necessariam
solutionem lapidis nostri. Hortor vos ut
sequamini Philosophos neque vulgi more in-

Calcinatio Chymica
quid sit &
quo modo
fiat cum
conserua-
tione humili
di radicalis
nam in cal-
cinatione
Chymica,
humidum
radicale
destrui nō
debet.

sulphuribus laboreis aut varijs salibus præparatis, Lapis enim noster nobis iudicibus nullis corrosiis, neque solo igne aut aceto aut aquis acribus neque vapore pumbi calcinati, & quicunque ita calcinare nititur, abstineat arte nostra difficulti donec calcinationem nostram rectius intelligat; vulgari n. calcinatione corpora annihilantur in qua humiditas nostri lapidis diminuitur. Cum n. corpora in puluerem siccum cineris instar aut ossium vestorum comburuntur non est calcinatio à nobis quæsita, siquidem in nostra humiditas augetur non minuitur naturalis, & pro fundamento in nostra calcinatione labora prouide in natura & cum natura: quælibet enim natura habet proprietatem attrahendi sibi simile, qui hoc non intelligit cœcus est in arte nostrâ, anibulat in tenebris quò à vento agitur, neque scit quomodo ad ullam utilitatem perueniat, quia nostra scripta non capit. *Coniunge naturam naturæ, genus generj, omnis n. res crescens sit iuxta semen, homo generat hominem, bestia bestiam, hoc ulteriorj sermone non eget.* Verum nota hoc si meminisse velis. Nos fixamus omnem spiritum cum calce sui generis, si hoc notes proficies; nos laboramus calcem nostrâ albam & rubram vñctuosam per triplices gradus (antequam opus nostrum perficiatur) quæ fluida ut cera esse debet, alioquin nihil est, & hoc longo tempore fit (iuxta Philosophos) quia annum vel diutius expectamus, neque citius calx nostra præparari potest fluida & colore habens fixum. Proportionem

Calcinatio
Chymica
qualis sit
in qua hu-
miditas
augetur ra-
dicalis.

Spiritus
noster &
mercurius
fixatur cal-
ce eiusdem
naturæ sed
perfectæ &
pure quare
caurus sis.

Hic decla-
rat quic-
quid est
artis.

Ibi decla-
rat pondus
materiæ.
spiritualis
& corpora-
lis, mercuri-
us ibidici-
tur spiritus
vici.

Hac notâ-
da sunt
cirea solu-
tionem &
calcinatio-
nem nos-
tram.

Solutio se-
per sit cum
mercurio,
& coagula-
tio cum
sole.

exactè obserua in qua multi falluntur, ne igitur opus tuum corruptas corpora tua subtilissime limata sint, cum mercurio in pari proportione tenuentur, pars una solis, due luna donec omnia quasi puls spissa sint. deinde fac mercurium tuum qui additum iuxta debitum solis & lunæ ana partes duas, & sic opus tuum in specie trinitatis incipe, Corporis & spiritus ana partes tres. Substantiæ spiritualis partem unam: unam partem amplius spiritus quam corporalis, prout Raymundi repertorum docet, haec vera est proportio, si quis videre desideret, hoc mihi docttor meus ostendit, sed tria de spiritum vini accepit ad unam corporis, quo multas noctes consumpsi antequam animaduicererem, utrumque verum est, elige pro libitu. Et si aqua tua cum terra in æquali proportione in debito calore stet, crescit inde fructus nouus pariter albus & rubet in tinctura pura quæ in igne in æternum manebit donec mortuum à viuo vivificetur. Duo ergo trinitatem ad unitatem insinuabilem, hec est certissima & optima proportio, quo n. minus est partis spiritualis & facilius & melius sit solutio, quam si tot aquis terram inundes unde opus corruptis. Obserua igitur exactè figuli lutum, neque ventrem unquam nimis humeda, consideralutum quomodo temperatum sit, modū quomodo calcinatum, semperque hoc cogitane terrâ tua aquâ inundetur, sicca humiditatem tuam calore temperato, juua dissolutinem cum humiditate lunæ & coagulationem cum sole, & factum est. Ita quatuor naturas

in quintam vertes quæ est omnium perfectissima, naturæ temperatæ, sed difficile est nudis pedibus contra stimulum calcitrare cum multis indoctis, qui opus hoc ingens quod nullo modo intelligunt aggrediuntur: quos a thesauros sperant se inuenturos in ouis, virtuoso aut sanguine? Si Philosophiam recte intelligerent non cœci essent in labore suo quærendo aurum & argentum extra genus eorum. Sicut n. ignis principium est virtutis calefactoris, ita aurum principium est autem virtutis. Si itaque Philosophica viâ vis autem & argentum facere non ouia aut sanguinem sed folem & iunam accipe, quæ naturaliter & conuerten- sapienter calcinata proferunt fructum nouum qui genus eorum auget sicut aliæ res naturales. Et si omnino in rebus non metallicis vlla utilitas esset in quibus colores iucundi repertiuntur, vt in ouis, sanguine, vino & urina, vel in mineralibus è terra eritis, tamen necessarium esset vt illorum elementa prius putrefierent & separarentur, deinde cum elementis perfectorum corporū vnirentur. Itaque primo muta tua elementa, ante omnia ex terra fac aquam, ex aqua per subtiliationem aërem, ex aëre ignem, magistrum te prædicabo operis nostrí magni & paruj, quia elementa in se redigisti & scripta nostra intelligis. Quo peracto totam retro age & ex igne aquam, ex aëre fac terram, alioquin laboras frustra: sic n. lapis nostri ter noster ad naturam temperatam redigitur quādo ex quatuor naturis contrarijs vnica præparatur. Postquam iter per circulum reducū

argentum
non est
quærendū
extra ge-
nus metal-
licum hæc
investiga-
tio stultitia
est summa.
Coctio lapi-
dis nostri
dicitur cal-
cinatio.
Hoc est
da sunt me-
talla per
humidita-
tem metal-
licam in hu-
midum
metallicū
& hoc in
terram vo-
latilem &
hanc in ig-
nem fixum
seu terram
rubram si-
nam.
Calcinatio
& solutio
repetenda,
est ut ab-
solvatur
opus no-
strum.

fuerit opus est perfectum, deinde elementa sua
sub humiditate luna & calore temperato solis
in puluerem subtilem redigantur, & sic totum
magisterium affectus es. Pro quo age gratias
Deo pro opere incepso, cuius certum indicium
est caput corui aut rostrum corui (ita nigredi-
nem vocant) aut cinis arboris Hermeticae,
alii aliis nominibus appellant, pro libitu, ut
buffonem seu rubetam à terra satiatam à qua
spiritus occiditur & veneno polluitur; habet
que nomina innumera, omnium enim nigrorum
appellationibus venit donec albescere incipiat,

De solutio-
ne mira hic
iueaties.

Quam au-
rum per
mercurium
nostrum in
mercurium
reducitur
qui quidé
erat inuisi-
bilis.

& cum post nigredinem candere incipit jucun-
diora habet nomina secundum res albas & ru-
bras. Sic per primam portam arcis in qua
Philosophia habitat ingressus es, ambula cantè
ut etiam reliquas portas huius artis transcas-
que campanæ instar rotunda adhuc vndeциm
habet portas, primam prætergressi ad secun-
dam accedamus.

C A P V T 2. & porta secunda. Solutio.

Quamvis
in opere
nostro tria
videatur
requiri Sol
luna & mer-
curius, ni-
hilominus
duo sunt
necessaria
Sol & mer-
curius vel
luna & mer-
curius ni-
hilominus
si tria con-
senserentur

Vt parum loquamur de solutione quæ ma-
nifestat & visibile reddit quod prius inuisibile
erat, subtiliatque & attenuat quod prius cras-
sum & deasum fuerat, per vim primi nostri
menstrui clari in quo corpora denigrentur & à
duris & siccis vinculis suæ coagulationis solu-
untur & naturaliter ad primam suam materi-
am redeunt. In genere equidem unicum sunt,
sed non numero, pater eius est sol, mater luna,
mediator est mercurius; haec & non plura sunt
nostra magnesia, nosfer adrox & non alias,
hic nihil est quam frater & soror, agens & pa-

tiens, sulphur & mercurius, essentialis pars operis nostri, ex his duobus contrariarum qualitatum nascitur res mira media, noster mercurius, nostrum menstruum viscosum, nostrum sulphur arcanum, quod invisibiliter operatur & corpora vehementius comburit quam ignis donec in aquam mineralem redigantur quam ob nigredinem vocamus nocte, & locum mediæ noctis. Sed videris mihi nondum satis capere arcanum dissolutionis Philosophicæ, consulo igitur tibi ut attendas ad verba mea absque dolo enim modum illius tibi exponam. *Solutio nostra est causa coagulationis nostra, siquidem solutio unius partis ut corporis causatur coagulationem alterius partis spiritualis, soluimus in aqua que non humectat manum, cum n. terra prouersus in cinerem redigitur est aqua congelata, hoc disce intelligere.* Cum n. elementa adeò compacta sint & dura, cum corporis formam suam atmisis immediate formam nouam consequitur, cum in tota natura nihil formæ omnino expers esse possit. Reuelabo a. tibi arcanum fundamentum secretj nostri cuius ignarus omnis labor & sumitus perit, caue igitur ne erres, quò plus terra & minus aquæ erit eò citius perficietur solutio. *Vide quomodo glacies aqua fiat, neque immoritò; prius enim aqua fuit; sic terra nostra in aquam reducitur, & aqua per eam fixè coagulatur.* Omnia n. metalla, iuxta omnes Philosophos, prius fuerunt aqua mineralis, vnde omnia cum aqua fiunt aqua in qua quatuor contrariae qualitates, & oportet substantiam

non esset
error,
quia Sol &
luna non
differunt
nisi crudeli-
tate & cum
habeant
reincuda-
ri a mercu-
rio non in-
terest.
Solutio &
coagulatio
simil fiunt
& codem
tempore,
non potest
enim solui
corpus ab
spiritu
quin spiri-
tus coagu-
letur itaq-
solutio cor
poris est
coagulatio
spiritus &
si hanc so-
lutionem &
coagulatio
nem intelli-
gas capis
totam artē
Quia terra
nostra sol
uitur per se
quia est
eiusdem
naturæ cū
soluente, id
eo facilius,
solutur.

Aqua mi-
neralis est
argentum
viuum.

Cur corpo-
ra metalli-
ca monti-
bus compa-
rentur &
qua ratio-
ne præcipi-
rentur in
cormatis
dum solu-
unetur in
aquam nos-
tram.

Principiū
operis nos-
tri est sem-
per versus
occidentē
quia est in
solutione
corporum
perfectorū
vbi corpo-
ra nec dan-
tar & cor-
rumpan-
tur, vn-
de versus
occidentē
semper ten-
dit princi-
pium, finis
est versus
meridiem
vbi quiete
dum est nisi
multiplica-
re velis.

356 *Triplanus de Lapide,*
in aliam & qualitatem mutari in aliam donec
qualitates dissimiles reducantur ad unam uni-
cam perfectam naturam. Testatur enim scrip-

tura cuin terra mouetur montes præcipitati
in cor maris, ita nostra corpora in aquam mu-
tantur, quia corpora nostra à planetis nomina
sua sortita non immerito montibus compa-
rantur; ea ergo in profunditatem mercurii
proiice ne damnum accipias, spectaculum vi-
debis suauissimum, fieri enim puluis incertus,
sicut nostrum coagulum lac durum reddit: tunc
corpora primam suam formam amiserunt &
aliam suceperunt, sumitusque à te benè collo-
catus est, quod multi licet docti non assecuti
sunt, quia Philosophiæ nostræ mysteria non
intelligunt. Vnum addam: omne corpus ha-
bet tres dimensiones altitudinem, latitudinem
& profunditatem; circa quas rota nostra Phi-
losophica semper voluitur. Scito igitur initium
tuum debere esse Occidentem versus ubi lumi-
naria lumen suum omnino perdent, mane-
buntque ibi dies nonaginta absque luce in
purgatorio oscuro: deinde tuum cursum Ori-
entem versus institues vbi per varios colores
gradieris, & sic hyems & ver præterierunt, te
ergo altius versus Orientem conuerte vbi sol
estate cum splendore rutilo oritur, & illud
maximâ cum voluptate fiet, hic enim opus
tuum ad albedidem summam petueriet; tunc
ex Oriente Meridiem versus te conuerte vbi
quiescere debet in loco igneo, ibi enim est
messis & finis operis tuo ex voto perfecti.
Tunc sol rubidine merâ lucet in suo circulo

& post tenebras gloriose triumphat (Regis aut Imperatoris instar) de Mercurio & aliis metallis. Et hæc omnia debent in uno vitro fieri quod cui figuram refert & æquè clausum esse debet; debes etiam scire gradus ignis, alias opus tuum peribit. Vitrum tuum nunquam magis incalescat quam ut semper nudâ manu illud quandiu velis attrectare possis quandiu solutio durat, prout Philosophi testantur.

Attende igitur ad doctrinam meam, caue ne vitrum aperias aut moueas à principio ad finem usque; alioquin opus tuum nunquam ad optatum finem perduces. Ita in hoc capite solutionem docui, veniamus ad tertiam portam secundâ superatâ.

C A P V T 3. & porta tertia. Separatio.

Separatio separat partem à parte subtilem à crassa, spissam à tenui: sed separationem quæ manu fit omitte, stultus est & inutilis labor. In nostra separatione natura non otiosa est sed separat elementorum qualitates usque ad quartum gradum donec omnia inutentur, terra in aquam nigram & cineritiam, aqua in aëre albissimum, aër in ignem. Plura elementa non habemus: ex his sit lapis noster artificiosè, de quâ separatione est amplius loquendum. separatione iuxta Philosophos est dissipatio quatuor elementorum, cuius separationis figuram apud prophetam Dauidem imuenio in psalmo, Ex rupe Deus protulit aquam pellucidam & copiam olej ex rupe durâ: ita, si sapis, ex lapide nostro nobili incombustibile oleum & aquam elicies, ad quod opus non

Vitrum nul-
lo modo
est apperi-
dum & gra-
dus ignis
est continua-
ndus us-
que ad fine-
lentus &
leuis adeo
ut vasta-
gi possit il-
la manu

Hic etsi se-
parationis
mentio fiat
nihil tamē
est separan-
dum sed
hæc separa-
tio mate-
riæ est cōmi-
tenda, &
coctioni
nostræ.

Elementa
qua ratio-
ne inter se
separentur,

Separatio
quid pro-
prie sit.

debet carbones sufflare, sed perage calore lenato primo in igne humido, deinde sicco, sensim abstrahē phlegma deinde reliqua elementa magna cura, siccā terram calcinando donec sitiat, aliās frustra laborabis, deinde sine ut humilitate in suā rebibat, sic sāpe fiat separatio, & materia diuidatur in duas partes, ita tamen ut à subtili separetur crassum & terra in fundo remaneat grisea, quā fixa est ut omnē vim sustinere possit. Pars altera est spiritualis & volatilis, sed redigendae sunt in unam natūram: tum oleum & aquam ab aqua abstrahē & auxilio & additamento aquae consequetur motum, obserua hoc ne opus tuum pereat in custodiā remoto operculo sigilla vitrum si-gillo Philosophico. Vide ne aquam qua lapis viuificari debet non prius distilles quam operi adhibiturus es, sāpe eam per se distilla; aspectu satis comperies cum satis à suā impuritate est purgata, aliqui eam cum saturno multiplicant quod nos rejeçimus. Distilla ergo eam donec pura & subtilis aquae i[n]star fiat colore cœruleo splendentivt tamen figuram & pondus suum retineat. Cum hæc Hermes arborem suam in vitro suo humie[n]tavit & produxit flores varios in altum crescentes & suaves: aqua hæc confertur serpenti venenato ex quo fit Theriaca præstans, est n. venenum fortissimum cui non habent simile Pharmacopolæ, à quo veneno nemo laeditur, si ad medicinam coquatur est Theriaca optima omnia venena expellens, pater cuius operationem mira possunt fieri, per quam multi à morte eri piuntur & vitam lon-

Aqua nos-
tra quādo
est perfecta
a[ct]u cog-
noscitur.

viuificari debet non prius distilles quam operi adhibiturus es, sāpe eam per se distilla; aspectu satis comperies cum satis à suā impuritate est purgata, aliqui eam cum saturno multiplicant quod nos rejeçimus. Distilla ergo eam donec pura & subtilis aquae i[n]star fiat colore cœruleo splendentivt tamen figuram & pondus suum retineat. Cum hæc Hermes arborem suam in vitro suo humie[n]tavit & produxit flores varios in altum crescentes & suaves: aqua hæc confertur serpenti venenato ex quo fit Theriaca præstans, est n. venenum fortissimum cui non habent simile Pharmacopolæ, à quo veneno nemo laeditur, si ad medicinam coquatur est Theriaca optima omnia venena expellens, pater cuius operationem mira possunt fieri, per quam multi à morte eri piuntur & vitam lon-

giorem

giorem affequuntur. Caeue ne illi corrosiuum quid admisces, elige puram si quid boni confidere vis, illa miræ est naturæ, absque ea nihil fieri potest, vnde Hermes vocat ventum suum ob facilem eius volatum à sole & luna, & ea nostrum lapidem citissimè volatilem reddidit, mortuum resuscitauit, vitam communicauit soli & lunæ, mari & fœminæ, quæ nisi arte animentur, pinguedo eorū per aquam abstrahatur ut subtile à crasso separetur, nunquam opus ad finem optatum perduces. Si igitur opus absque dubio velis suscipere aries ex suo nido in altum pelle, aqua cum aqua congruit & cum eâ ascendit, spiritus cum spiritu ut pote eiusdem naturæ quæ postquam longè nobilior facta est, sine ut descendant, ideo separa quæ naturæ prius coniunxerat, essentiam mercutium in ventum muta, sine qua naturali separatione nunquam fertilis partus sequetur. Ut igitur meo auxilio hanc portam transcas tandem mysterium hoc tibi manifestabo. *Aqua tua sit septies sublimata, alias non sequitur solutio naturalis, neque putrefactio, neque colorum mutatio ignis in vitro operantis defectu.* Quadruplex est ignis sc: naturalis, præter naturam, contra naturam & elementaris, quod lignum accedit, hoc utimur & non amplius. Ignis præter naturam corpora macerat, est draco violentius vrens quam ignis infernalis. Ignis naturalis est tertium menstruum, quod in omnibus rebus latet. Ignem preter naturam vocamus accidentalem ut cinereum & balnej. Absque ignibus dictis nihil

Mercurius noster quæ ab Hermete ven-
tus dicatur hic purus putus habé-
dus est, ut materia nostra inde pura fiat,
puritatem enim omné naturalem vincere de-
bet. Mercurius noster dici-
tur auis plumata, corpus eo perfectum
auis implu- mishæ aues simul con-
iungi debent & vna fieri inplu- mem & sine alis.

Notanda hæc sunt de purifica-
tione aquæ nostræ alio-
quin fructu labora-
mus. Ignis natu-
ræ describi-
tur & reli-
qui etiam ignes.

Ignis hic
de quo lo-
quitur est
mercurius
noster.

De coniun-
ctione mul-
ta hic præ-
clara dicun-
tur quæ ni-
hil aliud
est quam
perfecta v-
nio mercu-
rii nostri
cum sole
nostro, quæ
fit coctio-
ne peren-
ni, & leui,
donec figā
tur omnia.
Cōiunctio
quid sit a-
pad Chymi-
cos.

Anima est
calidum in
natum cor-
poris & hoc
calidū est
separandū
sine sepa-
tione non
hoc in uno
vase fit,
dum ascen-
dit anima
illoco eadit
in corpus
& sic non se-
paratur à
corpo ni-
si nimis

360 *Triplanus de Lape,*
ad putrefactionem perduces ut tuæ materiæ
separari & ad nouam conjunctionem aptarj
possint. *Excita igitur ignem tuum intus in vi-*
tro quod corpora vehementius exurit quam ignis
elementaris, Si modo ex cordis tuo voto myl-
teria nostra tibi optas vtilia esse: tunc semen
tuum putrescit & crescit auxilio ignis acci-
dentalis, ut deinde naturaliter separarj possint.
Sic per portam separationis transibis, & deinde
versus portam arcanæ coniunctionis te con-
uertere potes, quæ te intrò in arcem ducet:
utere consilio meo si opus perficere velis, hæc
porta duplici sera obserata est.

C A P V T 4. & porta quarta. Coniunctio.

Post caput separationis qua lapidis nostri
elementa separantur sequetur statim caput
arcanae coniunctionis, quæ naturas contrarias
ad perfectam vniōnem coniungit, sic mutat,
vnit ut non separantur si per ignem examin-
entur, tanta est illarum colligatio. Philoso-
phi eam definiunt, Coniunctio est colligatio
qualitatum separatarum, vel, assimilatio pri-
morum principiorū. Verum quidam corpora
miscent cum mercurio qualis apud Propolas
prostat, qui cum is elementa eorum diuidere
nequeant, errant: quamdiu n. anima à corpore
non est separata & à nativis fôrdibus purgata
per aquam puram spiritualem veram conjun-
ctionem non assueris. Separa igitur animâ
à corpore & anima producit constantē vniō-
nem inter partem corporalem & spiritualem.
Philosophi meminerunt duplicitis coniunctio-
nis sc: crassioris per quam corpus cum Mercurio

rio denuò crudum efficitur, qua relicta, altera
specia quæ post elementorum separationem
fieri debet; in quibus singulæ partes ita con-
nectuntur & ad tale temperamētum redigun-
tur vt inter eas nulla amplius contrarietas
existere possit. Ita separatio causa est veræ
unionis aquæ & aëris cum igne & terrâ, vt
vnum elementum in alterum introducatur
vnde in æternum juxta votum tuum subsistat.
Fac sicut figulus de luto, fac spissius neque
humecta nimis, sic ad siccitatem citius perue-
nies. Huius a. conjunctionis sunt genera tria.
Prima à Philosophis dicitur duplex quæ fit
inter marem & foeminam, inter agens & pa-
tiens. mercurium & sulphur viuum, materiam
& formam, subtile & crassum quæ vniuntur;
hæc doctrina te veraciter instruet vt coniunc-
tionem nostram perficias. Secunda dicitur
triplex & est collagio trium partium, animæ,
corporis, & spiritus donec inuicem assimile-
tur, quas tres naturas in vnam te redigere
oportet. Sicut enim anima debet esse vinculu
spiritus, ita & corporis cum natura vniri opor-
tet, hoc memento. Tertia & ultima coniungit
quatuor elementa vt simul permaneant, à
Philosophis dicitur quadruplex, à Guidone de
Montanor spiritualis. Iam igitur meliori mo-
do elementa tua coniungi debent (in rectâ
propotione in hac coniunctione) quæ prius
separata fuerunt. Sicut enim venas ad genera-
tionem necessarias mulier habet quindecim, mas-
tantum quinque, ita in nostra coniunctione
sol debet habere aquæ suæ partes tres, luna

excitetur
ignis exter-
nus.
Separatio
clemento-
rum causat
unionem,
quia dum
in vase se-
parantur
per illam
separatio-
nem purifi-
cantur &
per illam
purificatio-
nem vniū-
tur & sic
continuo
circulâtur
metalla do-
nec perfec-
te vniatur
& fiat vni-
cum elemé-
tum igneū
apparens
quod reli-
qua tria
elementa
continet in
se reclusa.
Hæ con-
iunctiones
sunt vna &
cadem cō-
iunctio,
quia res
coniungen-
dæ non
mutantur,
sed diuer-
sis nomini
bus appell.

Postquam
materia
nostra in
vase posita
est, nun-
quam am-
plius est
aperientu
vas nec mo-
uendu sed
perpetuū
coquendu
est cum sua
materia
qua in
vase est.

Postquam
lapis fact-
us est, tunc
temporis
nutriendus
est lacte
suo, ex quo
a principio
factus est.

Opus nos-
trum ex
quibus co-
ponatur ex
sicco & hu-
midu, sic-
cum est au-
rum, humi-
dum est
mercurius.

nouem proportione ad marem tripla, tunc si-
mile similis cohabitatione gaudebit. Finio
sermonem de coniunctione, crassam semel
tantum adhibe, scorta raro pariunt, ita lapi-
dem nostrum nunquam habebis nisi fœni-
nam in lecto viduo relinquas; & postquam ex
viro concepit matrix clausa sit reliquis omni-
bus; qui enim cocto semper crudum addit,
vas aperit, materiam frigescere sinit, semen
conceptum non nutrit, sed opere suo annihi-
lato seipsum irridendum præbet: si igitur vis
prosperari sigilla vas, nutri semen tuum bene
in calore continuo temperato, & post quin-
que menses cum post omnes tenebras & nu-
bes lux apparere incipit auge ignem donec la-
pis tuus fulgeat, tunc vase aperto filium natu-
lacte & cibo magis magisque confirmare pote-
ris, siquidem siccitas & humiditas ita unita
sunt ut terra ab aqua influentiam naeta sit ut
non amplius separantur. Et sicut aqua terræ
ingressum coniunctuāt ut simul permanere
possint, sic terra aquæ vim retentiuam, & sic
ambo vnum facta sunt ut non amplius repug-
nent: sic opus nostrum ex duabus tantum par-
tibus pendet ex sicco & humido, que contraria
sunt, siccum fixat humidum & humidum red-
dit siccum fluidum, ut ex ambobus temperatis
vnica equalis fiat natura, neque corporis instar
compacta, neque aquæ modo fluida. Absque
dubio solutio & coniunctio duo sunt artis hu-
jus principia & præcipua capita, tamen alia
sunt principia nobilia mox indicanda, procede
igitur ad aliam arcis nostræ portam.

CAPVT 5. & porta quinta Putrefactio.

Incipit caput de putrefactione sine qua nec semen nec fructus augeri potest, illa fit solum continuâ operatione caloris in corpore, neque debet fieri labore manus: nam absque putrefactione nequeunt corpora naturaliter mutari sicut saluator dicit, nisi tritici granum putrefacat non fructificat: sic nisi materia nostra putrefacat mutari nequit, neque elementa naturaliter separari aut coniunctio perfici. Ideò ne fortè malè procedas principium putrefactionis benè intellige antequam opus aggrediatis. Putrefactio à Philosophis definitur mortificatio corpori & separatio triū partium in nostro opere quæ corpora mortificata ad corruptionem reducit & ad generationem apta reddit, quia ex terra crescentia influentia cœli germinant. Misce ergo elementa tua & ea prudenter exæqua, serua in calore moderato (cauens ante omnia ne feruore nimio in cinerem aut puluerem rubrum invilem convertantur) in rostra corui aut fino nostro equino in calore balnei donec 90. noctes elabantur sic se manifestabit nigredo indicans putrefactionis propinquitatem, quam post varios calores facile ad albedinem duces perfectam, & semen tuum insua natura augebitur: effice ut se mutuo amplectantur & puerorum ludentium instar se mutuo sternant cūque panni eorum urina polluti sunt per fæminam lauæ eos, que si sèpe debilitetur deliquium animal patitur, & tandem cum omnibus liberis suis moritur, in purgatorium ingressa ab omnibus

De putrefactione
quæ est val
de necessitat.
in opere
nostro nam
nostræ ma
teriæ nisi
putrefescant
mutari nō
possunt &
nisi muten
tur à sua
natura in
vnam ho
mogeneam
naturam
reduci ne
queunt.

Putrefactio
Chymica
quid sit.

Mercurius
& sol quæ
dici possunt
Salia nost
ra metalli
ca, si mul
coniuncta
se mutuo
sternunt &
moriuntur
& aqua sua
ad vitam
reducunt
ur, quid
autem salia
sunt nostra

metallica
perpende
diligenter,
nam com-
munia ſunt
ſalia, nec
in aqua
communi
ſoluuntur,
ſunt autem
haec metal-
la quæ in
mercurio
ſoluuntur.

Sales me-
tallici ſunt
ſimul per-
miſcendi &
vnum inter-
ficit aliū.

Nigredo
apparens
eft ſignum
certissimū
ſolutionis
& mortis
Regis noſtri
& Reginæ
noſtræ.

Nigredo
durat ali-
qāudo 150
dies ante-
quam ex
ſicceretur a-
qua ſi aqua
copioſa ſit

peccatis ſuis mundatur; vbi aliquandiu mora-
te, ſupplicium paulatim augebitur ut ignis
magis magisque augeatur incessabilis, in for-
nace ſapientum commoda (Atanor vocatur)
æquabilem calorem conſeruante quo materia
naturaliter putreficit. Guido Sapiens ait de
putrefactione, Cum per putrefactionem cor-
pus antiquum moritur ex opinione Moriensi &
aliorum nascitur corpus ſimplex spirituale; &
niſi calor & humor ſemper inouerentur ſemē
non maneret in matrice neque fœtus aut
fructus ſequeretur. Ergo initio noſtrōſ lapides
accipe & vnum in ſepulcro alterius abſconde,
vni ca in ſimiſ matrimonio, vt 42. dies coha-
bitent ſic ferent ſemen naturale tuum conci-
pient, nutrient & conſeruabunt, toto etiam
tempore ex ſepulcro ſuo non refuſent quod
myſterium multos fallit. Tempus conceptio-
nis cum calore moderato expecta, nigredo
apparens tibi indicabit cum morientur, nam
tunc riui fluentiſ inſtar bullas eleuabit, ſubſi-
det, putreficit, tunc colores ſplendentes iridis
inſtar apparebunt, tunc aqua ſiccari incipiēt
cum enim calor aliquantulum operatur in
corporibus humidis prodiſit nigredinē veriſi-
mum ſignum vniōnis naturalis & veræ cor-
ruptionis. Huius recordare, quia in perfecta
mutatione ſic non errabis, & ita per portam
nigredinis oportet tranſire ſi velis lumen para-
disi in albedine conſequi: Sol enim in ſuo prin-
cipio obſcurabitur, per diluaciu[m] Noe tranſibit
ſupra terram poſtquam 150. ſteterit antequā
aque omnes effluixerint. Deinde aquæ noſtræ

(vt sapientes dicunt) dilabentur vt cum Dauid dicas aquæ aruerunt, nota hoc. Mox Noë vineam suam plantabit flores & vuas ferentem insignes, quas adeptus non periclitaberis amplius, sic enim germinatio lapidis nostri mox sequetur, & mox 30. diebus transactis vuas habebis carbuncolorum instar rubras. Hoc est vere nostrum Adrox, Cinabatis, plumbum rubrum. Sicut enim animæ à pœna temporali liberatæ, tandem in paradisum ingrediūtur, sic lapis noster in purgatorio à nigris iordibus liberatus absque dubio gaudet canore & pulcritudine vxoris suæ & progredietur ex obscuro purgatorio candidus ad lucem paradisi in modum pótentis Elixir. Et quo citius peruenias ad putrefactionem nota hoc exemplum in quo latent omnia putrefactionis mysteria. Quercus quæ semper humectatur non putreficit mox (experto crede) ne si centum quidem annos sub aqua esset, sed si modo humectetur, modo siccetur, mox putreficit: ita nos iudicamus arborem nostram modò à sole exuri, modo aqua gelida refrigerari & sic mox putrefieri. Corpora vt dixi labora, & in putrefactione calorem ne vrgeas, ne lucrum in cineribus querere oporteat. Igitur abstrahere aquam à terrâ & redde sic animam ascendentem, redde eam terræ, & sine vt descendant toties quoties ascendit, defende vitrum tuum à frigore subito, vtere igne modico ne materia tua vitrum fiat. Observa quales materias eligas ne labores in salibus, sulphure & mediis mineralibus quicquid Sophista garriat, nostrum

Ve putrefactio citius fiat quid agendum sit ibi declaratur, aut id verum sit valde ambigo, cum hoc fieri non possit sine apertura vasis, & reincerudatione materia quæ valde periculosa est vt supra afferit Author.

Vbi labrandum sit nempe in metallis, nam metallica natura est tantum in metallis & non in vllis aliis rebus, eaq: natura finis est artis eaq: etiam principium esse debet.

sulphur est tantum in metallis, vocatur oleum, aqua, avis, animal & alijs nominibus ne indocti lapidem nostrum agnoscant, quem si Deo dante nostra doctrinâ & scriptis assecutus nemini nec fauore nec pretio reucla, pauperes ne opprimas, ne te iactes, sed Deo seruji & iuua pauperes. Hæc de putrefactione sufficiunt, transi ad portam sextam.

De coagulatione. **c**oa
gulatio
quid sit,
quæ quidē
modò rec-
te fiat totū
opus chy-
micum per
agitur &
recte perfic-
tit, est
enim coa-
gulatio seu
fixatio finis
Alchymiz.

Coa
gula-
tio nostra
qualis sit,
non est
instar saliū
sed instar
metallorū
vt cera
fluuentium
& congelā-
tium.

CAP V T V I & porta 6. Coagulatio
De Coagulatione non oportet prolixè loqui, sed oportet eam definire. Coagulatio est induratio rerum mollium in colore albo & fixatio volatilium spirituum: nec coagulationis causa sis sollicitus quia putrefactione naturali perfectâ elementa facilè coëunt. Coagulationes autem varijs modis fiunt propter spiritus & corpora in aquam claram soluta, falia etiam, nec non ter soluta & denuò in aquam fluidâ coagulata, de quibus coagulationibus stulti multa nugantur. Quidam etiam soluunt & elementa manu separant deinde in puluerem siccum coagulant, sed non querimus coagulationem tales, quia operi nostro prorsus repugnat, nostra n. coagulatio non timet ignem, jmo semper in igne in sua vnguiculitate subsistit tincturæ innatantis ab aëre coagulataæ, non aqua fit, sic n. opus nostrum periret. Tum etiam opus nostrum non coagulatur in lapide solidum cristalli aut vitri instar quæ maximâ ignis vi ad fluxum perducuntur, sed sicut cera fluens absque folle. Caue ne decipiaris, coagulatio talis quæ denuò aqua fit ut salium inepta est ad opus nostrum sed constans &

permanens, coagulationes salium Sophistarum propriæ sunt vulgari modo coagulantium. Si ergo medicinam tuam rectè tractare velis non debet fluere naturaliter nec congelari nisi putrefacta, purgata, & elementa lapidis nostri fixa sint donec simul coagulentur & facilem fluant. Cum enim materia alba facta est spiritus cum corpore coagulabuntur, longumque superest tempus donec congelatio in margaritarum specie appareat, quâ visa gaude, feret grana sanguinea omnibus thesauris potiora. Occisa igitur terra crassa apparebit nigredo in humiditate, hoc nemo negat; dicunt Philosophi, cum hanc habes de albedine ne dubites, & cum semel ad perfectam albedinem coagulasti lapidem pretiosissimum habebis, & sicut album siccum in humido putrefactum esse per nigredinem indicatur, sic humidum per siccum induratum manifestatur albedine noctu lucente post diuersos colores. Causa est calor temperatus semper operans & materiam mouens quæ sic mutatur intus & foris in tota substantia ut omni in igne subsistat fluida & fixa, etiam constans in medicina seu tinetur: hanc digestionem comparant concoctionij ventriculj vbi siccitas dealbat chylum, & contra calor moderatus hepatis rubedinem producit: ita lapis noster siccitate & calore moderatis ad albedinem & rubedinem perfectam coequitur. Verum hic aliud nota secretum scilicet quomodo filius noster in aëre nascatur ne carbones nimis suffiles nec ludum puerorum credas, sed profecto omnis labor tuus frustra

Dum coagulatur materia nostra, apparèt veluti parva margaritæ in vase.

Humidum non potest exsecari a secco, quin appareat albedo, humidum enim metallicum non potest exsecari quin albescat, albedo enim est proprium siccitatis metallicæ modo non sit in summo gradu tunc enim est rubedo summa.

Terra nostra est semper vivificanda cum sua aqua, post exsecationem sui ipsius.

Anima hæc aërea est mæteurius noster, qui vitam dat nostro operi & perficit, ideo dicitur eius anima & aqua, cum aqua sit vita rerum omnium.

Aquam nostram quid producat aut apparere faciat dum calcinatur seu coquitur materia nostra.

erit nisi terra tua per aquam vivificetur neque unquam veram coagulationem videbis. Anima est inter cœlum & terram volitans, quæ ex terrâ eleuatur sicut vapor in aqua pura, quæ vitæ origo est in omnibus rebus viuis, quæ perpetuò percurrit multiplicem nostram naturam, eam corrigit; quæ anima aërea est secretum lapidis nostri Philosophici, qui figuratè dicituroleum nostrum, aqua nostra; & medium hic aer (quem oleum & aquam vocamus) ignis noster, vnguentum nostrum, spiritus noster & lapis noster in quo totum artis fundamentum est situm, non est unquam solus, neque intrat per ignem, sed aqua primum elicit eum & deinde rursus infundit ut aquam quæ ab aqua nunquam separatur, & sic sola aqua potest aquam nostram mouere, qui motus mortem pariter & vitam producit, aquæ absque contrarietate aut lite adhæret, quæ aquæ stolidis ignotæ sunt, cum absque dubio. Spiritus calcinatus eam producat. Aqua mysterium est & vita omnium rerum mundi, omnia ex aqua orta sunt quod mulieres parientes ostendunt, quæ primo ejiciunt aquas (si prosper sit partus) quas albas vocant partum præcedentes non sine dolore; ideo Philosophi patientiam nobis imperant donec omnis aqua in puluerem vertatur, opusque in continuo sed moderato calore conseruarunt. Elementa enim in qualitatibus suis sibi mutuo repugnant, donec albedo & nigredo coagulatione amborum inseparabiliter in æternum vniuersit, quo fit labor in quo natura seu essentia in

aliam mutatur sola operatione naturali & prouidentia naturæ qualis est seminis in matrice: semen n. & calor fratrum & sororum instar sunt quæ tandem sponte natura operante & paciente perfectus homo fiunt, quoad essentiam corpoream quam natura in hominis figuram conformauit & sit qualis fuit causa princeps, licet illa ex una substantia in aliam mutata fuerint, tamen species extrinsecus non fuit in aliam speciem mutata: ita etiam spermatica nostra materia in vase sponte suâ ex una substantia in aliam mutari debet calore equali eam coquenie. Aliud exemplum. Sicut substantia ouj ouis fit à natura quæ ex oui cortice non egreditur; melius exemplum non potuisse adducere rei mutabilis ex essentia in aliam, in specie tamen simili & natura simili solo calore operante. Accipe exemplum ex vegetabilibus, sicut quævis planta ex suo proprio semine caloris & humoris ope producitur naturæ virtute: sic mineralia à suo humido radicali nutriuntur quod principium est eorum speciem suam non egrediens in uno vase. Mutamus denuò rem in aliam in matrem suam in aquam cum transponuntur, hoc principium nesciens frustra laboras; tunc nihil est aliud quam semen, & nihil quam genus cum genere, numero bina, mas & foemina, agens & patiens, in matrice dominatricis terræ; mutanturque coloribus ex natura in aliam in vitro, exque statu in alium mutantur donec natura ea reducat in substantiam per aquam regenitam. Ita semen in

Elementa nostra per se coctione mutantur ad iauicē donec omnia fiant ignis fixus omnia vin cens.

Materii inostra in vase conclusa per se à natura ipsa coctione perēni mutatur de una natura in aliam naturam, donec ultimā perfectiōnem acquirat, ut sit in ovo ubi non cessat mutatio donec pullus excludatur, sic in ovo nostro idem sit donec pullus nos ter excludatur.

Mineralia ut fiant & nutritantur.

Terra mettallica in opere nostro debet semper dominari, caue ergo, ne aqua superabundet, propter cruditatem, ad coctionem debitam nunq: ve- nient.

Menstruum nostrum quale & unde educatur, ex vitriolo nempe, non communi sed nostro quod propter viriditatem suam semper vivit unde vitriolum dicitur propter viuacitatem suam qua pollet.

Specie sua mutatum aptum est simile in suo genere producendi, sicut omnes res aliae in naturali specie augentur. Dicti processus tempore semine concepto crescente materia suo proprio mensu nutritur, quod terra & aqua duntaxat proferunt colore subuiridi, & tunc sole eclipsis patitur cuiusque suum ab Occidente Septentrionem versus instituit. *Dicendum menstruum (arcانum tibi dico) sanguis est leonis nostri viridis non vitrioli: Venus à te roga- ta initio verè tibi consulet; hoc arcانum à Philosophis omnibus absconditum est; qui san- guinis è dicto leone extractus caloris defectu non perfectè coctus est, & dicitur arcانum menstru- um nostrum quo semen nostrum moderatè nutritur cum in fæces crassas conuersum, al- bum & perfectè siccum fuerit, fixatumque & coagulatum in proprium suum corpus, tunc videtur sanguis bis coctus diciturque operis totius corona alba.* Nota etiam aquam nostram igneam sic acutam vocari aquam mens- trialem in qua terra nostra soluitur & natura- liter calcinatur coagulatione ut non amplius separari possint, non cessa ramensed plus aquæ coagula. Rx. Aquæ acutæ partes. 3. terræ congelataæ partem unam. Non plus; huic substantiæ congelataæ adde quartam partem aquæ cristallinæ & omnia per congelationem coniunge ut fiat ex omnibus materia metalli- ca rutila gladij stricti instar, post nigredinem quæ prius apparebit, tunc affunde quartam partem aquæ nouæ. Oportet etiam multas operationes perficere, dato illi secundam ope-

rationem, dein tertiam & recordare proportionis memoratae, perge ad quartam & quintam imbibitionem, nec omitte sextam & semper duas partes ad tres illarum adde, & septima debes habere quinque partes illarum, peractis septem imbibitionibus rotam inverte omnibusque materijs absque additamento positis ut putrefiant nigredine visâ, materiam ad albedinem coagula sic opus tuum perfecisti; dein tende Meridiem versus ad rubedinem, aqua tua in duas partes diuisa est, una corpora putrefiunt, altera imbibitioni seruit per quam inateria ad nigredinem perducitur, & mox igne lento ad albedinem & tunc à Philosophis dicitur sol cœlestis splendoris quo ad rubedinem traducto transiisti portam sextam.

P O R T A . V I I . Cibatio.

Cibationem aggredior, habet locum septimum, paucis verbis exponetur, ausculta sedulo. Cibatio est materia nostræ siccæ lacte & cibo dato nutritio, moderate ambobus datis donec in purum ordine in redigatur: nunquam tamen copiam submergentem aut suffocantem da, caue hydropem & Noæ diluvium: cibum sensim auge prout tibi utile videbitur ne humor aqueus excedat sanguinem, cibus igitur detur eo pondere ne calor naturalis & appetitus extinguatur: si enim nimis bibat oportet vomitum excitare ne morbus diuturnus sequatur, cauenda igitur est ventri dysenteria & hydrops. alioquin res male tibi succedit, satius est ut sitim interdum patiatur quam ut semel inebrietur, ei in adolescentia diætam

Hic enarrat opus integrum & cibationem & narrat pondera qua puer denter sic notanda.

Postquam lapis est perfectus & rubedinem ultimam est consecutus cibadus est iterum ter quater ut fa cilius fluat & penetret quia penetratio & eius facilis fluxus dependet ex copia spiritus.

De cibatione, cibatio chymica quid sit & qualis & pauca & moderata esse debet ne copia nimia cibi hydrops fiat filius noster, itaq: moderate cibandum.

Cibandus
est ter la-
pis postquā
exsiccatus
moderate ,
ne extin-
guatur ap-
petitus &
virtus con-
gelandi, &
exsiccandi.

Postquam
cibatus est
lapis flu-
tur cera
propter hu-
midum ra-
dicale suū
copiosum
quod ha-
bet.

De subli-
matione
sublimatio
quid sit, &
qualis dū
corpus fac-
tum est spi-
ritus, & spi-
ritus factus
est corpus
tunc facta
est ea subli-
matio nos-
tra.

372 *Triplanus de Lapide,*
præcribe & utere hoc ordine quem natura
temperata præscribit donec adolescat & af-
seuera in calore humido continuo, sic virtus
crescit & augebitur, voluptatem & commo-
dū tibi afferet, corpora enim ægota & impura
clarificabit, sanabit & à lepra liberabit. Rotā
sic ter conuerte & regulam de cibatione ob-
serua, tunc simulac ignem senserit ceræ instat
fluet: sed hæc hactenus cum veram diætam
tibi præscripserim elementis tuis assimilatis,
docui etiam te quomodo aurum tuum album
facere possis specie floribus & ossibus albis,
sulphur album incombustibile nostrum quod
ex igne non euolat, & sic septimam portam
in ortu solis ingressus es.

P O R T A. g. Sublimatio.

Loquamur iam de nostra sublimatione quæ
octaua est porta: sublimant indocti, sed ne
eos imiteris, non n. sublimamus vt illi; sed sic
recte sublimare scies nec errabis si corpus pri-
us spirituale & spiritus tuos corporeos feceris
vt docui. Quidam mercurium cum vitriolo &
sale sublimant, alij sp. cum limatura martis,
corticibus ouorum aut calce viuâ, & suo modo
rectè sublimant, inepto tamen ad opus nos-
trum, vera autem sublimatio sic fit. Causa in
sublimatione tua hoc solum ne sublimes us-
que ad operculum vasis absque violentia, non
posses denuò in fundum reducere sed ibi
adhærebit & gaudet loco frigido: conserua
ergo in calore moderato 40. dies donec ni-
gescat, tunc anima incipit prodire ex propriis

meatibus, omne enim subtile absque dubio cum spiritu ascendit. Hoc nota & considera quomodo corpora tua obscurentur quæ durante putrefactione magis magisque sublimantur donec aqua in summum pellantur, & postquam venenum suum sic eiecerunt in medio aquæ apparet nigredo fitque spiritualis, si sensim sublimatione Philosophica in aquam sublimetur eam ferentē. Sic enim oportet filium nostrum renasci donec denuò in aquam suam mutetur, & postquam ambo sic peracta sunt in calore humido temperato ut prorsus alba & spiritualia fiant, oportet cœlum in terram reducere donec anima cum corpore vniatur, & prius cœlum fiat terra quod fit septem sublimationibus. Sublimamus autem propter tria, primò ut corpus spirituale fiat 2 ut spiritus corporeus fiat & fixetur & una substantia fiat cum corpore. 3. ut ambo à sordibus natinis & falso sulphure quo inquinantur liberentur; & si simul purgantur in altum sublimantur niae albiora & visu grata; cognoscesque spiritum præcipitatum, & porta octaua tibi aperta erit ex qua multi cum ludibrio excluduntur.

PORTA. IX. Fermentatio.

Pauci artifices veram fermentationem norunt, mysterium te docebo; per multas regiones iuj antequam interpretem eius inuenirem, tandem (Deo sit laus) notitiam assecutus sum, attende igitur ad ea quæ scribo. Fermentationes per quas nostra Medicina conseruatur & augetur varijs modis fiunt: quidam soluunt solem & lunam in aquam claram & cum eâ

Non est per
rin de subli
mandum
fortissimo
igne, sed
leui, eo
enim igne
leui corpora
fiunt spi
ritus, & spi
ritus corpo
ra & sic pu
ra sunt am
bo & pene
trantia.

Sublimatio
quibus cau
sis fiat, nam
nisi ita su
blimemus
nihil ope
ramur in
arte quia
puram &
penetrantē
habere nō
possimus
materiam
seminalem
metallicā.
Fermenta
tio quid sit
& qualis &
est vera ci
batio, dum
enim ciba
mus tunc
vere fermē
tamus fer
mentum
est eiusdē
naturæ cū
pasta, quam
fermentat.

Fermentā -
dus vere
dum mate-
riam nostrā
perfecte
coquimus
& ad ult-
imum gra-
dum redu-
cimus, lapis
autem per-
fectus di-
citur verū
fermentum
quod redu-
cit naturā
crudam &
non coctā
eiusdem
naturæ in
se ipsum &
in similem
substantiā
eiusdem
virtutis &
proprietati-
tis.

Fermenta-
tionis arca-
num est
solatio ve-
ra & patre-
factio.

coagulant suam medicinam, quæ in igne exal-
minata nec subsistunt nec perfectè mutant, &
hæc fermentatio aliena est ab opere nostro.
Alij naturam melius sequuntur & fermentant
medicinam suam sic: dissoluunt solem & lu-
nam in mercurio donec cum spiritibus ascen-
dant, dein bis vel ter ea simul distillant & cum
ijs fermentant, quam viam reijcimus, quia alij
fœliciores in opere fermentationis veritatem
inuenerunt; qui corpora cum mercurio amal-
gamant pultis instar & proijciunt medicinam
suam super eam; hi aliquid nostrorum myste-
riorum norunt sed non rectè, neque perfectè
mutant, neque enim putrefaciunt, neque fer-
mentum suum mutant. Seretum tibi dico,
vide quomodo feceris de corporibus imperfectis
& idem omnino fac in perfectis, id est putrefac-
ea, annihila primas illorum qualitates, credi-
mus n. ante fermentationem mutanda esse.
Ad opus tuum suscepturn Rz. quartam partē
ferimenti ex sole & luna facti & si peritus es
artis mox fermentationem tuam absolvue sic:
fixa aquam & terram simul, medicinamque
tuam cum ceræ instar fluet proijce super amalgama,
cumque omnia mixta fuerint ignem
vitro tuo bene clauso admoue & serua donec
totum fixum & ex voto tuo fermentatum sit,
& ad placitum fac proiectiones, quia medici-
na tua iam omnino perfecta est, sic oportet
fermentum tuum rubrum & album parare.
sicut n. farina triticea fermenti eget ut panis
ex eâ factus sapiat & homini cibus sit natura-
lis: ita fermentare oportet, ut purum fermentum

tum gustes & in omnibus examinibus subsistat. Scito etiam tria esse fermenta, duo corporum in natura pura quæ mutari debent, tertium (quod maximè occultamus) prima est terra cuius aqua suâ viridi. Quæ si sitiat pota eam donec corpus eius rumpatur; de quo si disputate & artifices interrogare vellem de nostro opere examinarem statim eos an aliquid de fermentatione nostra scirent. *Vera a. fermentatio est unio corporis & animæ qua odorem & saporem naturalem restituit naturali elementorum separatorum condensatione & debitâ redintegratione ex qua corpus à spiritu assequitur ingressum & se mutuo intuant ut ingrediantur.* Sicut n. corpus in corporeâ sua densitate non potest ostendere vim & operationem suam donec spirituale fiat, sic spiritus cum corpore constantes manere non possunt nisi in proportione debitâ simul fixentur: tunc n. corpus docet spiritum ut ignem ferat, & spiritus reddit corpus ingressuum. *Fermentatio solem tuum cum sole, cum aqua propriâ, id est terrâ purgata quæ elementum tuum est nisi quod spiritus vita accedit.* Nam sicut magnes ferrum attrahit, ita nostra terra naturaliter attrahit ad se deorsum animam à vento ab eâ in altum expulsam, ita anima per ventum inducere & educere debes, aurum auro misce, hoc est, sine vnum elementum cum alio simul currere donec omnia in igne subsistent, aqua n. est terræ fermentum, & terra aquæ, ita sit fermentatio. Terra est aurum ut & anima, sed non commune sed nostrum

Hoc tertium fermentum, est vno spiritus et corporis perfecti.

In vera fermentacione corpus & anima nostra vere vniuntur. Spiritus tingit sed eius tinctura permanens esse non potest nisi perfecte cum corpore vniatur.

Fermentatio vera ut fiat in qua Sol dicitur mercurius noster & aqua cum qua fermentamus solē nostrū hoc est lapidem perfectum. Spiritus dictus fermentum, & terra etiam vnde spiritus est terræ fermentum, & terra est fer-

elementatum cui tamen aurum addi debet, sic n. ad fermentum præparatur ut cum reliquis naturis interius vniuersitatem possit; de argento idem esto judicium ut scilicet mutes & putrefactias prius quam Medicinam tuam fermentare incipias, vide ut solem & lunam renoues, vt ex quinta essentia aliquid reseruare possint, sic illorum tinctura in æternum subsistere poterit. Est & alia via insignis ad opus nostrum requisita. Conficimus n. aquam pretiosam quæ omnia corpora in oleum convertimus, quod Medicinam nostram fluidam reddit; hanc aquam vocamus quintam essentiam quæ omnes defectus sanat, quod debet fieri principali tuo opere nostro more præparato, quod est calx, corpora n. calcinata hâc aquâ promptissime in oleum mutantur, para ergo ex sole & luna oleum quod est in odore optimum fermentum, superasti nonam arcis portam.

P O R T A X. Exaltatio.

Exaltationem aggredimur cuius cognitio prorsus est necessaria quia differt à sublimatione si doctrinam nostram calles: quod & Christus confirmat dicens, cù è terra exaltatus fuero omnes ad me traham; cum Medicinam nostram hoc modo exaltamus melior fit & nobilior, quod fit duobus modis ex quo tempore elementa coniuncta sunt infusa & examinata mas & fœmina simul sepeliuntur & spiritu virtutis vivificantur, tunc in cœlum extolliri simul debent ut corpus & anima simul glorificantur; ea n. ad tantam subtilitatem reducere te oportet ut simul possint ascendere ad

Exaltatio
quid sit &
qualis &
qua ratio-
ne fiat.

ētronum splendentis nubis, & sociari Angelis:
 tunc omnia corpora quæ videbis ad suam glo-
 riā perducent. Itaque si corpora tua velis Corpora
 nobilioꝝ facere auge ea primo spiritu vitæ nostra qua
 donec terra benè subtilietur naturali omnium ratione
 elementorum rectificatione, eaque ad Firma- ex altari de
 métum usque extolle & tunc omni auro pre- beant cum
 tiosiora sunt quia aliquid ex quinta Essentia spiritu vi-
 retinent. Cum n. calor superatur à frigore ne coniuncta
 aër in aquam mutatur, & sic duo contraria guntur.
 secum pugnant donec inuicem assimilentur:

sic nostra circulatione ut dixi aqua in aërem Ibi terra
 mutatur, cum calor humiditati prædominatur, nostra cal-
 tunc cum igne habes aërem putrefaciendo, cinatur,
 soluendo, & sublimando. Ignem verò habe- dum ad
 bis ex crassâ materiali terra, si elementa de- ultimam
 nuò separe, & in primis terram calcines fin- perfectio-
 gulisque purgatis omnia habebunt aliquid ex enim tépo-
 quinta essentia. Sic per circulationem unum- ris est quin-
 quodque in alterum perduces & priorj longè ta essentia
 nobilius efficies, idque in vitro benè clauso metallica
 fiat non manu sed naturaliter prout docuj: tunc summe vir-
 ficiat tutis.

primo prouidè aquam ex igne fac, quia ignis
 in aëre est qui in aquâ conseruatur, & hæc
 mutatio operi nostro est congrua, deinde 10. Elementa
 tam verte donec aër in terram mutetur quod qua ratio-
 fieri potest cum aët sit in aqua quæ est in terra, ne muten-
 tur ut inde cum aquam in ignem contrarium vertere pos- fiat corpo-
 sis, cum aqua sit in terra quæ est in igne. Hæc rum nostro
 est elementorum vera mutatio. Iam inuersa rum exal-
 est rota, muta aquam in terram quæ vera est tatio vera,
 sedes aliorum elementorum, cum terra in igne quæ ónino
 lateat qui in aëre quiescit. Circulationem hæc necessaria,
 est in arte,

in Occidente incipe, & inde Meridiem versus te conuerte donec exaltetur sicut in figura te docuj. In hoc processu optimè videbis ab extremino non venirj ad aliud absque medio incidente, cùm extrema sint contraria & ratio doceat frigus absque medio non transire in calorem, quale est humor in calido & frigido. Circulationem omnium elementorum hactenus docuj, cuius exemplum habere debes in rotâ, quomodo exaltationem perficias, & quomodo Medicinam tuam mutatione elementorum gradare & nobilitare possis donec in nostram temperatam perducas, quo factas intra portam decimam.

**Multiplicatio quid sit
& qualis.**

P O R T A XI. Multiplicatio.

Multiplicatio (quam aggredior) à Philosophis describitur vera augmentatio Elixiris in virtute & copia albi pariter & rubri: est ergo multiplicatio secundum illos quicquid Medicinam auget in singulis gradibus in colore, odore, virtute & quantitate, & hæc est causa ut Medicinam tuam possis in infinitum augere, ignis enim est qui excitatus nunquam deficit sed semper tecum habitat sicut focalis in domo Se muscus in suauissimis scitamentis, cui-

Multiplicatio ut fiat jus vna scintilla magnum ignem producere sola dissol- potest confortata: ita & in nostra Medicina lutione & diues est qui ignem habet etiam paruum, au- coagulatio gere n. pro libitu potest, diues etiam est qui ne sui ipsius Elixiris etiam parum habet, augere n. potes- us cum si- primò si puluerem nostrum siccum dissoluas- dem subf- & sàpè congeles virtutem augebis: Secundo- tantia: virtus pariter & copia frequenti fermentations

multiplicatur prout dixi, & hoc varijs modis
in cibatione expositis, ex quibus didicisti qua-
liter Medicina tua cum Mercurio in infinitum
augeri possit. Et si simul soluas & fermentes
qualitas & virtus multiplicabuntur ut in vitro
crescat sicut arbor (Hermetis arborem voca-
mus) aspectu gratissima, cuius granum vnum
in mille multiplicatur si proiectionem facere
scias sapienter. Sicut n. croco trito & aqua
macerato aqua noua affusa colore fortiore est
quam si in substantia sua crassa mancat: sic
Elixir nostrum quod subtilius fit eò magis exc-
rit tincturam suam. Custodi igitur ignem
tuum æquè vesperi ac manè ne apud vicinos
perquirere cogaris & mutuari; quod magis
conseruabis eò plus lucraberis, ange eum in tuo
vitro & nutrjeum Mercurio hoc est aqua
Mercuriali quæ est humidum metallorum,
aqua autem hæc Mercurialis est ipse met
Mercurius sine vlla allegoria quamdiu viuis: ita
plura obtinebis quam quibus opus tibi erit,
manifestum est nec ampliori explicatione in-
diget, sequere intellectum, non indulge pecca-
to, serui Deo seriò, quamdiu viues, nemini
reuela nec tamen obliuiscere; meimento te
semel Deo rationem in judicio redditurum,
bonis tuis benè vtere, pauperes juua vt misericordiam & gratiam in hoc orbe consequare:
ora Deum vt ad hanc portam te aliquando
producat vt speculationit uæ finem aliquando
imponas.

Proiectio
Chymica
vt fieri de-
beat.

P O R T A. XII. Proiectio.
In proiectione exploratur an Medicina sit

utilis nec ne, de quo secreta quædam mem-
rabo. Si tinctura vera & immutabilis est ali-
quantulum illius in metallo seu menstruo
proba, cui si picis instar adhæreat & in proiec-
tione constanter tingat ut in omni igne sub-
sistat, in illa ingredietur & suam virtutem in
ijs dilatabit. Multi autē projectionē super me-
talla impura facientes opus suum corruerunt,
ob fœditatem n. tinctura evanuit sordibus non
prius à corporibus ablatis quæ post projectio-
nem sunt obscura, fragilia & nigra. Ut igitur
tinctura tua in æternum subsistat, Medicinam
tuam prius super fermentum projice, quod
vitri instar fragile fiet, materiam hanc fragilem
projice super corpora purgata clara videbis
subsistere, ex palmis Davidicis sc: Fundamen-
ta projice, Nunc dimittis, super verba mea
projectione fundamenta. Tum verba mea super-
diligam & diligent super attendite. Et tales
projectiones fac quatuor aut quinque donec
tinctura Medicinæ tuæ incipiat diminui tunc
projectionem finire tempus est. Figurato hoc

*Quo mo-
do & qua
via facien-
da sit pro-
jectio me-
dicinæ nos-
træ super
metalla ut
perfece-
tingat.*

*Projec-
tio
elixiris nos-
tri debet
semper sic-
ri super
corpora
perfecta
primo, de-
inde super
corpora
imperfecta.*

sermone tibi dico ut minus super maius projec-
cias ut numerus augeatur, ut Sapientes dicunt,
& hoc secretum tibi afferua, doctrinæ nostræ
cupidus esto siquidem tibi non onerosa erit.
Qui n. Elixir ægrotis corporibus addit patum
intelligit ad quid nostra projectio conferat. Si
primo decem per decem multiplices prodi-
bunt centum, centies decem fient mille, de-
cies mille sunt decem millia, & ex his cente-
na millia. Transisti per duodecim portas, arcē
tuo arbitratu gubernas, arcanum tecum serua,

vitrum in igne custodi, Medicinam tuam
semper auge, Sapientes enim dicunt, quod quis
secum domi habet non cogitur aliunde
quærere.

Recapitula
tio totius
arcani.
Hoc est sol
& luna
mercurio
copulantur

EPITOMICA ANACEPhalæosis.

Obserua diligenter latitudinem, incipe in
Occidente ubi vir tuber & mulier alba spiritu
vitæ copulantur & coniunguntur ut in quiete
& amore viuere possint. Cum aqua & terra
in similem naturam perducta sunt, tres partes
spiritus & una pars terræ vera est proportio seu
12. partes spiritus ad 4. partes corporis seu
terræ: tres partes fœminæ accipere debes ad
ynam partem maris, & quod minus spiritus est
in illâ coniunctione eò citius calcinationem
ad finē perduces. Tū cursū tuum versus Meri-
diem conuerte obscuratione viri rubri & albæ
fœminæ quod dicitur ecclipsis quæ soluit illa
& mutationem affert inter hyemem & ver-
mutatque terram nigrā in aquam. Inde di-
rige cursum tuum per varios colores versus
Orientem ubi luna plena erit & dies illucescet,
runc purgatorium præteriit cursu, siquidein
ibi sol oritur, & nitidus apparet: tunc post
hyemem æstas, post noctem dies est, tunc
terra & aqua in aërem mutata sunt, omnes
tenebræ & nubes illuxerunt & omnia splen-
dent. Et sicut Occidens principium est huius
practicæ, & Septentrio medium perfectum
mutationis intrinsecæ: ita Oriens initium est
claritatis & cursu suo Meridiem versus operi
finem imponit, ibi elementa tua circulatione
n aquam versa sunt, nec dubium est quin vo-

Nota quo
minus est
spiritus eo
citius exsi-
catur terra
nostra ut
calcinatur
& perinde
citius per-
ficitur
quia iterū
solui debet
& iterum
exsiccati,
donec per-
fecte fluat
& tingat &
hoc in
quarta vice
contingit
aut saltum
in septima
vice.

Hoc est ni-
gredo &
putrefactio
per Occidē-
tem intel-
ligitur.

Per Oriente-
tem & Me-
ridiē intel-
ligitur per-
fatio ope-
ris nostri.

Corpora
perfecta
metallica
sunt omnino
corrumpē-
da ita ut
eorum ex-
teriorius nul-
lo modo
apparet,
sed interi-
us eorum.

Oleum phi-
losophorū
fixat mercu-
rium crudi-
um in au-
rum & hoc
oleum est
opus nos-
trum per-
fectum in
oleum com-
mune summa
copia &
abundan-
tia mercu-
rij nostri,

to potiaris cum rotam operis nostri Philoso-
phici circumvolueris, quam tamen adhuc bis
oportet voluere, in quo omnia mysteria nostra
Philosophica continentur in duodecim capi-
tibus exposita, continentur & omnia myste-
ria intimæ nostræ Astronomiæ, intelliges etiam
perfectè omnes Polos in cœlo nostro colore
constant lucentes, quo pulchiores videri non
possunt, pallidus & niger, falsa & imperfecta
citrinitas & rubedo, cauda pauonis & iris va-
nescentes, panteræ maculæ, leo viridis, caput
corvi, qui omnes præcedunt albedinem, hanc
citrinitas, hæc rubedinem, cum quā Medicina
est in tertio suo genere & sinit se multiplicari.
Nota etiam album vitrum & mulierem eius
non tingere nisi prius tingantur, cum fructu
ergo laboratus exteriorius corporum introduc-
& intrinsecum putrefac, annihila omnium
tuorum materialium formas & educ summas
eorum virtutes mutatis in uno vitro quatuor
naturis in unam. Elixir trium rubrum in duas
partes diuide in duo distincta vitra. Volens
habere Elixir solis & lunæ fac hoc. Mercuri-
um tuum statim in magnâ copiâ multiplica,
cuius si principio habes cochlear plenum mul-
tiplicare poteris per album & rubrum. ut eo
abundes licet mille annos viueres. Principale
opus tuum prudenter dissolue & ad oleum
perfectum reduc quod post circulationem
fit. Hoc oleum fixat Mercurium crudum in
aurum & argentum, Raymundus Basilicum
suum vocavit hanc oleaginosam puram &
fixam substantiam, nec uspiam adeò perspicue-

docuit. *Moxento hominera creaturam nobilissimam, in qua omnia quatuor elementa commixta à natura uniuntur, ut mercurialis generis neutralis vilissima materia arte ex minera sua extrahatur.* Metalla n. nostra nihil aliud sunt quam ambæ mineræ solis & lunæ iuxta Raymundum: sed splendor solis & lunæ occultè mineræ intrat, quem per artem visibilem efficere potes. Hunc occultum lapidem, hanc rem vnicam laua & purga in succo proprio suo donec albescat & fermenta prudenter.

ille enim est solus qui lapidē nostrum in oleum conuertit sola coctione

Hic tangit ex qua materia metallica mercurius noster et aqua dissoluens extrahi beat, nam mercurius noster dicitur homo multis in locis.

TERTIVS TRACTATVS D.

Georgij Triplani de Mercurio & Lapide Philosophico.

Tractatus
de lapide
Philosopho
rum.

EILI mi, docebo te in hac arte ab antiquis Philosophis occultata quos Deus hoc dono dignatus est: scito etiam materiam nostrā esse supremam terrenorum, opus vile quod mox disces. aqua n. cum terra commixta infima erit & nisi cum igne figatur supra cum euolabit, & sic est suprema pariter

& infima: & est vile opus, in nostra enim terra & aqua & terra impura inuenies aquam puram & limpida quæ est sperma nostrum & quinta essentia, tunc terra illa inutilis est materia. Aquam supremam esse probatur quia sine eâ non fit panis neque aliud à Deo creatum, estque prima materia generabilium, nihil enim absque quatuor elementis crescit, & sic quicquid ex 4. elementis componitur ex mercurius. aqua habet originem. Ne tamen hoc de aqua modo dicta. Sed de aqua omnium rerum materia intellige ex qua omnia naturalia in suo genere producuntur, ex aqua aer nascitur, ex aere ignis. Ago lentiū ne canis nimium festinans pariat coecos catulos, tibèque satisfacturus loquar de primâ materia seu quinta, Philosophorum essentia, multis nominibus occultata: in hac omnia elementa unita & ad summum exaltata sunt, quintam essentiam habiturus, hominem prius habeas necesse est, & lapidem Philosophorum, sine quinta essentia lapidis assequi non potes, sine sit mineralis, sive animalis, sive vegetabilis lapis. Septem ergo cum aliâ conjunge, nihil contrarium adde alterius naturæ & speciei, ex ossibus enim non fierent lapides nec ex coruis cygnij, quo obseruato Deus benedicet labori tuo.

Hic suscipitur salē dulcem ter
rae contingere in se hanc aquā benedictā solis et lunæ sive mercurium, est enim hæc aqua dulcis sive sal dulce.

Aqua solis & lunæ seu benedicta in venis terra latet, de qua terra nota omne generatum nasci ex mare & foenia inter quæ est actio & passio aliâ nihil generatur; res diuersæ nihil profundunt, hæc vero aqua solis & lunæ attrahet reliqua corpora & humores suæ naturæ vj caloris solis

& lunæ, eaque perficiet. Sicut Embryo in matrice calore menstrua in suam naturam & essentiam conuertit, vnde disce aquam nostram cum alijs rebus sui generis mutari in essentiam perfectam: mutatur enim primò in oleum, hoc modico calore in viscositatem & tandem perfectum in lapidem calore solis perfecto. Nota ex uno tria habet oleum, viscositatem & lapidem: cum aqua in oleum mutata est habes spiritum perfectum, si oleum in picem duram habes spiritum & animam, si pix illa lapis fiat habes corpus, spiritum & animam, hic est Lapis Philosophorum seu Elixir, Medicina perfecta humanj corporis quæ cum suo genere fermentatur. Porrò scito Fili varias esse quintas essentias quarum aliæ ad corpora humana, aliæ ad Elixir & imperfecta metalla adhibentur, non est autem idem in generatione hominis & metallorum; siquidem genus cum suo proprio genere assimilatur & conuenit & natura cum simili natura: Prima hominis materia est humor seminalis qui per spiritum in eo latentem generationis causa est. Cum materia nata & in corpus coagulata est extrahe quintam essentiam illius corporis & eā nutrit corpus: sed sperma ex quo homo nascitur non nutrit corpus eius. Corpus bene cibatum alimento naturali augetur vñà cum materia prima, hæc in quantitate, illud in qualitate: materia prima vocatur quinta essentia, differunt etiam prima materia & materia Augmentationis sicut supra dixi, & aliud obtinet in Augmentatione metallorum, aliud in

Gradus mutationis spiritus nostrī et aquæ dū coquitor primo fit oleum deinde pix viscosa, tandem cor-pus durum et frangi-bile, in co-lore rubini.

Generatio rerum om-nium. ex similibus in genere et specie sem-per fit ut homo ex humano se mine sic metalla ex metallico semine.

corpore humano, licet quinta essentia causa augmentationis in metallis, corpori humano possit esse Medicina commoda: & quinta essentia causa augmentationis in corpore humano

Aqua nostra qualis et quibus nominibus insigniatur Medicina metallicis corporibus, & ideo quinta essentia & augmentatio differunt. Aqua igitur nostra dicitur prima materia & sperma metallorum quia ex ea creuerunt omnia metalla, eâ indiges initio, medio & fine operis ut causâ omnis generationis quæ in suâ coagulatione in formam omnis metalli vertitur. I. in primam eorum materiam, vnde sperma metallorum, aqua vite metallica dicitur, quia metallis ægrotis sanitatem & vitam dat, coniungit vitum rubrum & mulierem albam. I. sollem & lunam: dicitur etiam Lac Virginis, quia virgo dici potest antequam soli & lunæ alijs corporibus non suæ naturæ conjugatur, viro vero nupta ej adhæret & unum fit cum ijs quibus adjungitur, sole scit: & luna quæ unit, anteâ dicitur Lac Virginis, aqua benedicta, aqua Vitæ &c: Porro, in Fili, circa mercurium Philosophorum nota, cum aquam vitæ conjunxisti cum vitro rubro seu magnesiâ nostrâ & muliere albâ eaque simul ligasti habes mercurium Philosophorum tuncque vocatur Mercurius Philosophorum, aqua vitæ Philosophorum, sanguis viri rubri, caro, ossa & corpus eius. Lac est varium, virginatum, muliebre & humanum: simul enim unita sunt, mulierque concepit, infans lacte nutriendus est, vnde intelligis non esse lac virginatum sed potius fœmininum aut humanum, quo infans

Lac virginis ut dicitur mercurias Philosophorum oportet ut coniungatur cum metallis et terra metallica quæ dicitur magnesia nostra.

semper nutriendus est donec robustior factus
solido cibo vesci possit; cibum voco fermenta-
tionem quæ formam ej dat donec ad ætatem •
virilem perueniat. Quamdiu enim infans. 1.
Lapis noster formam suam non est adeptus
neque cum suo simili fermentatus. 1. Sangui-
ne rubri aut viridis Draconis siue sit ruber aut
albus lapis nunquam perfectè operabitur.
*Scito fili mi me iudice aquam primam esse à
Deo naturaliter factam, causam generationis,
quæ si post coniunctionem aquam vita & lac
Philosophicum pariat, lapidem semper augere
& nutritre poteris.* Hæc de materia prima
dicta sufficient ut practicam aggrediamur.

Vide igitur, fili mi, ut has materias omnes
(tres autem vnum sunt) in vnum vitrum
ponas, putrefac, abstrahere aquam per alembi-
cum primo in B. M. mox super cineres 12.
horis igne lento; materiam sicciam tere, aquam
denuo affunde, sine in B. M. 3. dies, distilla ut
prius, materia erit nigrior, hoc ter repeate sem-
per terendo: quarta vice ne teras amplius &
inter singulas distillationes sex horas igne in
serua talet ut mediocriter siccetur, aquam
refunde & dissolue sub alembico cœco & in
singulis distillationibus 6. aut 7. guttas phleg-
matis separata, hoc septies itera donec pondus
quod antea habuit contineat, album erit, &
quo albius eò plus aquæ suæ bibt. Vocatur
etiam hæc aqua homogenea, paritque album
& rubrum lapidem, cumque ad perfectam
albedinem perductus est vnius operis finis ini-
gium est operis alterius. 1. lapidis rubri seu

Aqua me-
tallica seu
lac virginis
est ab ipsa
natura, ar-
tis est eam
separare &
coniungere

Iam incipit
practicam
docere quæ
optima est,
nihilomi-
nus
caue, nihil
enim est se-
parandum
a commix-
to: tota e-
nim separa-
tio, naturæ
est commit-
enda.

magnesia nostræ rubræ aut æris Virginalis,
quod est aurum nostrum: non dico omne
æs esse aurum. *Æs nostrum est sulphur no-
strum viuum, sed non omne sulphur viuum
nostrum est sulphur.* Argentum viuum est
Mercurius sed vulgare non est nostrum, sed
aqua vita, nostrum sperma & prima materia
est Mercurius noster, noster spiritus vita qui
extrahitur ex terra. *Ethiopia, magnesia &c:*
Nota etiam non dari Generationem absque
corruptione, corruptio enim parit purgatio-
nem & contra. Considera, Fili, venenum
nostrum tingens quod semper tinget, quod est
nostrum corpus, anima & spiritus, quæ vnta
in vnam rem quæ cum suis partibus etiam ex
vna re veniunt, præter quam nec est nec erit
vnquam alia. Non sapit igitur qui putat ali-
am Medicinam posse in aurum aut argentum
mutari, quæ medicina per se parum commodi
afferet nisi cum corpore aliquo misceatur,
tunc operabitur iuxta formam ad quam para-
ta est, non est enim parata ad id vt per se fe-
rorisim corpus fiat. *Nota etiam magnam esse
differentiam inter primam materiam seu sper-
ma metallorum & Medicinam ac inter Me-
dicinam & aurum,* Sperma enim absque cor-
pore non fit Medicina, neque Medicina absque
corpore metallum. Magna est etiam diffe-
rentia inter Elixir & Medicinam, sicut inter
semen masculinum & foemininum & sobolem
ex utroque natam: capis vtique semina vnum,
& sobolem aliud esse, licet vna res & vnum
opus, fiantque in uno vase, vnde nomina ha-

Notanda
hæc sunt
sed non
explicanda
quia eoru
explicatio
ne tota
Ars mani-
festatur cla-
rissime
quod mini-
me est fa-
ciendum
vetat enim
hoc deus &
Philosophi
omnes.

bent diuersa, licet mas & fœmina genere cōueniant, idem de nostro lapide intellige. Verè a. dixi corruptionem causam esse Generationis & purgationis, omnis enim res in prima sua materia est corrupta & amara, quæ corruptio & amaritudo vocatur venenum tingens quod vitæ in omnibus viuentibus causa est, quod Naturæ speculatoribus patet. Cogita, Fili, Luciferum superbum primò Deo rebellem Altissimi præceptum violasse, quod ei in corruptionem & amaritudinem, nec minus Protoplasmis nostris rebellio mortis, corruptionis & amaritudinis causa fuit, cuius nos hæredes sumus. Exempla plura non adducam, verum considera in nobilissimis fructibus terrâ nascentibus materiam esse crudam & amaram quod corruptionem præcedentem notat, quæ amarities calore continuo in dulcedinem mutatur mitæ virtutis. Hæc sufficiunt ut amplius inquiras & meam mentem intelligas, cogita proverbiū hoc Dulcia non meruit qui non gustauit amara. V T a. aliquid de ære nostro loquamur, nota AES significare constantiam seu aquam constantem, cetera vero qua in ære nostro sunt exprimuntur voce B R A S Acrostichâ. B. enim notat primum corpus nostri operis quod est nostra Oliua dulcis & amara, AES nostrū in sua forma manens. R. Radicem operis, initium humiditatis nostræ permanentis, quæ purgat æs nostrum & rosam nostram rubram, omniaque quæ sunt naturæ suæ. A significat Adamum Protoplosten ex quo facta est Europa prima fœmina, unde conclude matrem

Notandum naturam, nostram dicitur venenum dum est in corruptione & putredine, quia omne corruptum venenum est, cum corruptio, vitæ sit contraria.

Notandum hoc est quid denotet æs Chymicum.

Hæc litera
rum expli-
catio non
nihil arri-
det, nisi
Bras ali-
qua linqua
significet
materias
operi nost-
ro necessa-
rias quod
ego suspi-
cor aliquid
esse ibi oc-
cultum sub
nomine
Bras.

Nostra ma-
teria prima
non est au-
rum & ar-
gentum co-
mune.

Dum lapis
noster
fermenta-
tur spiritu
hoc est mer-
curio suo
plus tingit
corpore
perfecto
fermente-
tur qua in
fermento
corrupitur
& denuo

& fœminam oportere ibi esse, & disce at
nostrum esse principium nostri operis, aurum
nostrum, oliuam nostram, quia est metallo-
rum prima materia, sicut homo primus est
inter virum fœminamque. S. verò sciat
spiritum seu animam nostræ vitæ, quem Deus
Adamo & omnibus creaturis infudit, qui spi-
ritus vocatur Quinta Essentia. Per quatuor
etiam has literas BRAS quatuor elementa
intelliguntur, absque quibus nihil in toto mundo
generatur, significant etiam solem & lunam
causas vitæ, augmentationis omnium crescen-
tium. In hac igitur voce & quatuor literis
consistit totum opus, in ære enim nostro la-
tent mas, fœmina, ex quibus infans nascitur.

Nota quid sit AE nostrum, dulce vocatur
nostrum Sandiuer, Salinatum nostrum, sanguis
Draconis, sol & luna, quid mercurius & aqua
vitæ & alia de quibus Philosophi ænigmaticè
loquuntur. Scito igitur, mi fili, nostram primā
materiam nec aurum nec argentū cōmune esse,

nec posse ex corrosione aut alijs rebus externis,
in quibus multi cœci labore inutilem locant
elici: caue igitur, mi fili, ne ad opus aliquid
assumas naturæ illius contrarium, scis enim
certissimè hominem messurum quod seminas.
Nota etiam lapidem nostrum in suo genere ab-
solutum lapidem esse durum nec facile solvi,
sed si eidem uxorem suam adiungas, soluitur
in oleum Philosophicum incombustibile, quod
multa alia habet nomina, nota etiam diuersas
esse fermentationes corporales scilicet in quanti-
tate, spirituales in qualitate: illæ pondus me-
dicinæ

Triplana de Mercurio, & Lapide. 391
dicinæ augent, quæ ramen minoris est virtutis
quam illa quæ spiritualiter augetur, ita ut (si
fermentatio corporalis tingat centum) spi-
tualis tingat mille: & quamdiu Medicina
fermentatur spiritualiter retinet nomen Medi-
cinæ, fermentata cum corpore vocatur Elixir.
Et quamdiu fermentatio spiritualis manet est
oleum fluidum seu gummæ quod non commo-
dè ex uno loco in aliud transferri potest; cor-
porale autem lapis est & in crumenâ ferri potest,
vnde differentiam inter fermentationes, &
Medicinam & Elixir intelligis.

Tandem ut de cibo eorum aliquid dicam
scito cibum eius esse ex lapidibus aëris, potum
verò ex duobus corporibus perfectis extrahi-
se: ex sole & luna, ex sole dicitur Aurum po-
tabile, ex luna Lac virginis. Satis perspicue-
locutus sum si Deus tibi faueat, potus enim ex
sole extractus est tuber, ex luna albus, vnde
nomina, unus est masculinj, alter fœmininj
generis, sicut ex una re & natura originē suam
trahant. Considera mihi verba mea, si enim
in tenebris etres lucis penuria infelix eris. Di-
ligenterigitur versa rotam Philosophicam ut
aquam facias ex terra, aërem ex aqua, ignem
ex aere, & terram ex igne, & hæc omnia ex
uno principio & radice. I.e. ex proprio eius ge-
nere & naturali succo, ut vita eius in æternum
possit conseruari.

generant,
& non in
fermento
corporali.

Et hæc est
differentia
inter medi-
cinam &
elixir.

Lapides
aërei sunt
humi-
da infixa
radicalia
metallorū
imperfeccio-
rum, ideo
vocantur
aerea, quod
volatilia
sunt.

Ex hac co-
uersione
elemento-
rum colli-
gitur qua-
ratione sic
operandum
super ma-
teriam nos-
tram, hanc
autem co-
uersionem,
natu-
ra ipsa fa-
cit in vase
nostro ex
materia nos-
tra, nam
conuersio
elementorū

Cæ

elemento-
rum natu-
ralium sed
nostrorum
qua inclu-
sa sunt in
vase nostro
& sunt ma-
teria nostra

Q V A R T V S

TRACTATVS DOCTI & pij viri.

In quo Elixir Theophrasti exponitur.

Hic corro-
siuum non
est aqua
fortis sed
lac virgi-
nis quod
dicitur cor-
rosionem
quod sol-
uat metal-
la: corrosiu-
m istud non
est aqua
fortis sed
est spiritus
eiusdem na-
turæ cum
auro, & di-
citur corro-
siuum; quod
dissoluat
aurum & in
minutissi-
mas partes
diuidat,
quod est
proprie-
corrodere

O L V E aurum in
tota sua substantia cū
corrosione donec cum
corrosione vniatur, ne-
que abhoreas ab hoc
laboris modo; corrosio
enim nobilis est auro
si solū sit aurum, imò aurum absque corrosione
est res mortua. Requiritur porro ut corrosione
hoc rursus per putrefactionem remoueatur
licet non facile remoueatur. Si enim atro
infusum est naturaliter ut corpus hominis
conseruet & ab omnibus morbis liberet
neque corrupti sinat, quanto magis idem
proprio suo corpori ostendet idque absque
ulla impuritate, siquidem aurum corrigit
& emendat quicquid in eo impurum est: vn-
de corrosione in auro nullo modo corrosione
dici potest, siquidem arcana eius virtus omnia
venena superat, imò omnia venena Arsenica-
lia in auri Elixire mori coguntur, vertiturque
in sublimem & nobilem Medicinam & tinc-
turam, hoc modo post putrefactionem etiam

aurum potabile paratur. Haec tenus Paracelsus.
Probatio quod tale Elixir seu tinctura parari
possit.

Primo accipio veram materiam ab Authore nominata in aurum scilicet, & sotuo id per corrosuum quod (licet apud authorem alias innunera nomina habeat) hic expressit, quia quamdiu in propria sua forma & natura manet arrodit & spoliat metalla, unde, etiam hostis & prædo vocatur non secus ac candor ignis ob proportionem in coniunctione. Soluto aurum cum tota sua substantia corrosuо tali, quale author hic vult, quod scilicet cum auro uniatur, nihil autem cum auro uniatur quod non sit naturæ illius, natura enim natura gaudet. Metalla a. sunt naturæ mineralis, hoc igitur corrosuum ut aurum ei uniatur debet esse naturæ mineralis: mineralia enim continent in se fortiores spiritus quam metalla, juvantque illi ad gradationem, additionem, fixionem, quia tincturas & colores in se continent sicut Philosophi dicunt. Ex his accipitur subtile & rapidum quod est aureæ naturæ eique vniiri potest, & id pondere, colore & fluxu augere, sicque se alligate ut in unam substantiam coeant, formentque unum iuidiuum, quod ego accipio, sicut patet quando aurum sublimo in rubinos, quibus in fluxu nihil deest & ad candelam fluunt. Cum igitur materia mea auro vniatur idque tenacissime amplectetur ut Philosophi credant ab eo accipi quicquid natura illius est, dico me ex Theophr. opinione tali corrosuо vti, cum proprietate.

Quod dixi
superius
corrosuum
istud quo
solutur
aurum esse
eiusdem na-
turæ cum
auro; hic in
textu decla-
ratur & pro-
batar.

Corrosium ergo istud est vita plenum cum aurum mortuum resuscitet a mortuis, si scias qualis sit vita metallorum scis etiam quale sit istud corrosium de quo est sermo quod cum auro coniunctu lapidem constituit Philosophorum sola coctione.

Spiritus tam sublimatione & coctione perennicu suo corpore fixatur, & corpus soluitur & sic corrosiu mortifica- tur & perit eius natu- ra, cum in uoam substantiam dulcem conuertan-

tatem hanc habere debeat, ut auro nihil habeat, & mea materia auro commoda sit & utilis, cum id colore altius gradet, quod etiam Bernardus vult, pondus augeat, quod hic Theophrastus exigit dicens, Aquas fortes metalla sic soluere ut nihil ex pondere decedat. In meo autem opere tanum abest ut pondus minuatur, ut contra augeatur, semper enim aurum in cristallos rubentes seu rubinos a me sublimatum eodem pondere habeo. Addit Theoph. Aurum absque corrosio mortuum esse, corrosio unitum vivificari, & hoc in opere meo sit, quis enim negabit illud vivere in quo spiritus vivens latet. In meo autem opere quia aurum adeo vehementer ad se attrahit talem spiritum ex corrosio, ut illo ante omnia gaudere videatur, unde & eo solo solui vult illique uiiri, certum est autem omnia metalla per vitam suam solui, quis igitur non videt aurum cum spiritu unitum vivum esse cum author fateatur aurum sine corrosio mortuum? Idem confirmat sublimatio mira auri (qua in igne fit) cum spiritu, & cum omnes Philosophi clement, soluite corpora, fixate volatile, ad quod ego, Dei gratia in opere meo perueni, superest ut spiritus coaguletur aut volatile fixetur, quod dixit author noster per putrefactionem faciendum, corruptio enim unius est generatio alterius. Videtur a. Theophr. dicere Corrosium separandum per putrefactionem, sed verbis exacte perspectis invenimus contrarium, quod ex his verbis patet, licet corrosium non facile separari possit.

Vult quidem separationem faciendam, sic tamen ut quod ab auro separari nequit, cumque illo vnitur, illiusque pondus & colorem auget ab eo non separetur, corrosuumque non prorsus separari probat praedicta vno, quæ inutilis in auro esset si subsequeretur separatio, quod patet ex exemplo in textu allegato, dicente Auro insitum est &c: affirmatque corrosium in auro nullo modo corrosium dicendum, quod confirmat rationibus magni momenti, quia omnia venena arsenicalia, ipsiusque corrosium in auro mori, quo mortuo & corrupto fit generatio noua sc: suprema & nobilissima tintura, quod etiam fatentur omnes alii Philosophi qui tunc suam Medicinam seu tinturam pro perfectâ agnoscunt, cum ad suam dulcedinem peruenit, sicut poma non prius esui apta sunt quam ad maturitatem & dulcedinem suam peruerterint. At per putrefactionem quam in hoc opere author requirit multa amara & corrosiva dulcia fiunt, & manifestum est per eandem multa venena in remedia mutari. Et hoc unicum opus ad suam dulcedinem perduci posse testis est experientia, quia ego illud sape (licet nondum perfectum omnino) in manibus meis habuisse, nisi tempora periculis & bellis infestata me à tanto bono remorata essent. Si igitur Deo fauente in tali opere adhuc semel talem dulcedinem assequi possum & tempore tranquilliore ad optatam perfectionem perducere, certus sum me habiturum Elixir solis Theophrasti. r. Supremam & nobilissimam Medicinam, quo&

omnes Philosophi mecum fatebuntur. Patum
hic curio opiniones quorundam contrarias, qui
nolunt villam Medicinam intra corpus sumen-
dam, cum & per corrosiva preparari; recte
quidem putant, sed nesciunt separationem,
quandoquidem nesciunt illud, quod nec de-
bet nec potest à sole separari sed *cumeo uni-*
tur, in dulcedinem latentem intrinsecam perdu-
cere, quod si scirent non abominarentur adeo
corrosiva auro (in quantum aurum nominatur) longè nobiliora, imò faterentur potius

In corallijs cum Theophr. aurum potabile & Elixir solis
& margari cum conuenienti corrosivo preparatum hu-
ris dulce-
do interna latens po-
test mani-
festari arte
leui.

mino corpori utilem & salubrem esse Medi-
cinam, siquidem iuxta Theophrastum post
putrefactionem ambo eodem modo preparan-
tur, ideoque nisi aurum potabile ad natura-
lem suam dulcedinem reducatur aurum mortale
potius iudicandum est. Cura ergo dictam dul-
cedinem assecutus sim, et amque Deo propitio
perfecerim, quā Dei gratiā nihil est certius,
quia enim non in auro solum & argento sed
etiam in corallijs & margaritis inueni &
gustaui, quæ omnia per corrosivum meum
internam suam dulcedinem protulerunt, abs-
que dubio in hac tincturā quam author his
promittit (quoniam cuncte tandem sit)
nullus defectus reperietur.

FINIS.

PETRVS

JOANNES FABER

Doctor Medicus Monspeliensis

Lectoribus omnibus amicis

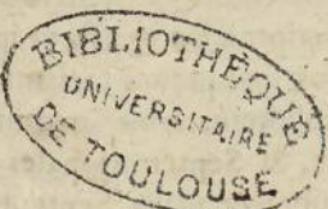
Salutem, in Domino.

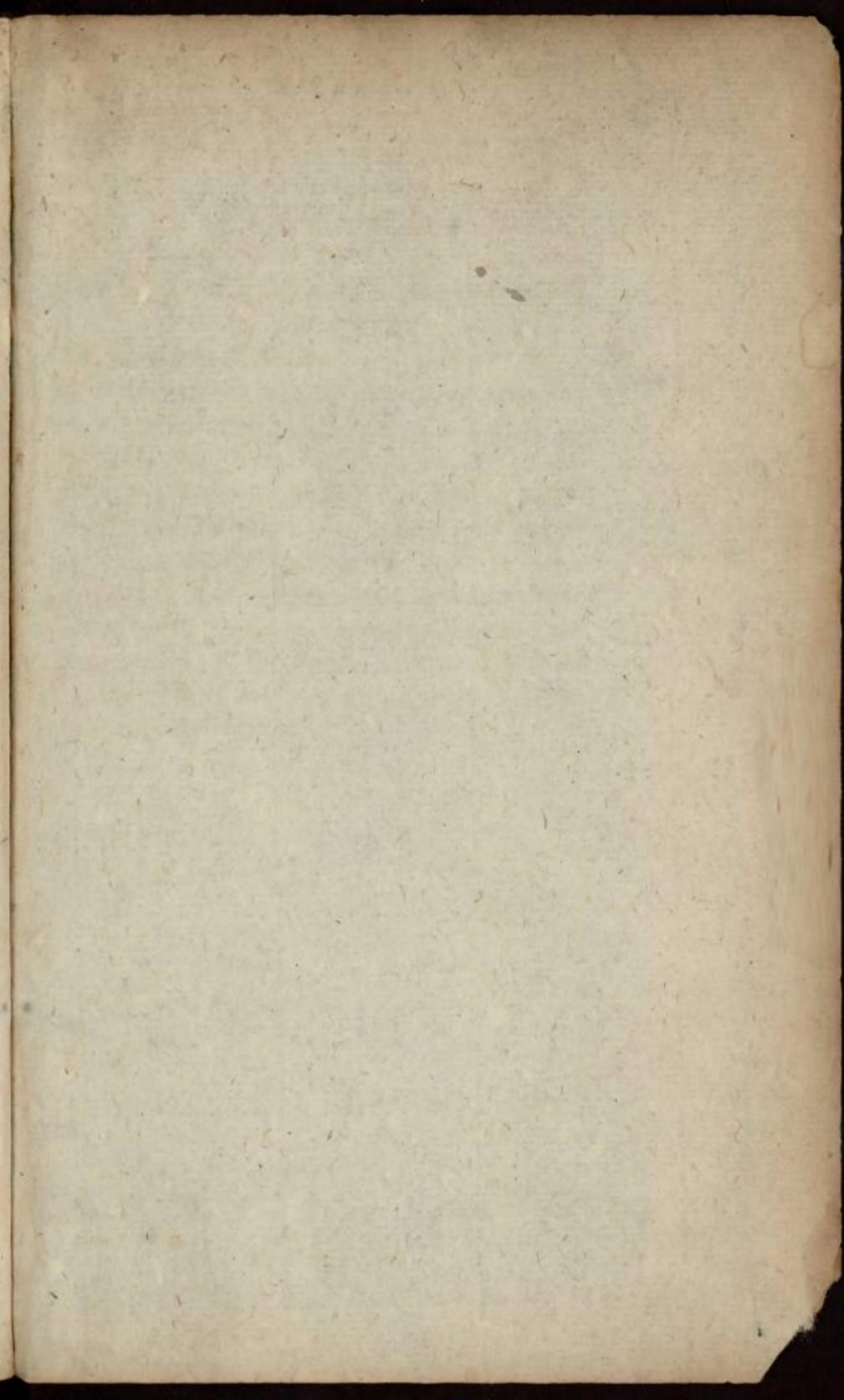

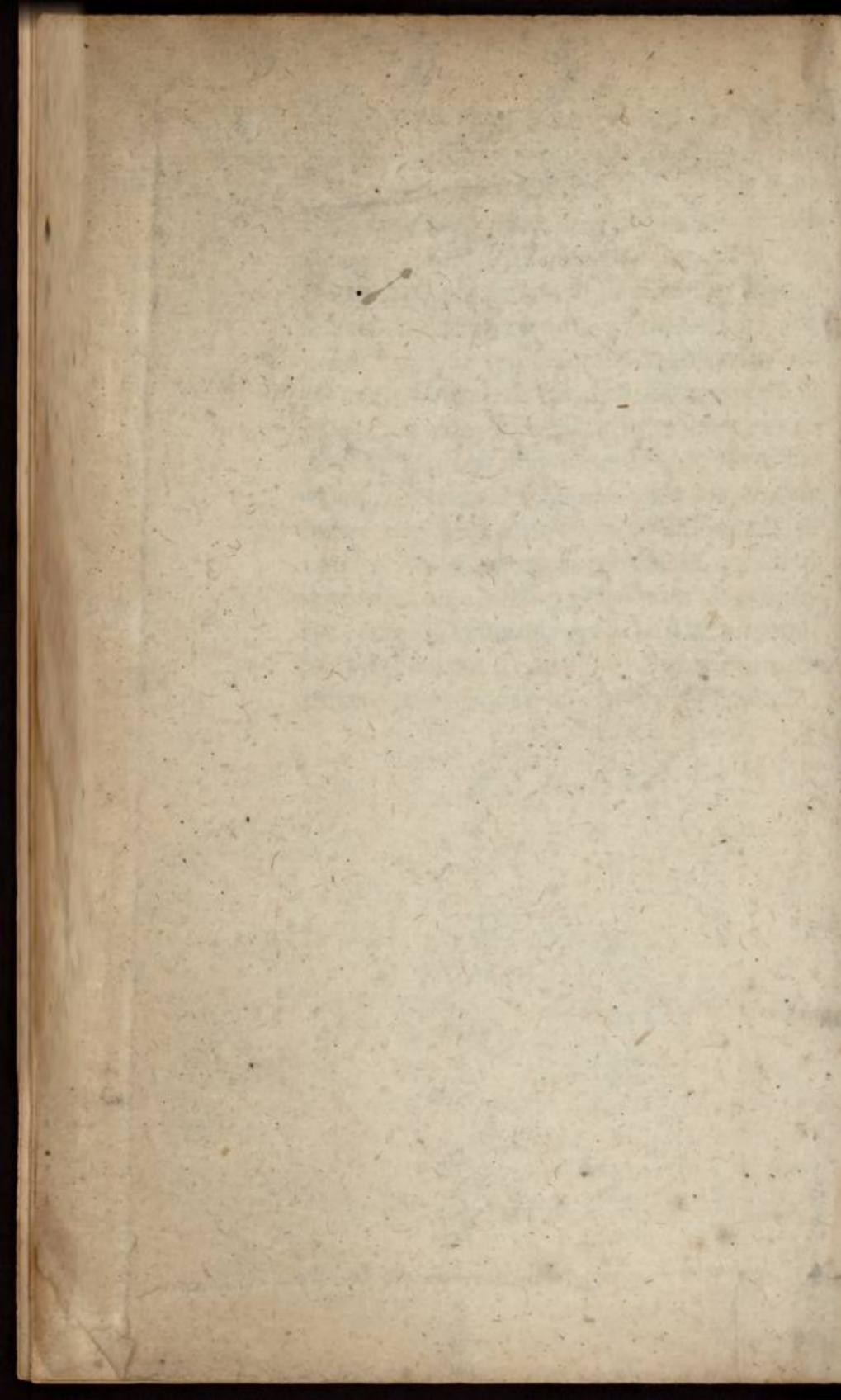
A B E S amice Lector
quamplures Authores
hoc in volumine con-
tentos ratiissimæ doc-
trinæ, & qui continent
quicquid in Chymica
arte exoptari potest,
fideliter ex Germanico Idiomate in latinum
versos & traductos à doctissimo viro Domino
Spigellio natione Germano, qui iam Tolosæ
commoratur, & interpres est linguarum He-
braicarum, si forte fortuna Lector benevole
habes aliquos codices Chymicæ artis exotica
lingua conscriptos, fac queso ut ipsos habe-
mus ut ipsos interpretari faciamus, ut lucem
videant ampliorem, non enim omnes exoticas
illas linguas, & Septemtionales intelligunt,
quare in umbra & plaga Septentriionali ma-
nent sepulti & frigore obducti, necesse est
ut versus Meridiem, Occidentem & Orientem
pergant, ilbique excalecant, & luce clarioti
& fortiori Illustrentur, sic Respublica Chy-

nica, fiet locupletior & majori & multo di-
tiori supelleſili exornabitur: Ego autem nullo
paecto ſumptibus parcām nec per me ſtabit
quin Chymicæ artis alumni fructibus vberri-
mis potiantur, ſic ſi commercium inter Chy-
micos liberale fiat ita ut libri de Chymia
ſecreti & Arcani communicentur, & in lucem
prodeant, & ſic quod occulti & obſcuri in iplis
eſt conſcriptum, ab his qui logogryphos &
& Enygmata Chymica intelligunt, inter-
pretetur, non eſt dubium quin inde vberimus
exſurgat fructus in Chymicæ alumnos, & quin
inde etiam Alchymia quæ nobilissima eſt, &
cæteras omnes artes & ſciencias nobilitate
antecellit, ab omnibus disquiratur & exopte-
tur, & quin calumniae omnes quæ immerito
illi attribuuntur, citiſſime evanefcant, &
earum loco, laudes ingentes conſurgant.

F I N I S.

21 92 78
92

